

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

นราศักดิ์ กล่ำสี

12 พ.ค. 2559

361699

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

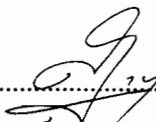
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

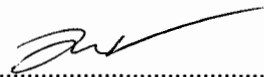
มิถุนายน 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ นราศักดิ์ กล่ำสี ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

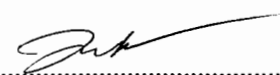

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุญา ธีระวนิชตระกุล)

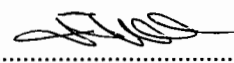

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.ผลาดร สุวรรณโพธิ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

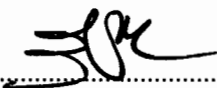

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ เชาวน์ มณีวงษ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุญา ธีระวนิชตระกุล)

..... กรรมการ
(ดร.ผลาดร สุวรรณโพธิ์)

..... กรรมการ
(ดร.เด่นชัย ปราบจันดี)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 25 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2558

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ ชีระวิชิตระกุล อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และ ดร.ผลาคร สุวรรณโพธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทาง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์เชาวน์ มณีวงษ์ ประธานกรรมการสอบ ดร.เด่นชัย ปราบจันดี กรรมการผู้แทนบัณฑิต มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เวชฤทธิ์ อังคนะภัทรขจร ดร.ชาย หาญณรงค์ ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ และให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญด้านงาน กิจกรรมนิสิต และนิสิตสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ดังมีรายนามอยู่ใน วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ที่ได้ความกรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการเป็นผู้ให้ข้อมูลเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณกัลยาณมิตรทุกท่าน ที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลืออย่างดี ตลอดมา คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณ กตเวทิตาแด่ผู้บังเกิดเกล้า บุรพจารย์ และผู้มีคุณทุกท่านที่ได้กรุณาเกื้อกูลผู้วิจัยตลอดจนบรรลุผล สำเร็จ

นราศักดิ์ กล้าสี

55921322: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: เหตุผลการตัดสินใจ/ สโมสรนิสิต/ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

นราศักดิ์ กล่ำสี: เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (REASONS FOR ENTERING A STUDENT CLUB AS A MEMBER AT FACULTY OF EDUCATION, BURAPHA UNIVERSITY) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สญาบุ ธีระวิชิตระกูล, กศ.ค., ผลาคร สุวรรณโพธิ์, วท.ค. 236 หน้า. ปี พ.ศ. 2558.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อนำมาหาแนวทางในการเสริมแรงให้นิสิตตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา การเก็บข้อมูลใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสำรวจข้อมูลจากนิสิตสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 33 คน และเลือกสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มแรก จำนวน 13 คน เทคนิคการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive sampling) และการจัดสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) กับผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านงานกิจกรรมนิสิตตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป และเคยเป็นนักกิจกรรมตอนสมัยเป็นนักเรียน/ นิสิต มาก่อน จำนวน 9 คน กรอบแนวคิดในการวิจัยคือ ทฤษฎีที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจ เหตุผลการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ทฤษฎีการเสริมแรง และแนวทางในการเสริมแรงให้นิสิตตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีจำนวน 6 ปัจจัย เรียงตามลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ ได้แก่ ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว ปัจจัยจากบุคคลอ้างอิง ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม ปัจจัยอื่น ๆ ปัจจัยด้านจิตอาสา และปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์ ตามลำดับ

2. แนวทางการเสริมแรงให้นิสิตในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอสรุปได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) แนวทางการเสริมแรงเพื่อสรรหานิสิตเข้ามาเป็นนักกิจกรรม มีวิธีการสำคัญ ได้แก่ การให้โควตานักเรียนกิจกรรมเด่น และการประชาสัมพันธ์เชิงรุก 2) แนวทางเสริมแรงแก่นิสิตระหว่างเป็นนักกิจกรรม มีวิธีการสำคัญ ได้แก่ การสร้างกิจกรรม การสร้างความตระหนักให้เกิดความภาคภูมิใจ และการปรับโครงสร้างองค์กรสโมสรนิสิต 3) แนวทางการเสริมแรงหลังการทำกิจกรรมแก่นิสิตที่เสร็จสิ้นกิจกรรมไปแล้ว มีวิธีการสำคัญ ได้แก่ การมอบรางวัล และการสร้างกิจกรรมเชิงสัญลักษณ์แก่ศิษย์เก่านักกิจกรรม

55921322: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: REASONS FOR DECISION MAKING/ STUDENT CLUB/ EDUCATION FACULTY, BURAPHA UNIVERSITY

NARASAK KLUMSRI: REASONS FOR ENTERING A STUDENT CLUB AS A MEMBER AT FACULTY OF EDUCATION, BURAPHA UNIVERSITY. ADVISORY COMMITTEE: SADAYU TEERAVANITTRAKUL, Ed.D., PALADORN SUWANNAPHO, Ms.D. 236. P. 2015.

The purposes of this research study were to investigate reasons for entering a student club as a member at Faculty of Education, Burapha University and to find guidelines to reinforce students to enter the club as a member there. The data collection was conducted through qualitative research by surveying 33 students who are members in the student club and later interviewing in depth with 13 students. Another group of participants was purposively selected to conduct a focus group interview with nine experts who had experience with the students club more than five years and who were extra-curricular activists when they studied in the university. The conceptual frameworks of this research were the decision-making theory, entering a student club member theory, reinforcement theory, and guidelines to reinforce students to enter the student club.

Research findings were as follows:

1. There were six factors of reasons to enter the student club as a member at Faculty of Education, Burapha University, ranging from most to least important as follows: personal fondness, individual reference, benefits of joining extra-curricular activities, voluntary mind, Faculty support, and others.

2. There were three categories of guidelines to reinforce students to enter the student club: 1) recruitment guidelines such as entrance quota for excellent activists or dissemination advertisement, 2) maintaining guidelines such as interesting activities, raising an awareness of pride, or changing student club structure, and 3) acknowledging guidelines such as giving rewards or creating a symbolic activity for extra-curricular activists.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
คำถามในการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
กิจกรรมนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา.....	9
การบริหารกิจกรรมนิสิต.....	22
ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมต่อการตัดสินใจในการทำกิจกรรมของนิสิต.....	41
การวิจัยเชิงคุณภาพ.....	72
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	86
3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	91
กลุ่มผู้ให้ข้อมูล.....	91
ขั้นตอนการวิจัย.....	92
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	93
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	94
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	95
การตรวจสอบข้อมูล.....	96

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
ภูมิหลังของผู้วิจัย (Researcher's background)	99
จริยธรรมในการวิจัย.....	101
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	102
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	102
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	199
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	199
อภิปรายผลการวิจัย.....	203
ข้อเสนอแนะ.....	214
บรรณานุกรม.....	216
ภาคผนวก.....	224
ภาคผนวก ก.....	225
ภาคผนวก ข.....	227
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	236

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถิติข้อมูลการเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.....	18
2	สรุปความถี่ปัจจัยที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.....	183
3	สรุปความถี่ปัจจัยจากความชอบส่วนตัวที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.....	184
4	สรุปความถี่ปัจจัยจากบุคคลอ้างอิงที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.....	185
5	สรุปความถี่ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรมที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.....	186
6	สรุปความถี่ปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.....	187
7	สรุปความถี่ปัจจัยด้านจิตอาสาที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.....	188
8	สรุปความถี่ปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์ ที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.....	189

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 5
2	ขั้นตอนที่มาของสโมสรนิสิตคณะ/วิทยาลัย..... 17
3	โครงสร้างการแบ่งส่วนงานสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา..... 20
4	ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม แสดงจิตลักษณะพื้นฐาน และองค์ประกอบทางจิตใจ ของพฤติกรรมทางจริยธรรม..... 59
5	ขั้นตอนการวิจัย..... 93
6	สรุปแนวทางในการเสริมแรงให้นิสิตในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา..... 202

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สิ่งที่สำคัญสำหรับนิสิต นักศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้น คือ การศึกษาเล่าเรียนแสวงหาความรู้เพื่อสำเร็จออกไปเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ เป็นบุคลากรที่ดีของสังคมและประเทศชาติ การเรียนรู้ทางด้านวิชาการจึงเป็นสิ่งสำคัญ แต่สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งของการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยนั้น คือ การเรียนรู้ประสบการณ์ชีวิต ซึ่งประสบการณ์ชีวิตในมหาวิทยาลัยก็คือ การทำกิจกรรมของนิสิต นักศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้พัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตลอดจนคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ได้แก่ ความรู้ ทักษะการคิด ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะวิเคราะห์และการสื่อสาร และการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550) และนิสิต/ นักศึกษาต้องได้รับการพัฒนาทักษะด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ ซึ่ง วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2539, หน้า 21-24 อ้างถึงใน ประชุม เพ็ชรรักษ์, 2550, หน้า 1) ได้กล่าวไว้ว่า งานด้านกิจกรรมนักศึกษาเป็นงานสำคัญประการหนึ่ง กิจกรรมนักศึกษาจะเป็นการเสริมสร้างบัณฑิตตลอดทั้งเป็นการฝึกบัณฑิตเพื่อเป็นผู้นำที่ดีในสังคม เพราะในอีกด้านหนึ่ง การเรียนรู้ทางด้านวิชาการไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินชีวิต เพราะวิชานั้นเป็นแค่ศาสตร์ แต่ในการดำรงชีวิตของมนุษย์นั้นจำเป็นที่จะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ประสบการณ์ต่าง ๆ จากการทำกิจกรรม จะสร้างภูมิคุ้มแก่นิสิต นักศึกษา จากปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในสังคมได้

ปัจจุบันคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีนโยบายในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพตามอัตลักษณ์ของคณะศึกษาศาสตร์ ได้แก่ วิชาการเป็นเลิศ ประเสริฐน้ำใจ วินัยชั้นครู สุขภาพ การผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพออกสู่สังคมนั้น เป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของคณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งนิสิตทุกคนจะต้องฝึกฝนในเรื่องของวิชาความรู้ เพื่อให้ตรงกับอัตลักษณ์ทางด้านของวิชาการเป็นเลิศ แต่อีกสิ่งหนึ่งที่บัณฑิตของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พึงมีควบคู่กับความรู้ทางวิชาการด้วยนั้น คือ การเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตที่อยู่นอกห้องเรียนที่มีประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตในอนาคต ซึ่งหาได้จากการทำกิจกรรมที่อยู่ภายในคณะศึกษาศาสตร์ หรือกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดให้กับนิสิต รวมถึงกิจกรรมอื่น ๆ นอกมหาวิทยาลัยในรูปแบบของลักษณะกิจกรรม 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านกีฬาและการส่งเสริมสุขภาพ และด้านศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของคณะศึกษาศาสตร์ทางด้านประเสริฐน้ำใจ วินัยชั้นครู และดูแลสุขภาพ ซึ่งนโยบายดังกล่าวเป็นนโยบายที่ผู้บริหารของคณะศึกษาศาสตร์ มีความประสงค์

ที่จะให้นิสิต ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการทำกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ ให้บัณฑิตของคณะศึกษาศาสตร์มีคุณภาพ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์ และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี) ในเรื่องคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ คือ มีคุณธรรม มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีจรรยาบรรณวิชาชีพครู และมีความรับผิดชอบสูงต่อวิชาการ วิชาชีพ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม มีความอดทน ใจกว้าง และมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งในการทำงานร่วมกับผู้เรียนและผู้ร่วมงานทุกกลุ่ม มีความรอบรู้และมีความสามารถ ประยุกต์ความเข้าใจอันถ่องแท้ในทฤษฎี และระเบียบวิธีการศึกษาวิจัย เพื่อสร้างความรู้ใหม่ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหา และข้อโต้แย้งการแสดงผล ซึ่งภาวะผู้นำในการแสวงหาทางเลือกใหม่ที่เหมาะสมและปฏิบัติได้ มีความสามารถในการพิจารณาแสวงหา และเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาทางวิชาการ วิชาชีพและสังคมอย่างมีเหตุผลที่สมเหตุสมผล โดยการบูรณาการศาสตร์แบบสหวิทยาการ และพหุวิทยาการเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน และมีความสามารถในการติดตามพัฒนาการของศาสตร์ทั้งหลาย และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาสมรรถนะของตนอยู่เสมอ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2554, หน้า 18)

การจัดกิจกรรมในระดับอุดมศึกษานั้นเป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมในด้านต่าง ๆ ทักษะในการใช้ชีวิต ซึ่งเป็นการวางรากฐานก่อนที่นิสิตจะสำเร็จการศึกษาและออกไปเผชิญผู้โลกความจริงสู่สังคมของการทำงาน การใช้ชีวิตอยู่ในสังคม ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมหาวิทยาลัยและคณะเป็นเพียงผู้สนับสนุน และช่วยส่งเสริมการทำกิจกรรมของนิสิตเท่านั้น ในการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่ผู้ดำเนินกิจกรรมจะเป็นตัวนิสิตเอง รุ่นพี่จะเป็นผู้จัดกิจกรรมให้นิสิตรุ่นน้อง สืบทอดเป็นประเพณีต่อ ๆ กัน จากรุ่นสู่รุ่น อาจกล่าวได้ว่านิสิตกลุ่มนี้เป็นตัวแทนหรือผู้นำในการจัดกิจกรรมนิสิตให้แก่นิสิตและคณะศึกษาศาสตร์ เรียกนิสิตกลุ่มนี้ว่า สโมสรมินิสิต ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของฝ่ายพัฒนานิสิต ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งในคณะศึกษาศาสตร์ ที่ทำหน้าที่ในการดูแลงานที่เกี่ยวข้องกับนิสิตในคณะ ทั้งงานด้านกิจกรรม ทักษะการศึกษา งานวินัยนิสิต และงานด้านการบริการ ซึ่งงานกิจกรรมเป็นภารกิจหลักอย่างหนึ่งของฝ่ายพัฒนานิสิต ซึ่งต้องดำเนินการจัดโครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการของคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจของคณะศึกษาศาสตร์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 สร้างและพัฒนาบัณฑิตของคณะศึกษาศาสตร์ให้มีคุณลักษณะแห่งความเป็นครูที่พึงประสงค์ พร้อมทั้งมีกระบวนการทัศน์ในการดำรงชีวิต มีทักษะสากล และยึดหลักความพอเพียง วัตถุประสงค์ คือ เพื่อสร้างและพัฒนาศักยภาพบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาสมรรถนะของบัณฑิตให้ผ่านเกณฑ์ของคณะศึกษาศาสตร์และเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ และกลยุทธ์ที่ 15 สร้างความโดดเด่นในด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติให้เป็นที่ประจักษ์แก่สังคมโลก บนพื้นฐานการเป็นแบบอย่างที่ดี และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน วัตถุประสงค์ คือ เพื่อส่งเสริมอนุรักษ์

และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา อนุรักษ์และปลูกฝังให้นิสิตและบุคลากร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ คุณธรรม และจริยธรรมให้กับนิสิต และเพื่อส่งเสริมให้นิสิตได้มีโอกาสแสดงศักยภาพด้านศิลปวัฒนธรรม (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2556, หน้า 91-92, 101-102)

การจัดกิจกรรมเป็นภาระงานของฝ่ายพัฒนานิสิตที่สำคัญอย่างหนึ่ง ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งนั้นต้องมีการเตรียมการ การวางแผนที่ดี และจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรบุคลากรจำนวนมาก ฝ่ายพัฒนานิสิตจะมีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพนิสิตที่นอกเหนือจากกิจกรรมในห้องเรียน ซึ่งสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การดูแลของฝ่ายพัฒนานิสิต คณะศึกษาศาสตร์ เป็นส่วนงานหนึ่งของฝ่ายพัฒนานิสิตในการจัดกิจกรรมส่วนกลางของคณะศึกษาศาสตร์ และของมหาวิทยาลัยบูรพา และด้วยภาระงานที่มากของฝ่ายพัฒนานิสิต สโมสรนิสิตจึงเป็นบุคลากรสำคัญในการช่วยเหลืองานกิจกรรมของฝ่ายพัฒนานิสิต เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในหลาย ๆ ส่วนของการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง เป็นตัวแทนของนิสิตในการประสานงานระหว่างคณาจารย์ บุคลากรเจ้าหน้าที่ และนิสิตในคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อให้งานกิจกรรม หรือโครงการที่จัดนั้นสำเร็จลุล่วงและมีคุณภาพ

แต่เนื่องด้วยในปัจจุบันด้วยสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป จำนวนนิสิตของคณะศึกษาศาสตร์มีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่าในอดีตหลายเท่าตัว แต่อัตราของนิสิตที่เข้ามาเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมของนิสิตในรูปแบบของสโมสรนิสิตกลับมีจำนวนลดลงเป็นอย่างมาก ซึ่งในช่วงระยะเวลา 3-5 ปีที่ผ่านมา นิสิตที่มีความประสงค์เข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตมีสัดส่วนน้อยมาก เมื่อเทียบกับจำนวนนิสิตทั้งหมดในคณะศึกษาศาสตร์ บางส่วนก็เข้ามาปฏิบัติงานได้ไม่นานก็ลาออกก่อนครบวาระ จากข้อมูลสถิติ 3 ปีที่ผ่านมา ปีการศึกษา 2553-2555 พบว่า จำนวนนิสิตของคณะศึกษาศาสตร์เทียบกับจำนวนนิสิตที่เข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีจำนวน ดังนี้ ปีการศึกษา 2553 มีจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรี จำนวนทั้งหมด 1,424 คน มีจำนวนนิสิตที่มีความประสงค์อาสาเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพียงแค่ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 0.42 ของจำนวนนิสิตทั้งหมด ปีการศึกษา 2554 มีจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรี จำนวนทั้งหมด 663 คน มีจำนวนนิสิตที่มีความประสงค์อาสาเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพียงแค่ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 0.75 ของจำนวนนิสิตทั้งหมด และปีการศึกษา 2555 มีจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรี จำนวนทั้งหมด 694 คน มีจำนวนนิสิตที่มีความประสงค์อาสาเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพียงแค่ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00 ของจำนวนนิสิตทั้งหมด (ระบบทะเบียน

และสถิตินิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2557) ซึ่งมีคำถามตามมาว่าเหตุใดนิติศาสตร์ที่เข้ามาทำหน้าที่สโมสรณินิติในรูปแบบของการทำงานด้วยจิตอาสาจึงมีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบสัดส่วนกับนิติศาสตร์ทั้งหมด แต่ในอีกด้านหนึ่งยังมีนิติศาสตร์บางกลุ่มที่เข้ามาเป็นสมาชิกของสโมสรณินิติ เข้ามาปฏิบัติงานช่วยเหลืองานกิจกรรมของฝ่ายพัฒนานิติศาสตร์ และช่วยเหลืองานกิจกรรมของคณะนิติศาสตร์ ซึ่งยังสังเกตเห็นความสำคัญของการทำกิจกรรม มีความเสียสละในการทำงานเพื่อส่วนรวม ด้วยความเต็มใจด้วยจิตอาสา เช่นกัน

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสาเหตุการเข้าเป็นสมาชิกสโมสรณินิติของนิติศาสตร์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ว่าเหตุใดนิติศาสตร์กลุ่มนี้จึงเข้ามาทำงานเป็นสโมสรณินิติทำงานเพื่อส่วนรวม เพื่อเป็นข้อมูลที่จะหาแนวทางในการจูงใจให้นิติศาสตร์ในคณะนิติศาสตร์สังเกตเห็นความสำคัญของการทำกิจกรรม การเสียสละเพื่อส่วนรวม การมีจิตสาธารณะเพราะงานสโมสรณินิติดังกล่าวไม่มีค่าตอบแทนใด ๆ สำหรับนิติศาสตร์เหล่านี้จะมีเพียงแค่ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะได้คิดค้นนิติศาสตร์ สอนความอดทน ความเสียสละเพื่อส่วนรวม ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการทำงานเป็นทีม ซึ่งประสบการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นคุณนอกห้องเรียนที่จะช่วยสอนขัดเกลาความมีจิตสาธารณะ ขระระดับจิตใจให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพเป็นครูที่ดีของสังคมต่อไป และเพื่อพัฒนาสโมสรณินิติให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของคณะนิติศาสตร์ในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพให้กับนิติศาสตร์ ตรงตามอัตลักษณ์ของนิติศาสตร์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่กล่าวว่า วิชาการเป็นเลิศ ประเสริฐน้ำใจ วินัยชั้นครู คุณแลสุขภาพ

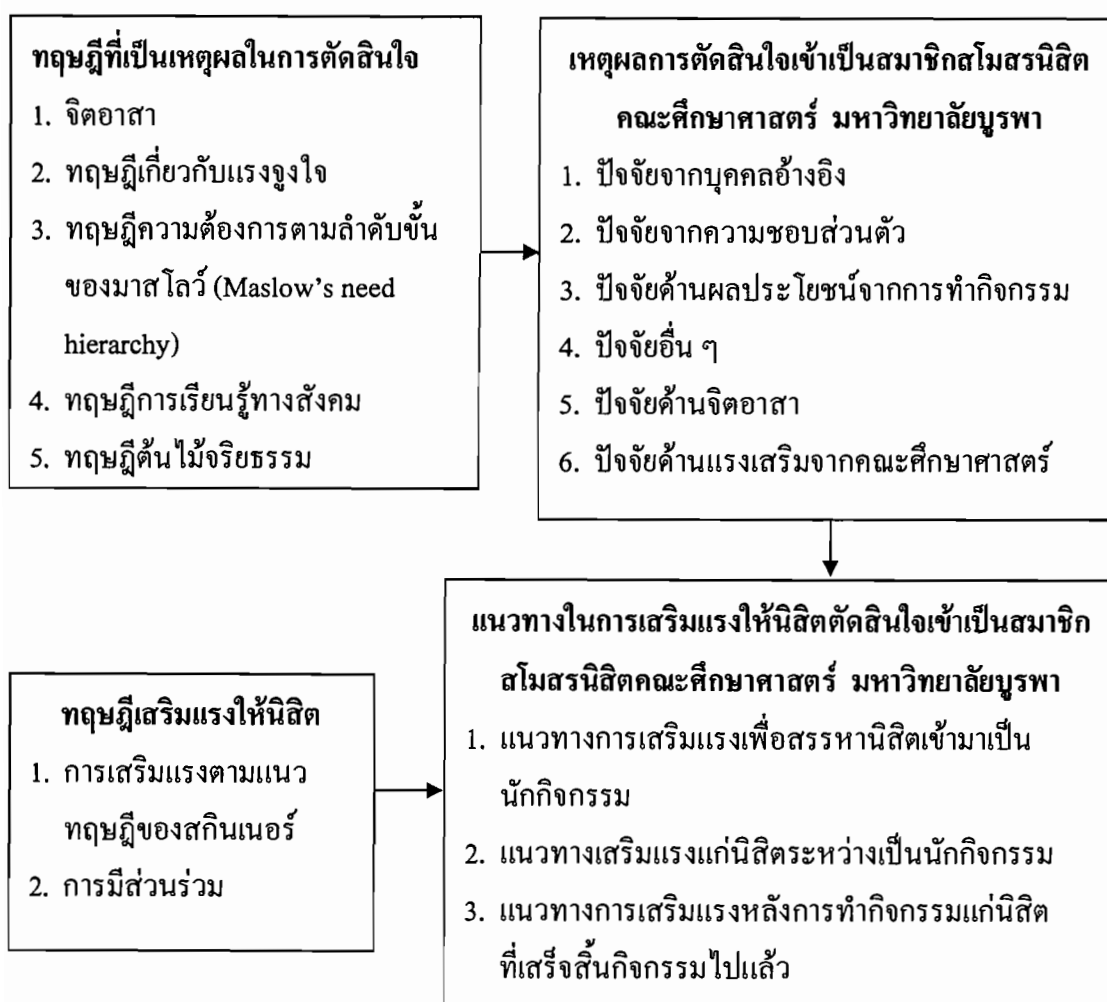
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรณินิติของนิติศาสตร์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมแรงให้นิติศาสตร์ตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรณินิติคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

คำถามในการวิจัย

1. เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรณินิติของนิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ประกอบด้วยปัจจัยใดบ้าง
2. แนวทางการเสริมแรงให้นิติศาสตร์ตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรณินิติคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ควรเป็นอย่างไร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงเหตุผลการเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในปัจจุบัน
2. ทำให้ได้ผลการวิจัยเกี่ยวกับเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นข้อมูลในการหาแนวทางในการเสริมแรงให้นิสัยเข้ามาทำกิจกรรมเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยเจาะจง คือ นิสิตสโมสร นิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวนประมาณ 33 คน โดยใช้เทคนิคการคัดเลือก ผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย

2.1 นิสิตที่เป็นอนุกรรมการสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ จำนวนประมาณ 8 คน

2.2 นิสิตที่เป็นคณะกรรมการสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ ปีการศึกษาปัจจุบัน จำนวนประมาณ 20 คน

2.3 นิสิตที่เคยเป็นอดีตกรรมการสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ ที่สำเร็จการศึกษาแล้ว ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา จำนวนประมาณ 5 คน

2.4 ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านงานกิจกรรมนิสิต ตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป และ เคยเป็นนักกิจกรรมตอนสมัยเป็นนักเรียน/ นิสิต นักศึกษามาก่อน จำนวน 9 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เหตุผลการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต หมายถึง เหตุผลที่นิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ระดับปริญญาตรี ตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมนิสิตของ คณะศึกษาศาสตร์ โดยเป็นสมาชิกอยู่จนครบระยะเวลาของการสำเร็จการศึกษาตามความสมัครใจ ในรูปแบบของผู้ดำเนินการทำกิจกรรมสำหรับนิสิต ประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว หมายถึง สาเหตุของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิก สโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่มาจากความชื่นชอบส่วนตัวในการทำกิจกรรม ของนิสิต การทำกิจกรรมของนิสิตเพื่อสนองความต้องการของตนเอง และการทำกิจกรรมเพื่อความสนุกสนาน เป็นแรงจูงใจให้นิสิตตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่ ความชื่นชอบในการทำกิจกรรม การหากิจกรรมทำเพื่อไม่ให้ตนเองว่าง การเป็นนักกิจกรรมต่อเนื่องตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม และความต้องการจัดกิจกรรมให้รุ่นน้อง

1.2 ปัจจัยจากบุคคลอ้างอิง หมายถึง สาเหตุของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสร นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มาจากการสนับสนุน ผลักดัน หรือเป็นแบบอย่างใน การทำกิจกรรมที่ทำให้นิสิตเกิดแรงบันดาลใจให้อยากเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่ การได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่ การได้รับแรงบันดาลใจจากครอบครัว การได้รับแรงบันดาลใจจากครู และปัจจัยจากกลุ่มเพื่อน

1.3 ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม หมายถึง สาเหตุของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มาจากการทำกิจกรรมเพื่อคาดหวังผลประโยชน์ ประสพการณ์ ทักษะต่าง ๆ ที่จะประโยชน์กับตนเอง เป็นเหตุผลให้นิสิตตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่ แรงจูงใจจากสิ่งที่ตนเองชื่นชอบ การต้องการหาประสบการณ์ให้กับตนเอง การต้องการนำความรู้และประสบการณ์มาปฏิบัติให้กับผู้อื่น โดยผ่านการทำกิจกรรม และความต้องการทำกิจกรรมเพื่อหาเพื่อน

1.4 ปัจจัยด้านจิตอาสา หมายถึง สาเหตุของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มาจากการมีจิตอาสาภายในตัวบุคคล ที่แสดงออกผ่านการทำกิจกรรมที่มีความต้องการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมเพื่อสังคม และเพื่อบุคคลอื่น เห็นประโยชน์จากร่วมรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว เป็นเหตุผลให้นิสิตตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่ การอาสาเข้ามาทำกิจกรรม และการอาสาเป็นตัวแทนของสาขาวิชาในการทำกิจกรรม

1.5 ปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์ หมายถึง สาเหตุของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มาจากแรงจูงใจจากคณะศึกษาศาสตร์ ที่เป็นสิ่งกระตุ้นให้นิสิตตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่ ทุนการศึกษา

1.6 ปัจจัยอื่น ๆ หมายถึง สาเหตุของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่เกิดจากทัศนคติ เหตุผลจากตัวนิสิตเอง หรือปัจจัยบางอย่างจากสภาพแวดล้อม เป็นเหตุผลทำให้นิสิตตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่ ปัจจัยจากกิจกรรมรပ်นึ่ง การต้องการการยอมรับ ปัจจัยด้านทัศนคติต่อรุ่นพี่ การเข้ามาโดยตำแหน่งประธานชั้นปี ปัจจัยเรื่องการเมือง และการต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำกิจกรรม

2. แนวทางในการเสริมแรงให้นิสิตเข้ามาทำกิจกรรมเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต หมายถึง แนวทาง หรือวิธีการที่จะชักจูงให้นิสิตเห็นความสำคัญของการทำกิจกรรม และเข้ามาเป็นสมาชิกของกลุ่มนิสิตในรูปแบบของสโมสรนิสิต เพื่อเป็นผู้นำในการดำเนินการจัดกิจกรรมนิสิตของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มาจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านงานกิจกรรมนิสิตในขั้นตอนการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

3. กิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หมายถึง กิจกรรมของ นิสิตที่ดำเนินการจัดโดยกลุ่มนิสิตสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยบูรพา โดยมี คณาจารย์ บุคลากร ฝ่ายพัฒนานิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ กำกับ ดูแล ช่วยเหลือในการจัดกิจกรรม

4. นิสิต หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ในระดับมหาวิทยาลัย ระดับปริญญาตรี ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ

5. นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1, 2, 3, 4, 5 ภาคปกติ และภาคพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

6. สโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หมายถึง หน่วยงานภายใต้ การดูแลของฝ่ายพัฒนานิสิต คณะศึกษาศาสตร์ที่เป็นการรวมกลุ่มกันของนิสิตระดับปริญญาตรี ในรูปแบบขององค์กรหรือสโมสรที่เป็นหน่วยงานกลาง ที่ได้มาจากการเลือกตั้งทั่วไปภายใน คณะศึกษาศาสตร์ ทำหน้าที่เป็นผู้นำในการดำเนินการจัดกิจกรรมนิสิต เช่น กิจกรรมรณรงค์ใหม่ กิจกรรมค่ายอาสา กิจกรรมกีฬา ฯลฯ ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

7. สมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หมายถึง นิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในระดับปริญญาตรีภาคปกติและภาคพิเศษที่อาสาสมัคร เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการนิสิต เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้นำในการดำเนินการจัดกิจกรรมนิสิตของ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

8. คณะกรรมการฝ่ายพัฒนานิสิต หมายถึง คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนานิสิต ของคณะศึกษาศาสตร์ ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบควบคุม ดูแล และเป็นที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรม นิสิตของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

9. อนุกรรมการสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หมายถึง นิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2556 ที่เข้ามาเป็นสมาชิกสโมสร นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้นำในการดำเนินการจัดกิจกรรมนิสิต ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

10. ผู้เชี่ยวชาญด้านงานกิจกรรมนิสิต หมายถึง คณาจารย์ บุคลากร มีความรู้ด้านงาน กิจกรรมนิสิต มีประสบการณ์ด้านการบริหารงานกิจกรรมนิสิต ตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป และเคยเป็น นักกิจกรรมตอนสมัยเป็นนักเรียน/ นิสิต

11. ฝ่ายพัฒนานิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หมายถึง หน่วยงานใน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยมีขอบข่ายงาน ได้แก่ งานธุรการ งานกิจกรรมนิสิต งานทุนการศึกษา งานวินัยและพัฒนานิสิต งานบริการและสวัสดิการ งานฐานข้อมูลนิสิต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเหตุผลการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

1. กิจกรรมนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา
2. การบริหารกิจกรรมนิสิต
3. ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมต่อการตัดสินใจในการทำกิจกรรมของนิสิต
4. การวิจัยเชิงคุณภาพ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา

กิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตนิสิตที่สำคัญต่อการพัฒนานิสิตเป็นอย่างยิ่งเพราะการที่นิสิตจะเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ย่อมต้องอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อความเจริญเติบโตทางด้านสติปัญญา ความคิด ทักษะ ค่านิยม การตัดสินใจ การควบคุมอารมณ์ การรับผิดชอบต่อการพูดและการกระทำของตนเอง สามารถดำรงตนเป็นที่ยอมรับนับถือรักใคร่และทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างประสบความสำเร็จ กิจกรรมนิสิตถือว่าเป็นการให้โอกาสแก่นิสิตได้มีส่วนร่วมในการแสดงความสามารถ การตัดสินใจ การทำงาน การปรับปรุงบุคลิกภาพ และการรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในสังคม

กิจกรรมนิสิตเป็นกระบวนการทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่ทำให้นิสิตเกิดการเรียนรู้ โดยการลงมือปฏิบัติ (Learning by doing) ซึ่งกระบวนการนี้ทำให้นิสิตมีประสบการณ์และสามารถลงมือปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จได้ กิจกรรมนิสิตเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นที่มหาวิทยาลัยจะต้องให้การสนับสนุนจัดกิจกรรมนิสิตขึ้น บุคลากรฝ่ายกิจกรรมนิสิตต้องมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้วยความรู้ความชำนาญ ซึ่งบุคลากรฝ่ายอื่นในมหาวิทยาลัยไม่สามารถทำได้ อย่างมีประสิทธิภาพ งานกิจกรรมนิสิตจึงเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรควบคู่ไปกับการเรียนการสอน ฝึกทักษะที่จำเป็นในการเป็นผู้นำ คือ การทำงานเป็นกลุ่ม การวางแผน การจัดองค์การ การประสานงาน การตัดสินใจในการทำงาน การงบประมาณและการบัญชี

การศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นมีความสำคัญทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน การที่นิสิตทำกิจกรรมนิสิต ทำให้นิสิตมีการพัฒนาศักยภาพหลาย ๆ ด้าน ก่อให้เกิดทักษะความรู้และประสบการณ์แก่นิสิตเป็นอย่างมาก ซึ่งการศึกษาภายในห้องเรียนไม่สามารถทำได้

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนิสิต

1. เพื่อเสริมสร้างทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ทางด้านวิชาการให้แก่ นิสิต
2. เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ อารมณ์ในการที่จะอยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างมี

ความสุข

3. เพื่อให้ นิสิตใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเพิ่มพูนความสนใจในการทำกิจกรรม
4. เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่าง นิสิตด้วยกันในการทำงานร่วมกันและร่วมกับผู้อื่น
5. เพื่อพัฒนาความสามารถของ นิสิตที่ได้นำความรู้และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ใน

งานกิจกรรมนิสิต ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคม

6. เพื่อส่งเสริมให้ นิสิตได้เห็นคุณค่า รู้จักการทำงานบำรู้งศิลปะและวัฒนธรรมไทย
7. เพื่อสร้างความสามัคคีในหมู่นิสิต
8. เพื่อเตรียม นิสิตให้พร้อมที่จะไปประกอบวิชาชีพและดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตย

ความสำคัญของกิจกรรมนิสิตต่อนิสิต

นิสิตในมหาวิทยาลัยเปรียบเหมือนผ้าขาวบริสุทธิ์ที่มีกำลังกายกำลังใจความคิดริเริ่มที่ดี มีความสนใจอยากรู้ อยากเห็น และหวังดีต่อสังคม ประเทศชาติอย่างบริสุทธิ์ใจ ดังนั้น กิจกรรมนิสิตจึงเป็นกิจกรรมที่สนองตอบความต้องการของ นิสิตในด้านต่าง ๆ อย่างดี จึงนับว่ามีความสำคัญ ดังนี้

1. กิจกรรมนิสิตมีหลายประเภท ได้แก่ กีฬาและนันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม บำเพ็ญประโยชน์ และวิชาการ เป็นกิจกรรมที่สนองตอบความต้องการของ นิสิตทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ช่วยให้ นิสิตได้ใช้พลังร่างกาย จิตใจ และความคิด กระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม
2. กิจกรรมนิสิตที่มีความหลากหลายช่วยให้ นิสิตสามารถค้นหาอาชีพเมื่อจบการศึกษา งานอดิเรก กิจกรรมการพักผ่อนที่เหมาะสมสำหรับตนเอง
3. กิจกรรมนิสิตทำให้เกิดความสมดุลในด้านความรู้และความสนใจของ นิสิต เช่น นิสิตในสาขาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เมื่อมาทำกิจกรรมทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมทำให้นิสิตเกิดทักษะ ความรู้ความเข้าใจทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และด้านศิลปวัฒนธรรม
4. กิจกรรมนิสิตที่ นิสิตทำนั้นจะผ่อนคลายความตึงเครียดจากการศึกษาในห้องเรียน อย่างหนัก และทำให้นิสิตได้เปลี่ยนบรรยากาศและอิริยาบถ
5. กิจกรรมนิสิตทำให้นิสิตได้รับประสบการณ์จากการทำงานด้านต่าง ๆ ทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย โดยเฉพาะสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม

6. กิจกรรมนิสิตที่นิสิตทำแล้วเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ ทำให้นิสิตเห็นคุณค่าของตนเอง ทำให้เกิดความรู้สึกรักที่คิดที่ดีต่อตนเองและสังคม

ลักษณะของกิจกรรม

มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แบ่งกิจกรรมออกตามลักษณะของกิจกรรมได้ 5 ประเภท คือ

1. กิจกรรมส่วนกลาง
2. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
3. กิจกรรมวิชาการ
4. กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม
5. กิจกรรมกีฬา

1. กิจกรรมส่วนกลาง

สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งสนับสนุนให้นิสิตจัดกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ขึ้นเป็นประจำ กิจกรรมขององค์การนิสิต เป็นกิจกรรมที่ให้โอกาสนิสิตทดลองทำงานในรูปแบบของการปกครองตนเอง โดยยึดวิถีทางประชาธิปไตย องค์การนิสิตซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวแทนนิสิต จึงเป็นศูนย์กลางการสนับสนุนและควบคุมการดำเนินงานของหน่วยกิจกรรมของมหาวิทยาลัย จากบทบาทและหน้าที่ในการเป็นตัวแทนและเป็นศูนย์กลางในการดำเนินกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยที่ไม่ได้สังกัดคณะและวิทยาลัยใด นักวิชาการจึงให้กิจกรรมที่เกี่ยวกับองค์การนิสิตเป็น “กิจกรรมส่วนกลาง” คำว่า “องค์การนิสิต หรือองค์การ นิสิต” ใช้เรียกองค์กรกิจกรรมนิสิตระดับสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ เช่น องค์การนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย องค์การนิสิตมหาวิทยาลัยมหิดล เป็นต้น ส่วนคำว่า “สโมสรนิสิต” ส่วนมากใช้เรียกองค์กรกิจกรรมนิสิตระดับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เช่น สโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ เป็นต้น

กิจกรรมส่วนกลาง แบ่งความรับผิดชอบออกเป็น 2 ฝ่าย คือ

1. ฝ่ายบริหาร ได้แก่ องค์การนิสิต มีหน้าที่ในการบริหารงาน จัดทำงบประมาณ และประสานให้กลุ่มกิจกรรมนิสิตทุกกลุ่มดำเนินกิจกรรมไปด้วยความเรียบร้อย

2. ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สภานิสิตมีหน้าที่ในการออกกฎระเบียบ แนวปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อใช้ในการควบคุมดูแลกลุ่มกิจกรรมให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย รวมทั้งควบคุมดูแลติดตามการทำงานและการใช้จ่ายเงินของฝ่ายบริหาร เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ องค์กรกิจกรรมนิสิตระดับคณะหรือวิทยาลัยเรียกว่า สโมสรนิสิต แต่ต่อท้ายด้วยว่าคณะหรือวิทยาลัยใด เช่น สโมสรนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ สโมสรนิสิตวิทยาลัยนานาชาติ เป็นต้น สำหรับสถาบันการศึกษาเอกชน องค์กรนิสิตนิสิตส่วนกลางเป็นเพียงสโมสรนิสิตนิสิตเท่านั้น ไม่มีสภานิสิตบทบาทหน้าที่หลักของสโมสรนิสิตจึงเป็นการจัดกิจกรรมนิสิตส่วนกลางเท่านั้น การควบคุมองค์กรอื่น ๆ ของนิสิตในสถาบันศึกษาเอกชนมีน้อยมาก

กิจกรรมส่วนกลางของนิสิต ได้แก่ กิจกรรมขององค์การนิสิตและสภานิสิต เป็นกิจกรรมที่ให้บริการและประสานงานทั่วไปแก่กลุ่มกิจกรรมย่อยอื่น ๆ คือ กิจกรรมของชมรมทุกฝ่าย เป็นต้น

การมีกิจกรรมส่วนกลาง มีวัตถุประสงค์ก็เพื่อให้มีตัวแทนกลางของกลุ่มกิจกรรมไว้ปกป้องพิทักษ์ผลประโยชน์และเป็นตัวแทนในการประสานภารกิจต่าง ๆ ในนามของนิสิต

วัตถุประสงค์ของกิจกรรมส่วนกลาง

1. เพื่อเสริมให้นิสิตมีความรู้และทักษะในการทำงานในระบอบประชาธิปไตย
2. เพื่อเป็นกลไกของมหาวิทยาลัยในการให้การสนับสนุนและควบคุมการทำกิจกรรมนิสิต

3. เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนานิสิตทางด้านสังคมและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
4. เพื่อส่งเสริมให้นิสิตเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
5. เพื่อส่งเสริมความสามัคคีในหมู่นิสิต

สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งได้ร่างระเบียบหรือข้อบังคับ ว่าด้วยกิจกรรมนิสิตเพื่อไว้เป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านกิจกรรมนิสิต สำหรับมหาวิทยาลัยบูรพา เรียกว่า ข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยกิจกรรมนิสิตระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2552 ประกาศใช้ในวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2552 ประกอบด้วย ข้อบังคับทั้งหมด 40 ข้อ แบ่งออกเป็น 14 หมวด ซึ่งผู้วิจัยขอนำหมวดที่สำคัญที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมมากกล่าวเพื่อให้เห็นโครงสร้าง บทบาทหน้าที่ของหน่วยกิจกรรมนิสิต (มหาวิทยาลัยบูรพา, 2552) ดังนี้

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยกิจกรรมนิสิตระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2552

โดยที่เป็นการสมควรให้มีข้อบังคับว่าด้วยกิจกรรมนิสิตระดับปริญญาตรี อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 21(2) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2550 สภามหาวิทยาลัยบูรพา จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยกิจกรรมนิสิตระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2552”

ข้อ 2 ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ เป็นต้นไป

ข้อ 3 ในข้อบังคับนี้

“คณะ” หมายความว่า คณะหรือวิทยาลัยที่เปิดสอนระดับปริญญาตรี

“คณบดี” หมายความว่า คณบดีของคณะหรือวิทยาลัยที่เปิดสอนระดับปริญญาตรี

“นิสิต” หมายความว่า นิสิตระดับปริญญาตรีตั้งแต่หลักสูตร 4 ปีขึ้นไป

“สภานิสิต” หมายความว่า สภานิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา

“องค์การนิสิต” หมายความว่า องค์การนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา

“ชมรม” หมายความว่า กลุ่มกิจกรรมที่ดำเนินการตามวัตถุประสงค์โดยไม่จัดกับ
ข้อบังคับนี้และได้รับอนุญาตให้สังกัดองค์การนิสิต

“ชั้นปี” หมายความว่า ชั้นปีตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี

“สโมสรนิสิต” หมายความว่า สโมสรนิสิตคณะหรือวิทยาลัยที่เปิดสอนระดับปริญญาตรี

“หน่วยกิจกรรม” หมายความว่า องค์การนิสิต สภานิสิต ชมรม และสโมสรนิสิต
คณะหรือวิทยาลัย

“อาจารย์ที่ปรึกษา” หมายความว่า บุคลากรของมหาวิทยาลัยบูรพาที่ทำหน้าที่ให้
คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ กำกับดูแล และช่วยเหลือในการดำเนินงานกิจกรรมนิสิต ซึ่งหน่วย
กิจกรรมเสนอมหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

“กลุ่มนิสิต” หมายความว่า นิสิตจำนวนหนึ่งที่มารวมตัวกันโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะจัดส่ง
นิสิตลงสมัครรับเลือกตั้งเพื่อดำเนินกิจกรรมนิสิต

ข้อ 4 ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้ ทั้งนี้มีอำนาจออกประกาศหรือ
คำสั่งเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมนิสิตเท่าที่ไม่ขัดแย้งกับข้อบังคับนี้

หมวดที่ 1 วัตถุประสงค์

ข้อ 5 ในการดำเนินกิจกรรมนิสิต มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(1) ส่งเสริมความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบในกิจกรรมต่างๆ ของนิสิตเพื่อประโยชน์
ในกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งในด้านประสบการณ์ วิชาการและวิชาชีพแก่นิสิต

(2) ส่งเสริมให้นิสิตรู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ของตนเองในระบอบประชาธิปไตย โดยฝึก
และปลูกฝังนิสิตให้มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น

(3) ฝึกการเป็นผู้นำทางสังคม เสียสละ บำเพ็ญประโยชน์ อุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
ทุกด้าน เพื่อความเจริญและความมั่นคงของประเทศ

(4) ส่งเสริมความสามัคคี บุคลิกภาพ พละนาถัย ความมีน้ำใจนักกีฬาและสวัสดิการ
ส่วนรวมของนิสิต

(5) เชื่อมความสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และความรู้ความเข้าใจ
ระหว่างนิสิตของมหาวิทยาลัย และต่อสถาบันอื่น

(6) ส่งเสริม ปลูกฝัง และรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี และเอกลักษณ์
อันดีงามของชาติ

(7) ส่งเสริมให้นิสิตมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

(8) ผดุงและดำเนินการเพื่อเผยแพร่เกียรติคุณของมหาวิทยาลัย

หมวดที่ 2 สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของนิสิต

ข้อ 6 สิทธิ เสรีภาพ

(1) นิสิตมีความเสมอภาคกันตามนัยแห่งข้อบังคับ ชั้นหรือระดับการศึกษาไม่ก่อให้เกิดเอกสิทธิ์แต่อย่างใด

(2) นิสิตมีเสรีภาพในการพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการชุมนุมเพื่อ การวิจารณ์หรือแสดงความคิดเห็นอันก่อให้เกิดประโยชน์โดยเปิดเผยภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย และระเบียบ ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

(3) นิสิตมีเสรีภาพในการศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ทั้งในและนอกหลักสูตร ตามความสามารถของตน

(4) นิสิตมีเสรีภาพที่จะรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อดำเนินการเลือกตั้งตามบทบัญญัติแห่ง ข้อบังคับนี้

(5) นิสิตมีสิทธิเสนอข้อคิดเห็น และเสนอแนะเรื่องราวต่าง ๆ ต่อมหาวิทยาลัยเมื่อเห็นว่า ตนเองไม่ได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม

(6) นิสิตมีสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคเท่าเทียมกันในการเสนอตัวเพื่อรับเลือกตั้ง ออกเสียงเลือกตั้งและออกเสียงประชามติตามบทบัญญัติแห่งข้อบังคับนี้

ข้อที่ 7 หน้าที่

(1) นิสิตมีหน้าที่ปฏิบัติตน และดำรงไว้ซึ่งความสามัคคี เกียรติยศชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย

(2) นิสิตมีหน้าที่ศึกษาเล่าเรียนอย่างเต็มความสามารถ

(3) นิสิตมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและคำสั่งของมหาวิทยาลัย ตลอดจนกฎหมายบ้านเมือง

(4) นิสิตมีหน้าที่ผดุงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของ ชาติไทย

(5) นิสิตมีหน้าที่สนับสนุน และส่งเสริมให้กิจกรรมนิสิตมีความเจริญก้าวหน้า และ ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้อย่างเคร่งครัด

หมวดที่ 3 การจัดส่วนบริหารจัดการกิจกรรมนิสิต

ข้อ 8 กรรมการบริหารกิจกรรมนิสิตระดับมหาวิทยาลัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

(1) สถานิศจิตมหาวิทยาลัยบูรพา มีชื่อย่อว่า สมบ. เรียกชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “Burapha University Student Council” หรือใช้ชื่อย่อว่า “BUU.S.C.”

(2) องค์การนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา มีชื่อย่อว่า อมบ. เรียกชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “Burapha University Student Organization” หรือใช้ชื่อย่อว่า “BUU.S.O.”

(3) สโมสรนิสิตคณะ.....มีชื่อย่อว่า ส (ตามด้วยชื่อย่อของคณะ 2 ตัวอักษร) เรียกชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “Student Club of Faculty” หรือใช้ชื่อย่อว่า “SC.....(ชื่อย่อคณะ)”

หมวดที่ 8 การบริหารกิจการนิสิตระดับคณะ

ข้อ 19 นายกสสโมสรนิสิตคณะจะต้องได้มาจากการเลือกตั้งทั่วไปภายในคณะและให้นายกสสโมสรนิสิตคณะเสนอรายชื่อคณะกรรมการต่อคณบดีเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง และให้คณะส่งคำสั่งแต่งตั้งให้กองกิจการนิสิต

ข้อ 20 สโมสรนิสิตคณะ เป็นตัวแทนของนิสิตในคณะและรับผิดชอบบริหารกิจกรรมนิสิตภายในคณะ

ข้อ 21 คุณสมบัติของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้ง วิธีการเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามประกาศว่าด้วยกิจกรรมนิสิตภายในคณะหรือเป็นไปตามข้อบังคับนี้โดยอนุโลม

ข้อ 22 คณะกรรมการฝ่ายกิจการนิสิตประจำคณะ ประกอบด้วย รองคณบดีหรือผู้ช่วยคณบดีที่คณบดีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ และผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยภายในคณะนั้น จำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน เป็นกรรมการ และให้ตั้งกรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ และอาจให้มีผู้ช่วยเลขานุการด้วยก็ได้

คณะกรรมการฝ่ายกิจการนิสิตประจำคณะทำหน้าที่ดูแลให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงานของสโมสรมนิสิตคณะให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ ให้คณบดีแต่งตั้งและถอดถอนคณะกรรมการฝ่ายกิจการนิสิตประจำคณะ

การออกประกาศใด ๆ อันเกี่ยวกับกิจการนิสิตในคณะให้อยู่ในอำนาจและดุลยพินิจของคณะกรรมการฝ่ายกิจการนิสิตประจำคณะ โดยความเห็นชอบของคณบดีทั้งนี้ต้องไม่ขัดแย้งกับข้อบังคับนี้

หมวดที่ 12 กลุ่มนิสิต

ข้อ 36 กลุ่มนิสิต ประกอบด้วย นิสิตจำนวนหนึ่งมารวมตัวกัน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะส่งนิสิตลงสมัครรับเลือกตั้งเพื่อดำเนินกิจกรรมนิสิต

การจัดตั้ง องค์กรประกอบ การดำเนินงานให้เป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัย

หมวดที่ 14 บทเบ็ดเตล็ด

ข้อ 39 นิสิตจะดำรงตำแหน่งสมาชิกสภานิสิต กรรมการบริหารองค์การนิสิต กรรมการสโมสรนิสิต กรรมการชมรม ในเวลาเดียวกันมิได้

บทเฉพาะกาล

ข้อ 40 ให้คณะกรรมการบริหารองค์การนิสิต สมาชิกสภานิสิต คณะกรรมการสโมสร นิสิตคณะ และกรรมการชมรมที่ได้มีการแต่งตั้งตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยกิจกรรม นิสิตระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้คงอยู่ต่อไปจนกว่าจะครบวาระ

2. การบริหารกิจกรรมนิสิตระดับคณะ

กิจกรรมนิสิตแต่ละคณะให้ดำเนินการในรูปแบบสโมสรนิสิตคณะ และอยู่ในการควบคุมดูแลของคณะนั้น ๆ แต่ละคณะมีสโมสรนิสิตคณะเพียงคณะเดียว และใช้ชื่อสโมสรดังกล่าวตามชื่อของคณะนั้น ๆ เช่น สโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ เป็นต้น สโมสรนิสิตจะต้องได้มาจากการเลือกตั้งทั่วไปภายในคณะ และให้นายกสโมสรนิสิตคณะเสนอรายชื่อคณะกรรมการสโมสร นิสิตที่ได้รับการเลือกตั้งต่อคณบดีเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง ซึ่งสโมสรนิสิตคณะเป็นตัวแทนของนิสิต ในคณะและรับผิดชอบบริหารกิจกรรมนิสิตภายในคณะนั้น ๆ

มหาวิทยาลัยบูรพาซึ่งได้มีการกำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมสำหรับนิสิตระดับ ปริญญาตรี และจากข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยกิจกรรมนิสิตระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2552 นั้น ซึ่งส่วนสำคัญที่จะทำให้การจัดกิจกรรมดำเนินไปได้ด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ ของมหาวิทยาลัยนั้น ได้แก่ กลุ่มนิสิตที่อาสาเข้ามาทำกิจกรรมในรูปแบบของหน่วยกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งของมหาวิทยาลัย และในส่วนของคณะ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสาเหตุ การตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขอนำส่วนสำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับสโมสรนิสิตมากล่าวดังนี้ (มหาวิทยาลัยบูรพา, 2552, หน้า 20-21)

คณะกรรมการสโมสรนิสิตคณะหรือวิทยาลัย ประกอบด้วย

1. นายกสโมสรนิสิตคณะ
2. อุปนายกสโมสรนิสิต ฝ่ายกิจการทั่วไป
3. อุปนายกสโมสรนิสิตคณะ ฝ่ายวิชาการ
4. ประธานฝ่ายนิสิตสัมพันธ์
5. ประธานฝ่ายกีฬา
6. ประธานฝ่ายศิลปวัฒนธรรม
7. ประธานฝ่ายบำเพ็ญประโยชน์
8. เภรัณยูกิจ
9. เลขานุการ
10. ประชาสัมพันธ์
11. กรรมการอื่น ๆ

อำนาจหน้าที่ของสโมสรนิสิตคณะ

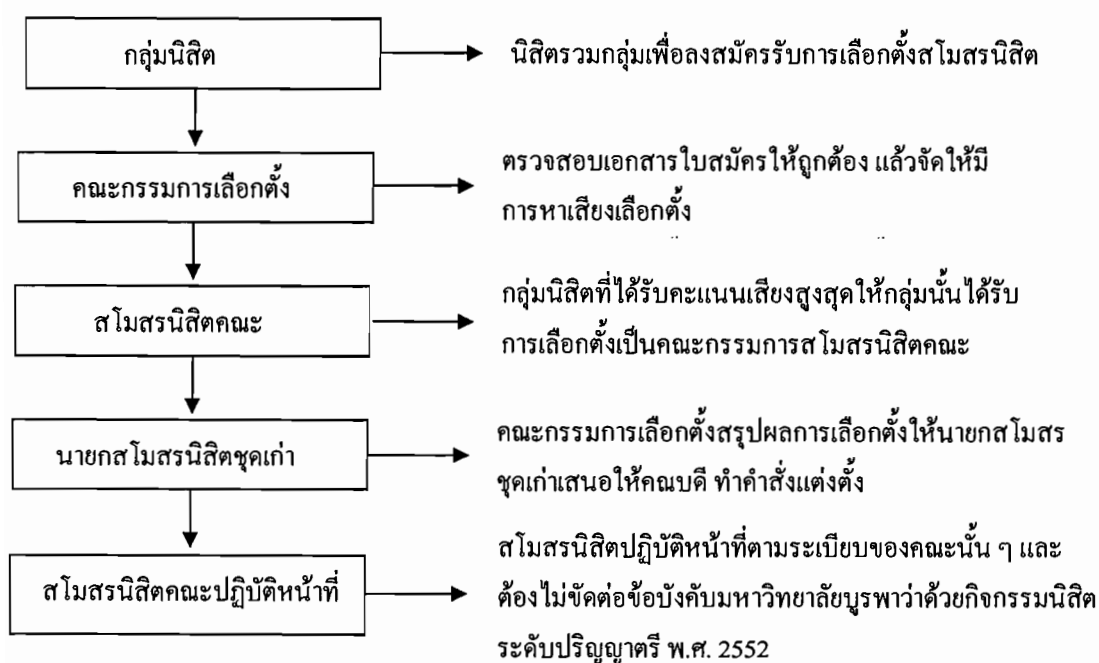
1. บริหารสโมสรนิสิตคณะให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
2. กำหนดนโยบาย จัดทำแผนงาน โครงการและงบประมาณประจำปีของคณะ เพื่อขอใช้งบประมาณค่าบำรุงกิจกรรมนิสิต เสนอโครงการต่อที่ประชุมคณะกรรมการฝ่ายกิจการนิสิตเพื่อพิจารณาอนุมัติ

3. เสนอระเบียบปฏิบัติของสโมสรนิสิตคณะ เพื่อขออนุมัติจากสภานิสิตและมหาวิทยาลัย

4. รับผิดชอบดูแลการจัดกิจกรรมภายในคณะ และรับผิดชอบดูแลรักษาเอกสาร และพัสดุครุภัณฑ์ของสโมสรนิสิตคณะ/ วิทยาลัย

ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

1. ข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยกิจกรรมนิสิต ระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2552
2. ระเบียบมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยเงินค่าบำรุงกิจกรรมนิสิต และค่าบำรุงกีฬา พ.ศ. 2553

ภาพที่ 2 ขั้นตอนที่มาของสโมสรนิสิตคณะ/ วิทยาลัย

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้ง วิธีการเลือกตั้ง การดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามประกาศว่าด้วยกิจกรรมนิสิตภายในคณะ และ

การออกประกาศใด ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมนิสิตในคณะให้อยู่ในอำนาจและดุลยพินิจของคณะกรรมการฝ่ายกิจการนิสิตประจำคณะ โดยความเห็นชอบของคณบดี ทั้งนี้ต้องไม่ขัดแย้งต่อข้อบังคับมหาวิทยาลัยบูรพา ว่าด้วยกิจกรรมนิสิตระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2552

สโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

สโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา คือ หน่วยงานภายใต้การดูแลของฝ่ายพัฒนานิสิตที่เป็นการรวมกลุ่มกันของนิสิตระดับปริญญาตรีภายในคณะศึกษาศาสตร์ ในรูปแบบของกลุ่มนิสิต องค์กรหรือสโมสร โดยทำหน้าที่เป็นตัวแทนของนิสิตในคณะ รับผิดชอบการบริหารกิจกรรมของนิสิตในคณะศึกษาศาสตร์ เป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมนิสิตต่าง ๆ เป็นผู้ประสานงานในการทำกิจกรรมระหว่างนิสิต คณาจารย์ ผู้บริหารของคณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มีโครงสร้างการทำงานโดยยึดโครงสร้างตามแบบของการบริหารกิจการนิสิตระดับคณะตามที่มหาวิทยาลัยบูรพากำหนด

ตารางที่ 1 สถิติข้อมูลการเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ปีการศึกษา	จำนวนนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (คน)	จำนวนนิสิตที่เข้าเป็นสมาชิก สโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา (คน)
2555	694	7
2554	663	5
2553	1,424	6

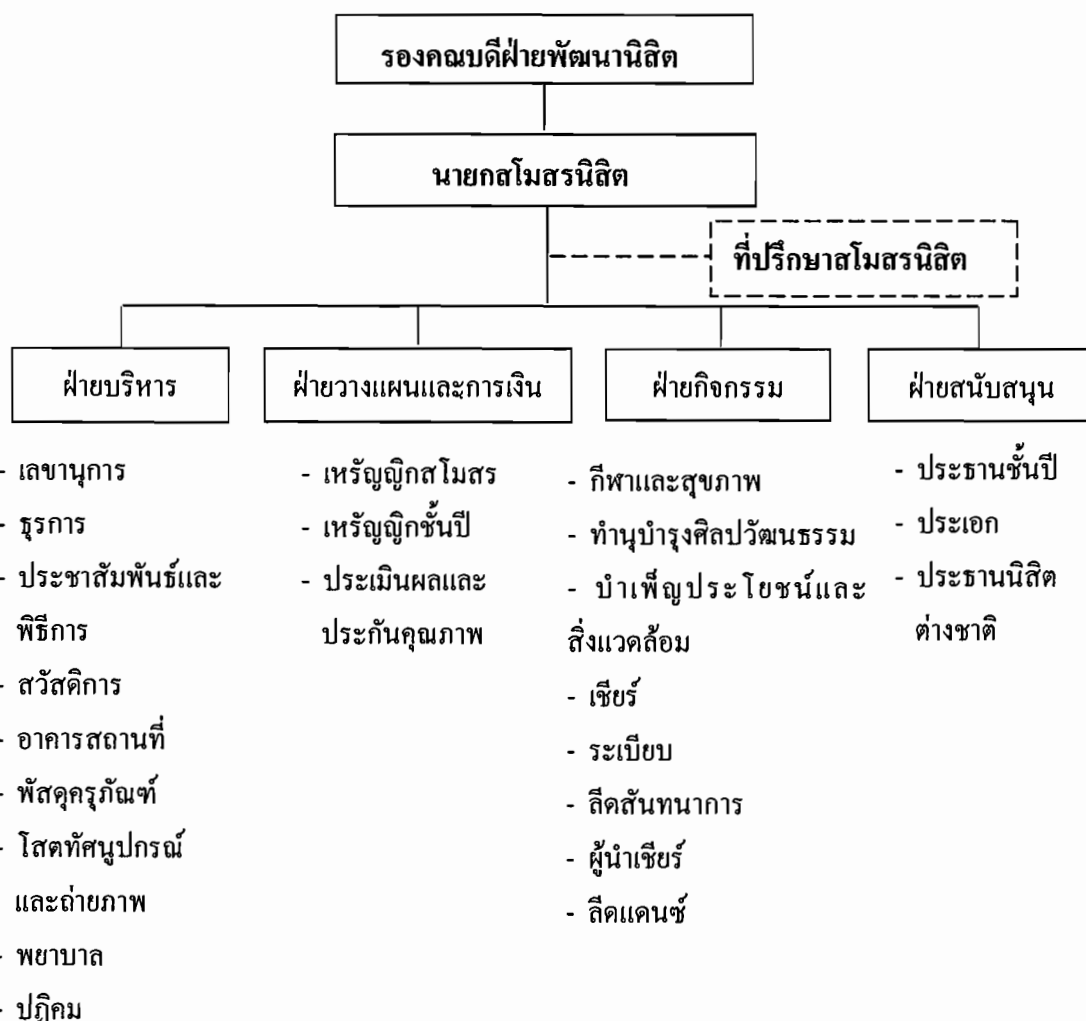
โครงสร้างการแบ่งส่วนงานสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

สโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา คือ หน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมนิสิตภายในคณะศึกษาศาสตร์ โดยอยู่ภายใต้การดูแลของฝ่ายพัฒนานิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งมีโครงสร้างการแบ่งส่วนงานและมีหน้าที่ ดังนี้

1. นายกสสโมสรนิสิต
2. ที่ปรึกษาสโมสรนิสิต
3. ฝ่ายบริหาร
 - 3.1 เลขานุการ
 - 3.2 ชุรการ

- 3.3 ประชาสัมพันธ์และพิธีการ
- 3.4 สวัสดิการ
- 3.5 อาคารสถานที่
- 3.6 พัสดุครุภัณฑ์
- 3.7 โสตทัศนูปกรณ์และถ่ายภาพ
- 3.8 พยาบาล
- 3.9 ปฏิคม
- 4. ฝ่ายวางแผนและการเงิน
 - 4.1 เหน้ญญิกสโมสร
 - 4.2 เหน้ญญิกชั้นปี
 - 4.3 ประเมินผลและประกันคุณภาพ
- 5. ฝ่ายกิจกรรม
 - 5.1 กีฬาและสุขภาพ
 - 5.2 ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
 - 5.3 บำเพ็ญประโยชน์และสิ่งแวดล้อม
 - 5.4 เซียร์
 - 5.5 ระเบียบ
 - 5.6 ลีคสันทนาการ
 - 5.7 ผู้นำเซียร์
 - 5.8 ลีคแดนซ์
- 6. ฝ่ายสนับสนุน
 - 6.1 ประธานชั้นปี
 - 6.2 ประธานเอก
 - 6.3 ประธานนิติต่างชาติ

โครงสร้างการแบ่งส่วนงานสโมสรมนิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาพที่ 3 โครงสร้างการแบ่งส่วนงานสโมสรมนิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

เนื่องจากนิสิตเป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของสถาบันการอุดมศึกษา ผู้นำนิสิตจึงควรมีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนที่จะช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาได้ดำเนินกิจการให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยทั่วไปนิสิตได้รวมกลุ่มและจัดตั้งเป็นองค์กรนิสิตเพื่อทำกิจกรรม เช่น องค์กรนิสิต สโมสรมนิตและชมรมกิจกรรมนิสิตประเภทต่าง ๆ ซึ่งโดยทั่วไปถือว่าผู้นำนิสิตมีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้ (สำเนาวิ ขจรศิลป์, 2542 อ้างถึงใน วัลยา วงศ์มรัตน์, 2553, หน้า 14-15)

ด้านการช่วยบริหารสถาบันอุดมศึกษา

1. เป็นตัวแทนของนิสิต
2. ช่วยรักษาและสร้างชื่อเสียงให้แก่สถาบันอุดมศึกษา

3. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมของสถาบันอุดมศึกษา
4. ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนิสิตแก่ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา
5. รักษาผลประโยชน์ของสถาบันอุดมศึกษาและของนิสิต
6. ปฏิบัติหน้าที่ผู้นำนิสิตตามระเบียบองค์การนิสิต
7. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถาบันอุดมศึกษา
8. เสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างนิสิต อาจารย์ และผู้บริหาร
9. ช่วยรักษาทรัพย์สินของสถาบันอุดมศึกษา
10. ช่วยรักษาความสะอาดอาคารและบริเวณสถาบันอุดมศึกษา
11. ช่วยประหยัดสาธารณูปโภคของสถาบันอุดมศึกษา

ด้านกิจกรรมนิสิต

1. ศึกษาวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนิสิตให้ชัดเจน เพื่อใช้เป็นแนวทางจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 2. ศึกษากฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมนิสิต เช่น กฎระเบียบของสถาบัน อุดมศึกษา และของทบวงมหาวิทยาลัย ตลอดจนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
 3. ศึกษาวิธีดำเนินงานกิจกรรมนิสิต
 4. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของกิจกรรมนิสิต
 5. ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด
 6. ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมกิจกรรมนิสิต
 7. หาทางพัฒนากิจกรรมนิสิต
 8. จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์ให้แก่นิสิตในชมรมกิจกรรมนิสิต
- สรุปว่า ผู้นำนิสิต คือ กลุ่มนิสิตที่ทำการรวมกลุ่มและจัดตั้งทีมเพื่อทำหน้าที่ในการเข้าร่วมกิจกรรมและจัดกิจกรรมจัดกิจกรรมให้แก่นิสิตในมหาวิทยาลัย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนดไว้ ซึ่งได้แก่ องค์การนิสิต สโมสรนิสิต ชมรมต่างๆ และมีหน้าที่ในการช่วยเหลือและประสานงานระหว่างนิสิต อาจารย์ และผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา ในการจัดกิจกรรมของนิสิต รวมทั้งการช่วยเหลืองานในด้านการบริหารมหาวิทยาลัยอีกด้วย

จากงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษานี้ กล่าวได้ว่า นิสิตที่เป็นคณะกรรมการสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีหน้าที่ในการเป็นผู้นำนิสิต ซึ่งเป็นตัวแทนของนิสิตในคณะศึกษาศาสตร์ ในการดำเนินการจัดกิจกรรมนิสิต เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่คณะศึกษาศาสตร์ และมหาวิทยาลัยบูรพากำหนด

การบริหารกิจกรรมนิต

ความหมายและความสำคัญของกิจกรรมนิต

ความหมายของกิจกรรมนิต

ภารกิจหลักของงานกิจกรรมนิต คือ การส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษจัดกิจกรรมนิต เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาร่วมกันจัดกิจกรรมที่มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของนิตและมีคุณภาพดี สามารถแบ่งประเภทของงานกิจกรรมนิต ดังนี้

1. กิจกรรมส่วนกลาง ได้แก่ องค์การนิต หรือสโมสรนิต
2. กิจกรรมวิชาการ ได้แก่ ชมรม หรือชุมนุมทางวิชาการ เช่น ชมรมภาษาอังกฤษ และชมรมคณิตศาสตร์
3. กิจกรรมกีฬา ได้แก่ ชมรมกีฬาประเภทต่าง ๆ
4. กิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม ได้แก่ ชมรมศิลปะ ชมรมดนตรีไทย
5. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ชมรมกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคม ชมรมอาสาพัฒนา ชมรมอนุรักษ์
6. กิจกรรมนันทนาการ เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสนุกสนานเพลิดเพลิน การสังสรรค์ การออกกำลังกาย การเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543)

จากการศึกษางานวิจัยด้านกิจกรรมนิต ได้มีผู้ให้ความหมายของกิจกรรมนิต (Student activities) ไว้หลากหลายแตกต่างกัน ดังนี้

สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2542, หน้า 120) กิจกรรมนิตเป็นกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน ในชั้นเรียนโดยตรง นิตร่วมกันจัดขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของนิต

มนัส นิลสวัสดิ์ (2547, หน้า 12) ได้ให้ความหมายว่า กิจกรรมนิต หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นโดยนิต หรือสถาบันได้ส่งเสริมให้มีขึ้นตามความสนใจและความสมัครใจของนิต เป็นกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยตรง มีคุณประโยชน์ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนานิตให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนิต สถาบันอุดมศึกษาและประเทศชาติ

พระมหาสุวัฒน์ ปรีอปรัง (2548, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของงานกิจกรรมนิตไว้ว่า กิจกรรมนิตเป็นกิจกรรมที่ฝ่ายกิจการนิตหรือนิตได้จัดขึ้นเพื่อตอบสนองความสนใจของนิต โดยมุ่งพัฒนานิตให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา ร่างกาย และจิตใจ ซึ่งเป็นกิจกรรมนอกเหนือจากการศึกษาอบรมวิชาการในห้องเรียน

กรสรวง มณีมาลา (2552, หน้า 17) ได้ให้ความหมายว่า กิจกรรมนิสิต คือ กระบวนการทางการศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดให้มีขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้นิสิตได้รู้จักสนิทสนม ปรีกษาหารือร่วมกันทำกิจกรรม เพื่อช่วยเหลือกันทางด้านวิชาการอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของนิสิต โดยมีอาจารย์ประจำชมรมนิสิตคอยแนะนำ และให้คำปรึกษาเพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรมของนิสิตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเดินไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม

ซัชศรัณย์ จิตต์อารีย์ (2548, หน้า 43) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนิสิตไว้ว่า กิจกรรมนิสิต หมายถึง กิจกรรมที่มีนิสิตเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ และดำเนินการด้วยนิสิต โดยมีครู อาจารย์เป็นที่ปรึกษา และกิจกรรมนั้นนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน เพื่อให้นิสิตมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์

นิพนธ์ กาญจนกุล (2548, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนิสิตไว้ว่า กิจกรรมนิสิตจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกสถาบันโดยไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนในชั้นโดยตรง แต่นิสิตอาจนำสิ่งที่เรียนมาใช้ในการทำกิจกรรมได้ และนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมใช้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนได้ การเข้าร่วมกิจกรรมเป็นไปตามความสมัครใจและความสนใจของนิสิตแต่ละคน ไม่มีการให้คะแนน นิสิตเป็นผู้คิดและทำกิจกรรมต่าง ๆ เอง แต่อยู่ในกรอบของศีลธรรมและระเบียบของสถาบัน

Good (1973) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนิสิตว่า กิจกรรมนิสิต หมายถึง กิจกรรมของนิสิตที่ดำเนินงานโดยนิสิตหรือสถาบันการศึกษาเป็นผู้จัดทำขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสนุกสนาน เพิ่มพูนความรู้เพื่อเปิดโอกาสแก่นิสิตให้เข้าร่วมตามความสนใจ ตามความสามารถ ไม่มีการให้หน่วยกิต และต้องจัดสรรทรัพยากรหรือจัดหางบประมาณ โดยดำเนินงานอยู่ภายใต้การควบคุมของสถาบันการศึกษา

Frederick (1959) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนิสิตว่า กิจกรรมนิสิต หมายถึง กิจกรรมทั้งหลายในสถานศึกษาซึ่งนิสิตมีความสมัครใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม โดยที่กิจกรรมเหล่านั้นสถานศึกษาจะต้องให้การสนับสนุน และการเข้าร่วมกิจกรรมจะต้องไม่มีผลต่อการพิจารณาผลการศึกษา

จากความหมายของกิจกรรมนิสิตดังกล่าวอาจสรุปได้ว่า กิจกรรมนิสิต หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาที่นอกเหนือจากกิจกรรมในห้องเรียน ดำเนินการจัดขึ้นโดยนิสิตนิตินเอง และนิสิตนิตินเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาและบุคลากรฝ่ายกิจการนิสิตเป็นผู้ให้คำปรึกษาและกำกับดูแล โดยกิจกรรมที่จัดขึ้นต้องไม่ขัดแย้งกับกฎ ระเบียบของสถาบันการศึกษานั้นเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ และศักยภาพให้แก่นิสิตนิติน

ความสำคัญของกิจกรรมนิตินิต

สำเนา ขจรศิลป์ (2542, หน้า 122-124) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมนิตินิต ดังนี้

1. ความสำคัญต่อนิตินิต

นิตินิตโดยทั่วไปเป็นคนหนุ่มสาวที่มีพลังกำลังทั้งร่างกายและความคิด มีความสนใจ มีความอยากรู้อยากเห็น และส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความหวังดีต่อสังคมด้วยความบริสุทธิ์ใจ กิจกรรมนิตินิตสามารถตอบสนองความสนใจและความต้องการของนิตินิตในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี กิจกรรมนิตินิตจึงมีความสำคัญต่อนิตินิตดังต่อไปนี้

1.1 กิจกรรมนิตินิตซึ่งมีหลายประเภท เช่น กีฬา ศิลปะ และวัฒนธรรม บำเพ็ญประโยชน์ และนันทนาการ สามารถตอบสนองตามความต้องการของนิตินิตทั้งร่างกาย และความสนใจ โดยช่วยให้นิตินิตได้มีโอกาสใช้พลังงานและความคิด กระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

1.2 ความหลากหลายของกิจกรรมนิตินิตช่วยให้นิตินิตสามารถค้นหาอาชีพ งานอดิเรก และกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจที่เหมาะสมกับตนเองได้

1.3 กิจกรรมนิตินิตทำให้เกิดความสมดุลในด้านความรู้และความสนใจของนิตินิต เช่น นิตินิตที่ศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์สามารถทำกิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม จึงทำให้นิตินิตมีความรู้และความสนใจ ทั้งในด้านวิทยาศาสตร์และด้านศิลปะและวัฒนธรรม

1.4 การทำกิจกรรมทำให้นิตินิตได้มีโอกาสเปลี่ยนบรรยากาศและอิริยาบถ ทำให้นิตินิตได้ผ่อนคลายความตึงเครียดจากการที่ต้องศึกษาเล่าเรียนอย่างหนัก

1.5 การทำกิจกรรมทำให้นิตินิตได้มีโอกาสพัฒนาตนเองทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ

1.6 การทำกิจกรรมทำให้นิตินิตได้มีโอกาสเสริมสร้างประสบการณ์ในการทำงาน ด้านต่าง ๆ

1.7 การทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมทำให้นิตินิตเห็นคุณค่าของตนเอง และเกิดความรู้สึกรักใคร่ที่ติดต่อกันเอง

2. ความสำคัญต่อสถาบันอุดมศึกษา

จากทัศนะของนิตินิตที่มีชื่อเสียงหลายคน ตลอดจนผลของกิจกรรมนิตินิตที่ผ่านมา ทำให้เห็นได้ชัดเจนว่า กิจกรรมนิตินิตเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาที่ใช้พัฒนานิตินิตให้เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ ทำให้สถาบันอุดมศึกษามุ่งเป้าหมายในการจัดการศึกษา การทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์และนิตินิตในการทำกิจกรรมของนิตินิต ทำให้นิตินิตเกิดความอบอุ่น เกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจต่ออาจารย์

และสถาบันอุดมศึกษาดีขึ้น สถาบันอุดมศึกษาที่เน้นด้านวิชาชีพหลายแห่ง อาจทำหน้าที่ในด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมน้อยมาก การจัดกิจกรรมของนิสิตทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมเป็นการช่วยเหลือทำให้สถาบันอุดมศึกษา ได้ทำหน้าที่ในด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนั้นกิจกรรมนิสิตทางด้านกีฬา ศิลปะ และวัฒนธรรม และบำเพ็ญประโยชน์ ยังมีส่วนสำคัญในการเผยแพร่ชื่อเสียง และเกียรติคุณของสถาบันอุดมศึกษาได้เป็นอย่างดี

3. ความสำคัญต่อประเทศ

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 เป็นต้นมาในแต่ละปีมีนิสิตเป็นจำนวนมากออกค้าอาสาพัฒนาชนบทในถิ่นทุรกันดารยากไร้ ได้สร้างถาวรวัตถุหลายอย่าง เช่น โรงเรียน สะพาน ฝายน้ำล้น และถังเก็บน้ำฝน เป็นต้น นอกจากนั้นนิสิตยังได้ช่วยแนะนำประชาชนในชนบทให้มีความรู้เกี่ยวกับการเกษตรกรรมแผนใหม่ การสาธารณสุข และการศึกษา เพื่อช่วยให้ชาวชนบทมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น กิจกรรมด้านศิลปะและวัฒนธรรมของนิสิตได้มีบทบาทอันสำคัญในการทำนุบำรุง พัฒนา และเผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ กิจกรรมด้านกีฬา ได้ช่วยทำให้นิสิตซึ่งเป็นเยาวชนของชาติ มีร่างกายแข็งแรง และที่สำคัญที่สุด คือ กิจกรรมนิสิตเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่ช่วยพัฒนานิสิตทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจให้เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพ สามารถที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญยิ่งขึ้น กิจกรรมนิสิตจึงนับว่ามีความสำคัญต่อประเทศเป็นอันมาก

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2531 อ้างถึงใน พงศกร เอมเขียน, 2554, หน้า 16) ได้ให้ความเห็นว่า กิจกรรมนิสิตนิสิตนั้นเป็นภารกิจที่สำคัญเพราะช่วยให้นิสิตนิสิตมีความเจริญงอกงามเป็นคนโดยสมบูรณ์ ที่ผ่านมาก็กิจกรรมนิสิตนิสิตนั้นมีบทบาทมากมายในชีวิตประจำวัน และมีบทบาทอย่างกว้างขวางนอกจากจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตัวของนิสิตเอง แล้วยังก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติ และยังทำให้สถาบันในระดับอุดมศึกษาได้บรรลุวัตถุประสงค์อีกด้วย

วารุณี ก้วยไข่มุก (2547, หน้า 12) กล่าวว่า ความสำคัญของกิจกรรมนิสิตมี 5 ประการได้แก่

1. เพื่อสนองความต้องการทางจิตวิทยาของนิสิต ซึ่งต้องการยอมรับของบุคคลในวัยเดียวกัน การเป็นสมาชิกของกลุ่ม ความสำเร็จ การยกย่องชมเชย การฝึกทักษะความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ การอยู่ในสภาพแวดล้อมซึ่งอบอุ่นเป็นมิตร เพื่อทดแทนสิ่งที่ตนเองขาด
2. กิจกรรมสามารถดึงเอาความสนใจ ความสามารถพิเศษและความกระตือรือร้นของนิสิตให้แสดงออกมาได้ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้จะปรากฏให้เห็นก็ต่อเมื่อมีอิสระในการเลือกทำโดยสมัครใจ และตระหนักในความรับผิดชอบต่อกิจกรรมนั้น ๆ

3. กิจกรรมช่วยให้นิสิตรู้จักใช้เวลาว่างให้มีคุณค่า และเกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม เพราะนิสิตจะมีกิจกรรมที่ตนเองสนใจร่วมกับเพื่อน และอาจช่วยให้นิสิตได้พบสิ่งที่มีค่าต่อชีวิตในภายภาคหน้า

4. กิจกรรมช่วยสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีงามระหว่างนิสิตด้วยกัน และนิสิตกับครูอาจารย์ เพราะการทำงานร่วมกันทำให้บุคคลได้มีโอกาสรู้จักกันมากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

5. กิจกรรมช่วยพัฒนาความเป็นผู้นำได้ดีกว่าการเรียนในชั้นเรียน เนื่องจากนิสิตมีโอกาสทำกันเอง มีโอกาสเลือก และประกอบกิจกรรมด้วยตนเอง

สุวรรณ วิเศษ (2545 อ้างถึงใน ศิริจันทร์ทิพย์ ม่วงหิต, 2551, หน้า 19) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมนิสิตมีความสำคัญต่อนิสิตเป็นอย่างมาก เพราะเป็นการจัดประสบการณ์ที่มีคุณค่าเพื่อพัฒนานิสิตให้เป็นบุคลากรที่สมบูรณ์ออกไป เพื่อรับใช้สังคมและประเทศชาติอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นกิจกรรมนิสิตยังเป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน ทำให้นิสิตเข้าใจวิถีทางของชีวิตตนเองอย่างถ่องแท้ และพร้อมที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่มีคุณค่าและมีศักยภาพ เพื่อที่จะพัฒนาสังคมให้เจริญงอกงามและมีความร่มเย็นเป็นสุขต่อไป

Blount and Klausmeier (1968 อ้างถึงใน อนุศักดิ์ ตั้งปริชานวัฒน์, 2550, หน้า 7) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาความเป็นผู้นำ รู้จักเคารพนับถือผู้อื่นและตนเอง มีสุขภาพดี มีความสุข มีทักษะในการใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกาย มีอารมณ์ที่มั่นคง สร้างค่านิยมที่เหมาะสม สร้างสัมพันธภาพกับคนในวัยเดียวกันหรือวัยแก่กว่าได้ มีโอกาสร่วมทำงานกับเพื่อนนักเรียน ครู อาจารย์ และบุคคลต่างๆ ในชุมชน และสามารถที่จะดำรงตนได้อย่างมีความสุข

Winston and Massaro (1987 อ้างถึงใน บุญยงค์ บุญพิง, 2547, หน้า 23) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมนิสิตไว้ว่า กิจกรรมนิสิตเป็นรูปแบบหนึ่งของกระบวนการการศึกษา นอกชั้นเรียนที่มีความสำคัญต่อประสบการณ์ของนิสิตอย่างมากต่อประสบการณ์ทางการศึกษา ซึ่งได้แก่ การพัฒนาวุฒิภาวะทางของนิสิต การพัฒนาทักษะด้านการจัดการและทักษะการตัดสินใจทางอาชีพ

จากความสำคัญของกิจกรรมนิสิตที่กล่าวมานั้น จะเห็นได้ว่ากิจกรรมนิสิตนิตินั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของนิสิตเป็นอย่างมาก เพราะการทำกิจกรรมนิสิตจะทำให้ นิสิตได้รับประสบการณ์ต่างๆ ทำให้นิสิตพัฒนาตนเองทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา พัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ประสบการณ์ที่ได้จากการทำกิจกรรมนิสิตจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตในอนาคต เป็นบุคลากรที่ดีและที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

แนวคิดและหลักการการจัดกิจกรรมนิสิต

กิจกรรมนิสิตเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยในการพัฒนานิสิตในการจัดกิจกรรมนิสิตจึงจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดหลักปรัชญา แนวคิด และทฤษฎี เพื่อให้เป็นหลักในการยึดถือปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรมของนิสิตเป็นบรรลุตตามวัตถุประสงค์ และเป็นไปตามแนวทางที่กำหนด ซึ่งในเรื่องนี้ได้มีผู้ให้แนวคิดและหลักในการจัดกิจกรรมนิสิต ดังนี้

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530) ได้ให้แนวคิดในการดำเนินงานกิจกรรมนิสิตไว้ 7 ประการ คือ

1. งานกิจกรรมช่วยให้นิสิตแต่ละคนรู้จักตนเองมากขึ้น โดยการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นผลทำให้แต่ละคนสามารถพัฒนาการเรียนวิชาการ สังคม ร่างกาย จิตใจ บุคลิกภาพ วุฒิภาวะสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
2. งานกิจกรรมช่วยเหลือและส่งเสริมให้นิสิตจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน โดยไม่คำนึงถึงเพศ เชื้อชาติ ศาสนา หรือความแตกต่างด้านการเมือง
3. การเปิดโอกาสให้นิสิตได้มีประสบการณ์ด้านการทำงานร่วมกับกลุ่มสามารถเสนอความคิดเห็น แสดงตน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น พัฒนาความเข้าใจร่วมกัน พัฒนาความเป็นผู้นำ เสริมสร้างความสามัคคีระหว่างกลุ่มนิสิต รู้จักการอยู่ ทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักฝึกการทำงานอย่างมีระบบและฝึกความคิดการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
4. การอำนวยความสะดวกในด้านการจัด และดำเนินการกิจกรรมนิสิตโดยการ
 - 4.1 จัดหาสถานที่เพื่อเป็นศูนย์กลางกิจกรรมสำหรับประชุม และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการพิมพ์ การโรเนียว การจัดทำป้ายประกาศต่าง ๆ หรือหนังสือพิมพ์
 - 4.2 ประสานงานกับภาควิชาหรือหน่วยงานอื่น ๆ ในสถาบันเพื่อสนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกให้นิสิตจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น หน่วยรักษาความปลอดภัย ดำรวจหรือจราจร เพื่อช่วยในงานต่าง ๆ ดำเนินไปอย่างราบรื่นเรียบร้อย มีอุปสรรคน้อยลง
 - 4.3 จัดหาอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมหรืออาจารย์แนะแนวที่มีประสบการณ์ด้านงานกิจกรรม เพื่อช่วยเหลือให้แนวความคิด หรือแนะแนวทางการจัดกิจกรรมให้สามารถจัดได้อย่างเหมาะสมน่าชื่นชม และเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป
5. การพัฒนานิสิตให้มีความเป็นไทย รู้จักภาคภูมิใจความมีเอกลักษณ์ของชาติ ชื่นชมศิลปะและวัฒนธรรม ระเบียบประเพณี คนตรินาฏศิลป์ไทย
6. การพัฒนานิสิตให้มีบุคลิกภาพ มีความสามัคคี มีความประพฤติดีงาม สอดคล้องกับลักษณะวัฒนธรรมของคนไทย และเป็นบุคคลที่มีประโยชน์ เป็นที่ต้องการของสังคม

7. งานกิจกรรมช่วยให้นิสิตสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการเรียนการสอนและหากเกิดข้อคับข้องใจในการศึกษาก็สามารถใช้กิจกรรมเป็นเครื่องผ่อนคลายความเครียดจากการศึกษาเล่าเรียนได้

วิจิตร ศรีสอาน (2529 อ้างถึงใน มยุรี โอวาท, 2550) ได้กล่าวว่า ปรัชญาของงานกิจกรรมนิสิตเป็นส่วนหนึ่งของปรัชญาการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการผลิตและการพัฒนาบัณฑิต ซึ่งเป็นภารกิจหลักประการแรกและประการสำคัญที่สุดของสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน โดยต้องกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตใหม่ในแต่ละสถาบันการศึกษาให้ชัดเจน เพื่อจะได้จัดกิจกรรมนิสิตให้เหมาะสมกับการพัฒนานิสิตให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์

Winston and Miller (1994, p. 3) ได้กำหนดปรัชญากิจกรรมนิสิตว่า การที่จะพัฒนานิสิตให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และมีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและสังคมนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยกระบวนการจากการศึกษาอย่างเป็นทางการในชั้นเรียนปกติควบคู่ไปกับการให้ประสบการณ์นอกชั้นเรียน

Williamson (1961, p. 3) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญางานกิจกรรมนิสิตไว้ว่า การให้บริการที่จะสนองความต้องการของนิสิตนั้นจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การให้การศึกษานิสิตในสถาบันชั้นสูงนั้นจะต้องพยายามให้ผู้เรียนได้พัฒนาในทุก ๆ ด้าน
2. การส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ จะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและศักยภาพของนิสิตแต่ละคนด้วย
3. การศึกษาเฉพาะแต่ในห้องเรียนไม่เป็นการเพียงพอ บริการและสวัสดิการต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ กิจกรรมทางวิชาการและสังคม ตลอดจนการบริการความสะดวกสบายต่าง ๆ ให้แก่นิสิตล้วนมีความสำคัญในการให้การศึกษทั้งสิ้น
4. บรรยากาศของประชาธิปไตยและบรรยากาศทางวิชาการเป็นสิ่งจำเป็น และมีคุณค่ามากกว่าการใช้อำนาจ
5. สังคมมนุษย์ไม่คงที่และธรรมชาติของมนุษย์ก็เป็นไปตลอดเวลา วิทยาการสมัยใหม่เกิดขึ้นอยู่เสมอ การบริการแปลก ๆ ใหม่ ๆ ให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง และให้สนองกับความต้องการของนิสิตเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสังคมมนุษย์ในปัจจุบัน

Knock (1988, pp. 3-19) ได้เสนอปรัชญาการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการจัดกิจกรรมนิสิตไว้ดังนี้

1. เหตุผลนิยม (Rationalism) ปรัชญาแนวนี้เน้นการแสวงหาความรู้โดยใช้เหตุผลและสติปัญญามากกว่าการใช้ประสบการณ์หรือประสาทสัมผัส มุ่งเน้นการดำเนินกิจกรรมนิสิตในแนวทางเพื่อควบคุมสถานะแวดล้อมของสถาบันการศึกษาให้นิสิตได้พัฒนาการทางสติปัญญา

2. มนุษย์นิยมใหม่ (Neo-Humanism) ปรัชญาแนวนี้จะยึดหลักให้นิสิตนิสิตมีเสรีภาพ (Liberal-education) มีสำนึกแห่งตน (Self-realization) มีการแสดงออกซึ่งตนเอง (Self-expression) ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องศึกษาเอาใจใส่กับข้อมูลทางอารมณ์ ความรู้สึก การรับรู้และสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนิสิต รวมทั้งการพัฒนาในด้านความรู้ เจตคติ ทักษะ เช่น การให้บริการคำปรึกษา ปรับปรุงทักษะการเรียน และถือว่ากิจกรรมนิสิตเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาความเป็นผู้นำ

3. ปฏิบัตินิยม (Pragmatism) ปรัชญาเน้นการปฏิบัติทดลอง แนวคิดเกี่ยวกับกิจการนิสิตอยู่ในรูปการให้บริการเพื่อแก้ไขปัญหาชีวิตประจำวันของนิสิต เช่น การให้การศึกษาแก่นิสิตเป็นรายบุคคล (Individualizing education) และเปิดโอกาสให้นิสิตได้เข้าร่วมจัดองค์การ มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของการจัดกิจกรรมนิสิต

4. อรรถภาวะนิยม (Existentialism) เป็นปรัชญาที่เน้นสภาวะที่เกิดขึ้นจริงมากกว่าสาระสำคัญ แนวคิดในปรัชญาเน้นการมุ่งสร้างมนุษย์ให้เป็นคนที่สมบูรณ์ มีชีวิตชีวา สร้างทุกสิ่งทุกอย่าง เน้นเรื่องเสรีภาพ ความรักและทัศนคติที่ดีต่อกัน สนใจในนวัตกรรมใหม่ๆ เสมอ นิสิตจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนรู้และพัฒนาด้วยตนเองไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรการเรียนการสอนหรือประสบการณ์ทางสังคม ครูอาจารย์จะทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ช่วยเหลือหรือผู้อำนวยการความสะดวกรเท่านั้น

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนิสิต

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530, หน้า 130-132) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนิสิตไว้ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนานิสิตให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม
2. เพื่อพัฒนานิสิตให้มีความสามารถในความสัมพันธ์และทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. เพื่อทำให้นิสิตมีความสนใจอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น
4. เพื่อฝึกให้นิสิตมีความรับผิดชอบ
5. เพื่อฝึกให้นิสิตสามารถปกครองตนเองได้
6. เพื่อฝึกความคิดและการตัดสินใจของนิสิต
7. เพื่อพัฒนาสติปัญญาของนิสิต
8. เพื่อทำให้นิสิตมีความรักศิลปวัฒนธรรม และประเพณีไทย
9. เพื่อทำให้นิสิตรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
10. เพื่อทำให้นิสิตเพิ่มพูนความรู้ด้านอาชีพในอนาคต
11. เพื่อทำให้นิสิตรู้จักทักษะทางสังคม
12. เพื่อทำให้นิสิตรู้จักเสียสละและทำงานให้ส่วนรวม

13. เพื่อให้บัณฑิตพัฒนาลักษณะนิสัยและความคิดที่ดี

14. เพื่อให้บัณฑิตมีความสามัคคี

15. เพื่อให้บัณฑิตพัฒนาความกตัญญูต่อสถาบัน

สำเนา ขจรศิลป์ (2542, หน้า 120-121) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนิสิตไว้ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ทางด้านวิชาการให้แก่นิสิต
2. เพื่อเป็นการเตรียมนิสิตสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตย
3. เพื่อพัฒนานิสิตทางด้านอารมณ์ สังคม ร่างกายและจิตใจ
4. เพื่อเพิ่มพูนความสนใจของนิสิตให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
5. เพื่อให้นิสิตใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
6. เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์และการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้แก่นิสิต
7. เพื่อพัฒนาความสามารถพิเศษของนิสิต
8. เพื่อส่งเสริมให้นิสิตได้นำความรู้ไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม
9. เพื่อส่งเสริมให้นิสิตได้รู้จักทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมไทย
10. เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย (2544, หน้า 7-8) ซึ่งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมนิสิตในมหาวิทยาลัย/ สถาบันต่าง ๆ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนิสิตไว้ 8 ประการ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาตัวนิสิตนิสิต
2. เพื่อให้นิสิต นิสิตได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรทั้งในด้านอาสาพัฒนาหรือบำเพ็ญประโยชน์ ศิลปวัฒนธรรม จริยธรรม กีฬา สัมมนา เพื่อพัฒนากิจกรรมนิสิต รวมทั้งกิจกรรมที่เป็นประโยชน์อื่น ๆ
3. เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และรักษาไว้ซึ่งค่านิยมในตัวนิสิตนิสิตทางด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ
4. เพื่อให้นิสิตนิสิตนำความรู้ทางวิชาการและบริการไปสร้างสรรค์ และพัฒนาสังคมให้เกิดความเจริญก้าวหน้า ทั้งในด้านถาวรวัตถุและการดำเนินชีวิตของประชาชน และเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนิสิต นิสิต ประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. เพื่อให้นิสิตนิสิตได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ตรงในสภาพที่เป็นจริงของสังคมอันจะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม มีจิตสำนึกที่ถูกต้องดีงาม และตระหนักถึงความรับผิดชอบที่พึงมีต่อสังคม

3. เพื่อให้รู้จักวิธีการทำงานร่วมกัน
4. เพื่อเพิ่มพูนความสนใจของนิสิตให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
5. เพื่อให้สำนึกในการปฏิบัติตามข้อบังคับและระเบียบแบบแผนต่าง ๆ
6. เพื่อพัฒนาความสามารถพิเศษของนิสิต
7. เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษา
8. เพื่อพัฒนาความสามัคคีของหมู่คณะในสถานศึกษา

Stroup (1965, p. 14) ได้กล่าวว่า กิจกรรมนิสิตนิสิตจัดขึ้นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ขั้นพื้นฐานของสถาบัน และกิจกรรมนิสิตนิสิตเป็นศูนย์กลางของกระบวนการอุดมศึกษาในการพัฒนานิสิต นิสิตแต่ละคนให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์

Jamias (1969, p. 98) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนิสิตไว้ ดังนี้

1. เพื่อฝึกฝนการมีส่วนร่วมในวิถีชีวิตแห่งประชาธิปไตย
2. เพื่อพัฒนาสติปัญญาและสร้างความกระตือรือร้นในตวันิสิต นิสิต
3. เพื่อฝึกนิสิตในด้านศิลปะและด้านความงามของสังคม
4. เพื่อให้นิสิตได้ค้นพบและพัฒนาความสามารถพิเศษของตน
5. เพื่อสร้างเสริมความร่วมมือในสังคม
6. เพื่อสร้างโอกาสให้นิสิตรู้สำนึกถึงกฎเกณฑ์และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ
7. เพื่อพัฒนาความเร้าความสนใจของนิสิตในสถาบันการศึกษานั้น
8. เพื่อสร้างเสริมขวัญของนิสิตในสถาบันการศึกษา

ประเภทของกิจกรรมนิสิต

กิจกรรมนิสิตนิสิตอาจแบ่งประเภทตามลักษณะของกิจกรรมที่นิสิตทำ และตามวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของกิจกรรมเหล่านั้นได้ 6 ประเภท (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543, หน้า 6) คือ

1. กิจกรรมด้านการปกครอง รูปแบบของกิจกรรม ได้แก่ สโมสรนิสิต องค์การบริหารกิจกรรมนิสิต สถานิสิต เป็นต้น
2. กิจกรรมด้านวิชาการ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในด้านวิชาการให้แก่นิสิต โดยนิสิตอาจจะจัดกิจกรรมตามวิชาเอกที่ตนเรียน เช่น ชมรมวิทยาศาสตร์ ชมรมคณิตศาสตร์ ชมรมถ่ายภาพ เป็นต้น
3. กิจกรรมกีฬา กิจกรรมเหล่านี้มุ่งพัฒนานิสิตในด้านร่างกาย จิตใจ ตลอดจนทักษะในการศึกษา การฝึกซ้อม นอกจากนี้ยังทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินด้วย ในระดับอุดมศึกษา กิจกรรมจึงจัดเป็นกิจกรรมที่นิยมแพร่หลายในหมู่นิสิตมากประเภทหนึ่ง เพราะนอกจากเป็น

การเสริมสร้างพละทานามัยและผ่อนคลายความตึงเครียดแล้วยังเป็นการสร้างชื่อเสียงให้แก่สถาบัน อีกด้วย

4. กิจกรรมอาสาพัฒนา เป็นกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และการออกค่ายอาสาพัฒนา สังคมของนิสิต รวมทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวกับการศึกษาปัญหาสังคมและแหล่งเสื่อมโทรม กิจกรรมประเภทนี้เปิดโอกาสให้นิสิตได้ใช้วิชาความรู้ของตนในการพัฒนาชุมชน ได้รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น และผลจากการร่วมกิจกรรมอาสาพัฒนาทำให้นิสิตได้รับประสบการณ์ตรง อันจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในสภาพที่แท้จริงของสังคมในเมืองชนบท เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนิสิต ประชาชน และข้าราชการที่เกี่ยวข้อง ได้รู้วิธีแก้ปัญหาจากสภาพความเป็นจริง ได้เผยแพร่ชื่อเสียงเกียรติคุณ ของสถาบัน และเกิดความสามัคคีในหมู่นิสิต

5. กิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมความรู้ และประสบการณ์ ให้แก่นิสิตด้านศิลปะและวัฒนธรรม ช่วยให้นิสิตได้มีโอกาสสัมผัสกับศิลปวัฒนธรรมด้วยการปฏิบัติจริง และเป็นการทำนุบำรุงส่งเสริมและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอีกด้วย

6. กิจกรรมด้านการเมือง เป็นกิจกรรมที่สอนนิสิตถึงเหตุการณ์เรื่องราวของโลก และ สังคม กิจกรรมนี้เกิดขึ้นเนื่องจากนิสิตมีสำนึกที่รับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ ข้อจำกัดของ กิจกรรมด้านการเมืองก็คือ นิสิตที่สนใจกิจกรรมด้านนี้มักถูกเพ่งเล็งว่าเป็นพวก “หัวก้าวหน้า” หรือ “นักปฏิรูปสังคม” เป็นพวกที่ชอบประท้วงหรือก่อความวุ่นวายในสายตาของผู้บริหารสถาบัน นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมที่ง่ายต่อการแทรกแซงจากกลุ่มอิทธิพลต่าง ๆ ภายนอกสถาบัน ฉะนั้น ภายหลังจากที่คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินได้มีคำสั่งที่ 42/ 2519 เรื่อง การดำเนินการเกี่ยวกับ กิจกรรมของนิสิต และนักเรียน เป็นต้นมา กิจกรรมการเมืองก็มิได้มีการบรรจุไว้ในกิจกรรมนิสิต แต่ก็มีนิสิตบางกลุ่มที่สนใจการเมืองและสังคม และจัดกิจกรรมออกมาในลักษณะงานบำเพ็ญ ประโยชน์และพัฒนาสังคม หรืองานวิชาการซึ่งก็มิได้รับการจัดขวงจากสถาบัน ถ้ากิจกรรม เหล่านี้ไม่ขัดต่อความมั่นคงและปลอดภัยของประเทศ

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530) ได้แบ่งประเภทของกิจกรรมนิสิตออกเป็น 10 ข้อ ดังนี้

1. กิจกรรมพัฒนาการปกครองตนเอง รูปแบบของกิจกรรม ได้แก่ สโมสรนิสิต องค์การนิสิต สภานิสิต เป็นกิจกรรมที่ให้นิสิตรู้จักทำงานร่วมกัน รู้จักตัดสินใจและรับผิดชอบ ต่าง ๆ โดยฝึกวิธีการในระบอบประชาธิปไตย
2. กิจกรรมพัฒนาสติปัญญา ได้แก่ กิจกรรมชมรมวิชาการต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่นิสิตกำลังศึกษาอยู่

3. กิจกรรมพัฒนาทักษะทางสังคม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนามารยาทและระเบียบประเพณีในการอยู่ร่วมกันกับคนอื่นในสังคม
 4. กิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพและความพร้อมเพียง ได้แก่ ชมรมกีฬาต่าง ๆ
 5. กิจกรรมอาสาสมัคร ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งฝึกให้นิสิตมีความตระหนักในบทบาทของการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือสังคมและประเทศชาติ
 6. กิจกรรมพัฒนาศีลธรรม ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของนิสิตให้มีความประพฤติ และกิริยามารยาทงดงาม เป็นที่พึงประสงค์ของสังคม
 7. กิจกรรมพัฒนาศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมให้เกิดความภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมของชาติ
 8. กิจกรรมสันตนาการ ได้แก่ กิจกรรมที่มุ่งพัฒนานิสิตให้ใช้เวลาว่างพักผ่อนหรือทำในสิ่งที่ตนเองสนใจ
 9. กิจกรรมพัฒนาอาชีพ ได้แก่ กิจกรรมที่เตรียมนิสิตไปสู่อาชีพในสังคม
 10. กิจกรรมทางการเมือง เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมให้นิสิตเกิดความสนใจทางการเมืองเพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมือง เพื่อจะได้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น
- สำเนา ขจรศิลป์ (2538 อ้างถึงใน กรสรวง มณีมาลา, 2552, หน้า 33) ได้แบ่งประเภทของกิจกรรมนิสิตตามลักษณะของกิจกรรมได้ 7 ประเภท ดังนี้
1. กิจกรรมส่วนกลาง เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเป็นศูนย์รวมของนิสิตและเป็นฝ่ายที่ควบคุม สนับสนุนกิจกรรมในส่วนอื่น ๆ ด้วย โดยทั่วไปกิจกรรมส่วนกลางแบ่งออกเป็น 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายบริหารซึ่งทำหน้าที่บริหาร และฝ่ายสถานิสิต ทำหน้าที่นิติบัญญัติ องค์กรกิจกรรมนิสิตประเภทนี้ ได้แก่ องค์กรนิสิต ศูนย์นิสิต หรือสโมสรนิสิต
 2. กิจกรรมวิชาการ เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้ด้านวิชาการและจัดประสบการณ์ให้แก่นิสิต
 3. กิจกรรมกีฬา เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนานิสิตทางด้านร่างกาย ทำให้มีร่างกายที่แข็งแรงตลอดจนทักษะในการเล่นกีฬา นอกจากนี้ยังได้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความตรึงเครียด และการแข่งขันกีฬาเป็นการฝึกให้นิสิตมีน้ำใจเป็นนักกีฬา
 4. กิจกรรมศิลปะและวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมความรู้ และสร้างประสบการณ์ให้แก่นิสิตทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวกับศิลปะการแสดง กิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา กิจกรรมดนตรี กิจกรรมวรรณศิลป์
 5. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่นิสิตทำเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น โดยการให้การศึกษาด้านอาชีพหรือสาธารณสุข หรือสร้างถาวรวัตถุที่เป็นสาธารณสมบัติ โดยทั่วไปนิสิต

จะออกไปพัฒนาชุมชนในพื้นที่ทุรกันดาร หรือแหล่งเสื่อมโทรมเพื่อช่วยให้ประชาชนมีชีวิต และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

6. กิจกรรมนันทนาการ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อความสนุกสนาน และเพลิดเพลินแก่นิสิต กิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ การจัดงานสังสรรค์ การจัดงานตามประเพณีท้องถิ่น การจัดงานเลี้ยงในโอกาสต่าง ๆ

7. กิจกรรมการเมือง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นิสิตได้แสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกซึ่งอาจจะเป็นการคัดค้านหรือการสนับสนุนต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม

สถาบันราชภัฏ (2542, หน้า 38-42) ได้แบ่งประเภทกิจกรรมนิสิตไว้ ดังนี้

1. กิจกรรมกีฬา การจัดกิจกรรมด้านกีฬามีวัตถุประสงค์

1.1 เพื่อส่งเสริมให้นิสิตมีความรู้และทักษะในการเล่นกีฬา

1.2 เพื่อปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการเล่นกีฬา และการออกกำลังกายเพื่อเสริมสุขภาพ

และพลานามัย

1.3 เพื่อปลูกฝังความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย

1.4 เพื่อสร้างความสามัคคี รู้จักการทำงานร่วมกัน

1.5 เพื่อช่วยพัฒนานิสิตในด้านอารมณ์ สังคม ร่างกาย และจิตใจโดยใช้กิจกรรม

กีฬาเป็นเครื่องมือ

1.6 เพื่อช่วยเผยแพร่ชื่อเสียงของสถาบัน

ลักษณะของกิจกรรมกีฬามีหลายลักษณะ ดังนี้

1. การแข่งขันกีฬาเพื่อสุขภาพ พลานามัย และพัฒนาบุคลิกภาพ พร้อมทั้งเป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ฉันท์มิตร

2. การแข่งขันกีฬาเพื่อการแข่งขัน ได้แก่ การแข่งขันกีฬาระหว่างคณะ ระหว่างสถาบัน เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกีฬา และเป็นการเพิ่มทักษะทางด้านกีฬา

3. กีฬาเพื่อความเป็นเลิศระดับชาติและนานาชาติ เช่น การจัดการแข่งขันระดับภูมิภาค ระหว่างกลุ่ม เป็นต้น ซึ่งเป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นให้นิสิตนักกีฬาที่มีความสามารถสูงและมีความเป็นเลิศด้านกีฬานั้น ๆ เป็นการยกมาตรฐานกีฬาให้สูงขึ้น

2. กิจกรรมศิลปวัฒนธรรม การจัดกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมมีวัตถุประสงค์

2.1 เพื่ออนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ แลกเปลี่ยน และพัฒนางานด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี อันเป็นมรดกล้ำค่าและเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ

2.2 เพื่อปลูกฝังค่านิยมความภาคภูมิใจและความซาบซึ้งในศิลปวัฒนธรรมไทยแก่นิสิตและบุคคลทั่วไป ลักษณะของกิจกรรมศิลปวัฒนธรรม มีกิจกรรมหลายอย่างแตกต่างกันไป

ในการจัดกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยและท้องถิ่น การจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษา เป็นต้น ตลอดจนการจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมทางด้านนาฏศิลป์ ดนตรี การละเล่นพื้นเมือง

3. กิจกรรมการเมือง จุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเมือง มีดังนี้

3.1 เพื่อให้บัณฑิตได้เข้าใจถึงการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเป็นระบบ

3.2 เพื่อให้บัณฑิตได้เข้าใจถึงภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

3.3 เพื่อให้บัณฑิตได้เข้าใจถึงกฎหมายรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะเรื่องของการเลือกตั้ง

ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

ลักษณะกิจกรรมการเมือง

1. การเมืองภายในสถาบัน มุ่งเน้นให้บัณฑิตเข้าใจในระบบการปกครองของสถาบัน และเข้าใจในองค์กรของนิสิต ตลอดจนเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของนิสิตให้ถูกต้อง

2. การเมืองระดับประเทศ มุ่งเน้นให้บัณฑิตใช้สิทธิในการเลือกตั้งเข้าใจในระบบการปกครองของประเทศ

3. การเมืองระดับโลก มุ่งเน้นให้บัณฑิตเข้าใจทิศทางของการเมืองระดับโลก ให้รู้เท่าทันการเมืองที่เกี่ยวกับโลกภายนอกต่อไป

4. กิจกรรมวิชาการ จุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมวิชาการ มีดังต่อไปนี้

4.1 เพื่อเสริมสร้างภูมิปัญญาให้กับนิสิตมากขึ้น

4.2 เพื่อให้นิสิตสามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้

4.3 เพื่อพัฒนานิสิตให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถาบัน เป็นนักวิชาการ และนักวิชาชีพที่ดี

ลักษณะกิจกรรมวิชาการ

ลักษณะของกิจกรรมวิชาการ เช่น การจัดอบรมให้ความรู้ต่าง ๆ การติวด้านวิชาการ การเข้าค่ายภาษาต่างประเทศ การจัดค่ายวิทยาศาสตร์ การจัดค่ายคอมพิวเตอร์ การจัดค่ายศิลปะ การจัดค่ายดนตรี เป็นต้น

5. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา จุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา มีดังต่อไปนี้

5.1 เพื่อส่งเสริมให้บัณฑิตได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในเรื่องของการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์และอาสาพัฒนาชนบท อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเพื่อสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ท้องถิ่น

5.2 เพื่อส่งเสริมให้นิสิตมีความสามัคคี มีความรับผิดชอบและเสียสละเพื่อส่วนรวม ในระหว่างนิสิตร่วมสถาบันและต่างสถาบัน

5.3 เพื่อฝึกให้นิสิตเป็นผู้นำที่มีความสามารถและเป็นผู้ตามที่ดี โดยรู้จักการทำงานด้วยกันเป็นหมู่คณะ รู้จักผ่อนปรนและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล ด้วยความรอบคอบและอดทน

5.4 เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของสถาบันราชภัฏ ลักษณะของกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และอาสาพัฒนา เป็นงานที่เน้นเรื่องของการอาสาพัฒนาทั้งภายในสถาบัน ชุมชนรอบสถาบัน และชนบท การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างถูกวิธี การจัดส่งเสริมความรู้สร้างภูมิคุ้มกันโรคเอดส์ สิ่งเสพติด ลักษณะของงานกิจกรรมด้านการศึกษา สาธารณูปการคมนาคม การเกษตร การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงด้านสาธารณสุข

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แนวคิดของการแบ่งประเภทของกิจกรรมนิตออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ได้ ดังนี้

1. กิจกรรมด้านวิชาการ คือ กิจกรรมที่เกี่ยวกับทางด้านวิชาการต่าง ๆ เนื้อหาของกิจกรรมจะเป็นการสอดแทรกความรู้ทางด้านวิชาการ การเสริมสร้างความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ทางด้านวิชาการ เพื่อพัฒนาทักษะในการรับรู้เกี่ยวกับความรู้ใหม่ ๆ เช่น กิจกรรมปฐมนิเทศ นิสิตใหม่ กิจกรรมปัจฉิมนิเทศ โครงการอบรมผู้นำนิสิตนิต กิจกรรมอบรมสัมมนาต่าง ๆ
2. กิจกรรมด้านการบำเพ็ญประโยชน์ คือ กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม เพื่อพัฒนาด้านจิตสำนึกของนิสิต กิจกรรมประเภทนี้จะสอดแทรกความมีคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ นิสิต ได้แก่ กิจกรรมค่ายอาสาวิชาการ กิจกรรมค่ายอาสา และพัฒนาชุมชนที่อยู่ตามแหล่งทุรกันดาร กิจกรรมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
3. กิจกรรมด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม คือ กิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมและอนุรักษ์ ความเป็นศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ อันเป็นมรดกที่สำคัญของชาติ กิจกรรมประเภทนี้จะสอดแทรกเนื้อหาที่ปลูกฝังให้นิสิตมีความรักและหวงแหนในศิลปวัฒนธรรม และประเพณีของชาติ เช่น กิจกรรมวันไหว้ครู กิจกรรมวันสถาปนามหาวิทยาลัย กิจกรรมการแสดง ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ กิจกรรมทำบุญตักบาตรในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
4. กิจกรรมด้านกีฬาและนันทนาการ คือ กิจกรรมที่เสริมสร้างและพัฒนาทักษะทางร่างกาย ปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาให้แก่ นิสิต เป็นกิจกรรมที่เน้นความเพลิดเพลินให้แก่ นิสิต เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่าง นิสิต บุคลากร และคณาจารย์ ได้แก่ กิจกรรมกีฬาประจำปีของมหาวิทยาลัย กิจกรรมกีฬาระหว่างสถาบัน กิจกรรมงานเลี้ยงสังสรรค์ต่าง ๆ

ประโยชน์และผลเสียของกิจกรรมนิสิต

ประโยชน์และผลเสียของกิจกรรมนิสิต (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2520)

1. ทำให้นิสิตได้กระทำสิ่งที่ตนเองสนใจ
2. กิจกรรมนิสิตช่วยให้มีประสบการณ์ในการทำงาน
3. กิจกรรมนิสิตช่วยให้นิสิตเป็นคนมั่นใจ รักพวกพ้อง และรักสถาบัน
4. กิจกรรมนิสิตช่วยส่งเสริมให้นิสิตได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
5. กิจกรรมนิสิตช่วยทำให้บทเรียนมีความหมายขึ้น
6. กิจกรรมนิสิตทำให้เกิดความร่วมมืออย่างดีระหว่างนิสิต อาจารย์ และผู้บริหาร
7. กิจกรรมนิสิตช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
8. กิจกรรมบางอย่างมีประโยชน์โดยตรงต่อสังคม เช่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และ

การออกค่ายอาสาพัฒนา

ผลเสียของกิจกรรมนิสิต

1. ถ้าจัดกิจกรรมไม่ดี จะทำให้นิสิตไม่มีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง ทำให้เห็นว่ากิจกรรมเป็นเรื่องของคนส่วนน้อย
2. ถ้านิสิตเข้าร่วมกิจกรรมมากเกินไป อาจทำให้ผลการเรียนลดลง
3. กิจกรรมบางอย่างต้องลงทุนมาก สถาบันไม่สามารถจะช่วยเหลือได้ทั้งหมด ทำให้ผู้ปกครองเดือดร้อน
4. กิจกรรมที่ทำไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ อาจจะนำภัยสู่สถาบันและประเทศชาติได้
มณฑาทิพย์ ไชยศักดิ์ (2539 อ้างถึงใน บุพิน จงเจริญทรัพย์, 2546, หน้า 26) ได้กล่าวว่ากิจกรรมนิสิตก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนิสิต ดังนี้
 1. นิสิตได้ฝึกฝนการเป็นผู้นำที่ดี และเป็นผู้ตามที่มีความสุข
 2. นิสิตได้รับประสบการณ์ตรงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
 3. เสริมสร้างให้เกิดความเจริญงอกงามพัฒนา (Mature) ทั้งกาย จิต วิญญาณ ทำให้เป็นคนทันสมัย ทันการ และทันเทคโนโลยี
4. ช่วยให้นิสิตใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
5. ฝึกให้ทำงานเป็น มีความสามัคคีในหมู่คณะ และรักสถาบัน
6. ฝึกการมีระเบียบวินัย สร้างอุปนิสัยที่ดีที่สังคมยอมรับ
7. สร้างเสริมความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บริหาร คณาจารย์ และนิสิตตลอดจนชุมชน

8. เป็นเครื่องมือที่ดีในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์
9. ช่วยทำให้หลักสูตรสมบูรณ์ขึ้น

ชาญชัย อินทรประวัติ (2541, หน้า 26) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการทำกิจกรรมนิตินิต

ดังนี้

1. ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
2. เกิดความเจริญงอกงามทั้งด้านร่างกายและจิตใจ
3. รู้จักตนเอง
4. มีโอกาสพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
5. มีโอกาสได้พัฒนาบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ
6. มีโอกาสได้สนองตอบความสามารถและความพอใจของตนเอง
7. มีโอกาสได้สร้างวงสังคมและกลุ่มเพื่อนของตนเอง
8. มีโอกาสได้พัฒนาทักษะที่จำเป็นในการทำงานร่วมกัน
9. มีโอกาสได้สร้างความผูกพันกับสถาบันและชุมชน
10. เกิดความรู้สึกรักภูมิใจในตนเอง

จิรวรรณ วีรังกร (2542 อ้างถึงใน อรุณช วิตนภพพันธ์, 2546, หน้า 12-13) ได้กล่าวว่าการเข้าร่วมกิจกรรมนิตินิต ทำให้นิตินิตได้รับประโยชน์ที่มีคุณค่าดังต่อไปนี้

1. ทำให้มีโลกทัศน์ของตนเองกว้างมากขึ้น เพราะการเข้าร่วมกิจกรรมจะทำให้นิตินิตได้มีโอกาสทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ทำให้นิตินิตได้รับความแปลกใหม่ อันเนื่องมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน การได้ถกเถียงจากการประชุมอันจะส่งผลให้นิตินิตไม่เป็นคนที่ยึดมั่นถือมั่นในตนเองมากเกินไป ขณะเดียวกันจะทำให้ นิตินิตได้แง่คิดหลายมุมมอง ซึ่งเป็นการพัฒนาสติปัญญาไปด้วยในตัว

2. ค้นพบและรู้จักตัวเองมากขึ้น การเข้าร่วมกิจกรรมจะทำให้นิตินิตได้มีโอกาสประเมินตนเองไปในตัวว่า จุดเด่น จุดด้อยของตัวเองนั้นมีอะไรบ้าง นิตินิตจะทราบได้ว่าตนเองมีความถนัดอะไร ชอบอะไร เช่น บางคนอาจจะพบว่าชอบทำงานด้านการวางแผนมีความสามารถในด้านทักษะการพูด ด้านการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ฯลฯ แต่ขณะเดียวกันนิตินิตอาจจะพบว่าตนเองเป็นคนแข็งกระด้างจนเกินไป ทำให้โอกาสการพัฒนาจุดด้อยของนิตินิตพลอยซ้ตามไปด้วย

3. มีความสามารถในการบริหารเวลาการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมจะทำให้นิตินิตรู้จักแบ่งเวลาในแต่ละกิจกรรมของตนอย่างเหมาะสม เช่น ต้องมีเวลาให้ตนเองในการเข้าร่วมในกิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมร่วมหลักสูตร เรื่องส่วนตัว กิจกรรมครอบครัว และกิจกรรมนิตินิตที่ตนต้องรับผิดชอบ การเข้าร่วมกิจกรรมจะชี้ให้นิตินิตเห็นว่า หากมีความจำเป็นที่จะต้องทำหลาย

สิ่งหลายอย่างในเวลาเดียวกัน นิสิตจะมีศักยภาพในการดำเนินการเพียงใดและจะสามารถแก้ปัญหาได้อย่างไร เป็นต้น

4. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในการเข้าร่วมกิจกรรม นิสิตจะมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตัวของนิสิตเองมากขึ้น ในโลกของการทำงานนิสิตจำเป็นต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น ดังนั้น นิสิตจำเป็นต้องปรับตนเองให้เข้ากับบุคคลหลากหลายประเภท เพื่อให้ผลการดำเนินงานที่นิสิตรับผิดชอบเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ดังนั้น เมื่อต้องการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีธรรมชาติและลักษณะที่หลากหลาย จะสะท้อนให้เห็นว่านิสิตจะสามารถทำงานกับใคร ๆ ได้หรือไม่ ซึ่งการทำกิจกรรมจะเป็นโอกาสสำคัญที่ทำให้นิสิตได้รู้จักเรียนรู้ และเข้าใจความหมายของ “ความแตกต่างระหว่างบุคคล” ได้มากขึ้น

5. การมีพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพ การเข้าร่วมกิจกรรมจะสอนให้นิสิตรู้จักที่จะควบคุมอารมณ์ของตนเอง รู้จักการเป็นผู้ฟังที่ดี รู้จักทักษะทางสังคม รู้จักที่จะยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น สิ่งเหล่านี้ล้วนจะช่วยปรับแต่งบุคลิกภาพของนิสิตให้ดูดีอยู่เสมอ

6. การรู้จักและเข้าใจคำว่า “บทบาท” และรู้จักการใช้บทบาทที่เหมาะสม ในการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตนั้น แต่ละคนจะต้องดำรงตำแหน่งในบทบาทหนึ่ง ซึ่งในแต่ละบทบาทจะมีหน้าที่และความรับผิดชอบแตกต่างกันไป บางคนมีบทบาทเป็นผู้นำกลุ่ม บางคนมีบทบาทเป็นรองประธาน เหนือญาติ เลขานุการ ฯลฯ เมื่อนิสิตอยู่ในบทบาทใดก็จะต้องเรียนรู้และเข้าใจในบทบาทของตนเอง ณ เวลานั้น เช่น ในแต่ละวันนิสิตอาจจะมียุทธศาสตร์ในฐานะนิสิตผู้นำนิสิต ศิษย์ของครู ลูกของพ่อแม่ เป็นต้น ดังนั้นถ้านิสิตไม่เข้าใจคำว่า “บทบาท” นิสิตก็อาจจะดำเนินสิ่งที่เรียกว่า “ผิดบทบาท” อันจะนำมาซึ่งความขัดแย้งในภายหลัง เพราะฉะนั้นผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมนิสิตจะได้รับประสบการณ์ในส่วนนี้เป็นอย่างมาก

7. การได้รับหลักคิดสำหรับการดำเนินชีวิตและการทำงานในอนาคต การเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตจะทำให้นิสิตได้คิดและรู้จักคิดเกี่ยวกับตนเอง ทักษะที่ดีที่มีต่อบุคคลอื่น ทักษะที่ดีที่มีต่อการทำงาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการดำรงตนและการทำงานต่อไป

จากที่ได้กล่าวมา การทำกิจกรรมของนิสิตมีประโยชน์ต่าง ๆ มากมาย การทำกิจกรรมต่าง ๆ นั้น ขึ้นอยู่ที่ตัวนิสิตเอง ที่จะต้องรู้จักแบ่งเวลา และเลือกสรรค้ในการทำกิจกรรมอย่างถูกต้องเหมาะสม เพราะหากการทำกิจกรรมนั้นอยู่ในความพอดี ก็จะทำให้นิสิตได้รับประโยชน์จากการทำกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ แต่หากทำกิจกรรมจนมากเกินไป หรือนิสิตไม่รู้จักแบ่งเวลาในการทำกิจกรรมทุกอย่างถูกต้องเหมาะสมแล้ว ย่อมทำให้เกิดผลเสียต่าง ๆ ตามมาเช่นกัน

ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมต่อการตัดสินใจในการทำกิจกรรมของนิสิต

จิตอาสา

ความหมายและความสำคัญของจิตอาสา

ความหมายของจิตอาสา

ปิยะนาถ สรวิสูตร (2552, หน้า 35) กล่าวว่า จิตอาสา หมายถึง บุคคลที่มีจิตที่พร้อมจะให้หรือเสียสละเวลา แรงกาย และสติปัญญา เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553, หน้า 13) ได้ให้ความหมายของจิตอาสาว่า จิตสาธารณะ หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรม และจริยธรรมที่ค้ำจุน ละเอียดต่อสิ่งผิด เน้นความเรียบร้อย ประหยัด และมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ (2550, หน้า 22) ให้ความหมายของจิตอาสาว่า หมายถึง ความสำนึกของบุคคลที่มีต่อสังคมส่วนรวม โดยการเอาใจใส่และการช่วยเหลือ ผู้ที่มีจิตอาสา จะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่อาสาทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เช่น การเสียสละเงิน สิ่งของ เวลา แรงกาย และสติปัญญาเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน

พระไพศาล วิสาโล (2550, หน้า 20) ให้ความหมายของคำว่าจิตอาสาว่า เป็นจิตใจที่พร้อมจะสละเวลา แรงกายและสติปัญญาเพื่อสาธารณประโยชน์ เป็นจิตที่ไม่นิ่งดูเฉยเมื่อพบเห็นปัญหาหรือความทุกข์ยากที่เกิดขึ้นกับผู้อื่น เป็นจิตที่มีความสุขเมื่อได้ทำความดี และเห็นน้ำตา เปลี่ยนเป็นรอยยิ้มเป็นจิตที่เปี่ยมด้วยบุญ คือ ความสงบเย็นและพลังแห่งความดี

กรรณิกา มาโน (2553, หน้า 7) ให้ความหมายของจิตอาสาว่า หมายถึง จิตที่พร้อมสละเวลา แรงกาย แรงใจ และสติปัญญาเพื่อประโยชน์ต่อผู้อื่นหรือสังคม เป็นการกระทำด้วยความสมัครใจ ไม่หวังผลตอบแทน และเป็นการกระทำที่ไม่ใช่ภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ

ซึ่งคำว่าจิตอาสานั้น อาจมีคำอื่นที่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับจิตอาสา และมีความหมายคล้ายคลึงใกล้เคียงกัน คือ

จิตสาธารณะ หมายถึง สิ่งต่อไปนี้ (แหวง โตจิราการ, 2550 อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2553, หน้า 14-15)

1. อารมณ์ความรู้สึกนึกคิด จิตสำนึกที่เป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูลส่งเสริมสนับสนุน สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนคนหมู่มาก
2. ให้กำลังใจ ให้ความอบอุ่น ให้แรงบันดาลใจแก่ผู้คนที่ต้องการความช่วยเหลืออุปสรรคในชีวิตของตนเพื่อจะได้ดำรงตนอย่างปกติสุขในสังคมชุมชน และเข้าร่วมในการสร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นแก่ชนในวงกว้าง

3. บทบาทในการลดทอนอำนาจของกิเลสตัณหาต่าง ๆ ที่เพิ่มความยึดมั่นถือมั่นในเรื่องตัวของกู โลภะ โทสะ โมหะ

4. สังคมอุดมการณ์ หรือสภาพอันเป็นที่พึงปรารถนาาร่วมกันของมนุษยชาติโดยรวม ซึ่งสำหรับชาวพุทธเราอาจเรียกว่า สังคมพระศรีอาริย์หรือศาสนิกอื่นก็อาจจะเรียกในชื่ออื่นแต่โดยเนื้อแท้แล้วก็มีความหมายตรงกันคือ มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างอยู่เย็นเป็นสุข ไม่มีการเบียดเบียนกัน มีความอุดมสมบูรณ์ในโภคทรัพย์ ทุกคนต่างมีจิตสำนึกที่สูงส่ง ไม่มีความเห็นแก่ตัวเหลืออยู่แม้แต่น้อยนิด ไม่ว่าจะในระดับปัจเจกชนหรือสังคมก็ตาม

สมพล เข้มกำเนิด (2556, หน้า 59) ได้ให้ความหมายของคำว่าจิตสาธารณะว่า หมายถึงพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างเป็นรูปธรรมในเชิงสร้างสรรค์หรือพัฒนาบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม หรือแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวมด้วยจิตใจที่มุ่งมั่น เสียสละ รวมถึงตระหนักถึงคุณค่าในการร่วมกันใช้สิ่งของ และช่วยเหลือดูแลบำรุงสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสาธารณสมบัติของหน่วยงานองค์กร และสังคมอย่างเต็มที่ และมีความสุขอย่างแท้จริงโดยไม่หวังผลตอบแทน ซึ่งจะส่งผลให้คนในสังคมแสดงพฤติกรรมในการร่วมมือกันทำประโยชน์เพื่อให้สังคมที่อยู่ร่วมกันดีขึ้น

ความสำคัญของจิตอาสา

พระไพศาล วิสาโล (2550) กล่าวว่า การที่บุคคลมีจิตอาสา รู้จักการให้ เราก็จะรับด้วยในเวลาเดียวกัน หนึ่งในสิ่งที่เราได้รับ คือ ความสุข ยิ่งการให้นั้นเต็มไปด้วยความปรารถนาดี ความสุขและความภาคภูมิใจก็จะยิ่งทับทวี รวมทั้งยังเป็นการทำให้ชีวิตมีพลังในการสร้างสรรค์สิ่งดี ๆ ให้กับสังคมอีกด้วย

พระครูประโชติธรรมาภิมรย์ (อ้างถึงใน กรรณิกา มาโน, 2553 หน้า 7) กล่าวว่า จิตอาสาเป็นการทำจิตของเราให้เบิกบาน อย่าให้จิตของเราขุ่นข้น ทำงานร่วมกันระหว่างกาย (ภายนอก) และจิต (ภายใน) การทำงานอาสา คือ การทำงานที่ไม่มุ่งหวังผลประโยชน์จะทำให้เราทำงานอย่างเบิกบานสนุกสนาน จิตเสมือนน้ำใสที่หล่อเลี้ยงชีวิต จึงเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์มากมายทั้งต่อบุคคล สังคม และประเทศชาติ หากทำงานหวังผลตอบแทนแล้วไม่ได้รับจิตจะขุ่นข้นด้วยอารมณ์ท้อแท้เหมือนน้ำใสขุ่นข้นด้วยตะกอน จิตใจจะเกิดการอุดตัน เวลานั้นจะขี้มไม่ออก

จากความหมายและความสำคัญของการมีจิตอาสาที่ได้กล่าวมา อาจสรุปได้ว่า จิตอาสาหมายถึง พฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกในรูปแบบของการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม แสดงออกทางจิตสำนึกของบุคคลในการรับผิดชอบต่อ เสียสละ และช่วยเหลือสังคม และบุคคลอื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ซึ่งการมีจิตอาสาที่มีความสำคัญยิ่งต่อมนุษย์ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลในสังคมรู้จักการเอื้อเพื่อช่วยเหลือกัน ช่วยยกระดับจิตใจให้บุคคลในสังคมในการพัฒนาให้สังคมก้าวหน้า ซึ่งในการวิจัยนี้ จิตอาสาเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงการแสดงออกพฤติกรรมของนิสิตในการทำประโยชน์

เพื่อส่วนรวม เพื่อสังคมในการเข้ามาเป็นสมาชิกของสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อเข้ามาเป็นผู้นำในการดำเนินการจัดกิจกรรมให้กับนิสิตภายในคณะฯ ตามวัตถุประสงค์ของคณะศึกษาศาสตร์ ในการพัฒนานิสิตศักยภาพให้มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ต่อไป

สาเหตุของการตัดสินใจทำกิจกรรมจิตอาสา

อ้อมใจ วงษ์มณฑา (2553) กล่าวว่า การมีจิตอาสาเป็นสิ่งที่เกิดตามธรรมชาติไม่สามารถบังคับให้เกิดได้ แต่สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในสังคมย่อมส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของพลเมือง ซึ่งปัจจัยที่ก่อให้เกิดจิตอาสา ประกอบด้วย

1. สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อจิตสำนึกของบุคคล
2. กระบวนการเรียนรู้ที่เป็นการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น กระบวนการศึกษากระบวนการทางสังคมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรม พลเมืองจึงต้องมีองค์ความรู้และความสามารถโดยการแสวงหาความรู้ ต้องใช้กระบวนการเรียนรู้สั่งสมผู้คนในสังคมอย่างรอบด้านและต่อเนื่อง โดยมีขั้นตอนคือ การรับรู้ สนใจ ไตร่ตรอง ทดลอง การสร้างสำนึกจึงต้องอาศัยศาสตร์และศิลป์ในการประยุกต์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เงื่อนไข และขั้นตอนต่าง ๆ จินตนาการเป็นพลังของมนุษย์ที่จะดำรงอยู่ในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี แต่จินตนาการอย่างเดียวอาจจะไม่เพียงพอ ต้องอาศัยสติปัญญาความรู้ในการแก้ปัญหาและการกำหนดทิศทางข้างหน้า ดังนั้น ผู้ที่มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น จึงสามารถไตร่ตรองหาเหตุผลและทำความเข้าใจ เมื่อเข้าใจแล้วก็จะเห็นความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนั้นต่อไปและอาจนำไปสัมพันธ์กับเรื่องอื่น ๆ เช่น อาจนำมาสัมพันธ์กับชีวิตของตนเอง กับสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นการใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ด้วย ไม่ใช่เรียนรู้ไว้เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

3. การที่บุคคลในสังคมเห็นวิกฤตการณ์หรือสภาพปัญหาในสังคมที่สลับซับซ้อนยากแก่การแก้ไข มีวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหาร่วมกันซึ่งนำไปสู่การก่อจิตสำนึกร่วมกัน

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553, หน้า 75-76) ได้สรุปปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดจิตอาสาไว้

2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบภายในตนเอง หมายถึง ลักษณะเฉพาะของบุคคลแต่ละบุคคลที่ทำให้สำนึกของบุคคลแตกต่างกัน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ ความสามารถทั่วไป สมรรถภาพภาวะทางอารมณ์ ค่านิยมส่วนบุคคล ความปรารถนา และเพศ สำนึกที่เกิดจากปัจจัยภายใน หมายถึง การครุ่นคิดไตร่ตรองของแต่ละบุคคลในการพิจารณาตัดสินคุณค่าและความดีงามซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมและการประพฤติปฏิบัติ โดยเฉพาะการปฏิบัติทางจิตใจเพื่อขัดเกลาตนเองให้เป็นไปทางใดทางหนึ่ง โดยเกิดจากการรับรู้จากการเรียนรู้ การมองเห็น การคิดแล้วนำมาพิจารณาเพื่อตัดสินใจว่าต้องการสร้างสำนึกแบบใดก็จะมีกรฝึกฝน และสร้างสมสำนึกเหล่านั้น

2. ปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบภายนอก หมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกที่บุคคล มีปฏิสัมพันธ์ด้วย ซึ่งจะส่งผลให้เกิดจิตสำนึกในแต่ละคนที่แตกต่างกัน ได้แก่ ความสัมพันธ์ใน ครอบครัว โรงเรียน และการศึกษา สถานภาพทางสังคมและกลุ่มเพื่อน เป็นต้น เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับ ภาวะทางสัมพันธภาพของมนุษย์ ภาวะทางสังคมเป็นภาวะที่ลึกซึ้งซึ่งมีผลต่อจิตสำนึกด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ เป็นภาวะที่ได้บรมก่อก่อมเกลตา และสะสมอยู่ในส่วนของการรับรู้ที่ละเอียดที่ละน้อย ทำให้เกิดสำนึกที่มีรูปแบบหลากหลาย ภาวะแวดล้อมทางสังคมนี้เริ่มตั้งแต่พ่อแม่ พี่น้อง ญาติ เพื่อน ครู สื่อมวลชน บุคคลทั่วไป ตลอดจนระดับองค์กร วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ กฎหมาย ศาสนา รวมทั้งภาวะแวดล้อมด้านสื่อสารมวลชน และส่วนที่กำกับสำนึกของบุคคล คือ การได้สัมผัสจากการใช้ชีวิตที่มีพลังต่อการเกิดสำนึก อาทิ การไปโรงเรียน ไปทำงาน คู่ละคร ฟังผู้คนสนทนากัน เป็นต้น

ศรีประภา เพ็ชรมีศรี (2543 อ้างถึงใน บัวไข วีระโฮ, 2554, หน้า 22-23) กล่าวว่า จิตอาสาเป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาในการสร้างและต้องมีการกระทำอย่างสม่ำเสมอจนเป็นกิจวัตร จากการอภิปรายกลุ่มย่อยในการสัมมนาเกี่ยวกับสำนึกของพลเมือง ณ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้สรุป ปัจจัยที่เป็นรูปธรรมอันจะนำไปสู่การพัฒนาจิตอาสา คือ

1. การสร้างองค์กร ผู้นำ สื่อ วัฒนธรรมใหม่ การสร้างประโยชน์ร่วมกัน
2. การทำให้เกิดกลุ่ม ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ มีการเข้าร่วมกับกลุ่ม มีกิจกรรมสาธารณะ และมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
3. มีทุนประชาคม ได้แก่ ความรู้ ภูมิปัญญา ทรัพยากร
4. การได้รับรู้ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ต่างๆ ทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษา
5. การสร้างเครือข่ายทุกเพศ ทุกวัย
6. การปรับเปลี่ยนโครงสร้างโดยเริ่มจากตนเองให้มีระบบคิดที่จะยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น มีการแยกแยะ มีอิทธิบาทสี่
7. การสร้างกฎระเบียบร่วมกัน สร้างความตระหนัก มีการปลูกฝังตั้งแต่ผู้เรียน สร้างให้เกิดวัฒนธรรมใหม่
8. ความรู้ลึกเป็นเจ้าของในฐานะพลเมืองไทย การสร้างจิตสำนึกในความเป็นเจ้าของร่วมกัน การมีสิทธิทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม
9. การมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ มีการเปิดโอกาสให้แสดงออก มีประเด็นที่จะเคลื่อนไหวร่วมกัน มีการเสียสละทุ่มเทและการทำอย่างต่อเนื่อง ไม่ติดรูปแบบ มีการสร้างเครือข่ายและมีมาตรการหรือกฎหมายบังคับ

10. ทูตทางวัฒนธรรม ได้แก่ ศาสนา ประเพณี ความเชื่อ จริยธรรมความเชื่อเพื่อแผ้วแผ่ความเชื่ออาทรต่อกัน เริ่มจากสถาบันครอบครัว โดยการให้การศึกษาและสื่อจะมีส่วนร่วมสร้างให้เกิดความคิดหลากหลายที่ชี้ให้เห็นคุณและโทษต่าง ๆ รวมทั้งการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม มีชุมชนแห่งการเรียนรู้

11. การมีผู้นำหรือบุคคลสาธารณะที่เป็นแบบอย่าง มีจิตสำนึกต่อสังคม มีคุณธรรม และสามารถสร้างระบบผู้นำร่วมได้

คุณลักษณะของบุคคลที่มีพฤติกรรมจิตอาสา

ฉัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ (2550, หน้า 30-32) ได้กล่าวว่า ลักษณะของผู้ที่มีจิตอาสาประกอบไปด้วยพฤติกรรมหลัก 3 ประการ คือ

1. การช่วยเหลือผู้อื่น หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกต่อผู้อื่นและคนในสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน ได้แก่ การช่วยแนะนำสิ่งที่ถูกที่ควรแก่ผู้อื่น การให้บริการและอำนวยความสะดวก การมีน้ำใจแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น

2. การเสียสละต่อสังคม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกต่อผู้อื่นและสังคม ได้แก่ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม การเสียสละเงิน เวลา และร่างกายเพื่อผู้อื่นและสังคมด้วยความเต็มใจ

3. ความมุ่งมั่นพัฒนา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการเปลี่ยนแปลงให้สังคมดีขึ้น ได้แก่ การให้ความสนใจต่อการเปลี่ยนแปลงหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ชุมชน มีการเสนอแนวคิดในการพัฒนาสังคม ชุมชนของตน ตลอดจนร่วมพัฒนากิจกรรมการเสริมสร้างจิตอาสาเพื่อพัฒนาสังคม ชุมชนอย่างสร้างสรรค์และหลากหลาย

จิตอาสาเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้บุคคลทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสังคม เพื่อสาธารณะประโยชน์ด้วยความสมัครใจ จากแนวคิดเกี่ยวกับจิตอาสาตามที่ได้อ้างวามานั้นมีความเกี่ยวเนื่องกับงานวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับจิตอาสานั้นเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นิสิตตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยการทำกิจกรรมนิสิตของนิสิตที่เป็นสโมสรนิสิตนั้น แสดงให้เห็นว่ากลุ่มนิสิตดังกล่าวมีความเป็นจิตอาสาเพื่อที่จะเข้ามาทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมด้วยความสมัครใจ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนนั่นเอง

ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2546 อ้างถึงใน นันทรัตน์ ปรีวัชรธรรม, 2553, หน้า 13) ได้กล่าวว่า ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจเป็นเรื่องที่น่าสนใจมากของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานทั้งภาครัฐและธุรกิจเอกชน ทั้งนี้เพราะตัวบุคคลเป็นสาเหตุสำคัญที่จะทำให้ประสิทธิภาพของ

งานที่ออกมาดีหรือไม่ การที่บุคคลตั้งใจทำงานอย่างไรนั้นต้องขึ้นอยู่กับแรงจูงใจของเขาเป็นสำคัญ ซึ่งผู้ที่แสดงพฤติกรรมจิตอาสาที่ย่อมต้องมีแรงจูงใจในการทำงานเช่นกัน

ความหมายของแรงจูงใจ

สมพงษ์ เกษมสิน (2531 อ้างถึงใน ปิยะนาถ สรวิสูตร, 2552, หน้า 14) แรงจูงใจ หมายถึง ความพยายามที่จะแสดงออกหรือปฏิบัติตามสิ่งที่ต้องการ สิ่งจูงใจมีทั้งภายในและภายนอก ตัวบุคคล แต่มูลเหตุจูงใจอันสำคัญของบุคคล คือ ความต้องการ

ปิยะนาถ สรวิสูตร (2552, หน้า 15) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นสิ่งเร้าหรือกระตุ้นให้บุคคล แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการหรือเป้าหมายอื่น ๆ ของบุคคลนั้น

Dale (1965 อ้างถึงใน ปิยะนาถ สรวิสูตร, 2552, หน้า 15) ให้ความหมายของแรงจูงใจ ว่าเป็นความเต็มใจที่จะใช้พลังเพื่อให้ประสบความสำเร็จในเป้าหมาย (Goal) หรือให้ได้รางวัล (Reward) เป็นสิ่งสำคัญของการกระทำของมนุษย์ และเป็นสิ่งที่ยั่วยุคนให้ไปถึงซึ่งวัตถุประสงค์ที่มี สัญญาเกี่ยวกับรางวัล

Steers and Porter (1979 อ้างถึงใน นันทรัตน์ ปรีวัทธิธรรม, 2553, หน้า 13-14) แรงจูงใจเป็นคำที่มีความหมายในฐานะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม ดังนั้น แรงจูงใจ หมายถึง แรงกระตุ้น หรือแรงผลักดันให้เกิดพฤติกรรม เป็นแรงที่ให้พลังงานกระตุ้นร่างกายให้กระทำ พฤติกรรม เป็นแรงกระตุ้นที่มีการกำหนดทิศทางไว้ว่าจะทำพฤติกรรมออกไปอย่างไร แบบใด และเป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลรักษาพฤติกรรมนั้นเอาไว้ โดยทั่วไปแรงจูงใจ ได้แก่ ความต้องการ (Need) ความปรารถนา (Desire) หรือความมุ่งหวัง (Expectancy)

จากความหมายของแรงจูงใจดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งเร้า หรือ แรงกระตุ้นต่าง ๆ ที่ผลักดันให้บุคคลเกิดพฤติกรรม และแสดงออกทางพฤติกรรมเหล่านั้นออกมา ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปแบบของการกระตุ้น ชักจูง โน้มน้าว หรือช่วย เพื่อให้บุคคลกระทำในสิ่งที่ ต้องการเพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ หรือตามเป้าหมายที่ได้วางไว้

ความสำคัญของการจูงใจ

การจูงใจมีความสำคัญต่อการต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งการแสดงออก ต่าง ๆ นั้น จะเป็นตัววัดผลงานหรือผลผลิตของบุคคลว่ามีปริมาณ หรือคุณภาพมากน้อยเพียงใด การจูงใจมีความสำคัญต่อการแสดงออกทางพฤติกรรม ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้ (วิชาการดอทคอม, 2553 อ้างถึงใน วนภัทร์ แสงแก้ว, 2553, หน้า 26)

1. พลัง (Energy) เป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญต่อการกระทำ หรือพฤติกรรมของมนุษย์ ในการทำงานใด ๆ ถ้าบุคคลมีแรงจูงใจในการทำงานสูง ย่อมทำให้ขยันขันแข็งกระตือรือร้น

กระทำสำเร็จ ซึ่งตรงกันข้ามกับบุคคลที่ทำงานประเภท “เช้าชามเย็นชาม” ที่ทำงานเพียงเพื่อให้ผ่านไปวัน ๆ

2. ความพยายาม (Persistence) ทำให้บุคคลมีความมานะ อดทน บากบั่น คิดหาวิธีการ นำความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของตนเองมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่องานให้มากที่สุด ไม่ท้อถอยหรือละความพยายามง่าย ๆ แม้งานจะมีอุปสรรคขัดขวาง และเมื่องานได้รับผลสำเร็จ ด้วยดีก็มักคิดหาวิธีการปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ

3. การเปลี่ยนแปลง (Variability) รูปแบบการกระทำหรือวิธีทำงานในบางครั้งก่อให้เกิด การค้นพบช่องทางดำเนินงานที่ดีกว่า หรือประสบผลสำเร็จมากกว่านักจิตวิทยาบางคนเชื่อว่า การเปลี่ยนแปลงเป็นเครื่องหมายของความเจริญก้าวหน้าของบุคคล แสดงให้เห็นว่าบุคคลกำลังแสวงหาการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ให้ชีวิต บุคคลที่มีแรงจูงใจในการทำงานสูงเมื่อคืนรนเพื่อจะบรรลุ วัตถุประสงค์ใด ๆ หากไม่สำเร็จ บุคคลก็มักพยายามค้นหาสิ่งผิดพลาด และพยายามแก้ไขให้ดีขึ้น ในทุกวิถีทาง ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการทำงานจนในที่สุด ทำให้ค้นพบแนวทางที่เหมาะสม ซึ่งอาจจะต่างไปจากแนวเดิม

4. บุคคลที่มีแรงจูงใจในการทำงาน เป็นบุคคลที่มุ่งมั่นทำงานให้เกิดความเจริญก้าวหน้า และการมุ่งมั่นที่ตนรับผิดชอบให้เจริญก้าวหน้าจัดว่าบุคคลผู้นั้นมีจรรยาบรรณในการทำงาน (Work ethics) ผู้ที่มีจรรยาบรรณในการทำงานจะเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบมั่นคงในหน้าที่ มีวินัยใน การทำงาน ซึ่งลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสมบูรณ์ ผู้มีลักษณะดังกล่าวนี้มักไม่มีเวลา เหลือพอที่จะคิดและทำในสิ่งที่ไม่ดี

ธรรมชาติของแรงจูงใจ

ธรรมชาติของแรงจูงใจมีองค์ประกอบ ดังนี้ (วิชาการคอตคอม, 2553 อ้างถึงใน วนภัทร์ แสงแก้ว, 2553 หน้า 28-31)

1. ความต้องการ

ความต้องการ (Needs) เป็นสภาพที่บุคคลขาดสมดุล เกิดแรงผลักดันให้บุคคลแสดง พฤติกรรมเพื่อสร้างสมดุลให้กับตัวเอง เช่น คนที่รู้สึกเหนื่อยล้าโดยการนอน หรือนั่งพัก หรือ เปลี่ยนบรรยากาศ เปลี่ยนอิริยาบถ ดูหนังฟังเพลง คนที่ถูกทิ้งให้อยู่คนเดียว เกิดความต้องการ ความรักความสนใจจากผู้อื่น เป็นแรงผลักดันให้คน ๆ นั้นกระทำการบางอย่าง เพื่อให้ได้รับความรักความสนใจ ความต้องการมีอิทธิพลมากต่อพฤติกรรม กล่าวได้ว่า สิ่งที่กระตุ้นให้บุคคล แสดงพฤติกรรมเพื่อบรรลุจุดหมายปลายทางที่ต้องการนั้น ส่วนใหญ่เกิดเนื่องมาจากความต้องการ ของบุคคล ความต้องการของคนเรามีหลายประเภท ซึ่งนักจิตวิทยาได้อธิบาย เรื่อง ความต้องการ ในรูปแบบต่าง ๆ กัน แต่โดยทั่วไปอาจแบ่งความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 ความต้องการทางกาย (Physical needs) เป็นความต้องการที่เกิดจากธรรมชาติของร่างกาย เช่น ต้องการกินอาหาร หายใจ ขับถ่ายของเสีย การเคลื่อนไหว การพักผ่อน และความต้องการทางเพศ ความต้องการทางกายทำให้เกิดแรงจูงใจ ใ้บุคคลกระทำการเพื่อสนองความต้องการดังกล่าว เรียกแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการทางกายนี้ว่า แรงจูงใจทางชีวภาพหรือทางสรีระ (Biological motives)

1.2 ความต้องการทางสังคม หรือความต้องการทางจิตใจ (Social or psychological needs) เป็นความต้องการที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม เช่น ต้องการความรัก ความมั่นคง ปลอดภัย การเป็นที่ยอมรับในสังคม ต้องการอิสรภาพ ความสำเร็จในชีวิต และตำแหน่งทางสังคม ความต้องการทางสังคมหรือทางจิตใจนี้ เป็นเหตุใ้มนุษย์แสดงพฤติกรรมเพื่อไปสู่จุดหมายปลายทางได้ เพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการดังกล่าวคือ ทำให้เกิดแรงจูงใจที่เรียกว่า แรงจูงใจทางสังคม (Social motives)

2. แรงขับ

แรงขับ (Drives) เป็นแรงผลักดันที่เกิดจากความต้องการทางกาย และสิ่งเร้าจากภายในตัวบุคคล ความต้องการ และแรงขับมักเกิดควบคู่กัน คือ เมื่อเกิดความต้องการแล้วความต้องการนั้น ๆ ไปผลักดันให้เกิดพฤติกรรม เรียกว่า เป็นแรงขับนอก จากนั้นแรงขับยังหมายถึง สภาพทางจิตวิทยาที่เป็นผลเนื่องมาจากความต้องการทางกาย เช่น ความหิว ทำให้เกิดสภาพทางจิตวิทยาคือ ใจสั้น ตาลอย หงุดหงิด อารมณ์เสีย ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดในหน่วยงาน เช่น การเร่งร้อนหาข้อสรุปจากการประชุม ในบรรยากาศที่ผู้เข้าประชุมทั้งหิว ทั้งเหนื่อย แทนที่จะได้ข้อสรุปที่ดี บางครั้งก่อให้เกิดปัญหาขัดแย้ง ไม่ได้รับผลสำเร็จตามที่ต้องการ หรือเพราะด้วยความหิว ความเหนื่อย ทำให้รีบสรุปและตกลงเรื่องงานโดยขาดการไตร่ตรอง เพื่อจะได้รับประทานอาหารและพักผ่อน ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลเสียต่องานได้ แต่ในบางกรณีบุคคลบางคนก็อาจฉวยโอกาสของการที่คนในที่ประชุมอยู่ในภาวะมีแรงขับด้านความหิว ความเหนื่อยมาเป็นประโยชน์ ให้ลงมติบางเรื่องโดยง่ายและรวดเร็ว เพื่อประโยชน์ต่องาน

3. สิ่งล่อใจ

สิ่งล่อใจ (Incentives) เป็นสิ่งชักนำบุคคลให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งไปสู่จุดหมายที่ตั้งไว้ จัดเป็นแรงจูงใจภายนอก เช่น การชักจูงให้คนงานทำงานอย่างสม่ำเสมอ โดยยกย่องพนักงานที่ไม่ขาดงานให้เป็นที่ปรากฏ การประกาศเกียรติคุณหรือการจัดสรรรางวัลในการคัดเลือกพนักงาน หรือบุคคลดีเด่นประจำปี การจัดทำเนียบ “Top ten” หรือสิบสินค้าดีเด่นขององค์การ การมอบโล่รางวัลแก่ฝ่ายงานที่มีผลงานยอดเยี่ยมในรอบปี ฯลฯ ตัวอย่างที่ยกมาเหล่านี้จัดเป็นการใช้สิ่งล่อใจมาสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้เกิดแก่พนักงานขององค์การทั้งสิ้น ซึ่งจะเห็นว่าสิ่งล่อใจนั้นอาจเป็นวัตถุ เป็นสัญลักษณ์ หรือเป็นคำพูดที่ทำให้บุคคลพึงพอใจ

4. การตื่นตัว

การตื่นตัว (Arousal) เป็นภาวะที่บุคคลพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมสนองพร้อมที่จะคิด กล้ามเนื้อพร้อมที่จะเคลื่อนไหว นักกีฬาที่อุ่นเครื่องเสร็จพร้อมที่จะแข่งขันหรือเล่นกีฬา พนักงานต้อนรับที่พร้อมให้บริการแก่ลูกค้า ฯลฯ ลักษณะดังกล่าวนี้เปรียบเหมือนเครื่องยนต์ที่ติดเครื่องพร้อมจะทำงาน บุคลากรในองค์กรถ้ามีการตื่นตัวในการทำงาน ย่อมส่งผลให้ทำงานได้ดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษาธรรมชาติพฤติกรรมของมนุษย์ พบว่า การตื่นตัวมี 3 ระดับ คือ การตื่นตัวระดับสูง การตื่นตัวระดับกลางและการตื่นตัวระดับต่ำ ระดับที่นักจิตวิทยาค้นพบว่า ดีที่สุด ได้แก่ การตื่นตัวระดับกลาง ถ้าเป็นการตื่นตัวระดับสูงจะตื่นตัวมากไปจนกลายเป็น ตื่นตกใจ หรือตื่นเต้น ขาดสมาธิในการทำงาน ถ้าตื่นตัวระดับต่ำก็มักทำงานเฉื่อยชา ผลงานเสร็จช้า และจากการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ทำให้บุคคลตื่นตัว มีทั้งสิ่งเร้าภายนอก และสิ่งเร้าภายในตัว ได้แก่ ลักษณะส่วนตัวของบุคคลแต่ละคนที่มีต่างกัน ทั้งในส่วนที่เป็นบุคลิกภาพ และลักษณะนิสัย และระบบสรีระภายในของผู้นั้น

5. การคาดหวัง

การคาดหวัง (Expectancy) เป็นการตั้งความปรารถนา หรือการพยากรณ์ล่วงหน้าของบุคคล ในสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไป ตัวอย่างเช่น การที่คนงานคาดหวังว่าพวกเขาจะได้รับโบนัสประจำปีประมาณ 4-5 เท่าของเงินเดือน การคาดหวังดังกล่าวนี้ส่งผลให้พนักงานดังกล่าว กระปี้กระเป่า มีชีวิตชีวา ซึ่งบางคนก็อาจจะสมหวัง และมีอีกหลายคนที่ไม่สมหวัง ในชีวิตจริงของคนเราโดยทั่วไป สิ่งที่เราคาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นมักไม่ตรงกันเสมอไป ช่วงห่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ถ้าห่างกันมากก็อาจทำให้คนงานคับข้องใจและเกิดปัญหาขัดแย้งอื่น ๆ ตามมา เจ้าของกิจการหรือผู้บริหารงานจึงควรระวังในเรื่องดังกล่าว ที่จะต้องมีการสื่อสารสร้างความเข้าใจ ที่ถูกต้องในกันและกัน การสร้างความหวัง หรือการปล่อยให้พนักงานคาดหวังลม ๆ แล้ง ๆ โดยที่สภาพความเป็นจริงทำไม่ได้ อาจจะทำให้เกิดปัญหาขุ่นข้องที่คาดไม่ถึงในเวลาต่อไป ดังตัวอย่างที่เห็นได้จากการที่กลุ่มคนงานของบริษัทใหญ่บางแห่ง รวมตัวกันต่อต้านผู้บริหารและเผาโรงงาน เนื่องมาจากไม่พอใจที่ไม่ได้รับ โบนัสประจำปีตามที่คาดหวังไว้ว่าควรจะได้ การคาดหวังก่อให้เกิดแรงผลักดัน หรือเป็นแรงจูงใจที่สำคัญต่อพฤติกรรมอีกส่วนหนึ่งในองค์กร ถ้าได้มีการกระตุ้นให้พนักงานทำงานโดยวางแผนและเป้าหมาย ตั้งระดับของผลงานตามที่ควรจะเป็น อาจเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่ช่วยยกระดับมาตรฐานของผลงานของพนักงาน ซึ่งเมื่อได้ผลงานดีขึ้น ผู้บริหารพิจารณาผลตอบแทนที่ใกล้เคียงกับสิ่งที่พนักงานคาดว่าควรจะได้ เช่นนี้นับว่าได้รับผลประโยชน์พร้อมกันทั้งฝ่ายเจ้าของกิจการและผู้ปฏิบัติงาน

6. การตั้งเป้าหมาย

การตั้งเป้าหมาย (Goal setting) เป็นการกำหนดทิศทางจุดมุ่งหมายปลายทางของการกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของบุคคล จัดเป็นแรงจูงใจจากภายในของบุคคลนั้นในการทำงานธุรกิจที่มุ่งเพิ่มปริมาณและคุณภาพ ถ้าพนักงานหรือนักธุรกิจมีการตั้งเป้าหมายในการทำงานจะส่งผลให้ทำงานอย่างมีแบบแผน และดำเนินไปสู่เป้าหมายดังกล่าว เสมือนเรือที่มีหางเสือ ซึ่งในชีวิตประจำวันของคนเรานั้นจะเห็นว่ามีคนบางคนทำอะไรก็มักประสบความสำเร็จหรือไม่สำเร็จดังกล่าว อาจจะมีหลายประการแต่ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลมากต่อความสำเร็จในการทำงาน คือ การตั้งเป้าหมายในการทำงานแต่ละงานไว้ล่วงหน้า ซึ่งเจ้าของกิจการหรือผู้บริหารงาน ควรสนับสนุนให้พนักงานทำงานอย่างมีเป้าหมาย ทั้งนี้เพื่อความเจริญก้าวหน้าขององค์กร และตัวของพนักงานเอง

รูปแบบของแรงจูงใจ

บุคคลแต่ละคนมีรูปแบบแรงจูงใจที่แตกต่างกัน ซึ่งนักจิตวิทยาได้แบ่งรูปแบบแรงจูงใจของมนุษย์ออกเป็นหลายรูปแบบที่สำคัญ ดังนี้ (วิชาการศึกษา, 2553 อ้างถึงใน วนภัทร์ แสงแก้ว, 2553, หน้า 31-33)

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement motive)

หมายถึง แรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้บุคคลพยายามที่จะประกอบพฤติกรรมที่จะสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศ (Standard of excellence) ที่ตนตั้งไว้ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะไม่ทำงานเพราะหวังรางวัล แต่ทำเพื่อจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

- 1.1 มุ่งหาความสำเร็จ (Hope of success) และกลัวความล้มเหลว (Fear of failure)
- 1.2 มีความทะเยอทะยานสูง
- 1.3 ตั้งเป้าหมายสูง
- 1.4 มีความรับผิดชอบในการงานดี
- 1.5 มีความอดทนในการทำงาน
- 1.6 รู้ความสามารถที่แท้จริงของตนเอง
- 1.7 เป็นผู้ทำงานอย่างมีการวางแผน
- 1.8 เป็นผู้ที่ตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง

2. แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (Affiliative motive)

ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ มักจะเป็นผู้ที่โอบอ้อมอารีเป็นที่รักของเพื่อน มีลักษณะเห็นใจผู้อื่น ซึ่งเมื่อศึกษาจากสภาพครอบครัวแล้วผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์มักจะเป็นครอบครัวที่อบอุ่น

บรรยากาศในบ้านปราศจากการแข่งขัน พ่อแม่ไม่มีลักษณะข่มขู่ พี่น้องมีความรักสามัคคีกันดี ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมพันธจะมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

- 2.1 เมื่อทำสิ่งใด เป้าหมายก็เพื่อได้รับการยอมรับจากกลุ่ม
- 2.2 ไม่มีความทะเยอทะยาน มีความเกรงสูง ไม่กล้าแสดงออก
- 2.3 ตั้งเป้าหมายต่ำ
- 2.4 หลีกเลี่ยงการโต้แย้ง มักจะคล้อยตามผู้อื่น

3. แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power motive)

สำหรับผู้ที่มีความใฝ่อำนาจนั้น พบว่า ผู้ที่มีความใฝ่อำนาจส่วนมากจะพัฒนามาจากความรู้สึกที่ว่า ตนเอง “ขาด” ในบางสิ่งบางอย่างที่ต้องการ อาจจะเป็นเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็ได้ ทำให้เกิดความรู้สึกเป็น “ปมด้อย” เมื่อมีปมด้อยจึงพยายามสร้าง “ปมเด่น” ขึ้นมาเพื่อชดเชยกับสิ่งที่ตนเองขาด ผู้ที่มีความใฝ่อำนาจจะมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

- 3.1 ชอบมีอำนาจเหนือผู้อื่น ซึ่งบางครั้งอาจจะออกมาในลักษณะการก้าวร้าว
- 3.2 มักจะต่อต้านสังคม
- 3.3 แสวงหาชื่อเสียง
- 3.4 ชอบเสียงทั้งในด้านของการทำงาน ร่างกาย และอุปสรรคต่าง ๆ
- 3.5 ชอบเป็นผู้นำ

4. แรงจูงใจใฝ่ก้าวร้าว (Aggression motive)

ผู้ที่มีลักษณะแรงจูงใจแบบนี้มักเป็นผู้ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดมากเกินไป บางครั้งพ่อแม่อาจจะใช้วิธีการลงโทษที่รุนแรงเกินไป ดังนั้น เด็กจึงหาทางระบายออกกับผู้อื่น หรืออาจจะเนื่องมาจากการเลียนแบบบุคคลหรือจากสื่อต่าง ๆ ผู้ที่มีความใฝ่ก้าวร้าวจะมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

- 4.1 ถือความคิดเห็นหรือความสำคัญของตนเองเป็นใหญ่
- 4.2 ชอบทำร้ายผู้อื่น ทั้งการทำร้ายด้วยกายหรือวาจา

5. แรงจูงใจใฝ่พึ่งพา (Dependency motive)

สาเหตุของการมีความใฝ่พึ่งพาแบบนี้ก็เพราะการเลี้ยงดูที่พ่อแม่ทะนุถนอมมากเกินไป ไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้ช่วยเหลือตนเอง ผู้ที่มีความใฝ่พึ่งพามีลักษณะสำคัญ ดังนี้

- 5.1 ไม่มั่นใจในตนเอง
- 5.2 ไม่กล้าตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง มักจะลังเล
- 5.3 ไม่กล้าเสี่ยง
- 5.4 ต้องการความช่วยเหลือและกำลังใจจากผู้อื่น

ประเภทของแรงจูงใจ

Deci and Ryan (1985 อ้างถึงใน ปิยะนาถ สรวินุตตร, 2552, หน้า 16) กล่าวว่า แรงจูงใจสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic motivator) หมายถึง สิ่งที่มีอยู่ในตัวบุคคลที่กระตุ้นให้บุคคลกระทำในสิ่งที่ตนปรารถนา ได้แก่ ความสนใจพิเศษ (Special interest) ความต้องการ (Needs) และเจตคติ (Attitude)

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic motivator) หมายถึง แรงจูงใจอันเกิดจากสิ่งล่อใจ (Incentives) ภายนอกมากระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการกระทำอันพึงปรารถนา ได้แก่ เป้าหมาย (Goal) ความรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้า (Knowledge of progress) และสิ่งล่อใจ (Incentives)

ทฤษฎีแรงจูงใจ

แรงจูงใจเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งในการทำกิจกรรมของนิสิตก็เช่นเดียวกันที่จะต้องมีแรงจูงใจจะเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นตัวกระตุ้นให้นิสิตเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ในการทำกิจกรรม ซึ่งนักจิตวิทยาได้แบ่งกลุ่มทฤษฎีแรงจูงใจออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ดังนี้ (วิกิพีเดีย, 2552 อ้างถึงใน ปิยะนาถ สรวินุตตร, 2552, หน้า 17)

1. ทฤษฎีกลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behavioral view of motivation)

ทฤษฎีในกลุ่มนี้ให้ความสำคัญกับประสบการณ์ในอดีต (Past experience) ว่ามีผลต่อแรงจูงใจของบุคคลเป็นอย่างมาก ดังนั้น ทุกพฤติกรรมของมนุษย์ถ้าวิเคราะห์ดูแล้วจะเห็นว่าได้รับอิทธิพลที่เป็นแรงจูงใจมาจากประสบการณ์ในอดีตเป็นส่วนมาก โดยประสบการณ์ในด้านดีและกลายเป็นแรงจูงใจทางบวกที่ส่งผลเร็วให้มนุษย์มีความต้องการแสดงพฤติกรรมในทิศทางนั้นมากยิ่งขึ้น ทฤษฎีนี้เน้นความสำคัญของสิ่งเร้าภายนอก (Extrinsic motivation)

2. ทฤษฎีกลุ่มการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning view of motivation)

ทฤษฎีในกลุ่มนี้เห็นว่าแรงจูงใจเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างเอกลักษณ์และการเลียนแบบ (Identification and imitation) จากบุคคลที่ตนเองชื่นชม หรือคนที่มีความเชื่อในสังคมจะเป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการแสดงพฤติกรรมของบุคคล

3. ทฤษฎีกลุ่มพุทธินิยม หรือปัญญานิยม (Cognitive view of motivation)

ทฤษฎีในกลุ่มนี้เห็นว่าแรงจูงใจในการกระทำพฤติกรรมของมนุษย์นั้นขึ้นอยู่กับ การรับรู้ (Perceive) สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว โดยอาศัยความสามารถทางปัญญาเป็นสำคัญ มนุษย์จะได้รับแรงผลักดันจากหลาย ๆ ทางในการแสดงพฤติกรรม ซึ่งในสภาพเช่นนี้มนุษย์จะเกิดสภาพความไม่สมดุล (Disequilibrium) ขึ้น เมื่อเกิดสภาพเช่นนี้มนุษย์จะต้องอาศัยขบวนการดูดซึม (Assimilation) และการปรับ (Accommodation) ความแตกต่างของประสบการณ์ที่ได้รับใหม่ให้เข้า

กับประสบการณ์เดิมของตน ซึ่งการจะทำได้จะต้องอาศัยสติปัญญาเป็นพื้นฐานที่สำคัญ ทฤษฎีนี้เน้นเรื่องแรงจูงใจภายใน (Intrinsic motivation) นอกจากนั้นทฤษฎีนี้ยังให้ความสำคัญกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และการวางแผน ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับระดับของความคาดหวัง (Level of aspiration) โดยที่กล่าวว่าคนเรามีแนวโน้มที่จะตั้งความคาดหวังของตนเองให้สูงขึ้น เมื่อทำงานหนึ่งสำเร็จ และตรงกันข้ามคือจะตั้งความคาดหวังของตนเองต่ำลง เมื่อทำงานหนึ่งแล้วล้มเหลว

4. ทฤษฎีกลุ่มมนุษยนิยม (Humanistic view of motivation)

ทฤษฎีในกลุ่มนี้มองว่าการกระทำของมนุษย์เกิดจากความต้องการของมนุษย์ ซึ่งจะเริ่มจากความต้องการขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ความต้องการทางร่างกาย เช่น อาหาร น้ำ การขับถ่าย และความต้องการทางด้านจิตใจ เช่น ต้องการความรู้สึกปลอดภัย อบอุ่น ความต้องการความรัก ความภาคภูมิใจในตนเอง และมนุษย์ทุกคนย่อมแสดงความต้องการเพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานดังกล่าว ถ้าความต้องการขั้นพื้นฐานดังกล่าวได้รับการตอบสนอง มนุษย์จะมีแนวโน้มที่จะมีการกระทำที่นำมาสู่การตอบสนองความต้องการในขั้นสูงต่อไป และจะทำแต่ความดีหรือมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ แต่ถ้าความต้องการพื้นฐานไม่ได้รับการตอบสนอง บุคคลนั้นก็จะทำทุกวิธีที่จะตอบสนองความต้องการพื้นฐาน ถึงแม้ว่าวิธีการหรือการกระทำนั้นจะเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องก็ตาม

จากทฤษฎีแรงจูงใจที่ได้กล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่า แรงจูงใจเป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้บุคคลเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลกระทำในสิ่งต่าง ๆ ให้บรรลุตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ในการศึกษาสาเหตุของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในการทำกิจกรรมของนิสิตในครั้งนี้ แรงจูงใจอาจเป็นสาเหตุอย่างหนึ่งที่ทำให้ตัดสินใจทำกิจกรรม ซึ่งนิสิตอาจมีแรงจูงใจที่เกิดจากภายในจิตใจของตัวนิสิตเอง หรือสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่ภายนอกที่ทำให้ตัดสินใจเกิดแรงจูงใจ แสดงพฤติกรรมในการตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต ในการทำกิจกรรมนิสิต เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งของนิสิตตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้

ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow's need hierarchy)

Maslow (1954 อ้างถึงใน ปิยะนาถ สรวิสูตร, 2552, หน้า 19) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยแบรนดีส์ ได้อธิบายถึงพฤติกรรมของมนุษย์ว่าเป็นผลมาจากที่มนุษย์มีความต้องการ โดยความต้องการของมนุษย์จะแบ่งออกเป็นลำดับขั้น 5 ขั้น เริ่มจากระดับล่างไปจนถึงระดับสูง คือ

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการเรื่องอาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย ความสะอาดความสะดวกต่าง ๆ

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) เป็นความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยจากภัยอันตรายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับร่างกาย ความมั่นคงในหน้าที่การงาน และผลประโยชน์ต่าง ๆ

3. ความต้องการทางสังคม (Social needs) เป็นความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการต้องการความรัก การอยู่ร่วมในสังคม ความต้องการการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นในสังคม และการเป็นส่วนของกลุ่มสังคม

4. ความต้องการการยอมรับนับถือ (Esteem needs) เป็นความต้องการและปรารถนาที่จะได้รับการยอมรับนับถือจากบุคคลอื่นในด้านความสำเร็จ ความสามารถ ความต้องการมีชื่อเสียง เกียรติยศ มีฐานะ ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization needs) ในขั้นนี้จะเป็นความต้องการระดับสูงสุดที่อยากให้เกิดความสำเร็จในสิ่งที่ตนตั้งเป้าหมายไว้ตามแบบอย่างความนึกคิดของตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นความสามารถในระดับที่มนุษย์พึงสามารถกระทำได้

โดยอับราฮัม มาสโลว์ มีกรอบความคิดที่สำคัญของทฤษฎีนี้ 3 ประการ คือ

1. เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองอย่างดีแล้ว บุคคลจะก้าวไปสู่ความต้องการระดับสูงต่อไป

2. บุคคลเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ ความต้องการมีอิทธิพลหรือเป็นเหตุจูงใจต่อพฤติกรรม ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองเท่านั้นที่เป็นเหตุจูงใจ ส่วนความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นเหตุจูงใจอีกต่อไป

3. ความต้องการของบุคคลเป็นลำดับขั้นเรียงตามความสำคัญจากความต้องการพื้นฐานไปจนถึงความต้องการที่ซับซ้อน

อาจกล่าวได้ว่า ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์นั้นเป็นปัจจัยพื้นฐานของมนุษย์ที่ทำให้มนุษย์ตัดสินใจกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้มีความเกี่ยวเนื่องกับทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ เพราะความคาดหวัง ความต้องการทางสังคม การเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ความต้องการทางด้านการยอมรับนับถือจากบุคคลอื่นในสังคม หรือประสบการณ์ต่าง ๆ จากการทำกิจกรรมของนิสิตที่นิสิตคาดหวังถึงความสำเร็จในชีวิตนั้น เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานตามแนวคิดของมาสโลว์ ก็เป็นปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่ทำให้ นิสิตตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตในการทำกิจกรรม เพื่อความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่งของตัวนิสิตเอง

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

Bandura (1996) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดย Bandura ให้ความเห็นว่า การที่บุคคลเกิดการเรียนรู้นั้นไม่จำเป็นจะต้องพิจารณาจากการแสดงออกเสมอไป หากแต่การได้มาซึ่งความรู้ใหม่ ๆ (Acquired) นั้นก็ถือได้ว่าการเรียนรู้แล้ว ถึงแม้ว่าจะยังไม่มี การแสดงออกก็ตาม และการแสดงออกของพฤติกรรมก็สะท้อนให้เห็นการเรียนรู้ นอกจากนี้แนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม Bandura ได้เสนอว่า พฤติกรรมของคนเรานั้น ไม่ได้เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยทางสภาพแวดล้อมเพียงอย่างเดียว หากแต่จะต้องมีปัจจัยส่วนบุคคลร่วมด้วย และการเข้าร่วมของปัจจัยส่วนบุคคลนั้นจะต้องร่วมกัน ในลักษณะที่กำหนดซึ่งกันและกัน กับปัจจัยทางด้านพฤติกรรม (สม โภชน์ เอี่ยมสุภานิต, 2550 อ้างถึงใน นันทรัตน์ ปรวิศธรรม, 2553, หน้า 15-16) ซึ่งสามารถอธิบายการปฏิสัมพันธ์ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคลกับพฤติกรรม กล่าวว่ ปัจจัยด้านความคิด ความรู้สึก ความคาดหวัง ความเชื่อ การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง เป้าหมาย และความตั้งใจเป็นตัวกำหนด ลักษณะและทิศทางของพฤติกรรม ในขณะที่พฤติกรรมก็เป็นตัวกำหนดลักษณะการคิดและการสนองตอบทางอารมณ์

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกับบุคคล กล่าวว่ ความคาดหวัง ความเชื่อ อารมณ์ และความสามารถทางปัญญาของบุคคลจะพัฒนาและเปลี่ยนแปลงโดยอิทธิพลทางสังคมที่ให้อข้อมูลและกระตุ้นการสนองตอบทางอารมณ์โดยการผ่านตัวแบบการสอน และการชักจูงทางสังคม โดยแต่ละบุคคลตอบสนองต่อสิ่งเร้าแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมทางสังคม และลักษณะทางกายภาพ เช่น อายุ ขนาดของร่างกาย เชื้อชาติ เพศ ความน่าสนใจของร่างกาย บทบาทและสภาพทางสังคม

3. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและสภาพแวดล้อม กล่าวว่ พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขตามสภาพแวดล้อม ในขณะที่เดียวกันเงื่อนไขของสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปนั้นก็ทำให้พฤติกรรมถูกเปลี่ยนไปด้วย

จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าว Bandura (1996) จึงเสนอแนวคิดของการเรียนรู้ของบุคคล ซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมไว้ 3 แนวทาง ดังนี้

1. การเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational learning)

Bandura (1996) เชื่อว่าการเรียนรู้ของคนส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่นที่เป็นตัวแบบ ในการเรียนรู้ผ่านตัวแบบนั้นสามารถถ่ายทอดความคิด และการแสดงออกทางพฤติกรรมได้พร้อม ๆ กัน ซึ่งกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ ประกอบด้วย

4 กระบวนการ ได้แก่

1.1 กระบวนการใส่ใจ (Attention) ความใส่ใจของบุคคลเป็นสิ่งสำคัญมาก บุคคล จะไม่สามารถเรียนรู้ได้ถ้าขาดการใส่ใจ และจะรับรู้ได้อย่างแม่นยำถึงพฤติกรรมที่เป็นตัวแบบ แสดงออก องค์ประกอบที่มีผลต่อกระบวนการใส่ใจมี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบของ ตัวแบบเอง คือ ตัวแบบต้องมีลักษณะเด่น และพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงออกไม่มีความซับซ้อน ผู้สังเกตจึงจะจำได้มาก องค์ประกอบที่ 2 เกี่ยวข้องกับผู้สังเกต ได้แก่ วัยของผู้เรียน ความสามารถ ทางสติปัญญา ทักษะการใช้มือและส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย รวมทั้งตัวแปรทางบุคลิกภาพของ ผู้เรียน เช่น การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) ความต้องการ และเจตคติของผู้เรียน

1.2 กระบวนการจดจำ (Retention) การที่บุคคลสามารถที่จะเลียนแบบหรือแสดง พฤติกรรมเหมือนตัวแบบได้ อาจจะมีการจดจำด้วยคำพูด หรือการจดจำด้วยภาพ ซึ่งการจดจำด้วย ภาพจะทำให้จดจำได้นานและคงทน นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับความสามารถทางปัญญาและ โครงสร้าง ทางปัญญาของผู้สังเกตอีกด้วย

1.3 กระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ (Reproduction) เป็นกระบวนการที่ บุคคลนำสิ่งที่จดจำมาแสดงออกเป็นการกระทำ หรือแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ ปัจจัยสำคัญ ของความสามารถในการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ คือ ความพร้อมทางด้านร่างกายและ ทักษะที่จำเป็นในการเลียนแบบ โดยผู้เรียนแต่ละคนอาจแสดงได้แตกต่างกัน

1.4 กระบวนการจูงใจ (Motivation) การที่บุคคลที่เกิดการเรียนรู้แล้วจะแสดง พฤติกรรมการเรียนรู้หรือไม่ขึ้นอยู่กับกระบวนการจูงใจว่าพฤติกรรมนั้นเป็นที่ยอมรับหรือไม่ ความพึงพอใจในรางวัล การประเมินตนเอง และมาตรฐานภายในตัว

2. การกำกับตนเอง (Self-regulation)

Bandura (1996) เชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์นั้น ไม่ได้มีผลมาจากการเสริมแรงและ การลงโทษจากภายนอกแต่เพียงอย่างเดียว แต่มนุษย์สามารถกระทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อควบคุม ความคิด ความรู้สึก และการกระทำของตนเองด้วยประสบการณ์ที่ผ่านมา ซึ่งความสามารถ ในการดำเนินการดังกล่าวนี้ Bandura เรียกว่าเป็นการกำกับตนเอง โดยกลไกของการกำกับตนเองนั้น ประกอบด้วย 3 กระบวนการ คือ

2.1 กระบวนการสังเกตตนเอง (Self-observation) คือ บุคคลจะต้องรู้ว่ากำลังทำอะไรอยู่ เพราะความสำเร็จของการกำกับตนเองนั้น ส่วนหนึ่งมาจากความชัดเจน ความสม่ำเสมอ และ ความแม่นยำของการสังเกตและบันทึกตนเอง

2.2 กระบวนการตัดสินใจ (Judgement-process) โดยอาศัยมาตรฐานส่วนบุคคลที่ ได้มาจากการถูกสอนโดยตรง การประเมิน ปฏิกริยาตอบสนองทางสังคมต่อพฤติกรรมนั้น ๆ และ จากการศึกษาตัวแบบ การเปรียบเทียบกับบรรทัดฐานของสังคม การเปรียบเทียบทางสังคม การเปรียบเทียบกับตนเอง และการเปรียบเทียบกับกลุ่ม

2.3 การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง (Self-reaction) ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจและมาตรฐานภายในตัวบุคคลที่จะทำพฤติกรรม

3. การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy)

Bandura (1986) มีความเชื่อว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองนั้นมีผลต่อการกระทำของบุคคล เป็นการที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง ที่จะจัดการและดำเนินการกระทำพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

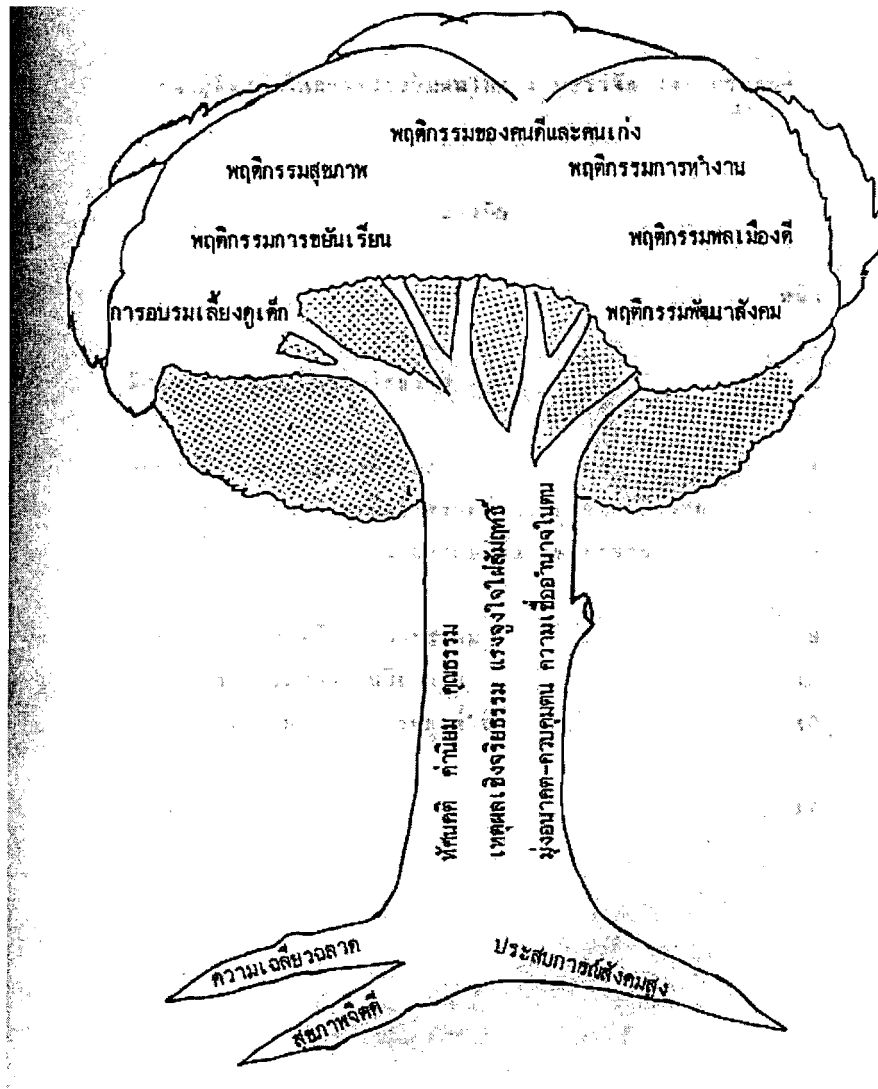
จากการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1989) พบว่า ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และพฤติกรรมมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งการเรียนรู้พฤติกรรม และการเกิดพฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นได้โดยการสังเกตหรือเลียนแบบจากตัวแบบที่เป็นบุคคลจริง เช่น ผู้ปกครอง ครู เพื่อน และจากตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ หนังสือการ์ตูน เป็นต้น โดยกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตนั้นจะเกิดขึ้นประกอบด้วย 2 ชั้น คือ ชั้นการรับมาซึ่งการเรียนรู้ และชั้นการกระทำ ซึ่งตัวแบบที่เป็นตัวแบบชีวิตจริงและตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นบุคคลในครอบครัว สถาบันการศึกษา และบุคคลสาธารณะ ควรมีความตระหนักในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพราะมีผลต่อความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมของเยาวชนในสังคม นอกจากนี้การกำกับตนเองและการรับรู้ความสามารถของตนเองก็มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลด้วย (จิราภา เต็งไตรรัตน์, 2543; สมโภชน์ เอี่ยมสุภายิต, 2544; สุรางค์ ไคว้ตระกูล, 2544; สิทธิโชค วรรณสันติ, 2546; พรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์, 2549)

จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมดังกล่าวอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้นิสิตตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เนื่องจากปัจจัยด้านบุคคล สภาพแวดล้อม และการแสดงออกทางด้านพฤติกรรมนั้นทำให้นิสิตเกิดการเรียนรู้ และแสดงออกทางพฤติกรรม การสังเกตจากตัวแบบ ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งของการตัดสินใจทำกิจกรรมของนิสิต นิสิตมีการลอกเลียนแบบพฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นตัวแบบของเขา เป็นบุคคลตัวอย่าง หรือเป็นไอดอล ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่เป็นตัวกระตุ้นให้นิสิตเกิดการเปลี่ยนพฤติกรรมและตัดสินใจที่เข้ามาทำกิจกรรมของส่วนรวมในรูปแบบของสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538, หน้า 2-4) กล่าวว่า ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะแสดงถึงสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง ว่าพฤติกรรมเหล่านั้นมีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้าง ทฤษฎีนี้สร้างจากการสรุปผลการวิจัยในเรื่องดังกล่าวของเยาวชนและประชาชนไทย อายุ 6-60 ปี จำนวนรวมหลายพันคน ซึ่งเป็นผลการวิจัยในประเทศไทยในช่วง 20 ปีนี้

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมนี้มี 3 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นดอกและผลของต้นไม้ ส่วนลำต้น และส่วนที่เป็นราก ในส่วนแรก คือ ดอกและผลบนต้น แสดงถึงพฤติกรรมการทำงาน การทำชั่ว และพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวม ส่วนแรกนี้เป็นพฤติกรรมประเภทต่าง ๆ ที่รวมเข้าเป็นพฤติกรรมของผลเมืองดี พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ และพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็ง ผลที่ออกมาเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ ที่น่าปรารถนา มีสาเหตุอยู่ 2 กลุ่ม กลุ่มแรก คือ สาเหตุทางจิตใจที่เป็นส่วนลำต้นของต้นไม้ อันประกอบด้วย จิตลักษณะ 5 ด้าน คือ 1) เหตุผลเชิงจริยธรรม 2) มุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง 3) ความเชื่ออำนาจในตน 4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ 5) ทศนคติ คุณธรรม และค่านิยม (ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้น ๆ หรือสถานการณ์นั้น) ถ้าต้องการที่จะเข้าใจ อธิบาย ทำนาย และพัฒนาพฤติกรรม ชนิดใดจะต้องใช้จิตลักษณะบางด้านหรือทั้ง 5 ด้านนี้ประกอบกันจึงจะได้ผลดีที่สุด ส่วนที่สามของต้นไม้จริยธรรม คือ รากของต้นไม้ซึ่งเป็นจิตลักษณะกลุ่มที่สอง มี 3 ด้าน คือ 1) สติปัญญา 2) ประสพการณ์ทางสังคม และ 3) สุขภาพจิต จิตลักษณะทั้งสามนี้อาจใช้เป็นสาเหตุของการพัฒนาจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำต้นของต้นไม้ก็ได้ กล่าวคือ บุคคลจะต้องมีลักษณะพื้นฐานทางจิตใจ 3 ด้านในปริมาณที่สูงพอเหมาะกับอายุ จึงจะเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาจิตลักษณะทั้ง 5 ประการ ที่ลำต้นของต้นไม้ โดยที่จิตลักษณะทั้ง 5 นี้จะพัฒนาไปเองโดยอัตโนมัติ ถ้าบุคคล มีความพร้อมทางจิตใจ 3 ด้านดังกล่าว และอยู่ในสภาพแวดล้อมทางบ้าน ทางโรงเรียน และทางสังคมที่เหมาะสม นอกจากนั้นบุคคลยังมีความพร้อมที่รับการพัฒนา จิตลักษณะบางประการ ใน 5 ด้านนี้ โดยวิธีการอื่น ๆ ด้วย ฉะนั้นจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการ จึงเป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและคนเก่งนั่นเอง นอกจากนี้จิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการที่รากนี้อาจเป็น สาเหตุร่วมกับจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำต้น เพื่อใช้อธิบายทำนายและพัฒนาพฤติกรรมดังกล่าวด้วย

ภาพที่ 4 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม แสดงจิตลักษณะพื้นฐาน และองค์ประกอบทางจิตใจ
ของพฤติกรรมทางจริยธรรม

แต่เดิมนั้นทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมได้แสดงถึงสาเหตุทางจิตใจที่ลำต้นเพียง 4 ประการ ที่เกี่ยวข้องกับกรณีที่บุคคลจะมีพฤติกรรมการทำงานที่ดีละเว้นชั่ว หรือที่เรียกว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรม แต่ต่อมาได้นำผลวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์พฤติกรรมทางด้านการงาน อาชีพ และพฤติกรรม การรักษาสุขภาพอนามัย จึงได้เพิ่มพฤติกรรมของคนเก่งเข้าเป็นดอกผลรวมกับพฤติกรรมของคนดี และได้เพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นจิตลักษณะที่สำคัญของคนที่มีพฤติกรรมหลายชนิดดังกล่าว เข้าที่ลำต้นของต้นไม้จริยธรรม รวมเป็น 5 ด้าน จึงทำให้ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมของคนไทย มีลักษณะที่กว้างขวาง ครอบคลุมพฤติกรรมที่น่าปรารถนาของคนไทยทางด้านที่สำคัญได้ครบถ้วน

นันทรัตน์ ปรีวัทธิธรรม (2553, หน้า 20) กล่าวว่า ในทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมการที่จะเป็น ผู้มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับสูงนั้น ต้องประกอบด้วย จิตลักษณะ 8 ประการด้วยกัน โดยแบ่งเป็นจิตลักษณะส่วนแรก 3 ประการ ได้แก่ 1) สติปัญญา 2) ประสพการณ์ทางสังคม 3) สุขภาพจิต กับจิตลักษณะที่เป็นส่วนของลำดับ 5 ประการ ได้แก่ 1) เหตุผลเชิงจริยธรรม 2) ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเอง 3) ความเชื่ออำนาจภายในตนเอง 4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 5) ทศนคติ คุณธรรม และค่านิยม

อ้อมใจ วงษ์มณฑา (2553) กล่าวว่า ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมสำหรับคนไทยแสดงความสัมพันธ์ในเชิงสาเหตุและผลระหว่างจิตลักษณะ 8 ด้าน กับพฤติกรรมประเภทต่าง ๆ ประสพการณ์ทางด้านสังคมเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อพัฒนาการทางจิตของบุคคล การที่บุคคลมี ประสพการณ์ทางสังคมจะทำให้มีความเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นและสามารถนำ ตนเองเข้าไปอยู่ในบทบาทของผู้อื่นได้ เรียกว่า ความสามารถในการสวมบทบาท (Role taking) ซึ่งความสามารถในการสวมบทบาทมีความสำคัญต่อการพัฒนาจริยธรรมมาก ประสพการณ์จาก การมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นมากจะทำให้บุคคลมีความคิดเห็นที่กว้างขวาง ลึกซึ้งมองเห็นและเข้าใจ บทบาทของตนเองและของผู้อื่น และความเข้าใจนี้เองจะทำให้บุคคลมีพัฒนาการทางจิตใน ระดับสูงได้ การที่บุคคลขาดประสพการณ์ทางสังคมและขาดโอกาสที่จะได้เรียนรู้หรือสวมบทบาท อื่น ๆ น้อย จะนำไปสู่การปฏิเสธทางจิตต่อบทบาทที่ไม่คุ้นเคย คือ การไม่ยอมรับ ไม่เข้าใจ ไม่ไว้วางใจ ซึ่งลักษณะดังกล่าวเท่ากับเป็นการปิดกั้นข่าวสารและข้อมูลที่ทำเป็นต่อการพัฒนาทาง จิตวิทยาและด้านสังคม ซึ่งย่อมรวมเอาพัฒนาการทางจริยธรรมทางการมุ่งอนาคต และทาง การบรรลุลักษณะแห่งอิโก้ของบุคคลเข้าไว้ด้วย ดังนั้น หากต้องการที่จะให้บุคคลมีพัฒนาการ ทางจิตจะต้องส่งเสริมให้บุคคลมีประสพการณ์ทางสังคมกว้างขวาง และเหมาะสมกับอายุของ บุคคลจึงจะทำให้บุคคลมีพัฒนาการทางจิตในระดับสูงได้

จากทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมเป็น การแสดงความสัมพันธ์ถึงสาเหตุและผลระหว่างจิตลักษณะ กับการแสดงพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ต่าง ๆ ของบุคคล โดยพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกมาจากตัวบุคคลจะขึ้นอยู่กับลักษณะพื้นฐาน ทางด้านจิตใจที่มีอยู่ในตัวบุคคล คือ ความเฉลียวฉลาด สุขภาพจิตที่ดี และประสพการณ์ทางสังคม และเกี่ยวข้องกับสาเหตุทางจิตใจของบุคคล เช่น ทศนคติ ค่านิยม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เหตุผล เชิงจริยธรรมที่เป็นตัวแปรที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ออกมา ซึ่งกล่าวได้ว่าประสพการณ์ ต่าง ๆ ทางสังคม ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยมทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กัน เป็นสาเหตุที่ทำให้ นิสิตแสดงออกทางพฤติกรรมในการเป็นคนเก่งคนดีในสังคม พฤติกรรมการทำงาน พฤติกรรม จิตอาสา ดัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในการทำ กิจกรรมเพื่อส่วนรวมนั่นเอง

ทฤษฎีการเสริมแรง

ความหมายของการเสริมแรง

Skinner (1971) ได้ให้ความหมายของการเสริมแรงไว้ว่าคือ การทำให้ความถี่ของพฤติกรรมเพิ่มขึ้น อันเป็นผลเนื่องมาจากผลกรรมที่ตามหลังพฤติกรรมนั้น ผลกรรมที่ทำให้พฤติกรรมมีความถี่เพิ่มขึ้นเรียกว่า ตัวเสริมแรง (Reinforcers) ดังนั้น พฤติกรรมใดที่ได้รับผลกรรมที่เป็นตัวเสริมแรงทางบวก พฤติกรรมนั้นก็จะมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีกในอนาคต ถ้าพฤติกรรมใดได้รับผลกรรมที่เป็นตัวลงโทษ พฤติกรรมนั้นก็จะมีแนวโน้มที่จะลดลงหรือยุติในอนาคต

ประเทือง ภูมิภักทราคม (2535) ได้ให้ความหมายของการเสริมแรงว่า หมายถึง การทำให้พฤติกรรมใด ๆ ของอินทรีย์เพิ่มขึ้น อันเป็นผลเนื่องมาจากการได้รับผลกรรมภายหลังแสดงพฤติกรรมนั้น

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2549) กล่าวว่า การเสริมแรง คือ การที่ทำให้พฤติกรรมหนึ่งของบุคคลเพิ่มขึ้น อันเป็นผลเนื่องมาจากการได้ผลกรรมที่พึงพอใจหลังจากการแสดงพฤติกรรมนั้น หรืออันเป็นผลเนื่องมาจากความสำเร็จในการหลีกเลี่ยงการหนีจากสิ่งเร้าที่บุคคลไม่พึงพอใจ

ทฤษฎีการเสริมแรงตามแนวทฤษฎีของสกินเนอร์

ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant conditioning) ของสกินเนอร์ มีความเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลจะเพิ่มขึ้นหรือลดลง เป็นผลเนื่องมาจากผลกรรมของพฤติกรรมนั้น (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2543, หน้า 171)

สกินเนอร์ กล่าวว่า พฤติกรรมส่วนมากของมนุษย์เป็นพฤติกรรมประเภทโอเปอเรนท์ (Operant behavior) และหากต้องการให้พฤติกรรมโอเปอเรนท์คงอยู่ตลอดไป จำเป็นต้องให้การเสริมแรง สกินเนอร์แบ่งการเสริมแรงออกเป็น 2 ประเภท (จิรนนท์ ยอดมณี, 2548, หน้า 20) คือ

1. การเสริมแรงทางบวก (Positive reinforcement) คือ การที่อินทรีย์แสดงพฤติกรรมแล้วได้รับผลกรรมที่พึงพอใจ และผลกรรมนั้นทำให้โอกาสการแสดงพฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้น หรือคงอยู่ สิ่งเร้าที่เป็นผลกรรมนี้เรียกว่าตัวเสริมแรงทางบวก ได้แก่ อาหาร น้ำ คำชมเชย เงิน เป็นต้น
2. การเสริมแรงทางลบ (Negative reinforcement) คือ การที่อินทรีย์แสดงพฤติกรรมเพื่อถอยถอย (Avoidance) หรือหลีกเลี่ยง (Escape) จากสิ่งเร้าที่ไม่พึงพอใจ ซึ่งสิ่งเร้าที่ไม่พึงพอใจนี้จะเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมการตอบสนอง สิ่งเร้าชนิดนี้เรียกว่า ตัวเสริมแรงทางลบ ได้แก่ ความร้อนหรือความหนาวจนเกินไป ไฟฟ้าช็อต เป็นต้น

ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยขอก้าวเฉพาะการเสริมแรงทางบวก ดังนี้

การเสริมแรงทางบวก

จากการที่ Skinner (1971) ได้ให้ความหมายของการเสริมแรงทางบวกไว้ว่า คือ การที่อินทรีย์แสดงพฤติกรรมแล้วได้รับผลकारที่พึงพอใจ และผลกรรมนั้นทำให้โอกาสการแสดงพฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้น หรือคงอยู่ สิ่งเร้าที่เป็นผลกรรมนี้เรียกว่าตัวเสริมแรงทางบวก ได้แก่ อาหาร น้ำ คำชมเชย เงิน เป็นต้น ซึ่งในแง่ของการนำมาประยุกต์ใช้นั้น สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2549) ได้พบว่า การเสริมแรงทางบวกยังทำหน้าที่ในการทำให้พฤติกรรมที่เรียนรู้แล้วเกิดขึ้นสม่ำเสมออีกด้วย ดังนั้น ความหมายของการเสริมแรงทางบวกในการนำไปประยุกต์ใช้นั้นจึงหมายถึงการเพิ่มความถี่ของการเกิดของพฤติกรรม หรือการทำให้พฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นสม่ำเสมอโดยการให้ผลกรรมที่เรียกว่า การเสริมแรงทางบวก (ปิยนันท์ ปานนัม, 2549, หน้า 42)

Kazdin (1977) ได้แบ่งลักษณะของการเสริมแรงทางบวกเป็น 2 แบบ คือ

1. ตัวเสริมแรงปฐมภูมิ หรือตัวเสริมแรงที่ไม่ต้องวางเงื่อนไข (Primary or unconditioned reinforcers) หมายถึง ตัวเสริมแรงที่มีคุณสมบัติเป็นตัวเสริมแรงด้วยตัวของมันเองที่ไม่ต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้หรือไม่ต้องไปสัมพันธ์กับสิ่งอื่น สามารถตอบสนองความต้องการของอินทรีย์ได้โดยตรง เช่น อาหารสำหรับคนที่หิว หรือน้ำสำหรับคนที่กระหาย เป็นต้น
2. ตัวเสริมแรงทุติยภูมิ หรือตัวเสริมแรงที่ต้องวางเงื่อนไข (Secondary or conditioned reinforcers) หมายถึง ตัวเสริมที่ไม่มีคุณสมบัติของการเสริมแรงอยู่ในตัวเอง เป็นสิ่งเร้าที่เป็นกลางแต่ได้นำมาเข้ากับตัวเสริมแรงปฐมภูมิบ่อยครั้ง จึงทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ว่า สิ่งเร้านี้มีคุณสมบัติเป็นตัวเสริมแรง เช่น เงิน คะแนน คำชมเชย เป็นต้น

นอกจากจะแบ่งตัวเสริมแรงทางบวกออกเป็น 2 ชนิดแล้ว Kazdin (1977) ยังจัดตัวเสริมแรงทางบวกเป็นประเภทได้ 5 ประเภท ได้แก่

1. อาหารและสิ่งเสพได้ (Food and consumables reinforce) คือ เป็นตัวเสริมแรงชนิดที่ไม่ต้องวางเงื่อนไข ซึ่งเป็นสิ่งที่คนต้องการอยู่แล้วตามธรรมชาติ เช่น ขนม น้ำหวาน เป็นต้น
2. ตัวเสริมแรงทางสังคม (Social reinforce) คือ การใช้ตัวเสริมแรงทางสังคมอาจทำได้ทั้งวาจา และท่าทาง ซึ่งสามารถใช้ได้ทันทีในสภาพการณ์ทั่วไป เช่น การพูดชมเชยวดี ดีมาก เก่งมาก น่าสนใจ ขอบคุนมาก หรือใช้ท่าทาง เช่น การยิ้มด้วยความพอใจ การแตะตัว หรือแม้แต่การยื่นมือด้วยความพอใจ เป็นต้น

เนื่องจากตัวเสริมแรงทางสังคมเป็นตัวเสริมแรงชนิดที่ต้องวางเงื่อนไข ดังนั้น จึงมีข้อจำกัดว่า อาจใช้ไม่ได้ผลกับทุกคน เช่น การแตะตัว บางคนอาจไม่ชอบให้ใครแตะตัว การแตะตัวจึงไม่ถือว่าเป็นการเสริมแรงทางสังคมสำหรับกรณีนี้ และสิ่งสำคัญที่ผู้ใช้การเสริมแรง

ทางสังคมต้องตระหนักอยู่เสมอ คือ ต้องใช้ด้วยความจริงใจ และกระทำอย่างสม่ำเสมอ มิฉะนั้น จะเกิดผลเสียได้

3. หลักฟรีแมค (Premack's principle) คือ การนำพฤติกรรมหรือกิจกรรมที่เด็กชอบ กระทำมากที่สุดมาเป็นตัวเสริมแรงพฤติกรรมหรือกิจกรรมที่ครูต้องการให้เด็กทำ

4. การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Informative feedback) คือ เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำของบุคคลนั้น เพื่อให้ทราบว่าตนได้กระทำพฤติกรรมที่เหมาะสมหรือไม่ หรือผลของการกระทำของเขาเป็นอย่างไร เช่น นักเรียนทำการบ้านส่ง 10 ข้อ ครูบอกนักเรียนว่าถูก 8 ข้อ เป็นต้น

5. เบี้ยอรอดกร (Token economy) คือ เป็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจอยู่ในรูปของคะแนน ดาว เบี้ย แด้ม คูปอง ตัว หรือเงิน เป็นต้น โดยมีหลักว่าเมื่อทำพฤติกรรมอันพึงประสงค์จะได้รับเบี้ยอรอดกรตามจำนวนที่กำหนดไว้แล้ว โดยสามารถนำเบี้ยนี้ไปแลกสิ่งต่างๆ ได้ตามความต้องการของแต่ละบุคคลภายใต้อำนาจสิ่งของแต่ละชนิด

หลักในการเสริมแรงทั่วไป

Kazdin (1977) เสนอหลักการในการให้การเสริมแรงทางบวกอย่างมีประสิทธิภาพไว้ว่า ควรจะดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ให้การเสริมแรงทันทีทันใด (Immediately) หลังจากพฤติกรรมเป้าหมายเกิดขึ้นเพราะจะทำให้อินทรีย์เกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าทั้งช่วงเวลาให้นานออกไป
2. คุณภาพหรือชนิดของตัวเสริมแรง บุคคลแต่ละคนอาจจะชอบตัวเสริมแรงที่แตกต่างกัน ดังนั้น ควรจะเลือกชนิดของตัวเสริมแรงให้เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละคน
3. ให้ปริมาณเสริมแรงอย่างเพียงพอที่จะทำให้คงพฤติกรรมไว้ได้ แต่ก็ไม่ให้ในปริมาณมากอย่างไม่มีขอบเขต เพราะอาจเป็นตัวเสริมแรงที่หมดคุณสมบัติในการเสริมแรงได้
4. ควรให้ตัวเสริมแรงหลายประเภท นั่นคือ ถ้าใช้ของเล่นเป็นตัวเสริมแรงก็ควรจะมีของเล่นหลายๆ ประเภท เช่น ตุ๊กตา รถยนต์ ฯลฯ หรือถ้าใช้กิจกรรมเป็นตัวเสริมแรงก็ควรจะมีกิจกรรมหลายๆ อย่าง เช่น การดูทีวี การอ่านการ์ตูน เป็นต้น เพราะจะมีผลต่อประสิทธิภาพในการเสริมแรง โดยที่บุคคลสามารถเลือกตัวเสริมแรงได้ตามใจชอบ
5. ตารางเสริมแรง การให้ตารางเสริมแรงแบบทุกครั้งจะทำให้อัตราการเกิดพฤติกรรมสูงกว่าการเสริมแรงเป็นครั้งคราว และเมื่อพฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นสม่ำเสมอ แล้วจึงเปลี่ยนเป็นการเสริมแรงเป็นครั้งคราวเพื่อให้พฤติกรรมคงอยู่

การที่ตัวเสริมแรงบางตัวสามารถนำไปแลกเปลี่ยนเป็นตัวเสริมแรงอื่น ๆ ได้ หลายอย่าง จึงทำให้มีประสิทธิภาพในการเสริมแรงได้ดีกว่าตัวเสริมแรงที่ไม่สามารถนำไปแลกเปลี่ยนเป็นตัว

เสริมแรงอื่น ๆ ได้ ตัวเสริมแรงชนิดนี้ เรียกว่า ตัวเสริมแรงแผ่ขยาย (Generalized Reinforcers) เช่น เบี้ย หรือคูโปง การให้ความสนใจ คำชมเชย เป็นต้น ตัวเสริมแรงแผ่ขยายจะไม่ก่อให้เกิดสถานะที่เรียกว่า การหมดประสิทธิภาพเป็นตัวเสริมแรงได้ง่าย การปรับพฤติกรรมในชั้นเรียนส่วนใหญ่ จะเน้นการสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยการเสริมแรงมากกว่าการลงโทษ ส่วนเทคนิค การเสริมแรงที่นิยมใช้ในการปรับพฤติกรรมและได้ผลมากกว่าเทคนิคอื่น คือ เทคนิคเบี้ยอรรถกร ซึ่งมีลักษณะเป็นตัวเสริมแรงแผ่ขยายที่มีประสิทธิภาพซึ่งสามารถสะสมเพื่อนำไปแลกสิ่งของหรือ กิจกรรมที่แต่ละบุคคลต้องการได้ และการเสริมแรงทางสังคม เป็นตัวเสริมแรงที่เกิดจากการเรียนรู้ ว่าลักษณะใดเป็นสิ่งที่สังคมยกย่อง เช่น การยิ้ม การกอด และการชมเชย (Kazdin, 1977)

การเสริมแรงทางสังคม

การเสริมแรงทางสังคม (Social reinforcement) เป็นวิธีหนึ่งที่น่าสนใจในการปรับพฤติกรรม ที่เป็นปัญหาของบุคคล เช่น การยิ้ม การยอมรับ การชมเชย การเสริมแรงทางสังคมเป็นตัวเสริมแรงที่ต้องวางเงื่อนไข การใช้ตัวเสริมแรงทางสังคมมีผลทำให้พฤติกรรมคงอยู่และจะมีประสิทธิภาพในการคงไว้ซึ่งพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปแล้วอีกด้วย ตัวเสริมแรงทางสังคมเป็นตัวเสริมแรงแผ่ขยายเป็นตัวเสริมแรงที่ไม่ต้องสร้าง ไม่ต้องจัดเตรียม และไม่ต้องไปหาจากที่อื่น สามารถนำไปใช้ง่าย สะดวก และประหยัด (เปียนันท์ ปานน้อม, 2549, หน้า 45-46)

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2549) ได้กล่าวถึงความหมายของการใช้แรงเสริมว่า หมายถึง การเพิ่มความถี่ของพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง โดยการให้แรงเสริมทางบวก หรือการให้แรงเสริมทางบวกหลังจากแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ ซึ่งเป็นการเสริมแรงทางสังคม ได้แก่ การยิ้ม การชมเชย การยอมรับ การกอด หรือการมองตา เป็นต้น แรงเสริมทางสังคมถือได้ว่าเป็นตัวเสริมแรงที่ต้องการวางเงื่อนไข ซึ่งจำเป็นที่จะต้องใช้ควบคู่กับตัวเสริมแรงอื่น ๆ และเมื่อแรงเสริมทางสังคมมีคุณสมบัติเป็นตัวเสริมแรงแล้วจะเป็นตัวเสริมแรงทางสังคม สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. แรงเสริมทางสังคมที่แสดงออกโดยใช้คำพูด เช่น คำชม คำยกยอ เป็นต้น
2. แรงเสริมทางสังคมที่แสดงออกโดยใช้ท่าทาง เช่น การแตะตัว การกอด การมองตา การพยักหน้าแสดงการยอมรับ เป็นต้น

หลักการใช้การเสริมแรงทางสังคม (การชม) อย่างมีประสิทธิภาพ มีดังนี้

1. ต้องชมต่อหน้า
2. ต้องชมทันทีทันใด
3. การชมนั้นจะต้องบอกว่าผู้ที่ถูกชมนั้นแสดงพฤติกรรมอะไรที่ดี โดยบอกให้ชัดเจน

4. การชมมันจะต้องบอกว่าคุณมีความรู้สึกที่คืออะไรต่อการที่ผู้ที่ถูกชมแสดงพฤติกรรมที่ดีและการแสดงพฤติกรรมเช่นนั้นจะช่วยให้เขาดีขึ้นอย่างไร

5. หลังจากพูดคุยชมและหยุดชั่วขณะหนึ่งแล้วใช้การแสดงความชื่นชมทางสีหน้าเพื่อให้ผู้ถูกชมมีความรู้สึกว่าคุณมีความรู้สึกที่อย่างไร

6. กระตุ้นให้ผู้ที่ถูกชมนั้นแสดงพฤติกรรมที่ดีนั้นเพิ่มมากขึ้นอีก

7. จับมือ หรือแตะตัวผู้ที่ถูกชมให้เขามีความรู้สึกว่าคุณสนับสนุนเขา

นอกจากนี้ Kazdin (2001) ได้กล่าวถึงข้อดีและข้อควรระวังของการเสริมแรงทางสังคมไว้ดังนี้

ข้อดีของเทคนิคการเสริมแรงทางสังคม

1. ตัวเสริมแรงทางสังคมเป็นตัวเสริมแรงที่ไม่ต้องสร้าง ไม่ต้องจัดเตรียม และไม่ต้องไปหาจากที่อื่น ครู นักจิตวิทยา หรือนักปรับพฤติกรรม สามารถให้ตัวเสริมแรงได้ทันทีอย่างง่ายดาย และสะดวก

2. ตัวเสริมแรงทางสังคม เป็นตัวเสริมแรงที่ทุกคนต้องการอยู่เรื่อย ๆ จึงคงสภาพเป็นตัวเสริมแรงได้นานกว่าตัวเสริมแรงปฐมภูมิ

3. ตัวเสริมแรงทางสังคม ใช้เวลาในการให้ตัวเสริมแรงน้อย และไม่รบกวนพฤติกรรมที่กำลังกระทำอยู่รวมทั้งไม่รบกวนผู้อื่น จึงสามารถให้ตัวเสริมแรงได้ตลอดเวลา

4. ตัวเสริมแรงทางสังคม มีลักษณะเป็นตัวเสริมแรงแผ่ขยาย จึงสามารถใช้ร่วมกับตัวเสริมแรงอย่างอื่น เช่น อาหารและสิ่งเสพได้อย่างอื่น เพื่อให้ตัวเสริมแรงทางสังคมมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งเมื่อทำการถอดถอนตัวเสริมแรงร่วมออกไป ก็ยังคงทำให้ตัวเสริมแรงทางสังคมมีสภาพเป็นตัวเสริมแรงและมีต่อพฤติกรรมตลอดไป

ข้อควรระวังในการใช้เทคนิคการเสริมแรงทางสังคม มีดังนี้

1. เทคนิคการเสริมแรงทางสังคม เป็นเทคนิคที่ใช้ตัวเสริมแรงที่ต้องวางเงื่อนไข ไม่ใช่ตัวเสริมแรงตามธรรมชาติ ถ้าคนที่ไม่มีการเรียนรู้มาก่อนอาจจะไม่ทราบว่า ตัวเสริมแรงทางสังคมที่ให้เป็นตัวเสริมแรง

2. เมื่อให้ตัวเสริมแรงทางสังคม ผู้ให้ตัวเสริมแรงจะต้องสามารถทำให้ผู้รับตัวเสริมแรงรับรู้ว่า พฤติกรรมที่ทำการให้การเสริมแรงในบางกรณีแม้ว่าครูจะเสริมแรงผู้เรียนด้วยคำชมเชย แต่นักเรียนอาจรับรู้ว่าคำพูดของครูคือการประชดประชัน จึงทำให้การเสริมแรงนั้นไม่ได้ผล ดังนั้นถ้าจะใช้เทคนิคการเสริมแรงทางสังคมชดเชยผู้เรียน ครูจะต้องใช้น้ำเสียงท่าทางต่าง ๆ ประกอบเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจว่าครูชมเชยจริง ๆ ไม่ใช่การพูดประชดประชันจากที่ได้กล่าวมา การเสริมแรงเป็นการปรับพฤติกรรมอย่างหนึ่งที่จะทำให้พฤติกรรมของบุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลง

ซึ่งพฤติกรรมของบุคคลจะลดลงหรือเพิ่มขึ้นนั้น ส่วนหนึ่งล้วนมีผลเกี่ยวกับการเสริมแรงทั้งสิ้น สิ่งที่ทำให้พฤติกรรมมีความถี่เพิ่มขึ้นเรียกว่า ตัวเสริมแรง โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ตัวเสริมแรงทางบวก และตัวเสริมแรงทางลบ ซึ่งตัวเสริมแรงทางบวกจะทำให้ความถี่ของพฤติกรรมของบุคคลเป็นไปในทางบวก และทำให้พฤติกรรมนั้นคงตัวถาวร ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ การเสริมแรงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญกับการแสดงพฤติกรรมของนิสิตในการตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในการทำกิจกรรมจากทฤษฎีของการเสริมแรงดังกล่าวนี้มีความสำคัญต่อการทำกิจกรรมของนิสิตเป็นอย่างมาก เพราะการเสริมแรงที่เหมาะสมจะเป็นตัวกระตุ้นให้นิสิตเกิดพฤติกรรมในการทำกิจกรรมนิสิตมากขึ้น และเป็นพฤติกรรมที่คงทนถาวรต่อไป

การมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555, หน้า 228) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกับการดำเนินงานและการตัดสินใจ ซึ่งก่อให้เกิดผลดีต่อการขับเคลื่อนองค์กรหรือเครือข่าย เพราะมีผลในทางจิตวิทยาเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ความคิดเห็นถูกรับฟังและนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนา และที่สำคัญผู้ที่มีส่วนร่วมร่วมจะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการหรือองค์การ ความรู้สึกเป็นเจ้าของจะเป็นพลังในการขับเคลื่อนองค์กรและหน่วยงานที่ดีที่สุด

อุไร แวมานะ (2543 อ้างถึงใน พรสวรรค์ สาทร, 2550, หน้า 17) ได้สรุปว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการส่งเสริมให้คนเข้ามามีบทบาท ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหาที่สมาชิกมีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมของกลุ่ม โดยอาจจะเกี่ยวข้องในลักษณะของการทำงานร่วมกัน การดำเนินงานร่วมกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ

ศิริเพ็ญ เนื่องจาง (2542, หน้า 10) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง ความร่วมมือของปัจเจกบุคคล หรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกันและเข้าร่วมรับผิดชอบหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เพื่อดำเนินการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ต้องการด้วยความสมัครใจ โดยกระทำผ่านกลุ่มหรือองค์กร เพื่อให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงประสงค์

เสถียร เหลืองอร่าม (2526, หน้า 25 อ้างถึงใน จรัส อติวิทยากรณ์, 2554, หน้า 43) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณา การตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง

นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์ (2527 อ้างถึงใน ชินรัตน์ สมสืบ, 2539, หน้า 21) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การทำงานร่วมกับกลุ่ม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความร่วมมือ ร่วมใจ โดยกระทำการดังกล่าวในห้วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพ คือ ถูกจังหวะและเหมาะสมกับการทำงานดังกล่าว ด้วยความรู้สึกผูกพันให้ประจักษ์ว่าเชื่อถือได้ แสดงว่าการมีส่วนร่วมเป็นผลของความร่วมมือร่วมใจ การประสานงาน และความรับผิดชอบ

สมเดช สีแสง (2547, หน้า 229 อ้างถึงใน จรัส อติวิทยาภรณ์, 2554, หน้า 267) ได้สรุปความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation management) เป็นการบริหารที่เกิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการภายในขอบเขตหน้าที่ของตน ถือว่าเป็นการบริหารที่ดีและเหมาะสมที่สุดกับคุณสมบัติของมนุษย์ในปัจจุบัน การบริหารแบบมีส่วนร่วมนี้เป็นหลักการสำคัญของการบริหารแบบใหม่ที่เรียกว่า การบริหารคุณภาพทั้งทั้งองค์การ (Total quality control หรือ TQC)

จากความหมายของการมีส่วนร่วม อาจกล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้บุคคลร่วมกันทำกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนในการเสนอความคิด ร่วมตัดสินใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน

ความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

จรัส อติวิทยาภรณ์ (2554, หน้า 268-269) ได้กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับการที่คนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มนั้น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมานานแล้ว เนื่องจากคนต้องร่วมกันในกำลังกาย กำลังความคิด จึงจะทำให้เป้าหมายสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีได้ ซึ่งมูลเหตุที่คนสนใจแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม เนื่องจาก

1. ความสนใจและความกังวลร่วมกัน เกิดจากความสนใจและความห่วงกังวลส่วนบุคคล ซึ่งบังเอิญเห็นพ้องด้วยกันกลายเป็นความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกันของส่วนรวม
2. ความเคียดแค้นและความไม่พึงพอใจร่วมกันที่มีต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่นั้น ผลักดันให้มุ่งไปสู่การรวมกลุ่มวางแผนและลงมือกระทำร่วมกัน
3. การตกลงร่วมใจกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มหรือชุมชนไปในทิศทางที่พึงสนองตอบความเห็นของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น

ซึ่งจากแนวคิดในเรื่องลักษณะของการมีส่วนร่วมดังกล่าว สามารถสรุปหัวข้อของการมีส่วนร่วมขององค์การ เพื่อพัฒนาองค์การให้เจริญก้าวหน้า ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา ร่วมรับทราบที่มาของปัญหา เสนอวิธีการสืบค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา ร่วมกันค้นหาสาเหตุของปัญหา และสำรวจความต้องการของบุคลากรในองค์การ

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน ร่วมลำดับความสำคัญของปัญหา กำหนดแผนและโครงการเพื่อแก้ปัญหา จัดทำแผน และโครงการ ศึกษาความเป็นไปได้ของแผนและโครงการ และทบทวนแผนและโครงการ

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติ ร่วมพัฒนาโดยการออกแรง ออกเงินงบประมาณ สิ่งของ ให้คำแนะนำ ให้ความรู้ ร่วมป้องกัน และแก้ไขปัญหา

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามผลและประเมินผล รับทราบการแล้วเสร็จของโครงการ และร่วมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการ

5. การมีส่วนร่วมในการหาแนวทางแก้ไข ปรับปรุงปัญหา เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ เมื่อประสบปัญหาแนวเดียวกันในโอกาสต่อไป

จันทร์ธานี สงวนนาม (2545 (อ้างถึงใน จรัส อติวิทยากรณ์, 2554, หน้า 269-270) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของคริสตอร์จีริส ซึ่งกล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นแรงจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมรับผิดชอบและร่วมมือในการพัฒนาองค์กรที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กร ประกอบด้วยสาระสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สมาชิกขององค์กรย่อมมีความผูกพันกับองค์กรที่ตนเองปฏิบัติงานและมีความปรารถนาที่จะได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กร แม้เพียงได้รับฟังความคิดเห็น ก็ทำให้รู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรแล้ว

2. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย เพราะนอกจากจะช่วยกระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นแล้วยังช่วยให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มสมาชิกและความร่วมมือนั้นจะแพร่ขยายไปทั้งองค์กร ทำให้สมาชิกทั้งองค์กรมีเป้าหมายเดียวกัน การมีส่วนร่วมเป็นการยินยอมพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะมีผลทั้งทางใจ การยอมรับ การสนับสนุน และผลต่อการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

3. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ การที่บุคคลได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับในเป้าหมายเดียวกัน จะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการทำงานขององค์กร

หลักของการมีส่วนร่วม

หลักของการมีส่วนร่วม ในความหมายของการบริหารจัดการจะมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับ “การตัดสินใจ” คือ การมีส่วนร่วมจะนำไปสู่การตัดสินใจร่วมกันอย่างมีคุณค่า และอย่างชอบธรรม และต้องเป็นการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (Meaningful participations) ไม่ใช่เพียงวางระบบไว้ให้ดูเหมือนว่าได้จัดกระบวนการให้มีส่วนร่วมแล้วเท่านั้น (จอมพงศ์ มงคลวนิช, 2555, หน้า 228)

การทำงานแบบมีส่วนร่วมนั้นไม่ว่าจะเป็นระดับครอบครัว ระดับสถานศึกษา ระดับชุมชน ระดับองค์กร หรือระดับประเทศนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการที่ปัจจุบัน เพราะจะช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมเกิดความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ (Ownership) และจะทำให้ผู้มีส่วนร่วม หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้นยินดีปฏิบัติตาม (Compliance) และรวมถึงตกลงยอมรับ (Commitment) ได้อย่างสมัครใจและเต็มใจ (วันชัย วัฒนศัพท์, 2546 อ้างถึงใน จอมพงศ์ มงคลวนิช, 2555, หน้า 230)

ลักษณะและรูปแบบการมีส่วนร่วม

ปธาน สุวรรณมงคล (2527 อ้างถึงใน ปาโรชาติ วัลย์เสถียร, 2543, หน้า 144) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินการ
3. การมีส่วนร่วมของชุมชนในผลประโยชน์

กรรมณีภา ชมดี (ม.ป.ป. อ้างถึงใน พรสวรรค์ สาทร, 2550, หน้า 17) ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วมออกเป็น 10 รูปแบบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมประชุม (Attendance at meeting)
2. การมีส่วนร่วมออกเงิน (Financial contribution)
3. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ (Membership or leadership)
4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ (Position of leadership)
5. การมีส่วนร่วมสัมภาษณ์ (Interviewer)
6. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน (Solicitor)
7. การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริโภค (Customers)
8. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่มหรือผู้เริ่ม (Entrepreneur)
9. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงานหรือเป็นลูกจ้าง (Employee)
10. การมีส่วนร่วมออกวัสดุอุปกรณ์ (Material contribution)

ซึ่งลักษณะการมีส่วนร่วมอาจแบ่งโดยสรุป ดังนี้

1. การสนับสนุนทรัพยากร คือ การสนับสนุนเงิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน หรือการช่วยทำกิจกรรม คือ การเข้าร่วมในการวางแผน การประชุมแสดงความคิดเห็น การดำเนินการ การติดตามและประเมินผล

2. อำนาจหน้าที่ของผู้เข้าร่วม คือ เป็นผู้นำ เป็นกรรมการ เป็นสมาชิก ซึ่งลักษณะการมีส่วนร่วมนี้ แสดงถึงระดับอำนาจของผู้เข้าร่วม จึงมีการโต้แย้งว่าการมีส่วนร่วม โดยใช้

วิธีการพัฒนาความสามารถของประชาชนเป็นเพียงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมเพียงบางส่วน เพราะหลายกรณีประชาชนไม่มีโอกาสเข้าร่วมในการตัดสินใจ ทางออกที่ควรเป็นคือ การเสริมพลังอำนาจ (Empowerment) แก่ประชาชน

กระบวนการมีส่วนร่วม

World Health Organization (1979, pp. 83-86 อ้างถึงใน รจนา สุวรรณภา, 2546, หน้า 16) ได้เสนอรูปแบบของกระบวนการมีส่วนร่วมไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีติดตามประเมินผล และประการสำคัญคือ ต้องตัดสินใจด้วยตนเอง

2. การดำเนินกิจกรรม (Implementation) ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการและบริหารการใช้ทรัพยากร มีความรับผิดชอบในการจัดสรรควบคุมทางการเงิน

3. การใช้ประโยชน์ (Utilization) โดยประชาชนต้องมีความสามารถในการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

4. การได้รับประโยชน์ (Obtaining benefits) โดยประชาชนต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์จากชุมชนในพื้นที่เท่าเทียมกัน

ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

ฉอาน วุฒิกรรมรักษา (2526 อ้างถึงใน พรสวรรค์ สาทร, 2550, หน้า 19) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการแบ่งลักษณะของการมีส่วนร่วมเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นกำหนดความต้องการ
2. ขั้นวางแผนการดำเนินงาน
3. ขั้นตัดสินใจ
4. ขั้นดำเนินการ
5. ขั้นติดตามผล

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555, หน้า 228) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม ทำให้เกิดประโยชน์ต่อองค์การ ดังนี้

1. ทำให้การบริหารหรือการพิจารณาแนวทางในการแก้ปัญหาที่มีความหลากหลายเป็นไปอย่างดีถ้วน รอบคอบ เพราะเป็นการระดมแนวคิดจากบุคคลที่มีความหลากหลายทั้งความรู้และประสบการณ์

2. ทำให้มีการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน โดยมีให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีอำนาจมากเกินไป ซึ่งอาจนำไปสู่การใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้องอันเกิดผลเสียหายแก่องค์กรได้

3. เป็นการขจัดปัญหาทำให้การดำเนินการนโยบายใด ๆ มีผลต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากหรือน้อยเกินไป ซึ่งจะก่อให้เกิดความยุติธรรมในการดำเนินการต่อทุกฝ่ายได้

4. ก่อให้เกิดการประสานงานที่ดี ทำให้การบริหารเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

5. การรวมตัวกันของบุคคลเป็นเครือข่ายจะก่อให้เกิดพลังที่เข้มแข็ง สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตรงเป้าหมาย โดยทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2545 อ้างถึงใน จรัส อติวิทยากรณ์, 2554 , หน้า 275-276) กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย ทำให้การปฏิบัติมีความเป็นไปได้มากกว่าการคิดคนเดียว

2. การมีส่วนร่วมในการบริหารมีผลในทางจิตวิทยา คือ ทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลง ในขณะที่เดวิดกันก็จะเกิดการยอมรับมากขึ้น

3. เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่า สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

4. เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้องมีโอกาสได้ใช้ความสามารถและทักษะในการทำงานร่วมกัน เกิดความมีน้ำใจและความจงรักภักดีต่อหน่วยงานมากขึ้น

5. การมีส่วนร่วมจะทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้น และส่งเสริมให้มีการปรับปรุงงาน ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น

ผลดีของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

1. การสร้างสรรค์ให้มีการระดมสรรพกำลังจากบุคคลต่าง ๆ เช่น พลังความคิด สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ เป็นต้น

2. เป็นการสร้างบรรยากาศและพัฒนาประชาธิปไตยในการทำงาน

3. ช่วยลดความขัดแย้งระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงาน เพราะเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันมีส่วนช่วยให้ประสานงานกันดี

4. การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้งานมีประสิทธิภาพและคุณภาพที่ดี เพราะจะมีความรับผิดชอบ

5. ผลงานที่เกิดขึ้นจะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจแก่บุคลากร เพราะทุกคนมีส่วนร่วมในความสำเร็จของงาน

2. ทำให้มีการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน โดยมีให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีอำนาจมากเกินไป ซึ่งอาจนำไปสู่การใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้องอันเกิดผลเสียหายแก่องค์กรได้

3. เป็นการขจัดปัญหามิให้การดำเนินการนโยบายใด ๆ มีผลต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากเกินไป ซึ่งจะก่อให้เกิดความยุติธรรมในการดำเนินการต่อทุกฝ่ายได้

4. ก่อให้เกิดการประสานงานที่ดี ทำให้การบริหารเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

5. การรวมตัวกันของบุคคลเป็นเครือข่ายจะก่อให้เกิดพลังที่เข้มแข็ง สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตรงเป้าหมาย โดยทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ

สัมฤทธิ์ กางเพ็ญ (2545 อ้างถึงใน จรัส อติวิทยากรณ์, 2554 , หน้า 275-276) กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย ทำให้การปฏิบัติมีความเป็นไปได้มากกว่าการคิดคนเดียว

2. การมีส่วนร่วมในการบริหารมีผลในทางจิตวิทยา คือ ทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลง ในขณะที่เดียวกันก็จะเกิดการยอมรับมากขึ้น

3. เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่า สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

4. เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้องมีโอกาสได้ใช้ความสามารถและทักษะในการทำงานร่วมกัน เกิดความมีน้ำใจและความจงรักภักดีต่อหน่วยงานมากขึ้น

5. การมีส่วนร่วมจะทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้น และส่งเสริมให้มีการปรับปรุงงาน ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น

ผลดีของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

1. การสร้างสรรค์ให้มีการระดมสรรพกำลังจากบุคคลต่าง ๆ เช่น พลังความคิด สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ เป็นต้น

2. เป็นการสร้างบรรยากาศและพัฒนาประชาธิปไตยในการทำงาน

3. ช่วยให้เกิดความขัดแย้งระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงาน เพราะเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันมีส่วนช่วยให้ประสานงานกันดี

4. การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้งานมีประสิทธิภาพและคุณภาพที่ดี เพราะจะมีความรับผิดชอบ

5. ผลงานที่เกิดขึ้นจะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจแก่บุคลากร เพราะทุกคนมีส่วนร่วมในความสำเร็จของงาน

6. ช่วยให้การดำเนินงานสำเร็จลงได้ในเวลาอันรวดเร็ว เพราะมีการแบ่งหน้าที่กันทำ
7. สร้างความสมดุลระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายปฏิบัติ

จากทฤษฎีการมีส่วนร่วม สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้บุคคลร่วมกันทำกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนในการเสนอความคิดร่วมตัดสินใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน ซึ่งการบริหารโดยใช้การมีส่วนร่วม มีความสำคัญต่อการทำงานในองค์กร เพราะจะทำให้เกิดความตระหนักในองค์กร เกิดการระดมความคิด เกิดการกระจายงาน เกิดความร่วมมือร่วมใจกันทำงาน และลดปัญหาความขัดแย้งภายในองค์กรได้ ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้การใช้หลักการมีส่วนร่วมมาใช้ในการทำกิจกรรมจะเป็นการเสริมแรงทำให้นิสิตเกิดความตระหนักในการทำกิจกรรมของส่วนรวม ทำให้นิสิตทุกคนเห็นความสำคัญในตนเอง รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในความรับผิดชอบ เกิดความรัก ความหวงแหน และความภาคภูมิใจในคณะ ซึ่งจะเป็นตัวกระตุ้น เป็นแรงจูงใจที่ทำให้นิสิตเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ อีกด้วย

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ความหมายของการวิจัยเชิงคุณภาพ

นิตา ชูโต (2551, หน้า 25) กล่าวว่า การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางสังคม (Social phenomena) การค้นพบและการให้ความหมาย (Meaning) ของผู้ที่ผ่านประสบการณ์ดังกล่าวซึ่งเป็นความจริง (Social reality) ของบุคคลนั้น ๆ เป็นเรื่องของ “กระบวนการ” (Process) ตลอดจนถึงการสร้างทฤษฎี (Theory building) จากบริบทของผู้เกี่ยวข้อง ในสถานะทางสังคมนั้น ๆ เพื่อแสดงว่า “โลกทางสังคม” ที่เป็นอยู่นั้นเป็นอย่างไร เป็นไปและสำคัญอย่างไรต่อบุคคล

กิติพัฒน์ นนทปัทมะกุล (2550, หน้า 41) กล่าวว่า การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยการค้นหาความจริงที่เป็นไปโดยธรรมชาติ สร้างความรู้ความเข้าใจจากการมองภาพรวมรอบด้าน ใช้นักวิจัยเป็นเครื่องมือในการค้นหาความรู้ข้อเท็จจริง และใช้วิธีการวิเคราะห์ความหมายโดยการอุปนัย

Creswell (1998 อ้างถึงใน ชาย โพธิสิตา, 2552, หน้า 25) ได้ให้ความหมายของการวิจัยเชิงคุณภาพไว้ว่า เป็นกระบวนการค้นคว้าวิจัยเพื่อหาความเข้าใจบนพื้นฐานของระเบียบวิธี อันมีลักษณะเฉพาะที่มุ่งค้นหาประเด็นปัญหาทางสังคมหรือปัญหาของมนุษย์ ในกระบวนการนี้ นักวิจัยสร้างภาพหรือข้อมูลที่ซับซ้อนเป็นองค์รวม วิเคราะห์ข้อความ รายงานทัศนคติของผู้ให้ข้อมูลอย่างละเอียด และดำเนินการศึกษาในสถานการณ์ที่เป็นธรรมชาติ

ชาย โปริลิตา (2552) ได้ให้ความหมายของการวิจัยเชิงคุณภาพว่า การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการวิจัยที่ทำในสถานการณ์ที่เป็นธรรมชาติ ใช้วิธีการศึกษาและเก็บข้อมูลด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเครื่องมือที่สำคัญในการเก็บข้อมูล คือ ตัวผู้วิจัยเอง การวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีการออกแบบที่ยืดหยุ่น ดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบอุปนัย คือ ไม่คว่นตั้งสมมติฐานก่อนที่จะได้ลงมือเก็บข้อมูล สมมติฐานที่ตั้งไว้สามารถปรับปรุงได้เมื่อข้อมูลนั้นจำเป็นต้องปรับเพื่อความเหมาะสม การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างละเอียด จนมองเห็นมโนทัศน์หรือแนวคิดจากความหมายของข้อมูลนั้น การวิจัยเชิงคุณภาพมุ่งการตีความ เพื่อทำความเข้าใจความหมายของพฤติกรรม หรืออธิบายปรากฏการณ์ในทัศนะของผู้ที่ถูกศึกษา โดยมีจุดยืนอยู่บนบริบทของปรากฏการณ์หรือของคนที่ถูกศึกษาเหล่านั้น

วิธีดำเนินการเพื่อความน่าเชื่อถือของงานวิจัยเชิงคุณภาพ

วิธีดำเนินการเพื่อความน่าเชื่อถือของงานวิจัยเชิงคุณภาพนั้น มีวิธีการดำเนินการหลัก ๆ ได้ 7 วิธี (Lincoln & Guba, 1985 อ้างถึงใน กิตติพัฒน์ นนทปัทมะคุลย์, 2550, หน้า 55) ดังนี้

1. นักวิจัยเชิงคุณภาพอาจเพิ่มความน่าเชื่อถือของการศึกษาของตนได้จากการยืดเวลาการมีสัมพันธภาพกับประชากรในการวิจัย (Prolonged engagement)
2. การใช้การสังเกตอย่างต่อเนื่องยาวนาน (Persistent observation)
3. การตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีการ โยงสามเส้า (Triangulation)
4. นักวิจัยเชิงคุณภาพอาจใช้การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยการใช้วิธีการให้เพื่อนนักวิจัยให้ความเห็น (Peer debriefing)
5. นักวิจัยเชิงคุณภาพอาจใช้วิธีการวิเคราะห์ทบทวนแบบที่แตกต่างออกไป (Negative case analysis)
6. นักวิจัยเชิงคุณภาพอาจสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูลได้จากการตรวจสอบข้อมูลกับผลการศึกษาวิจัยที่มีผู้ทำมาก่อน ตลอดจนการตีความข้อมูลของแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ (Referential adequacy)
7. นักวิจัยเชิงคุณภาพอาจสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยทดสอบผลการศึกษาที่ได้และการตีความข้อมูลด้วยการให้ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยหรือผู้ให้ข้อมูลได้ตรวจสอบ (Member checking)

การสัมภาษณ์

ประเภทของการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์มีหลายประเภท ซึ่งในการวิจัยทางสังคมศาสตร์มีผู้คิดค้นวิธีสัมภาษณ์ไว้หลายแบบ อาจจะใช้การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล หรือสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม การใช้เวลาในการสัมภาษณ์

มากนัก้อยแตกต่างกันไปตามประเภทและลักษณะของการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย อาจแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้ (สุภางศ์ จันทวานิช, 2553, หน้า 75-103)

1. การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured interview or formal interview)

การสัมภาษณ์ในแบบนี้มีลักษณะคล้ายกับการใช้แบบสอบถาม และเป็นวิธีที่ค่อนข้าง ง่ายสำหรับนักสัมภาษณ์ เพราะคำถามต่าง ๆ ได้ถูกกำหนดเป็นแบบสัมภาษณ์ซึ่งใช้ประกอบกับ การสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้าแล้ว ลักษณะของการสัมภาษณ์จึงเป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถามและข้อกำหนด แน่นอนตายตัว จะสัมภาษณ์ผู้ใดก็ใช้คำถามแบบเดียวกัน มีลำดับขั้นตอนการเรียงคำถามเหมือนกัน การตั้งคำถามแบบนี้เป็นไปในทำนองเดียวกันกับการตั้งคำถามในแบบสอบถาม คือ มีทั้งคำถามที่ ต้องการคำตอบเฉพาะเจาะจง และคำถามที่ให้คำตอบได้ตามความต้องการ การสัมภาษณ์แบบนี้ มักกำหนดกระทำในเงื่อนไขต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยต้องการข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างบุคคลเป็นจำนวนมาก ฉะนั้นการสัมภาษณ์ จะต้องใช้คำถามที่เหมือน ๆ กัน เพื่อให้แน่ใจได้ว่าความแตกต่างของข้อมูลที่ได้รับไม่ใช่ผล สืบเนื่องมาจากตั้งคำถามที่แตกต่างกัน

2) ผู้วิจัยมักมีการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามหลักการเพื่อการให้ได้ตัวอย่างที่จะเหมาะสมกับ ความต้องการ

3) ผู้วิจัยจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชุมชนที่ตนจะศึกษา พอสมควร เพื่อที่จะได้ตั้งคำถามให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง และสามารถตีความหมายของ ข้อมูลได้

4) เรื่องที่ศึกษาจะเป็นเรื่องเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มิใช่ต้องการที่จะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ วัฒนธรรมทั้งหมด

5) ผู้ที่เป็นผู้สัมภาษณ์มักจะมีใจตัวผู้วิเคราะห์ข้อมูลเอง

6) ผู้สัมภาษณ์มักจะใช้แบบสัมภาษณ์ในการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูล

7) ผู้สัมภาษณ์มักจะไม่ได้เข้าร่วมและสังเกตการณ์ในชุมชนเป็นเวลายาวนาน

การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการนี้จะได้ผลเต็มที่

ก็ต่อเมื่อผู้สัมภาษณ์เตรียมการล่วงหน้าไว้อย่างดี เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงใกล้เคียงกับความเป็นจริง มากที่สุด โดยปกตินักวิจัยเชิงคุณภาพมักไม่ใช้วิธีการสัมภาษณ์ชนิดนี้เป็นวิธีการหลัก เพราะไม่ช่วย ให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้งและครอบคลุมเพียงพอ โดยเฉพาะในแง่วัฒนธรรม ความหมายและความรู้สึก นึกคิด

2. การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non structure interview)

การสัมภาษณ์แบบนี้เป็นวิธีการที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ และในทางมานุษยวิทยา และเป็นแบบที่มักจะควบคู่ไปกับการสังเกตแบบมีส่วนร่วม มักจะใช้กับการวิจัยทางชาติพันธุ์วรรณา ซึ่งต้องการข้อมูลที่ละเอียดลึกซึ้งเกี่ยวกับวัฒนธรรมของกลุ่มชน และข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่ยังไม่มีผู้รวบรวมมาก่อน ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบนี้จะถูกนำมาศึกษาวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นภาพและเข้าใจปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรม ในการสัมภาษณ์แบบนี้ตัวผู้วิจัยมักจะเป็นผู้สัมภาษณ์เอง จึงรู้ว่าต้องการข้อมูลประเภทใด เพื่อวัตถุประสงค์ใด ฉะนั้นจึงตั้งคำถามในขณะที่สัมภาษณ์ได้ โดยอาจจะเตรียมแนวคำถามกว้าง ๆ มาล่วงหน้า การสัมภาษณ์แบบนี้อาจแบ่งเป็น 4 แบบย่อย ๆ ได้ ดังนี้

2.1 การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) เป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างไม่จำกัดคำตอบ การสัมภาษณ์แบบนี้มีความยืดหยุ่นมาก เพราะมีวัตถุประสงค์ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มีอิสระที่จะอธิบายแนวความคิดของตนเองไปเรื่อย ๆ ในบางครั้งผู้สัมภาษณ์เพียงแต่กล่าวนำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบแนวความต้องการ แล้วให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เล่าเรื่องโดยอิสระ ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มองเห็นสภาพและความยุ่งยากของปัญหาได้ ฉะนั้นการสัมภาษณ์แบบนี้จึงเหมาะที่จะใช้กับเรื่องที่ผู้วิจัยไม่ต้องการกำหนดกรอบแนวคิดเฉพาะเจาะจงสำหรับข้อมูลที่ได้รับ หากแต่มีแนวความคิดทางด้านทฤษฎีนั้น ๆ อยู่บ้างแล้ว ในการสัมภาษณ์แบบนี้ผู้วิจัยต้องวางแนวข้อคำถามไว้คร่าว ๆ เพื่อให้ข้อมูลที่ได้ออกมาเหล่านั้น

2.2 การสัมภาษณ์แบบมีจุดความสนใจเฉพาะ (Focus interview) หรือการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth interview) การสัมภาษณ์แบบนี้ หมายถึง การสัมภาษณ์ที่ผู้สัมภาษณ์มีจุดสนใจอยู่แล้ว จึงพยายามหันความสนใจของผู้ถูกสัมภาษณ์ให้เข้าสู่จุดที่สนใจ ทั้งนี้เพราะในบางครั้งผู้สัมภาษณ์อาจจะไม่ต้องการทราบเหตุผลหรือข้อเท็จจริงในเรื่องหนึ่งเรื่องใดทุกขั้นตอน เพราะอยู่นอกเหนือขอบเขตของการวิจัยนั้น จึงเลือกสัมภาษณ์เอาแต่จุดที่ต้องการ ฉะนั้นลักษณะที่สำคัญของการสัมภาษณ์แบบนี้จึงอยู่ที่ว่าผู้วิจัยจะต้องรู้ก่อนแล้วว่าต้องการข้อมูลอะไร ชนิดใด เมื่อเห็นว่าผู้ถูกสัมภาษณ์พูดนอกเรื่องหรือนอกเหนือจากจุดที่สนใจ ก็พยายามโยกเข้าหาประเด็นที่ต้องการสัมภาษณ์ ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้สัมภาษณ์ เพราะจะต้องรวบรัดหรือตัดบทโดยไม่ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความรู้สึกไม่สบายใจและไม่อยากให้ความร่วมมือในการตอบสัมภาษณ์

2.3 การตะล่อมกล่อมเกลตา (Probe) หมายถึง การซักถามที่ล้วงเอาส่วนลึกของความคิดออกมา คือ การสัมภาษณ์อย่างชนิดที่จะต้องล้วงเอาความจริงจากผู้ถูกสัมภาษณ์ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ผู้วิจัยจะต้องใช้วาทศิลป์เพื่อให้ผู้ตอบเล่าเรื่องออกมาทั้งหมด การสัมภาษณ์แบบนี้มักใช้กับเจ้าหน้าที่สอบสวน ตำรวจ หรือทนายความ หรือการวิจัยที่เกี่ยวกับรายรับ รายจ่าย ปัญหา

ครอบครัว เป็นต้น ในการสัมภาษณ์แบบนี้ผู้วิจัยต้องพยายามใช้เทคนิคต่าง ๆ ที่จะล้วงเอาข้อมูลออกมาให้ได้ โดยรุกผู้ตอบด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ตั้งคำถามจากเหตุการณ์สมมติ (Hypothetical question) ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น หรืออาจตั้งคำถามโดยการสรุปความว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร เพื่อให้ผู้ตอบแสดงปฏิกิริยาโดยไม่ทันระวังตัว วิธีการล้วงข้อมูลเป็นวิธีการที่ผู้วิจัยจะต้องแสดงท่าทีค่อนข้างก้าวร้าว จึงไม่ควรนำวิธีนี้มาใช้พรั้าเพรีอ และนักวิจัยที่ยังมีประสบการณ์น้อยไม่ควรนำมาใช้ เพราะอาจควบคุมสถานการณ์ที่เกิดจากปฏิกิริยาของผู้ตอบไม่ได้

2.4 การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant interview) หมายถึง การสัมภาษณ์โดยกำหนดตัวผู้ตอบบางคนเป็นเฉพาะเจาะจง เพราะผู้ตอบนั้นมีข้อมูลที่ดี ลึกซึ้ง กว้างขวางเป็นพิเศษเหมาะสมกับความต้องการของผู้วิจัย เรียกบุคคลประเภทนี้ว่า “ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ” ผู้วิจัยต้องหาให้พบว่า ใครบ้างเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ตนควรไปสัมภาษณ์ เมื่อกำหนดตัวได้แล้ว ก็ดำเนินการสัมภาษณ์โดยใช้วิธีสัมภาษณ์แบบใดก็ได้ การใช้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญควรใช้มากกว่าหนึ่งคน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย นอกจากนั้นนักวิจัยต้องเข้าใจว่าคุณค่าของผู้ให้ข้อมูลสำคัญอยู่ที่แง่มุมการมองปรากฏการณ์แบบคนใน (Emic) ของเขา ผู้วิจัยไม่ควรเอาความคิดของตนเองไปใส่ในระบบคิดของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จนทำให้เขาสูญเสียทัศนะในเรื่องนั้น ๆ

ข้อแตกต่างระหว่างการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ

1. การตั้งคำถามในการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการนั้นหากตั้งคำถามไม่ดีจะ得不到ข้อมูลคลาดเคลื่อนหรือไม่ได้ข้อมูล และหากผู้สัมภาษณ์ไม่ใช่ผู้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยแล้วก็จะสัมภาษณ์เฉพาะที่มีคำถามอยู่แค่นั้น ข้อมูลสำคัญอาจจะหลุดหายไป แต่การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการนั้นเราสามารถสร้างคำถามหรือดัดแปลงคำถามในขณะที่สัมภาษณ์ได้ และสามารถยืดหยุ่นได้ในการสร้างคำถามเพื่อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่สัมภาษณ์ได้เรื่อย ๆ โดยไม่มีข้อจำกัด ทำให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดลึกซึ้งและถูกต้องมากกว่า แต่อาจมีปัญหาหากผู้สัมภาษณ์ไม่ช่างพูด ชักถามจะทำให้รู้สึกฝืดและตั้งคำถามต่อไปได้ยาก หรือบางที่อยู่ในสภาวะที่ไม่รู้จะถามอะไรก่อนเพราะรู้สึกว่าคุณม่น่าสนใจทุกเรื่อง

2. การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการแม้จะมีข้อดีจะทำให้สามารถเจาะลึกข้อมูลไปได้เรื่อย ๆ ทำให้เข้าใจในสิ่งที่ศึกษาเป็นอย่างมาก แต่เป็นข้อมูลที่นำมาเปรียบเทียบหรือวิเคราะห์เชิงสถิติได้ลำบาก ไม่เหมือนกับข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ

3. ในการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการนั้น ผู้ถูกสัมภาษณ์จะรู้สึกกลัวและเบื่อน้อยกว่าการถูกสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ

4. การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการเน้นคุณภาพของผู้สัมภาษณ์มากกว่า เพราะไม่มีแบบสัมภาษณ์หรือแนวสัมภาษณ์ที่แน่นอนชัดเจนเป็นแนวทางแก่ผู้สัมภาษณ์ เหมือนในการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ

5. การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการเหมาะสำหรับการรวบรวมข้อมูลในขั้นการสำรวจหรือการตั้งสมมติฐาน ผู้วิจัยมักไม่มีความรู้ในเรื่องที่ถาม ส่วนการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการเหมาะสำหรับการตรวจสอบข้อมูล เพื่อความแน่ใจโดยผู้วิจัยมีความรู้ในเรื่องที่ถามอยู่แล้ว

ขั้นตอนของการสัมภาษณ์

ก. การเตรียมการสัมภาษณ์ โดยเฉพาะแบบเป็นทางการ มีขั้นตอน ดังนี้

1. ควรเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ไปสัมภาษณ์ คือ ใคร มีจำนวนเท่าไร โดยเฉพาะในการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ

2. เตรียมงานขั้นต้นเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ รายชื่อ ที่อยู่ ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างทุกคน

3. วางแผนการสัมภาษณ์ โดยเตรียมคำถามไว้ล่วงหน้า กำหนดเวลาในการสัมภาษณ์ให้เหมาะสม

4. ซ้อมสัมภาษณ์บุคคลอื่นที่มีใช้ผู้ตอบก่อน เพื่อจะได้แก้ไขคำถามให้สมบูรณ์ถูกต้อง ควรมีตัวอย่างคำถามหลาย ๆ อันไว้ใช้สลับเปลี่ยนกันตามความเหมาะสม

5. เตรียมอุปกรณ์จัดบันทึกให้เหมาะสมกับสถานการณ์

6. ติดต่อกับผู้ถูกสัมภาษณ์โดยนัดหมายเวลาไว้ล่วงหน้า

ข. ขั้นเริ่มการสัมภาษณ์ มีขั้นตอน ดังนี้

1. แนะนำตนเองต่อผู้ถูกสัมภาษณ์ ควรให้ความสำคัญและยกย่องผู้ถูกสัมภาษณ์

2. สร้างบรรยากาศให้รู้สึกเป็นกันเองด้วยการสนทนาทักทายด้วยอธยาศัยอันดี

3. บอกวัตถุประสงค์ในการมาสัมภาษณ์พร้อมทั้งให้คำสัญญาว่าจะเก็บเป็นความลับ

4. ถ้าจำเป็นต้องจัดบันทึก หรือใช้เครื่องบันทึกเสียง ต้องแจ้งให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบ

5. พุดคุยเป็นการอุ่นเครื่องก่อนที่จะเริ่มสัมภาษณ์จริง ๆ

ค. ขั้นสัมภาษณ์ นักวิจัยควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ใช้คำถามที่เตรียมไว้ล่วงหน้า เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์

2. ควรเป็นนักฟังที่ตั้งใจฟังและติดตาม รู้จักป้อนคำถามให้เหมาะสมกับจังหวะของผู้ตอบ

ผู้ตอบ

3. ใช้ภาษาที่สุภาพเข้าใจง่าย ระวังเป็นพิเศษในกรณีที่ผู้วิจัยไม่รู้ภาษาของผู้ตอบดีพอ และในกรณีที่ต้องใช้ล่ามภาษา

4. ทำให้ผู้สัมภาษณ์รู้สึกว่าจะเปิดเผยระหว่างการสัมภาษณ์เป็นเรื่องพิเศษส่วนตัว เพื่อที่จะทำให้ผู้สัมภาษณ์เกิดความเต็มใจที่จะให้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ

5. ก่อนที่จะดำเนินการสัมภาษณ์ ควรหาทางติดต่อโดยผ่านผู้ที่รู้จักกับผู้ที่รู้จักกับผู้ที่ จะให้สัมภาษณ์หรือมีจดหมายแนะนำตัวผู้สัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นกันเองกับผู้สัมภาษณ์

ง. ขั้นบันทึกข้อมูลและสิ้นสุดการสัมภาษณ์ ควรปฏิบัติดังนี้

1. จดบันทึกข้อมูลตามความเป็นจริงและจดเฉพาะใจความสำคัญ
2. รีบทำการบันทึกการสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์หลังจากการสัมภาษณ์เสร็จสิ้นในทันที
3. รวบรวมข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์แนบไว้กับบันทึก

การสัมภาษณ์ด้วย

4. ถ้าพิจารณาเห็นว่ากรจดบันทึกทำให้ผู้ตอบมีปฏิกิริยา ซึ่งจะเป็นผลเสียต่อการสัมภาษณ์ ต้องงดการจดบันทึกแล้วใช้ความจำแทน

จ. การอบรมผู้สัมภาษณ์

ในการวิจัยที่ใช้ผู้สัมภาษณ์จำนวนมากทำการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการนั้น ผู้วิจัย ควรอบรมผู้สัมภาษณ์ก่อนการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. อธิบายให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของ โครงการวิจัย และความจำเป็นที่จะต้องสำรวจ ในครั้งนี้ว่ามีอย่างไรบ้าง เพื่อให้ผู้สัมภาษณ์รับทราบและเข้าใจอย่างชัดเจน
2. ให้ผู้สัมภาษณ์ทุกคนเข้าใจคำถามแต่ละข้อแต่ละตอนให้ถูกต้อง และต้องให้ทุกคน เข้าใจในลักษณะที่คล้าย ๆ กัน โดยนำแบบสอบถามมาชี้แจง ถ้าสามารถใช้ทุกคนจำคำถามทั้งหมด ได้จะยิ่งดี อธิบายเทคนิคของการสัมภาษณ์แก่ผู้สัมภาษณ์
3. ให้ผู้สัมภาษณ์ทราบว่า จะนำข้อมูลประเภทไหนมาทำการวิเคราะห์อย่างไร ซึ่งอาจมี ทั้งตัวเลขและข้อความ มิเช่นนั้นอาจเก็บข้อมูลผิดประเภทได้
4. ให้ศึกษาสภาพท้องถิ่น และลักษณะของสังคมที่จะไปสำรวจก่อน เช่น ลักษณะ ภูมิประเทศ นิสัยใจคอ ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อเป็นการเตรียมตัวที่ถูกต้อง
5. พยายามปรับตัวให้เข้ากับหมู่คณะ มีความอดทนเสียสละ ไม่สร้างปัญหาให้หมู่คณะ
6. การรักษาระเบียบวินัยของหมู่คณะ ความประพฤติส่วนตัว การรักษาเวลา มารยาท ในการติดต่อพูดคุยกับผู้ถูกสัมภาษณ์ การใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม
7. การบริหารเรื่องการแบ่งกลุ่ม การแยกกลุ่ม การเลือกหัวหน้ากลุ่ม การนัดพบ การรับประทานอาหาร การติดต่อ การนัดหมาย เป็นต้น

การใช้แบบสัมภาษณ์และการตั้งคำถาม

ในการสัมภาษณ์นั้นผู้วิจัยจะต้องมีแบบสัมภาษณ์เป็นแนวทาง แบบสัมภาษณ์ที่จัดทำ อย่างเป็นระบบจะมีลักษณะคล้ายแบบสอบถาม แต่ผู้สัมภาษณ์จะเป็นผู้ถามและกรอกข้อมูลแทน การให้ผู้ตอบอ่านและกรอกข้อมูลเอง แต่แบบสัมภาษณ์ที่ไม่ได้ทำไว้อย่างตายตัวนั้นก็เป็นสิ่งจำเป็น

ที่ผู้วิจัยต้องมี โดยเฉพาะในการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ แบบสัมภาษณ์ชนิดนี้จะเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ (Interview guide) ซึ่งเป็นการเตรียมคำถามหลัก ๆ หรือหัวข้อสำคัญที่ต้องการรู้ แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ ควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ระบุคำถามให้ชัดเจน เพราะจุดมุ่งหมายของการใช้แบบสัมภาษณ์นี้เพื่อให้เปรียบเทียบข้อมูลกันได้ว่าใครเป็นผู้สัมภาษณ์ และใครเป็นผู้ตอบ
2. ถามตามลำดับคำถามที่ระบุไว้ในแบบสัมภาษณ์และถามทุกคำถาม บางครั้งผู้สัมภาษณ์ต้องถามคำถามหลายข้อเพื่อให้ได้คำตอบเดียว เพราะคำถามตอนแรก ๆ ไม่สามารถทำให้ผู้สัมภาษณ์เข้าใจได้ ซึ่งผู้สัมภาษณ์ไม่จำเป็นต้องถามเรียงตามลำดับคำถาม อาจสนทนาทั่วไปเพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์เข้าใจว่าผู้สัมภาษณ์ต้องการข้อมูลอะไร
3. คำถามควรเป็นข้อความง่าย ๆ ไม่มีคำปฏิเสธซ้ำในข้อเดียวกันทพให้ผู้ตอบง
4. อย่าใช้คำถามนำ ผู้สัมภาษณ์ที่ยังไม่ชำนาญและไม่อดทนในการสัมภาษณ์มักใช้คำถามนำ หรือแนะนำคำตอบตามที่ต้องการ ซึ่งเป็นผลเสียต่อการวิจัย การตั้งคำถามควรตั้งแบบกลาง ๆ
5. ถ้าผู้ให้สัมภาษณ์ไม่เข้าใจหรือเข้าใจคำถามผิด ผู้สัมภาษณ์ควรถามซ้ำอีกครั้งตามที่เขียนไว้ในแบบสัมภาษณ์แล้วให้โอกาสผู้ให้สัมภาษณ์ตอบอีกครั้ง อย่าเร่งคำตอบจากผู้ให้สัมภาษณ์ ถ้ายังไม่ได้คำตอบควรเปลี่ยนแปลงถ้อยคำในคำถามเพียงเล็กน้อย ถ้อยคำที่เปลี่ยนควรเขียนไว้ในแบบสัมภาษณ์ด้วยเพื่อต้องการทราบว่าใครบ้างที่ตอบคำถามที่แก้ไขถ้อยคำใหม่ และถ้อยคำที่แก้ไขนั้นคืออะไร
6. ควรเรียงคำถามให้มีลักษณะติดต่อกันเป็นลูกโซ่ เพื่อให้แนวความคิดของผู้ตอบติดต่อกันเป็นเรื่องเดียวกัน
7. อย่าใส่คำตอบลงไปเอง บางกรณีผู้สัมภาษณ์ได้รับคำตอบในเรื่องเดียวกันคล้าย ๆ กัน ก็เลยใส่คำตอบลงไปเองโดยไม่มีกรสัมภาษณ์

คำถามแบบปลายเปิดและแบบปลายปิด

ในการตั้งคำถามในแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสามารถทำได้สองแบบ คือ ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended) และแบบปลายปิด (Close-ended) ซึ่งแต่ละแบบมีข้อดีและข้อเสียต่างกัน คำถามแบบปลายปิด หมายถึง คำถามที่มีแนวคำตอบกำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว และผู้ตอบจะต้องตอบตามแนวที่กำหนดไว้ให้เท่านั้น ส่วนคำถามแบบปลายเปิด หมายถึง คำถามที่ไม่ได้กำหนดแนวคำตอบแต่ประการใด และเปิดช่องว่างให้ผู้ตอบสามารถตอบได้อย่างอิสระ

ข้อดีของคำถามแบบปลายปิด

1. ผู้วิจัยสามารถได้คำตอบจากผู้ตอบทุกคนในมาตรฐานเดียวกัน สามารถเปรียบเทียบได้ทันที และง่ายต่อการกำหนดรหัสหรือลงรหัส สามารถกำหนดรหัสได้ทันทีจากเรสคำตอบของแต่ละข้อ ส่วนคำถามแบบปลายเปิดจะทำแบบนี้ไม่ได้ต้องสรุป ประมวลผล หรือทำการตีความก่อน จึงจะนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบได้ หรือทำการลงรหัสได้

2. ผู้ตอบสามารถเข้าใจความหมายของคำถามแบบปลายปิดได้ดีกว่าแบบปลายเปิด เพราะคำถามแบบปลายเปิดหากผู้ตอบไม่เข้าใจหรือไม่แน่ใจในความหมายของคำถามก็จะสิ้นสุดลงแค่นั้น แต่คำถามแบบปลายปิดมีแนวของคำตอบอยู่ ซึ่งอาจจะทำให้คลายข้อสงสัยได้ และผู้ตอบก็จะตอบได้ด้วยความเข้าใจ

3. การตั้งคำถามแบบปลายปิดทำให้ผู้วิจัยได้รับคำตอบครบถ้วนสมบูรณ์ และตรงตามความต้องการ แต่คำถามปลายเปิด คำตอบที่ได้รับอาจไม่ตรงประเด็น ไม่อาจนำมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้

4. ในการตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่คุณตอบไม่อยากจะเปิดเผย เช่น รายได้ อายุ หากเป็นคำถามปลายปิด ผู้ตอบอาจตอบได้อย่างไม่รู้สึกเงินหรือตะจิตตะขวงใจ ซึ่งคำถามปลายเปิดไม่สามารถทำแบบนั้นได้

ข้อเสียของคำถามแบบปลายปิด

1. เป็นการง่ายสำหรับผู้ตอบที่จะตอบ “ไม่ทราบ” ถ้าผู้ตอบไม่แน่ใจในคำตอบอื่น ๆ หรือตั้งใจจะตอบอย่างสังเขปไปเลย

2. ผู้ตอบอาจจะเกิดความสับสนและหงุดหงิดไม่พอใจ ถ้าคำตอบที่ตรงกับความจริงของผู้ตอบนั้นไม่มีปรากฏในแบบสัมภาษณ์ หรือมิได้ครอบคลุมความหมายได้ดีพอ และผู้ตอบไม่มีโอกาสที่จะเพิ่มเติมหรือขยายความได้

3. ในแต่ละคำถามนั้นอาจจะมีหัวข้อคำตอบให้เลือกมากจนเกินไป อาจทำให้ผู้ตอบต้องอ่านซ้ำไปซ้ำมา ถ้ามองอีกแง่หนึ่งอาจเป็นสิ่งดี แต่อาจทำให้เกิดความผิดพลาดได้ง่าย และผู้ตอบอาจจะทนความรำคาญไม่ได้

4. ผู้วิจัยไม่สามารถรู้ได้ว่าผู้ตอบเข้าใจคำถามผิดมากน้อยขนาดไหน เพราะทุกคนจะตอบตามกรอบที่กำหนดไว้เรียบร้อยเท่านั้น ซึ่งใครจะเข้าใจอย่างไรก็จะกระทำแบบเดียวกันหมด

5. ผู้วิจัยสามารถทราบความแตกต่างระหว่างผู้ตอบเฉพาะเท่าที่กำหนดคำตอบไว้เท่านั้น ถ้ากำหนดคำตอบไว้ 3 ข้อ ความแตกต่างระหว่างผู้ตอบก็จะเห็นเพียง 3 แ่งเท่านั้น ซึ่งตามความเป็นจริงผู้ตอบอาจมีความแตกต่างกันมากกว่านั้น

6. ในคำตอบแบบปลายปิดจะมีความผิดพลาดในการขีดเขียนได้มากกว่า เช่น ผู้ตอบระบุคำตอบข้อ 2 แต่ผู้สัมภาษณ์บันทึกออกมาเป็นข้อ 3 หรือ 4

ข้อดีของคำถามแบบปลายเปิด

1. ทำให้ผู้วิจัยสามารถรู้คำตอบในแง่ต่าง ๆ ซึ่งอยู่นอกเหนือจากการคาดคะเนของผู้วิจัย เพราะคำถามบางอย่างสามารถตอบได้หลายแบบ ขึ้นอยู่กับความรู้และประสบการณ์ของผู้ถูกวิจัยแต่ละคน ซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์แก่การวิเคราะห์ทั้งสิ้น

2. คำถามปลายเปิดจะทำให้ผู้ตอบสามารถตอบได้อย่างละเอียดทุกแง่มุมตรงตามความต้องการของผู้ตอบอย่างแท้จริง

3. ช่วยย่อเนื้อที่ที่จะต้องใช้พิมพ์คำตอบทั้งหมดเพื่อให้ผู้ตอบเลือกเช่น “ท่านจบการศึกษาในสาขาวิชาอะไร” แล้วเว้นช่องว่างให้ผู้ตอบตอบตามข้อเท็จจริงเองจะสั้นกว่า

4. สำหรับปัญหาที่ซับซ้อนและลึกซึ้ง คำถามแบบปลายเปิดจะทำให้คำตอบที่ดีกว่าเพราะคำถามที่มีลักษณะอย่างนี้ไม่อาจจะประมวลแนวคำตอบออกมาเพียงไม่กี่ข้อได้

ข้อเสียของคำถามแบบปลายเปิด

1. คำถามแบบนี้อาจจะให้ข้อมูลที่เยิ่นเย้อเกินไป อาจนอกขอบเขตของการวิจัย ผู้วิจัยจะต้องทำงานหนัก

2. ข้อมูลที่ได้นั้นมิได้อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน การเปรียบเทียบและการกำหนดรหัสจะกระทำได้ยาก ผู้วิจัยจะใช้ความรู้สึกส่วนตัวเป็นเกณฑ์ในการกำหนดรหัส ซึ่งความน่าเชื่อถือของข้อมูลจะน้อยลง

3. การที่จะเขียนอะไรหรือพูดอะไรให้ตรงตามความรู้สึกของตนจริง ๆ จำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความชำนาญ โดยเฉพาะในเรื่องการใช้ภาษาเพราะฉะนั้นหากใช้คำถามแบบปลายเปิดกับผู้ที่มีการศึกษาดำหรือไม่สันทัดในเรื่องการใช้ภาษา ผู้วิจัยอาจได้คำตอบที่ไม่ดีได้

4. คำถามแบบปลายเปิด ใช้เวลาในการตอบมากกว่าคำถามแบบปลายปิด เพราะจำเป็นต้องคิดไตร่ตรองและสรรหาคำพูดเพื่อให้ตรงกับความรู้สึกจริง ๆ ของตน

ข้อดีของการสัมภาษณ์

1. การสัมภาษณ์เป็นการติดต่อโดยตรงระหว่างผู้ถูกสัมภาษณ์กับผู้สัมภาษณ์ และสามารถทำความเข้าใจในข้อมูลได้ตรงกันระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์ ถ้าเข้าใจผิดจะแก้ได้ทันที

2. การสัมภาษณ์สามารถใช้กับบุคคลทุกระดับการศึกษา ไม่ว่าผู้นั้นจะอ่านออกเขียนได้หรือไม่ก็ตาม ซึ่งดีกว่าการใช้แบบสอบถาม เพราะแบบสอบถามใช้กับคนที่มีความรู้ระดับการศึกษาดีเท่านั้น

3. การสัมภาษณ์มีลักษณะยืดหยุ่น สามารถดัดแปลงและแก้ไขหรือถามจนกว่าผู้ตอบจะเข้าใจคำถาม

4. ช่วยแก้ปัญหาเรื่องการได้รับแบบสอบถามคืนน้อย สัมภาษณ์เท่าใดก็ได้ข้อมูลเท่านั้น ไม่สูญหายเหมือนการส่งแบบสอบถามไปให้กรอก

5. ในขณะที่สัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์สามารถใช้วิธีสังเกตการณ์ประกอบด้วยเพื่อดูว่าผู้ตอบตอบด้วยความจริงหรือไม่ โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับฐานะความเป็นอยู่ รายได้ ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้ได้ผลดีกว่าวิธีอื่น

6. การวิจัยทางสังคมศาสตร์ เป็นเรื่องการแสวงหาความจริงทางด้านพฤติกรรมมนุษย์ ที่เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ จิตใจ ความคิด และทัศนคติ ซึ่งการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ จึงเป็นวิธีที่ดีที่สุด

ข้อเสียของการสัมภาษณ์

1. การสัมภาษณ์เปลืองค่าใช้จ่ายมาก ใช้เวลา และเงินมาก
2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะเชื่อถือได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับความร่วมมือ ความเต็มใจของผู้ถูกสัมภาษณ์
3. ผลสำเร็จของการสัมภาษณ์ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้สัมภาษณ์
4. การสัมภาษณ์ขึ้นอยู่กับสถานภาพทางอารมณ์ บางครั้งอาจเกิดความบิดเบือนในข้อมูลที่ได้อีก

5. การสัมภาษณ์บางครั้งขึ้นอยู่กับอคติที่ตัดสินใจทันทีทันใดและความจำของผู้ถูกสัมภาษณ์ ทำให้ข้อมูลอาจจะผิดพลาดได้

จากที่ได้กล่าวมานั้น การสัมภาษณ์เป็นการสนทนาอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำไปใช้ในการวิเคราะห์ผลการวิจัย การสัมภาษณ์นั้นมีหลายประเภท นักวิจัยสามารถเลือกประเภทของการสัมภาษณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งจะต้องยึดตามปัจจัยหลาย ๆ อย่าง เช่น ยึดตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยว่าต้องการให้ได้ข้อมูลแบบใด ลักษณะของข้อมูลที่ต้องการมีความซับซ้อนสักเพียงใด ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นตัวที่จะช่วยในการตัดสินใจให้ผู้วิจัยจะเลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบใด สิ่งที่สำคัญที่ใช้เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์ คือ แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะเลือกใช้แบบสัมภาษณ์แบบใดในการเก็บข้อมูลนั้น ก็ต้องพิจารณาตามรายละเอียดของข้อมูลที่ต้องการเช่นกัน ซึ่งแบบสัมภาษณ์แต่ละแบบนั้นมีทั้งข้อดีและข้อเสียในตัวแบบสัมภาษณ์เองอยู่แล้ว ผู้วิจัยจึงควรพิจารณาเลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์และแบบสัมภาษณ์ให้เหมาะสมกับงานวิจัยของตนเอง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ครอบคลุมครบถ้วน ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยการสนทนาอย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยรวบรวมและประมวลความคิดเห็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นสมาชิกสโมสรนิสิต จำนวน 3 กลุ่ม เกี่ยวกับการสาเหตุการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) ด้วยการสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างไม่จำกัด คำตอบ ซึ่งผู้วิจัยวางแนวคำถามไว้อย่างคร่าว ๆ เกี่ยวกับสาเหตุการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

การสนทนากลุ่มเป็นเทคนิควิธีการหนึ่งที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงลึกในการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (อารีย์วรรณ อ่วมธานี, 2553, หน้า 62-65)

การสนทนากลุ่ม เป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง โดยมีผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) เป็นผู้นำการสนทนาเพื่อให้กลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็น เพื่อบอกเล่าประสบการณ์ในประเด็นที่นักวิจัยสนใจ Powell and Single (1996) กล่าวว่า การสนทนากลุ่มถูกนำมาใช้ครั้งแรกในการวิจัยตลาด (Market research) ประมาณปี ค.ศ. 1920 โดยนำมาใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นของการวิจัยเชิงสำรวจ (Preliminary step to survey research) ส่วน Calder (1977) กล่าวว่า การใช้วิธีการสนทนากลุ่มในการวิจัยตลาด เพื่อวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) การสนทนากลุ่มเชิงสำรวจ (Exploratory focus group) เป็นการเก็บข้อมูลเบื้องต้น เพื่อนำไปสู่การตั้งสมมติฐาน 2) การสนทนากลุ่มทางคลินิก (Clinical focus group) เป็นการมองทะลุถึงสิ่งกระตุ้น/ มวลเหตุจูงใจขณะไร้สติของผู้ให้ข้อมูล และ 3) การสนทนากลุ่มเชิงปรากฏการณ์ (Phenomenological focus group) เป็นการเข้าถึงการอธิบายชีวิตประจำวันและแนวคิดที่เป็นพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล ต่อมานักสังคมวิทยาได้นำไปประยุกต์ใช้ในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยถือว่าเป็นวิธีการหนึ่งของการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพที่ใช้ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการสังเกตเพื่อเพิ่มเติมรายละเอียดที่ทั้งสองวิธีแรกไม่สามารถรวบรวมข้อมูลได้ (Morgan & Spanish, 1984) เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกไม่สามารถทำให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายความคิดเห็นในประเด็นเดียวกัน ณ เวลาเดียวกัน ส่วนการสังเกตจะไม่ได้สื่อความหมายได้ชัดเจนว่าสิ่งที่ผู้ถูกสังเกตปฏิบัติ ผู้สังเกตรู้สึกนึกคิดอย่างไร จึงแสดงพฤติกรรมนั้นออกมาเป็นต้น

Morgan (1997) กล่าวว่า การนำวิธีการสนทนากลุ่มมาใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพมักจะใช้คำว่า การสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus group interview) มากกว่าการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) โดยใช้เป็นเทคนิคหนึ่งในการรวบรวมเจตคติ ความเชื่อ ประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูล

พร้อมกันหลาย ๆ คน ซึ่งแต่ละคนจะมีส่วนช่วยกระตุ้นให้ผู้ให้ข้อมูลคนอื่น ๆ ได้สนทนาในเรื่องที่ตนคิด สนใจ หรือมีประสบการณ์ ซึ่งอาจทำให้เกิดประเด็นใหม่ ๆ ที่นักวิจัยไม่ได้คาดคิดมาก่อน นอกจากนี้การสนทนากลุ่มยังช่วยให้นักวิจัยได้ข้อมูลจำนวนมากในระยะเวลาสั้น ๆ และนักวิจัยสามารถสังเกตปฏิกิริยาของผู้ให้ข้อมูลประเด็นที่กำลังสนทนา และการโต้ตอบเรื่องที่สนทนากับบุคคลอื่นที่บ่งบอกถึงพฤติกรรมที่มาจากความเชื่อ ความคิด หรือความรู้สึกของบุคคลนั้น และบางประเด็นที่ไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ด้วยการวิจัยเชิงปริมาณในการสนทนากลุ่มเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

การเลือกประเด็นที่ศึกษา

Powell and Single (1996) เสนอว่า ประเด็นที่ควรนำมาศึกษาด้วยการสนทนากลุ่มได้แก่ ประเด็นที่มีความรู้ยังอยู่แต่ยังไม่เพียงพอต่อการสนับสนุน การตั้งสมมติฐานการวิจัย ประเด็นที่มีความซับซ้อนที่ต้องการข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อการตรวจสอบความตรงของข้อมูล มีตัวแปรจำนวนมากที่นักวิจัยจำเป็นต้องเลือกเฉพาะตัวสำคัญ ๆ มาใช้ในการวิจัย หรือผลการวิจัยเชิงปริมาณยังมีความคลุมเครือ และไม่สามารถอธิบายได้ด้วยข้อมูลทางสถิติ

การเลือกผู้สนทนา

การคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนาขึ้นอยู่กับโครงการที่ทำการศึกษาวิจัย นักวิจัยต้องกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกให้สอดคล้องกับเรื่องที่ศึกษา คือ สามารถให้ข้อมูลในเรื่องที่ศึกษาได้ Kitzinger (1995) เสนอแนะให้คัดเลือกจำนวนผู้เข้าร่วมสนทนาประมาณ 4-8 คน ในขณะที่ Powell and Single (1996) เสนอว่าจำนวนผู้เข้าร่วมสนทนาควรมีประมาณ 6-10 คน ที่เป็นบุคคลแปลกหน้าซึ่งกันและกัน เพื่อป้องกันการมีอิทธิพลเหนือผู้ร่วมสนทนาอื่น ๆ และมีปัจจัยส่วนบุคคลที่หลากหลาย เช่น เพศ อายุ การศึกษา เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมหลากหลายความคิดเห็น ความรู้สึก หรือประสบการณ์ ส่วน Morgan (1997) แนะนำให้ใช้จำนวนผู้ให้ข้อมูล 6-10 คน เช่นกัน แต่จากประสบการณ์ของเขาเอง บางครั้งใช้จำนวนผู้ให้ข้อมูลประมาณ 15-20 คน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเรื่องและวัตถุประสงค์ที่ศึกษาของนักวิจัยด้วย

ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม

นักวิจัยจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการสนทนา กล่าวคือ เป็นผู้ควบคุมการสนทนา ให้คำแนะนำ และกระตุ้นเชิญชวนให้ผู้เข้าร่วมสนทนาแสดงความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผู้ดำเนินการสนทนาต้องเป็นผู้ที่มีทักษะในการพูดและฟังที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีประสบการณ์และมีความรู้ในเรื่องที่ศึกษา นอกจากนี้นักวิจัยต้องมีผู้ช่วยวิจัย อย่างน้อยอีก 2 คน คือ 1) ผู้จัดบันทึกการสนทนา ทำหน้าที่จดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มและบันทึกบรรยากาศที่เกิดขึ้นในระหว่างการสนทนากลุ่ม และ 2) ผู้ช่วยทั่วไป ทำหน้าที่ช่วยเหลือทั่วไปในการสนทนากลุ่ม เช่น

จัดสถานที่ บันทึกเสียงการสนทนา และอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เพื่อให้แต่ละคนทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่

การดำเนินการสนทนา

ผู้ดำเนินการสนทนาเริ่มต้นการสนทนาด้วยการชี้แจงวัตถุประสงค์ ข้อตกลงเบื้องต้นของการสนทนากลุ่ม แนะนำตัวผู้ดำเนินการและผู้ช่วยทุกคน รวมถึงการขออนุญาตบันทึกเสียงการสนทนากลุ่ม หลังจากนั้นผู้ดำเนินการสนทนาเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมสนทนาแนะนำตนเอง เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศความเป็นกันเองและให้ทุกคนได้รู้จักกัน แล้วจึงเริ่มเข้าสู่ประเด็นการสนทนา การสนทนากลุ่มจะใช้เวลาไม่เกิน 2 ชั่วโมง (Powell & Single, 1996; สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2547) ในระหว่างการสนทนา ผู้ดำเนินการสนทนาควรมีการสรุปแต่ละประเด็นที่สนทนาไปแล้ว และขอความคิดเห็นต่อการสรุปนั้น ๆ จากสมาชิก ซึ่งสมาชิกสามารถให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม หลังจากนั้นจึงเริ่มประเด็นต่อไป จนกระทั่งได้ข้อมูลครบถ้วน

จากที่ได้กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การสนทนากลุ่ม เป็นวิธีการหนึ่งในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ แต่มักใช้ร่วมกับวิธีการอื่น ๆ คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการสังเกต (Morgan & Spanish, 1984) เพื่อให้ได้รายละเอียดของข้อมูลเพื่อตอบปัญหาการวิจัยได้อย่างครบถ้วน การสนทนากลุ่มแบบดั้งเดิมเป็นการพูดคุยกันแบบเผชิญหน้า (Face to face conversation) แต่ในปัจจุบัน มีการนำเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ในการสนทนากลุ่ม เช่น การสนทนากลุ่มทางโทรศัพท์ (Telephone focus group) และการสนทนากลุ่มทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ต (Video conference) แม้ว่าการสนทนากลุ่มจะทำให้ได้ข้อมูลจำนวนมากในระยะเวลาที่สั้นกว่าการสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการสังเกต (Kitzinger, 1995) แต่การสนทนากลุ่มก็มีข้อจำกัดที่ไม่สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลประเด็นที่มีความไวต่อความรู้สึก หรือประเด็นที่แบ่งคนเป็นกลุ่ม ๆ ตามความเชื่อหรือความศรัทธา เช่น ศาสนา การเมือง และประเด็นที่มีความขัดแย้งในระหว่างกลุ่มผู้สนทนา ดังนั้นก่อนเลือกใช้วิธีการสนทนากลุ่ม นักวิจัยต้องมีการศึกษาวิธีการใช้และวิธีการสนทนากลุ่มอย่างละเอียดเพื่อนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง

การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation)

การตรวจสอบในการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบว่าข้อมูลที่ได้มาเพียงพอหรือยัง ข้อมูลนั้นตอบปัญหาของการวิจัยหรือไม่ ถ้าได้ข้อมูลไม่ตรงกันจะต้องตรวจสอบว่าข้อมูลที่แท้จริงเป็นอย่างไร การตรวจสอบที่ใช้กันมากในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ซึ่งมีวิธีการ ดังนี้ (Denzin, 1970 อ้างถึงใน สุภางค์ จันทวานิช, 2553)

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data triangulation) คือ การพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ วิธีการตรวจสอบคือการตรวจสอบแหล่งของข้อมูล แหล่งที่มาที่จะพิจารณา

ในการตรวจสอบ ได้แก่ แหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคล แหล่งเวลาหมายถึง ถ้าข้อมูลต่างกันจะเหมือนกันหรือไม่ เช่น ผู้วิจัยเคยสังเกตผู้ป่วยโรคจิตเวลาเช้า ควรตรวจสอบข้อมูลโดยการสังเกตผู้ป่วยเวลาบ่ายและเวลาอื่นด้วย แหล่งสถานที่หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างสถานที่กันจะเหมือนกันหรือไม่ เช่น ผู้ป่วยโรคจิตมีอาการคลุ้มคลั่งเมื่ออยู่ในบ้าน ถ้าหากไปอยู่ที่อื่นจะยังมีอาการคลุ้มคลั่งหรือไม่ แหล่งบุคคล หมายถึง ถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไป ข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่ เช่น เคยซักถามบุตรชายผู้ป่วย เปลี่ยนไปซักถามบุตรหญิง หรือพยาบาล หรือเปลี่ยนจากปัจเจกบุคคลเป็นกลุ่มบุคคลหรือกลุ่มสังคม

2. การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator triangulation) คือ การตรวจสอบว่าผู้วิจัยแต่ละคนจะได้ข้อมูลต่างกันอย่างไร โดยเปลี่ยนจากตัวผู้สังเกตแทนที่จะให้ผู้วิจัยคนเดียวกันสังเกตโดยตลอด ในกรณีที่ไม่น่าสนใจในคุณภาพของผู้รวบรวมข้อมูลสนาม ควรเปลี่ยนตัวผู้วิจัยให้มีหลายคน

3. การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory triangulation) คือ การตรวจสอบว่าถ้าผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีที่ต่างไปจากเดิมจะทำให้การตีความข้อมูลแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด อาจทำให้ง่ายกว่าในระดับสมมติฐานชั่วคราว (Working hypothesis) และแนวคิดขณะที่ยังมีตีความสร้างข้อสรุปเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ ปกตินักวิจัยจะตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎีได้ยากกว่าตรวจสอบด้านอื่น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สาเหตุการเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และงานวิจัยด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไว้เป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

อภิญากร กัลยาณมิตร (2547) ได้ทำการวิจัยความต้องการมีส่วนร่วมของนิสิตในการบริหารกิจกรรมนิสิต เมื่อมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมของนิสิตในการบริหารกิจกรรมนิสิต เมื่อมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาลน้อย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนิสิตที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตมักจะเป็นนิสิตกลุ่มเดิม เป็นส่วนน้อย และเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติการมากกว่าที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ทำให้นิสิตส่วนใหญ่ขาดความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม โดยสาเหตุของเรื่องดังกล่าว ประกอบด้วย รูปแบบกิจกรรมนิสิตที่มีอยู่ไม่ตรงตามความต้องการของนิสิต รวมถึงนิสิตส่วนใหญ่ขาดความรู้เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล สำหรับแนวทางแก้ไขที่จะทำให้นิสิตต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตมากขึ้น

สามารถทำได้โดยการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรให้ตอบสนองต่อความต้องการของนิสิต สนับสนุน และเปิดโอกาสให้นิสิตจัดกิจกรรมตามความสนใจของตน ไม่ใช่มีเพียงกิจกรรมที่จัดโดยมหาวิทยาลัย เท่านั้น ในอนาคตนิสิตต้องการที่จะเข้ามามีบทบาทในการวางแผน การกำหนดนโยบาย และ ต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารกิจกรรมนิสิตมากกว่าการร่วมปฏิบัติการเพียงอย่างเดียว จึงควรมี การประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไขต่าง ๆ ระหว่างตัวแทนนิสิต กับตัวแทนของมหาวิทยาลัยฯ และควรจัดทำประชาพิจารณ์เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องของ นิสิต เมื่อมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล

สมโภชน์ อเนกสุข (2529, หน้า 22 อ้างถึงใน ฤทธิ์ฤกษ์ ราชภักดี, 2546, หน้า 35) กล่าวว่า การที่นิสิตจะมีความสนใจและความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ หลายประการ ได้แก่ องค์ประกอบส่วนตัวของนิสิต ประสบการณ์ของนิสิต ความสัมพันธ์ใน กลุ่มเพื่อนของนิสิต การสนับสนุนของผู้ปกครองให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรม องค์ประกอบแต่ละด้าน มีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต ซึ่งองค์ประกอบที่แตกต่างกันจะส่งผลให้ นิสิตต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตที่แตกต่างกัน

รัช ลัดลอย และสุคนธ์ ไชยเจริญ (2541) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนิสิต คณะเกษตรศาสตร์บางพระโดยส่วนรวมทั้ง 5 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า นิสิตมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านนิสิตสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านกีฬา ด้านพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ ด้านศิลปะและวัฒนธรรม และด้านนิสิตสัมพันธ์ นิสิต มีส่วนร่วมในระดับน้อย

ธาริณี สุขจิตต์ (2544 อ้างถึงใน กรสรวง มณีมาลา, 2552, หน้า 69) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตที่เป็นกรรมการบริหารชมรมต่อการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วม กิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตหญิงและนิสิตชายที่เป็น กรรมการบริหารชมรมมีความคิดเห็นต่อการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในแต่ละด้านและโดยรวมไม่แตกต่างกัน

หวัน วงศ์แก่นท้าว (2548, หน้า 27) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตต่อ การเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และกล่าวถึงนโยบายและแนวทางการจัด กิจกรรมนิสิตว่าเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาได้มีแนวทางการพัฒนาบัณฑิต ให้มีคุณภาพ และเป็นเป้าหมายสำคัญในการจัดการศึกษา และกิจกรรมนิสิตทำให้นิสิตได้รับ ประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างมาก ปัจจุบันจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเน้นการพัฒนาทั้งด้าน แนวความคิด เจตคติ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ร่างกาย และจิตใจ ตลอดจนความรู้และประสบการณ์

เพื่อจะสร้างและหล่อหลอมให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เป็นคนดีและคนเก่ง สามารถออกไปใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเตรียมพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน

เบญจ์ เอกวิริยะเสถียร (2549) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนิสิตมหาวิทยาลัยปทุมธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนิสิต โดยจำแนกตามตัวแปรเพศ พื้นฐานการศึกษาเดิม ชั้นปี และคณะที่ศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนิสิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยนิสิตส่วนใหญ่ต้องการได้รับความสนุกสนานจากการเข้าร่วมกิจกรรมและมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยนิสิตส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ผู้นำกิจกรรม สถานที่จัดกิจกรรม และอาจารย์ฝ่ายกิจกรรมมีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนิสิต

กรกช อัครวิริยะนุภาพ (2540) ได้วิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิตินิสิตใช้เวลาว่างในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิตินิสิตโดยเฉลี่ย 13.09 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และมีคะแนนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิตินิสิตอยู่ในระดับมีส่วนร่วมปานกลาง นิตินิสิตมีคะแนนการพัฒนาดตนเองอยู่ในระดับมีการพัฒนามาก โดยที่นิตินิสิตมีคะแนนการพัฒนาดตนเองอยู่ในระดับมีการพัฒนามากใน 5 ด้าน คือ การจัดการกับอารมณ์ การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่น อย่างมีวุฒิภาวะ การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน การพัฒนาเป้าหมายและการพัฒนาความมีคุณธรรม และมีคะแนนการพัฒนาดตนเองอยู่ในระดับการมีพัฒนาปานกลาง ใน 2 ด้าน คือ การพัฒนาความสามารถ และการพัฒนาจากความเป็นตัวของตัวเองไปสู่การพึ่งพาอาศัยกัน

นลินี กิติเวชกุล (2533, หน้า 104) ได้ศึกษาการรับรู้ การเข้าร่วม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมนิตินิสิตของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ความคิดเห็นของนิสิตที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมนิตินิสิตส่วนใหญ่ สาเหตุเพราะประสบปัญหาด้านการเรียนจนไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมนิตินิสิต และลักษณะของกิจกรรมนิตินิสิตไม่สอดคล้องกับความต้องการ

บุญยงค์ บุญพิง (2547, หน้า 56) ได้ทำการศึกษาความต้องการในการจัดกิจกรรมนิตินิสิตของนิสิตวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า นิสิตวิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชลบุรีมีความต้องการในการจัดกิจกรรมนิตินิสิตอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากนิสิตเห็นว่ากิจกรรมนิตินิสิตเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองให้มีความรู้เพิ่มมากขึ้น และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น และนำประสบการณ์ที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการทำงานในอนาคต

งานวิจัยต่างประเทศ

Al-Karni (1987, p. 324-A) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับกิจกรรมนอกหลักสูตรของมหาวิทยาลัย King Sand University พบว่า ปัจจัยที่ช่วยกระตุ้นให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรม คือ

ได้ประสบการณ์ในการทำงาน พัฒนาความเป็นผู้นำและความสนใจเข้าใจปัญหาของชุมชน ทำให้รู้จักปกครองตนเอง และมีประโยชน์สำหรับงานวิชาการ ส่วนปัจจัยที่ทำให้ไม่สามารถอยากเข้าร่วมกิจกรรมนอกมหาวิทยาลัย คือ กิจกรรมต้องใช้เวลามาก ความเหนื่อย และกิจกรรมไม่น่าสนใจ นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ในทางที่ติดระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนมัธยม และวิทยาลัย

Shepler (1971, p. 330) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยมและองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงของนิสิตใหม่ในมหาวิทยาลัย พบว่า ประสบการณ์ด้านกิจกรรม นิสิตมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงนิสิตใหม่มากกว่าประสบการณ์ด้านการเรียน

Billings (2001 อ้างถึงใน กรสรวง มณีมาลา, 2552, หน้า 82) ได้ทำการศึกษาเรื่อง How student support programs, services and activities affect retention rates among community college minority students พบว่า โครงการและกิจกรรมนิสิตที่จัดขึ้นในมหาวิทยาลัย สามารถเป็นสิ่งที่เพิ่มพูนประสบการณ์การเรียนรู้ของนิสิตได้ และประสบการณ์ที่ได้จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นิสิตประสบความสำเร็จได้ในการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจึงต้องมีการกระตุ้นและสนับสนุนให้นิสิตได้เข้าร่วม โครงการต่าง ๆ และกิจกรรม นิสิตเพื่อเป็นการพัฒนานิสิต

Elmer (1969, p. 29 อ้างถึงใน นิพนธ์ กาญจนกุล, 2548, หน้า 59) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ นิสิต และคณะกรรมการ สมาชิกสภาท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนิสิตของวิทยาลัยชุมชนนครหลวงแห่งรัฐเวอร์จิเนีย ผู้วิจัยเสนอแนะว่าบทบาทและความรับผิดชอบขององค์การนิสิตในวิทยาลัยควรขยายและมีความชัดเจนมากขึ้น การติดต่อสื่อสารนับว่าเป็นปัญหาสำคัญ ซึ่งควรจัดไว้เพียงพอ การจัดกิจกรรมองค์การนิสิตควรได้รับการสนับสนุนอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดกิจกรรมด้านวิชาชีพควรได้รับการสนับสนุนเป็นพิเศษ การจัดกิจกรรมควรให้สอดคล้องกับความสนใจของนิสิตให้มากขึ้น นอกจากนี้หากเป็นไปได้ การจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ควรได้รับการพิจารณาให้เป็นหน่วยกิตทางการศึกษาด้วย

Standford (1990) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม นอกหลักสูตรที่มีต่อการพัฒนาของนิสิตในด้านต่าง ๆ โดยประชากรในการวิจัยประกอบด้วยผู้นำ นิสิตในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ 2 แห่งในฟลอริดา วัดโดยแบบสำรวจกิจกรรมนิสิต (Student activities survey) โดยมีเพศและสถานการณ์พักอาศัยเป็นตัวแปรอิสระ ส่วนการพัฒนาของนิสิตด้านต่าง ๆ ที่ทำการวิจัย มี 3 ด้าน ได้แก่ การสร้างเป้าหมายที่ชัดเจน การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ และความเป็นอิสระทางวิชาการ โดยใช้แบบวัดงานพัฒนาการใน 3 ด้าน ดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการประเมินการพัฒนาของผู้นำนิสิต

Kalish and Bertes (1960 อ้างถึงใน ศิริินทร์ทิพย์ ม่วงหืด, 2551, หน้า 48) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะคิดของนิสิตที่มีต่อกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ในเรื่องของนิสิตไม่ค่อยสนใจเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า ถ้านิสิตมีความรู้และความสนใจในกิจกรรมจะมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมนั้น และจะมีผลสืบเนื่องไปถึงการให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมนั้น ๆ ด้วย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนิสิต ทักษะคิด และการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต จะเห็นได้ว่ากิจกรรมนิสิตมีความสำคัญต่อการพัฒนานิสิตนิสิต และมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในสถาบันการศึกษา และสำคัญต่อการพัฒนาสังคมเป็นอย่างมาก การศึกษางานวิจัยต่าง ๆ นั้นทำให้ผู้วิจัยได้รับประโยชน์จากแนวคิดวิธีการ ต่อการจัดทำวิจัยในครั้งนี้ อีกทั้งแนวคิด วิธีการ และข้อสรุปของงานวิจัยต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ และเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยในการวิเคราะห์สาเหตุการเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในครั้งนี้อีกด้วย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในครั้งนี้ สรุปได้ว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา น่าจะมาจากทฤษฎีต่าง ๆ ที่เป็นเหตุผลให้นิสิตตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรม ได้แก่ 1) ทฤษฎีจิตอาสา 2) ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ 3) ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow's need hierarchy) 4) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และ 5) ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม ซึ่งทำให้เกิดเหตุการณ์ตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ทั้งหมด 6 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว 2) ปัจจัยจากบุคคลอ้างอิง 3) ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม 5) ปัจจัยด้านจิตอาสา 6) ปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์ และ 7) ปัจจัยอื่น ๆ ตามกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เพื่อมุ่งศึกษาเหตุผล การตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งผู้วิจัยได้ ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล
2. ขั้นตอนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การตรวจสอบข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล
8. ภูมิหลังของผู้วิจัย (Researcher's background)
9. จริยธรรมในการวิจัย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการวิเคราะห์เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 33 คน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1.1 นิสิตที่เป็นอนุกรรมการสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 8 คน

1.2 นิสิตที่เป็นคณะกรรมการสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ชั้นปีที่ 2-5 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 20 คน

1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เคยเป็นอดีตกรรมการสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่สำเร็จการศึกษาแล้วช่วง 5 ปี ที่ผ่านมา ในปีการศึกษา 2552-2556 จำนวน 5 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลแนวทางการเสริมแรงให้นิสิตตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านงานกิจกรรมนิสิต จำนวน 9 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

2.1 ดำรงตำแหน่ง หรือมีประสบการณ์ทางด้านงานกิจกรรมนิติต ระยะเวลา 5 ปี
ขึ้นไป

2.2 ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน เคยเป็นผู้นำกิจกรรมหรือเคยเป็นนักกิจกรรมสมัยเป็น
นักเรียน หรือสมัยเรียนในระดับอุดมศึกษามาก่อน ประกอบด้วย

2.2.1 ดร.ผลาดร สุวรรณโพธิ์ ตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา และอดีตรองคณบดีฝ่ายพัฒนานิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2.2.2 ดร.อาพันธ์ชนิต เจนจิต ตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาการจัดการเรียนรู้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2.2.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ ชีระวณิชตระกูล ตำแหน่งรองคณบดี
ฝ่ายพัฒนานิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และมีประสบการณ์ในการบริหารงาน
กิจกรรมนิติตระยะเวลา 10 ปี

2.2.4 ดร.คงรัฐ นวลเป่ง ตำแหน่งคณะกรรมการฝ่ายพัฒนานิสิต คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา อดีตนายกสโมสรนิติตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และมีประสบการณ์
ในการบริหารงานกิจกรรมนิติตระยะเวลา 6 ปี

2.2.5 ดร.เมธี ธรรมวัฒนา ตำแหน่งคณะกรรมการฝ่ายพัฒนานิสิต คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา และมีประสบการณ์ในการบริหารงานกิจกรรมนิติตระยะเวลา 6 ปี

2.2.6 อาจารย์เกษมสันต์ พานิชเจริญ ตำแหน่งคณะกรรมการฝ่ายพัฒนานิสิต
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และมีประสบการณ์ในการบริหารงานกิจกรรมนิติต ระยะเวลา 6 ปี

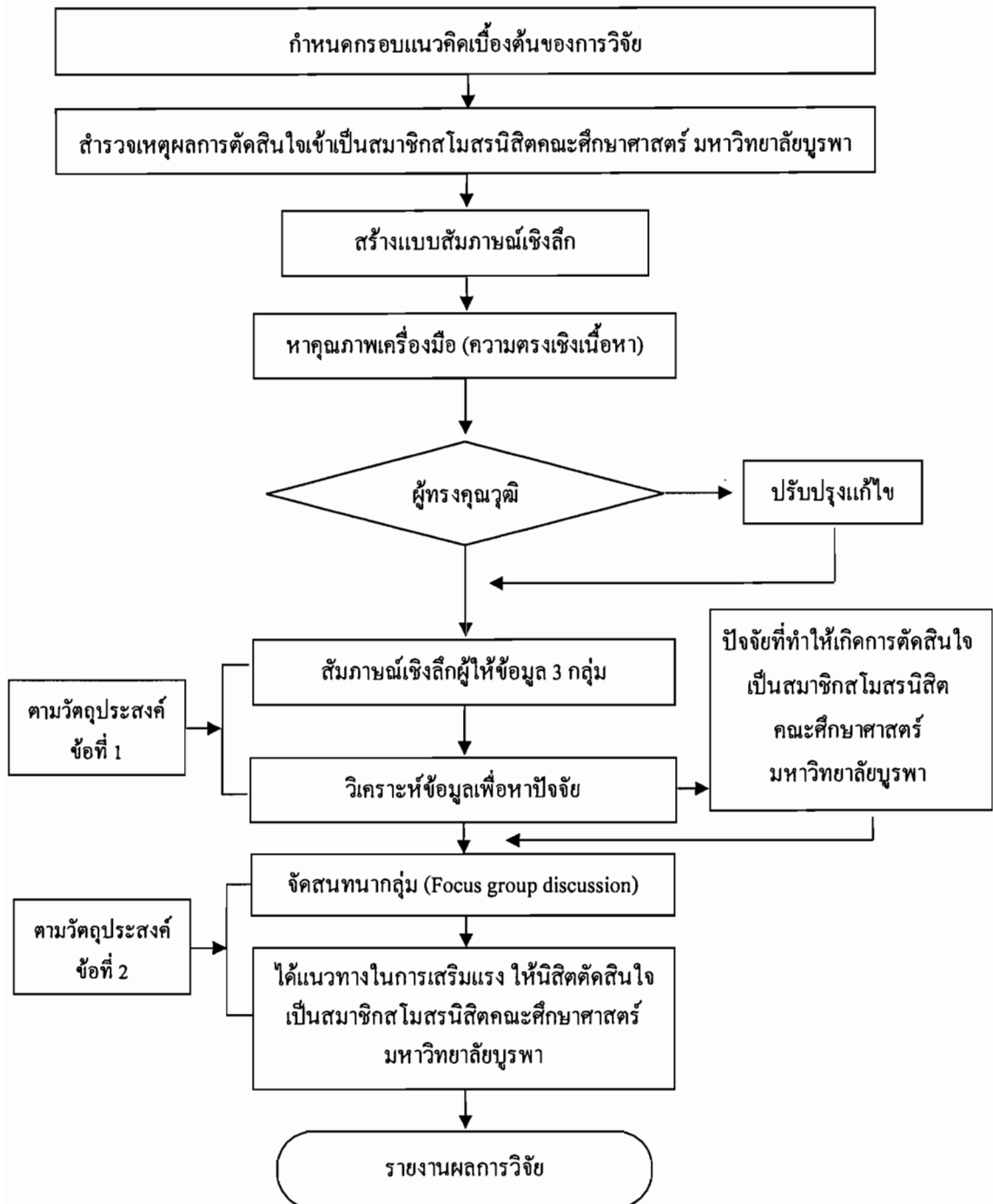
2.2.7 อาจารย์ชนาสร นิ่มนวล ตำแหน่งคณะกรรมการฝ่ายพัฒนานิสิต
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา อดีตรองกรรมการสโมสรนิติตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
บูรพา และมีประสบการณ์ในการบริหารงานกิจกรรมนิติตระยะเวลา 5 ปี

2.2.8 นายณัฐพัชร มณีโรจน์ ตำแหน่งนักวิชาการศึกษาชำนาญการกองบริหาร
วิชาการและนิติต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.2.9 นางพรทิพย์ มั่งคั่ง ตำแหน่งนักวิชาการศึกษาฝ่ายพัฒนานิสิต
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ขั้นตอนการวิจัย

การวิเคราะห์เหตุผลการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิติตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
บูรพา ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 5 ขั้นตอนการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ให้นิสิตตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่

1.1 แบบสำรวจความคิดเห็นเบื้องต้น (Survey) ที่ผู้วิจัยได้สอบถามเป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

1.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เกี่ยวกับเหตุผลการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลแนวทางการเสริมแรงให้นิสิตตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่

2.1 แบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) อย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยรวบรวมและประมวลความคิดเห็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นคณาจารย์และผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรม นิสิตจำนวน 9 คน เกี่ยวกับการหาแนวทางในการเสริมแรงให้นิสิตเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยใช้ระยะเวลาการสนทนากลุ่มกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 1 ครั้ง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษารายละเอียดและดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานกิจกรรมนิสิต จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างเป็นแบบสอบถามปลายเปิด และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ก่อนที่จะนำไปใช้ในการสัมภาษณ์ นำมาหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของเครื่องมือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่

1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์	อาจารย์ประจำศูนย์นวัตกรรมการบริหาร และผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
1.2 ดร.ชาย หาญณรงค์	อดีตอาจารย์ฝ่ายพัฒนานักเรียน โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา
1.3 รองศาสตราจารย์ ดร.เวชฤทธิ์ อังกนะภัทรขจร	อาจารย์ประจำฝ่ายพัฒนานิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนอต่อประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาเห็นชอบ

3. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ไปสัมภาษณ์กลุ่มให้ข้อมูลที่เป็นนิสิตคณะกรรมการสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

นุรพา 3 กลุ่ม จำนวน 13 คน เพื่อศึกษาเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนุรพา

4. พัฒนาแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในขั้นตอนการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนุรพา ถึงนิสิตคณะกรรมการ สโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนุรพา เพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์เหตุผล การตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนุรพา ดังนี้

1. การสำรวจสาเหตุ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 33 คน สอบถามความคิดเห็นการเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนุรพา นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และสร้างแบบสอบถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จำนวน 13 คน ภายหลังจากการสัมภาษณ์และ รวบรวมข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

3. การจัดสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ในประเด็นการหาแนวทางในการเสริมแรงให้นิสิตตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนุรพา โดยการจัดสนทนากลุ่มกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 1 กลุ่ม จำนวน 9 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านงาน กิจกรรมนิสิต และคณาจารย์คณะกรรมการดำเนินงานกิจกรรมนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย นุรพา

การดำเนินการสนทนากลุ่ม

การดำเนินการสนทนากลุ่ม ดำเนินการ ดังนี้

- 1) กำหนดวันและเวลานัดหมายของกลุ่มสนทนาให้แน่นอน
- 2) เมื่อถึงวันนัดหมาย คณะผู้วิจัย (ผู้ดำเนินการสนทนา ผู้จัดบันทึก และผู้ช่วย)

จะพาผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนามาร่วมสนทนาพร้อมกัน

3) จัดดำเนินการสนทนากลุ่ม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมนิสิต ดำเนินการสนทนากลุ่ม โดยผู้ดำเนินการสนทนาแนะนำคณะผู้วิจัย และบอกจุดมุ่งหมายในการสนทนาพร้อมทั้งสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นกันเอง และขอความยินยอมจากผู้เข้าร่วมสนทนา โดยขอบันทึกเสียง การสนทนาพร้อมชี้แจงให้ทราบจุดมุ่งหมายในการบันทึกเสียงและการจัดบันทึก และเปิดโอกาส ให้ซักถามคณะผู้วิจัยก่อนเพื่อสร้างความไว้วางใจ ดำเนินการสนทนาจนครบประเด็นตามที่ได้ กำหนดไว้

4. นำข้อมูลที่ได้จากการประมวลผลและการวิเคราะห์มาสรุปเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และเสนอแนวทางในการส่งเสริมให้นิสิตเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

5. สรุปและเขียนรายงานการวิจัยโดยวิธีการพรรณนา

การตรวจสอบข้อมูล

ตรวจสอบข้อมูล โดยใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ดังนี้

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory triangulation)
2. การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการ (Methodology triangulation)
3. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data triangulation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มข้อมูลดังกล่าวที่ได้มาจากการบันทึกตามแบบฟอร์มการสำรวจ แบบฟอร์มการสัมภาษณ์ แบบฟอร์มการสนทนากลุ่ม และจากการสนทนาที่ถูกบันทึกไว้ในเทปบันทึกเสียง และในแบบจดบันทึกคำสนทนาของผู้จดบันทึก ข้อมูลที่อยู่ในเทปจะถูกถอดออกมาเป็นบทสนทนา (Transcript) โดยการสรุปใจความสำคัญ และนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์เป็นประเด็นหลัก สรุปประเด็นเรียงตามลำดับความถี่ และนำเสนอข้อมูลโดยการบรรยายเป็นเชิงพรรณนา โดยใช้แผนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

แผนการวิเคราะห์ข้อมูล

กิจกรรมหลัก

กิจกรรมที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในเบื้องต้นโดยการสำรวจความคิดเห็นกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นคณะกรรมการสโมสรนิสิต จำนวน 3 กลุ่ม รวม 33 คน

กิจกรรมที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาข้อสรุปของเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยการสนทนาอย่างมีจุดมุ่งหมายกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคณะกรรมการสโมสรนิสิต จำนวน 3 กลุ่ม รวม 13 คน โดยใช้เทคนิคการคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling)

กิจกรรมที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาแนวทางในการเสริมแรง ให้นิสิตเข้ามาทำกิจกรรมเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) กับผู้เชี่ยวชาญดำเนินงานกิจกรรมนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 9 คน

ระยะที่ 1

วัตถุประสงค์ที่ 1

เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในเบื้องต้น

ผู้ปฏิบัติ (ระยะเวลา 15 เมษายน - 30 มิถุนายน พ.ศ. 2557)

ผู้วิจัยดำเนินการสำรวจเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยการสำรวจความคิดเห็นกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นคณะกรรมการสโมสรนิสิต จำนวน 3 กลุ่ม รวม 33 คน

เป้าหมาย

ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในการใช้เป็นประเด็นหลักในการสัมภาษณ์เชิงลึกในขั้นตอนของการสัมภาษณ์เชิงลึกอย่างมีจุดมุ่งหมาย

ระยะที่ 2

วัตถุประสงค์ที่ 2

เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลหาข้อสรุปของเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้ปฏิบัติ (ระยะเวลา 1 กันยายน พ.ศ. 2557 - 30 มกราคม พ.ศ. 2558)

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยการสนทนาอย่างมีจุดมุ่งหมายกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคณะกรรมการสโมสรนิสิต จำนวน 3 กลุ่ม โดยใช้เทคนิคการคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 13 คน

เป้าหมาย

ได้ข้อสรุปของเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อนำไปใช้เป็นประเด็นในการหาแนวทางในการเสริมแรง ให้นิสิตเข้ามาทำกิจกรรมเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในขั้นตอนการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

ระยะที่ 3

วัตถุประสงค์ที่ 3

เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลหาแนวทางในการเสริมแรงใ้ให้นิสิตเข้ามาทำกิจกรรมเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้ปฏิบัติ (ระยะเวลา 7 เมษายน - 30 เมษายน พ.ศ. 2558)

ผู้วิจัยดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) โดยการจัดสนทนากลุ่มกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 1 กลุ่ม คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมนิสิต จำนวน 9 คน ดำเนินการจัดการสนทนากลุ่มในประเด็นสาเหตุการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และการหาแนวทางในการเสริมแรง ใ้ให้นิสิตเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยใช้ระยะเวลาการสนทนากลุ่มกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 1 ครั้ง เป้าหมาย

1. ได้ข้อสรุปแนวทางในการเสริมแรง ใ้ให้นิสิตเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. นำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานของสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และการดำเนินงานของฝ่ายพัฒนานิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยอ่านจากบทสนทนาที่ถอดเทปออกมานั้น แล้วจดคำตอบที่ละเอียดที่สุดและให้เหตุผลที่ดีที่สุดลงในกระดาษจดข้อมูล ซึ่งจัดทำไว้แล้ว เขียนเรียงคำตอบไว้ในเครื่องหมายคำพูด ว่าเป็นคำพูดของใคร คำถามเรื่องอะไร ทำให้เป็นระเบียบเดียวกัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความหมายในรูปของการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เหมือนกันกับการตีความหรือวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพวิธีอื่น ๆ หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาสรุปแล้วเขียนรายงานการวิจัยเชิงพรรณนา โดยมีกรอบการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

กรอบการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพ มีกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์รายข้อคำถามโดยการจำแนกกลุ่มรายคำถาม
2. การสังเคราะห์คำตอบรายตัวแปรโดยการสรุป และตีความ
3. การวิเคราะห์รายตัวแปร โดยการตรวจสอบรายการ (Checklist) ใช้ข้อรายการตามแบบฟอร์ม ดังต่อไปนี้

แบบฟอร์มการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Research analysis form qualitative data)

ประเด็น	ข้อมูล		สรุป	ตีความ
	คำถาม	คำตอบ		
1.....	Q1			
	A1.1	A1.1		
	A1.2	A1.2		
	A1.3	A1.3		
	A1.4	A1.4		
	Q2			
	A2.1	A2.1		
	A2.2	A2.2		
	A2.3	A2.3		
	A2.4	A2.4		

หมายเหตุ 1) แบบฟอร์มนี้เป็นตัวอย่างประเด็นที่ 1

2) สำหรับประเด็นอื่นๆใช้แบบฟอร์มนี้ โดย

Q1..... หมายถึง คำถามที่ 1 ของประเด็นที่ 1

A1.1.... หมายถึง สรุปกลุ่มของคำตอบ ของคำถามที่ 1 ของประเด็นที่ 1

ภูมิหลังของผู้วิจัย (Researcher's background)

เนื่องจากการวิจัยเชิงคุณภาพนั้นผู้วิจัยถือเป็นเครื่องมือวิจัยประเภทหนึ่งนักปราชญ์ทางด้านการศึกษาเชิงคุณภาพจึงได้ตั้งข้อสังเกตว่า ภูมิหลังของผู้วิจัยมักจะมีบทบาทและอิทธิพลต่อการออกแบบ การเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Merriam, 2009) ข้อสังเกตดังกล่าวเป็นที่ยอมรับในวงการ ดังจะเห็นได้จากการที่มีนักวิจัยเชิงคุณภาพหลายคนได้อธิบายภูมิหลังของตนไว้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เพื่อแจ้งผู้อ่านให้ตระหนักถึงอิทธิพลของภูมิหลังของผู้วิจัย (เช่น Prabjandee, 2014; Teman & Lahman, 2012) ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างความตระหนักให้แก่ผู้อ่าน ผู้วิจัยได้เขียนภูมิหลังของตนไว้อย่างคร่าวๆ ดังต่อไปนี้

ประวัติผู้วิจัย:

นายนราศักดิ์ กล่ำสี ปัจจุบันอายุ 29 ปี เกิดเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ.2528
ภูมิลำเนาอยู่บ้านเลขที่ 168 หมู่ที่ 6 ตำบลห้วยแร้ง อำเภอเมือง จังหวัดตราด 23000

ประวัติการศึกษา:

จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาจากโรงเรียนบ้านฉางเหลือ (รักเมืองไทย 3) จังหวัดตราด
จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย จากโรงเรียนตราดสรเสริญวิทยาคม จังหวัด
ตราด

จบการศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
บูรพา ปัจจุบันกำลังศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา และประกอบอาชีพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงาน
ทั่วไป ฝ่ายพัฒนานิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา รับผิดชอบด้านงานกิจกรรม
งานทุนการศึกษา งานวินัยนิสิต และงานฐานข้อมูลนิสิต

เมื่อสมัยเรียนชั้นประถมศึกษา ผู้วิจัยได้เริ่มทำกิจกรรมของโรงเรียน คือ เป็นนักกีฬา
ฟุตบอลของโรงเรียน โดยได้รับการสนับสนุนจากครูและผู้ปกครอง ซึ่งในขณะนั้นรู้สึกมีความสุข
กับการที่ได้ทำกิจกรรมของโรงเรียน เมื่อย้ายมาเรียนในระดับมัธยมจึงหยุดทำกิจกรรม เนื่องจาก
เป็นช่วงที่ย้ายโรงเรียนจึงหันไปทุ่มเทให้กับการเรียนมากกว่า และเมื่อศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 จึงเริ่มสนใจเข้ามาทำกิจกรรมของทางโรงเรียนอีกครั้งหนึ่ง โดยการเข้าร่วมชมรมดนตรีไทย
ของโรงเรียน เนื่องจากได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่ซึ่งเป็นนักดนตรีไทยของโรงเรียน ประกอบกับ
ความชอบส่วนตัวที่เป็นคนชอบทำกิจกรรมอยู่แล้ว จึงไปสมัครชมรมดนตรีไทย ตั้งใจฝึกซ้อม
อย่างจริงจัง จนได้รับการไว้วางใจจากครู และได้เป็นนักดนตรีไทยของโรงเรียนตามที่ตั้งใจได้ไป
ทำการแสดงในงานต่าง ๆ มากมาย ทั้งในและนอกโรงเรียนทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจใน
ความสามารถของตนเอง ซึ่งในครั้งนี้เป็นการทำกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น และนับเป็น
จุดเริ่มต้นของการทำกิจกรรมอย่างจริงจัง เป็นการสะสมประสบการณ์การทำกิจกรรมที่มีคุณค่า
ในขณะนั้น จนเมื่อเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยเริ่มสนใจทางด้านดนตรีสากล
จึงรวมกลุ่มกับเพื่อน ๆ ตั้งวงดนตรีสากลภายในโรงเรียน เริ่มทำการแสดงโชว์ในงานต่าง ๆ และ
เป็นตัวแทนของโรงเรียน เข้าร่วมประกวดในงานประกวดดนตรีต่าง ๆ ทั้งในจังหวัด และต่างจังหวัด
โดยได้รับการสนับสนุนจากครู และผู้ปกครองจนเมื่อศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จึงได้
รวมทีมกับเพื่อน ๆ สมัครคณะกรรมการนักเรียน และได้รับเลือกตั้งให้ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการ
นักเรียน โดยดำรงตำแหน่ง รองประธานนักเรียนฝ่ายประชาสัมพันธ์ ซึ่งในขณะนั้นได้ทำกิจกรรม
ทางด้านคณะกรรมการนักเรียน การเป็นนักดนตรีของโรงเรียน และการตั้งใจศึกษาเล่าเรียน
นับเวลาในการทำกิจกรรมสมัยเรียนมัธยมรวมระยะเวลา 4 ปี

ในปี พ.ศ. 2547 ผู้วิจัยได้เข้ามาศึกษาในระดับปริญญาตรี ณ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งในขณะที่อยู่ชั้นปีที่ 1 นั้นเป็นช่วงของการจัดกิจกรรมรณรงค์ จึงได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรมที่ทางคณะศึกษาศาสตร์จัดขึ้น จึงได้เห็นบทบาทการทำกิจกรรมของรุ่นพี่ในสโมสรนิสิต และเกิดความประทับใจในการทำกิจกรรมของรุ่นพี่สโมสรนิสิต และเมื่อหมดกิจกรรมรณรงค์แล้วจึงมาสมัครทำกิจกรรมสโมสรนิสิต โดยทำหน้าที่เป็นฝ่ายระเบียบ เหตุผลเพราะมีความชื่นชอบในการทำกิจกรรม การได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่ในสโมสรนิสิต ต้องการเก็บเกี่ยวประสบการณ์ในการทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย และต้องการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น รวมระยะเวลาในการทำกิจกรรมสโมสรนิสิตเป็นระยะเวลา 4 ปี ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนสำเร็จการศึกษา

ซึ่งในปัจจุบันผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานในสังกัดฝ่ายพัฒนานิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยทำหน้าที่โดยตรงในการเป็นที่ปรึกษา ดูแลการจัดกิจกรรมของสโมสรนิสิต และการจัดกิจกรรมของนิสิตในคณะศึกษาศาสตร์ จึงทำให้ได้คลุกคลีอยู่กับงานกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่เป็นเหตุผลของการตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต และเพื่อหาแนวทางในการเสริมแรงให้นิสิตในการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต เพื่อเป็นการพัฒนาการทำงานของสโมสรนิสิต พัฒนางานในฝ่ายพัฒนานิสิต และพัฒนาการจัดกิจกรรมของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาต่อไป

จริยธรรมในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในขั้นตอนของการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยคณะกรรมการจริยธรรมวิจัย ได้พิจารณารายละเอียดในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

1. การเคารพในศักดิ์ศรี และสิทธิของมนุษย์ที่ใช้เป็นผู้ให้ข้อมูลการวิจัย
2. วิธีการอย่างเหมาะสมในการได้รับความยินยอมจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลก่อนเข้าร่วมโครงการวิจัย (Informed consent) รวมทั้งการปกป้องสิทธิประโยชน์และรักษาความลับของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย
3. การดำเนินการวิจัยอย่างเหมาะสม เพื่อไม่ก่อความเสียหายต่อสิ่งที่ศึกษาวิจัยไม่ว่าจะเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิต

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายกรณีศึกษา โดยใช้นามสมมติแทนชื่อจริงของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อเป็นการรักษาความลับและปกป้องสิทธิประโยชน์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลตามหลักจริยธรรมของการวิจัย ซึ่งงานวิจัยนี้ได้รับการรับรองจริยธรรมวิจัยมาแล้ว

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยนี้เป็นการนำเสนอเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ และหาแนวทางในการเสริมแรงให้นิสิตในการตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยแยกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ที่เป็นอนุกรรมการสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 3 คน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนิสิตชั้นปีที่ 2-5 ปีการศึกษา 2556 ที่เป็นกรรมการสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 8 คน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เคยเป็นอดีตกรรมการสโมสรนิสิตที่สำเร็จการศึกษาแล้วในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ในปีการศึกษา 2552-2556 จำนวน 2 คน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางในการเสริมแรงให้นิสิตในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

การเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยติดตามสัมภาษณ์ได้ทั้งสิ้น 13 กรณี วิเคราะห์ข้อมูลเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์เป็นปัจจัย ซึ่งปัจจัยทั้งหมดมิได้แยกออกจากกันอย่างชัดเจน แต่เพื่อนำเสนอให้เห็นประเด็นสำคัญ และเพื่อให้เห็นการนำเสนอข้อมูลได้ง่ายขึ้นผู้วิจัยจึงขอเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายกรณี โดยใช้นามสมมติแทนชื่อ-นามสกุลจริงของผู้ให้ข้อมูล และใช้คำบ่งบอก

ลักษณะเด่นของผู้ให้ข้อมูลแต่ละกรณี เรียงลำดับตามชั้นปี และลำดับการเข้าร่วมเป็นสมาชิก สโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา สรุปปัจจัยที่ค้นพบในแต่ละรายกรณีโดยเรียงตามน้ำหนักของข้อมูลที่ค้นพบ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิก สโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนิสิตชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ที่เป็นอนุกรรมการ สโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา กรณีที่ 1-กรณีที่ 3 ดังนี้

กรณีที่ 1 นายมกรา (นักกิจกรรมผู้ใฝ่ฝัน)

นายมกรานิสิตนักกิจกรรมผู้ที่มีความเป็นตัวของตัวเอง และมีความมั่นใจในตนเองสูง นายมกราจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดภูเก็ต ปัจจุบันนายมกรากำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 ในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และเข้ามาทำหน้าที่อนุกรรมการ สโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ในระยะเวลาการทำกิจกรรมไม่ถึง 1 ปี

นายมกราเป็นนักกิจกรรมตั้งแต่เรียนในระดับมัธยมศึกษา โดยเริ่มทำกิจกรรมตั้งแต่ตอนเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ต่อเนื่องถึงมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งในสมัยเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นได้รวมกลุ่มกับเพื่อน ๆ จัดตั้งชมรมในโรงเรียน เป็นชมรมที่จัดกิจกรรมเกี่ยวกับกีฬาฟุตบอล เนื่องจากต้องการที่จะหลีกเลี่ยงการเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมที่ทางโรงเรียนจัดให้ จึงนับเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้การทำกิจกรรม โดยเริ่มจากการเป็นผู้ช่วยของรุ่นพี่ที่เป็นสภานักเรียน ในการจัดโครงการฟุตบอลของโรงเรียน และเมื่อเรียนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 นายมกราได้เข้าเป็นสมาชิกของสภานักเรียน โดยอยู่ฝ่ายป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ในช่วงมัธยมศึกษาตอนปลายก็ย้ายไปช่วยงานสารวัตรนักเรียนของทางจังหวัด ซึ่งได้รับการคัดเลือกให้เป็นหัวหน้าห้อง และทำกิจกรรมอื่น ๆ ของโรงเรียนและร่วมทำกิจกรรมมาโดยตลอด นายมกราชื่นชอบทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการแข่งขันกีฬาเนื่องจากเป็นงานที่ตนเองถนัด โดยส่วนตัวชอบเป็นผู้จัดมากกว่าเป็นผู้เข้าร่วม

ต่อมานายมกราได้เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยและได้เข้ามาทำกิจกรรมของสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ด้วยเหตุผลที่ว่าเป็นช่วงที่สับสนเนื่องมาจากการทำกิจกรรมสมัยเรียนมัธยมที่โรงเรียน โดยมีเพื่อนเป็นกำลังใจในการทำกิจกรรม ต่างจากรุ่นพี่ที่ชั้นปีใกล้เคียงกันมักจะพูดในเชิงลบเกี่ยวกับการเข้ามาทำกิจกรรมกับสโมสรนิสิต นายมกราเข้าใจว่าเป็นอคติของรุ่นพี่ที่มีต่อสโมสรนิสิตมากกว่า โดยการเข้ามาทำกิจกรรมของตนเองนั้นมิได้มีบุคคลใดชักชวนเข้ามา ตนตั้งใจเข้ามาทำกิจกรรมด้วยตนเอง โดยเข้ามาสมัครประธานชั้นปีทำหน้าที่ในการประสานงานระหว่างเพื่อนในชั้นปีกับสโมสรนิสิตซึ่งไม่ได้สมัครเป็นอนุสโมสรรนิสิตเหมือนเพื่อนคนอื่น เนื่องจากช่วงนั้นมีโครงการเสริมสร้างสมรรถภาพของทางสาขาวิชา นายมกราจึงไม่มีเวลาเข้ามาเป็น

อนุกรรมการสโมสรนิสิตพร้อมเพื่อน เมื่อมีโอกาสจึงเข้ามาที่หลัง โดยเข้ามาในรูปแบบของการรับตำแหน่งประธานชั้นปี

นายมกราเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต เพราะชื่นชอบจัดกิจกรรม เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ชอบตัดสินใจ ชอบมองการไกล ชอบการวางแผน และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ นายมกราคิดว่าตนเองเหมาะสมในการทำกิจกรรม และเหมาะสมในการสมัครเป็นประธานชั้นปี นายมกราคิดว่าการเข้ามาทำกิจกรรมจะทำให้ได้รับประสบการณ์กับตนเอง ได้สั่งสมประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ทั้งเรื่องงานเอกสาร การวางแผนระบบการจัดการต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเรียนในสาขาวิชาที่เรียนอยู่ และมีผลกับวิชาชีพของตนเองในอนาคต

นายมกราเห็นว่าการทำกิจกรรมนั้นไม่ได้คำตอบแทนใด ๆ แต่โดยส่วนตัวตนเองเป็นคนชอบทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมชอบจัดกิจกรรมให้คนอื่นอยู่แล้ว จึงเข้ามาด้วยใจจริง ๆ เข้ามาด้วยใจรักซึ่งเป็นสิ่งที่ตนเองชอบ โดยใช้จิตอาสาเข้ามาทำส่วนๆนายมกราคาดหวังในการทำกิจกรรมว่าจะได้รับประสบการณ์หลาย ๆ อย่าง ทั้งเรื่องเพื่อน ระบบการทำงาน และระบบในการทำกิจกรรม แต่ทั้งนี้ตนเห็นว่าระบบการทำงานของสโมสรนิสิตยังไม่ค่อยมั่นคง ต่างจากการทำกิจกรรมที่ตนเคยผ่านมาในตอนเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในช่วงทำสภานักเรียนนายมกราเป็นคนที่มี การวางแผนงานทุกอย่างอย่างดี มีมาตรฐาน ไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปมา ต่างจากระบบการทำงาน ของสโมสรนิสิตในมหาวิทยาลัยที่ยังไม่มั่นคงในขณะนี้ นายมกราเห็นว่าการทำกิจกรรมสโมสรนิสิต ต้องเน้นความถูกต้องมากกว่าความถูกต้องเนื่องจากยังมีรุ่นพี่บางคนที่เน้นความถูกต้องมากกว่าความถูกต้อง จึงทำให้การทำงานไม่เป็นระบบ และไม่เป็นมาตรฐาน นายมกราคิดว่าหากตนมี โอกาสบริหารงานสโมสรนิสิตก็จะปรับเปลี่ยนระบบการทำงานของสโมสรนิสิตให้เป็นมาตรฐาน เดียวกันมากขึ้น

นายมกรากล่าวว่า การเข้ามาทำกิจกรรมของรุ่นน้องน่าจะมีผลมาจากการที่เป็นเด็ก กิจกรรมในช่วงที่เรียนระดับมัธยมศึกษามาก่อน หรือส่วนหนึ่งอาจมาจากการชักชวนของเพื่อน จึงอยากลองเข้ามาทำกิจกรรมดู ซึ่งจะเห็นว่าในช่วงที่ทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัยนั้นเป็นเพียงแค่ได้เห็นรุ่นพี่เป็นคนจัดกิจกรรมให้เฉย ๆ แต่ไม่ได้รู้สึกสนิทสนม หรือมีความรู้สึกที่ถูกชักชวนให้เข้ามาทำกิจกรรมมากนักสำหรับตัวนายมกราเองเป็นคนชอบถ่ายรูป ชอบพูดคุย ชอบเจอผู้คน และชอบทำกิจกรรมอยู่แล้วจึงเข้ามาทำกิจกรรมของสโมสรนิสิตโดยไม่ได้เข้าทำเพราะตามรุ่นพี่ หรือบุคคลอื่นแต่อย่างใด ส่วนใหญ่แล้วในการทำงาน มักจะได้รับคำติเตียนจากคนอื่นมากกว่า คำชื่นชม ตนไม่เข้าใจความคิดของรุ่นพี่หรือคนอื่น ๆ เช่นกัน แต่อาจเป็นเพราะความมีอคติต่อการทำกิจกรรมอยู่แล้วจึงทำให้คิดเช่นนั้น

ความน่าสนใจในการทำกิจกรรมสโมสรมนิตของนายมกรา คือ ประเด็นเรื่องการเมือง โดยเหตุผลเล็ก ๆ แล้ว นายมกราเป็นคนที่ยื่นขอใบในเรื่องการเมือง ตั้งแต่ที่ตนได้ลงรับสมัคร การเลือกตั้งประธานชั้นปี เพราะคิดว่าจะมีการแข่งขันกันหลายพรรคเพื่อชิงตำแหน่ง นายมกรา มีความคิดอยากลองเล่นการเมืองในระบบของมหาวิทยาลัยเพราะคิดว่าเป็นสิ่งที่สนุกและท้าทาย นายมกราคิดว่าการเป็นสโมสรมนิตจะมีเรื่องการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง และตอนที่ตนเองลงเลือกตั้ง ก็คิดว่าตนเองจะได้รับการเลือกตั้งให้เป็นประธานชั้นปี เพราะตนเองมีเพื่อนและคนรู้จักเยอะน่าจะ ได้รับการไว้วางใจในการได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว

นอกจากเรื่องการเมืองแล้ว นายมกราก็ยังชอบเรื่องการบริหารจัดการ สมัยเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้นเคยมีความใฝ่ฝันอยากเป็นนักธุรกิจ และตอนนี้ก็ได้วางแผนไว้ว่าอยากเดินสายอาชีพในการรับราชการครูประมาณ 20 ปี และตั้งใจที่จะเปลี่ยนการทำงานไปทำในตำแหน่งผู้อำนวยการ ของโรงเรียน นายมกราคิดว่าการทำกิจกรรมสโมสรมนิตจะเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์และ เป็นการสร้างผลงาน ซึ่งจะเป็นบันไดในการเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนและการประกอบวิชาชีพ ในสายการศึกษาในอนาคตที่ตนเองใฝ่ฝันได้

ทั้งนี้ นายมกราคิดว่าการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมนิตยังไม่ได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจ อย่างที่สุด คิดว่ายังใช้ความสามารถที่มีกับการทำกิจกรรมยังไม่เต็มที่ และยังไม่ได้เรียนรู้งาน ทุกอย่างอย่างเต็มที่ ยังไม่เชี่ยวชาญงานครบทุกด้าน อาทิ งานเอกสาร งานการเงิน หรืองาน บริหารอื่น ๆ ที่จะทำให้ได้สั่งสมประสบการณ์ในการเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนในอนาคต หากตนเองตั้งใจทำอะไรแล้วก็จะทำให้เต็มที่ ไม่คิดว่าจะต้องทำน้อยหรือมาก ตนเองคาดหวังจาก สิ่งที่ได้มากกว่า เนื่องจากมีจุดมุ่งหมายในอนาคตอยู่แล้วจึงรู้ความต้องการของตนเอง การทำงาน ในขณะนี้จะสามารถช่วยในการทำงานของอนาคตได้ความน่าสนใจของการทำกิจกรรมสโมสรมนิต ตามทัศนคติของนายมกราก็อย่างหนึ่ง คือ นายมกราต้องการให้สโมสรมนิตมีการเปลี่ยนแปลง ในเรื่องการบริหารงาน เพราะตนเองชอบการเปลี่ยนแปลง ชอบสิ่งใหม่ ๆ โครงการใหม่ ๆ และ คิดว่าน่าจะมีทีมบริหารที่เป็นชุดใหม่ ๆ เข้ามาทำกิจกรรมเพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

วิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์

จากคำสัมภาษณ์ข้างต้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่นำมาสู่การตัดสินใจในการเข้าเป็น สมาชิกสโมสรมนิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนายมกรา ดังนี้

1. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรมนิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนายมกราที่มาจากความชอบส่วนตัว มีดังนี้

1.1 การทำกิจกรรมต่อเนื่องมาจากสมัยเรียนมัธยม

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นายมกรา ซึ่งชอบในการทำกิจกรรมตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม และทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด เมื่อนายมกรามาศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย จึงมีความคิดที่อยากจะหากิจกรรมทำต่อ เกิดจากความต่อเนื่องจากการทำกิจกรรมของนายมกรา ตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม จึงวิเคราะห์ได้ว่า การทำกิจกรรมต่อเนื่องมาจากสมัยเรียนมัธยมเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้นายมกราคัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...มันมาจากตอน ม.ปลายครับ มันมาจากตรงนั้นแหละ ม.ปลาย ว่าเราทำมาสามปีนะ เราทำเกี่ยวกับแนวนี้มา คือ ถ้า ม.ปลายก็เป็นสภา แต่พอมาที่นี่เป็นสโมฯ อารมณ์ประมาณนั้นเลยคือ มันอธิบายไม่ถูกมันเพราะรู้ว่ามีสโมสรนิสิต เราเห็นภาพตอนที่เรากิจกรรมเพื่อน้องตอนช่วงแรกเนอะ มีกิจกรรมเพื่อน้อง มีพี่คอยดำเนินการ ดำเนินงานอะไรแบบเนี่ย แล้วเราเห็นแล้วก็เข้าใจว่า อ้อ นี่แหละคือสโมฯ ก็เหมือนกับสถานนั้นแหละ สถานักเรียนกองอารมณ์ประมาณนั้น ผมก็เลยว่า ก็โอเคนะถ้าเราจะทำอีกทำต่อสานต่อตั้งแต่ที่เราเคยทำมา 3-4 ปี...”
(นายมกรา, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2557)

“...คือเหมือนกับผมเห็นภาพและเห็นภาพกิจกรรม เห็นว่านี่คือ สโมสรนิสิต ก็ตัดสินใจแล้วนะว่าเอ้อ!มาทำดีกว่า...” (นายมกรา, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2557)

2. ปัจจัยอื่น ๆ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนายมกราที่มาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ มีดังนี้

2.1 การเข้ามาโดยตำแหน่งประธานชั้นปี

เนื่องจากนายมกราได้ลงสมัครคัดเลือกให้เป็นประธานชั้นปีของนิสิตในรุ่นนั้น ทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการติดต่อประสานงานต่าง ๆ ระหว่างเพื่อนนิสิต กับทางคณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งโครงสร้างการทำงานของสโมสรนิสิต กำหนดไว้ว่า นิสิตที่ได้รับตำแหน่งประธานชั้นปีจะต้องเข้ามาทำกิจกรรมในสโมสรนิสิตโดยตำแหน่งควบคู่ไปด้วย จึงทำให้นายมกราต้องเข้ามาทำกิจกรรมในสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ที่มาทำเนี่ยคือ ด้วยเขาเปิดรับสมัครประธานชั้นปี ผมก็ได้มาทำตั้งแต่ครั้งแรกที่เขาจับไม่ได้มาเป็นอนุสโมฯ เพราะว่าตอนนั้นเป็นช่วงโครงการเสริมสร้างสมรรถภาพด้วย มันคิดเพราะว่าผมต้องตื่นตั้งแต่เช้า ถ้าผมทำตอนนั้นผมมองนะว่า ถ้าผมทำสโมฯ ตั้งแต่แรกเลยก็คือไม่ไหวเหมือนกัน เพราะว่าผมก็ต้องตื่นตั้งแต่ตี 5 ตี 4 ครึ่ง ตี 5 ไปวิ่ง ไปอะไร มันก็คงไม่ไหว

เพราะว่าเล็กคึก สโมฯ เล็กคึก และรับน้องก็เล็กคึก ให้ตื่นเข้าไปคงไม่ไหวแน่ ผมก็เลยคิดว่าผมก็เข้าใจแหละ ผมก็รู้มาก่อนนะว่าเขามีประธานชั้นปีรับสมัคร แต่มันเป็นหลังจากรับน้องไปแล้ว ช่วงกิจกรรมไปแล้ว แล้วก็เลยมาในนามประธานชั้นปี...” (นายมกรา, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2557)

2.2 ปัจจัยเรื่องการเมือง

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า การเข้ามาทำกิจกรรมในสโมสรนิสิต จะทำให้นายมกราได้สัมผัสกับเรื่องการเมือง เพราะนายมกรามีความคิดว่าการทำกิจกรรมในระดับมหาวิทยาลัยจะมีเรื่องการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง เนื่องจากนายมกรามีความชื่นชอบ สนใจและอยากรู้เกี่ยวกับการทำกิจกรรมเชิงการเมือง และต้องการที่จะได้สัมผัสและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ด้วย

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...นอกจากอาจจะมีบางส่วนนะ ผมมอง มองลึกลง ถ้ามองลึก ๆ ตั้งแต่เลือกตั้ง ผมก็มองแล้วว่า สโมอาจจะมีเรื่องเกี่ยวกับเชิงการเมืองเกี่ยวข้องด้วย ผมก็ว่ามันน่าสนใจ ในอีกมุมหนึ่งเล็ก ๆ นะ น่าจะเกี่ยวกับพวกเชิงการเมือง ผมก็อยากลองสนุก ผมชอบการเมืองไม่ได้ถึงกับชอบแบบอยากเล่นนะ แต่แบบชอบมองอยากสัมผัสสักนิดหนึ่ง ผมว่าสโมสรนิสิตนี้เป็นเรื่องของการเมืองหน่อยหนึ่ง...” (นายมกรา, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2557)

“...ใช่ เพราะผมรู้แล้วว่า ถ้าเลือกประธานชั้นปีเนี่ย เลือกตั้งประธานชั้นปีอย่างหนึ่งก็จะเป็นเรื่องการเมืองมาเกี่ยวแล้ว ก็มีฝ่ายนู่นฝ่ายนี้ แล้วสโมสรนิสิตนี้ผมเข้าใจนะ ผมเข้าใจตั้งแต่แรกแล้วว่าสโมสรนิสิตนี้ต้องทำงานองค์กรเพราะว่าผมถาม เคยถามว่านั่นมีคณะอะไรที่เขาบอกว่านั่นองค์กร นี่สโมแยกกันไม่เกี่ยวกัน แต่ทำงานร่วมกัน ผมก็รู้ว่าต้องมีสโม องค์กร ผมก็เอี้ยค่อนข้างชอบ ชอบอยากฟังอยากรู้เกี่ยวกับการเมือง ว่ามองอีกมุมหนึ่งว่า ที่เข้ามาก็อยากรู้ว่าการเมืองของที่นี่เป็นยังไง...” (นายมกรา, (2557). สัมภาษณ์. 14 ตุลาคม.

2.3 การต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า อีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้นายมกราเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต คือ นายมกราต้องการที่จะปรับเปลี่ยนบางสิ่งของการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดสิ่งที่ดีกว่า เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ที่มีความหลากหลาย ไม่จำเจแบบเดิม ๆ และนายมกรามีความต้องการที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำกิจกรรมบ้าง หากมีโอกาสได้เข้ามาบริหารการทำกิจกรรมในสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ถ้ามองในมุมใหญ่ ๆ นะ มุมใหญ่ ๆ เลย ที่เคยคิดเอาไว้เล่น ๆ นะ อยากจะลองมาเปลี่ยนอะไรบ้างให้มันดู อยากลองอยากรู้ว่าเดิมมีอะไรแล้วเราเปลี่ยนอะไรได้บ้าง มองในมุมมอง

เหมือนกับพรรคใหม่มา เหมือนการเมือง เหมือนกับพรรคใหม่มาก็ทำโครงการนู่น จัดนู่นใหม่ จัดนี่ใหม่ อันไหนไม่ดีก็ไล่ทิ้งไป อยากทำอะไรใหม่ ๆ ด้วยตัวเองนะว่า โครงการใหม่ คิดอะไร ได้อยากลองทำดู อย่างโครงการเดิมลองเปลี่ยนอะไรใหม่ ๆ ดู ใส่เข้ามาแบบเนี้ยผมชอบ การเปลี่ยนแปลงด้วย ชอบลองทำเอง 'ไม่รู้หรือว่าดีไม่ดี แต่อยากทำ...' (นายมกรา, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2557)

3. ปัจจัยด้านจิตอาสา

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนายมกราที่มีผลมาจากจิตอาสาภายในตัวบุคคล มีดังนี้

3.1 การอาสาเข้ามาทำกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ส่วนหนึ่งนายมกรามีความตั้งใจที่จะเข้ามาทำกิจกรรม สโมสรนิสิตด้วยจิตอาสา เพื่อต้องการที่จะเข้ามาทำกิจกรรม และช่วยเหลืองานของคณะศึกษาศาสตร์ จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...มันก็เหมือนแบบว่า ใ้ใจนะผมว่า ใ้ใจ ใจเข้ามาเลย แบบใจใ้ใจนะ พูดภาษาวัยรุ่น เข้ามาด้วยใจ มันอธิบายไม่ถูกเหมือนกัน อธิบายยาก ก็ถ้ามีแต่คนที่คิดว่าไม่ทำ เหนื่อยก็ไม่มีคนทำกิจกรรม...” (นายมกรา, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2557)

4. ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนายมกราที่มีผลมาจากความต้องการผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม มีดังนี้

4.1 แรงจูงใจจากสิ่งที่ตนเองชื่นชอบ

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นายมกรามีความชื่นชอบในการทำกิจกรรม เนื่องจาก การที่นายมกราทำกิจกรรมมาตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม และโดยส่วนตัวของนายมกราจะเป็นคนที่ชอบวางแผน ด้วยความที่ชื่นชอบในการทำกิจกรรมอยู่แล้ว เมื่อมาศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยจึงเลือกที่จะเข้ามาทำกิจกรรมต่อไป

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ชอบเตรียมการ เตรียมงาน เซ้ทำงานให้เรียบร้อยคือเหมือนกับว่าคุมงาน คุมง่าย ๆ เป็นคนคุมงาน คือ ด้วยความที่ผมเป็นคนที่แบบ เหมือนกับความเชื่อมั่นในตัวเองสูง ก่อนข้างสูง แล้วยก็คือแบบ ชอบตัดสินใจ เป็นคนที่ถ้าตัดสินใจแล้วก่อนข้างรับผิดชอบในสิ่งที่ตัดสินใจแล้ว แบบจะเป็นคนที่รู้สึกตัวเองเป็นคนที่มีอะไรได้ก่อนข้างกว้าง แล้วยก็จะชอบเป็นคนคุมงาน มากกว่าถ้าเทียบก็เลยสมัครเป็นประธานชั้นปี เป็นคนชอบไม่ถึงกับขึ้นนั่งสั่งนะ แต่แบบเป็นคน ที่แบบชอบมองว่าอะไรผิด คือเราจะเข้าไปแก้...” (นายมกรา, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2557)

“...ก็คาดหวังนะแน่นอนเลยสิ่งแรกก็คือ ได้ทำสิ่งที่ตัวเองชอบ ชอบทำกิจกรรมแล้ว ก็คาดหวังว่าจะได้ทำอะไรเพื่อคณะ เพื่อส่วนรวม ได้ทำแล้วมายืนมองความสำเร็จของตัวเองว่า งานที่เราทำมันสำเร็จแล้ว เสร็จแล้วก็คงชอบตรงนั้น คาดหวังตรงนั้นว่า ได้หลาย ๆ เรื่อง ประสบการณ์ หลายอย่าง การทำงาน เพื่อน ระบบของมัน...” (นายมกรา, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2557)

4.2 การต้องการหาประสบการณ์ให้กับตนเอง

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นายมกรามีการวางแผนไว้ล่วงหน้าว่าอยากเป็น ผู้อำนวยการโรงเรียน นายมกราคิดว่าการทำกิจกรรมจะเป็นการเก็บเกี่ยวประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ดี เพื่อเป็นบันไดในสายอาชีพราชการครู การเก็บเกี่ยวประสบการณ์จากการทำกิจกรรมจึงเป็นอีก เหตุผลหนึ่งที่ทำให้ นายมกราคัดสนใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย บูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ใช่ ผมคิดผมวางแผนไว้ ผมชอบวางแผนไว้ ชอบวางแผนชีวิต ผมกะว่าอยากเป็นครู สัก 20 ปี ก็เรียนไปเรื่อย ๆ เรียนบริหารศึกษานะอะ เรียนไป ถ้าได้เอกก็อย่างน้อยก็ได้อายุ ราชการแล้ว เพราะว่าอายุราชการต้องเป็นรอง ผอ. ต้องเป็น 5 ปีสอรอง ผอ. เป็นอีก 5 ปี สอรอง ผอ. ใช่เปล่า ประมาณนั้น...” (นายมกรา, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2557)

สรุปเหตุผลของการตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาของนายมกราโดยเรียงตามน้ำหนักจากข้อค้นพบ จำนวน 4 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว ได้แก่ การทำกิจกรรมต่อเนื่องมาจากสมัยเรียนมัธยม
2. ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ การเข้ามาโดยตำแหน่งประธานชั้นปีปัจจัยเรื่องการเมือง และ การต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำกิจกรรม
3. ปัจจัยด้านจิตอาสา ได้แก่ การอาสาเข้ามาทำกิจกรรม
4. ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม ได้แก่ แรงจูงใจจากสิ่งที่ตนเองชื่นชอบ และการต้องการหาประสบการณ์ให้กับตนเอง

ส่วนปัจจัยที่เหลืออีก 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคลอ้างอิง และปัจจัยด้านแรงเสริม จากคณะศึกษาศาสตร์ ไม่พบประเด็นดังกล่าวว่าเป็นเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสร นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาในกรณีศึกษา

กรณีที่ 2 นางสาวกมลภา (เทพีนักกิจกรรม)

นางสาวกมลภา นิสิตชั้นปีที่ 1 ผู้ทำหน้าที่เป็นอนุกรรมการสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ กล่าวคือ เป็นนิสิตในชั้นปีที่ 1 ที่เพิ่งเริ่มเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตและด้วยความที่เป็นคนที่มี บุคลิกภาพดี จึงได้รับหน้าที่เป็นตัวแทนในการประกวดเฟรชชีนนิ่งใหม่ และได้รับรางวัลชนะเลิศ

ให้แก่คณะศึกษาศาสตร์ ปัจจุบันนางสาวกมลภากำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยดำรงตำแหน่งเหรียญกษาปณ์ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ และฝ่ายทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ในสมัยที่นางสาวกมลภเรียนมัธยม ได้มีโอกาสทำกิจกรรมของโรงเรียนคล้ายคลึงกับกรณีของนายมกรา คือ เป็นคณะกรรมการนักเรียน ทำหน้าที่ฝ่ายปกครองดูแลการแต่งกายของนักเรียน นอกจากนี้ยังเป็นประธานชมรม และครีမ်เมเยอร์ของโรงเรียน และได้มีโอกาสทำกิจกรรมในลักษณะของจิตอาสา โดยเป็นโครงการที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นตนต้องออกขายดอกไม้เพื่อนำเงินมาช่วยเหลือเด็กพิการ แต่ทั้งนี้กิจกรรมที่นางสาวกมลภชื่นชอบและถนัด คือ กิจกรรมด้านการแข่งขัน/ การประกวดต่าง ๆ โดยมีโอกาสเป็นตัวแทนเข้าประกวดในกิจกรรมของโรงเรียนอยู่เสมอ

เมื่อเข้ามาศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย นางสาวกมลภได้เข้ามาทำกิจกรรมของสโมสรนิสิตด้วยการตัดสินใจของตัวเอง มิได้ตามเพื่อนหรือมีเพื่อนชักชวนเข้ามา การเริ่มต้นของการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตนั้น มาจากตอนที่นางสาวกมลภได้รับหน้าที่เป็นตัวแทนของคณะเพื่อเข้าประกวดเฟรชชีนนิ่งใหม่ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น ในช่วงที่ตนเองต้องเข้ามาซักซ้อมการแสดงที่อาคารสโมสรนิสิตเพื่อไปประกวด ซึ่งทำให้ได้เห็นและสัมผัสการทำงานของรุ่นพี่ในสโมสรนิสิต ทั้งนี้รุ่นพี่ก็มักพูดให้ฟังว่างานสโมสรนิสิตเป็นงานที่สนุก หากนางสาวกมลภเข้ามาทำงานก็จะได้ช่วยสานต่องานจากรุ่นพี่ด้วย ซึ่งตนได้ฟังรุ่นพี่พูดถึงประโยชน์ของการเข้ามาทำงานในสโมสรนิสิต และมีการพูดชักชวนจากรุ่นพี่ทั้งรุ่นพี่ในสาขาเดียวกันและรุ่นพี่ในสโมสรนิสิต ในส่วนของรุ่นพี่ในสาขาจะพูดให้ฟังว่าหากมีตัวแทนของสาขาจากน้องชั้นปีที่ 1 เข้ามาทำกิจกรรมในสโมสรนิสิต เวลาที่มีกิจกรรมหรืองานจากทางคณะจะได้มีผู้ประสานงานให้แก่สาขาวิชาได้ จึงทำให้นางสาวกมลภตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต

อีกทั้งนางสาวกมลภได้เห็นแบบอย่างการทำงานของรุ่นพี่ที่เป็นนายกสโมสรนิสิตในขณะนั้น ทำให้ตนรู้สึกชื่นชอบความกล้าและความเก่งในการทำงานของรุ่นพี่เกิดเป็นแรงบันดาลใจให้ตนต้องการเป็นเหมือนรุ่นพี่บ้าง เป้าหมายของตน คือ มีความรู้สึกลอยๆทำงานเก่งและอยากมั่นใจในตัวเองเหมือนรุ่นพี่ แต่ไม่ได้ต้องการรับตำแหน่งใหญ่โตเหมือนที่รุ่นพี่เป็นอยู่ ตนเองประทับใจรุ่นพี่ตั้งแต่ครั้งแรกที่เข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศ ซึ่งมีรุ่นพี่หลายคนที่มาพูดคุยและกล่าวต้อนรับอย่างเป็นกันเอง ทำให้ตนเองมีความคิดว่าต้องการทำงานเก่ง และพูดเก่งเหมือนพี่ๆ

นางสาวกมลภ กล่าวว่า ครอบครัวเป็นบุคคลที่คอยสนับสนุนในการทำกิจกรรมของตนเองมาโดยตลอด กล่าวคือ คุณพ่อจะเป็นผู้สนับสนุนให้ตนทำกิจกรรมอยู่เสมอ ส่วนคุณแม่จะเป็นห่วงเรื่องการเรียนมากกว่า เมื่อเห็นตนเองเหนื่อยจากการทำกิจกรรมก็จะคอยบอกให้เรายุ่งๆไปก่อน โดยส่วนตัวนั้นตนเองชอบกิจกรรมอยู่แล้วจึงจะเอนเอียงไปเชื่อทางคุณแม่มากกว่า

ในช่วงแรกที่เข้ามาทำกิจกรรมกับสโมสรนิสิตนั้นคุณพ่อก็ทราบมาโดยตลอดและจะคอยสนับสนุน ทั้งนี้การทำกิจกรรมของนางสาวกมลภาไม่ได้เกิดจากแรงกดดันจากครอบครัวแต่อย่างใดเป็นการให้อิสระในการตัดสินใจของตัวนางสาวกมลภาเอง

นางสาวกมลภามีความชื่นชอบในการทำกิจกรรมที่เป็นงานในเบื้องหน้า เช่น งานพิธีกร งานประกวดต่าง ๆ แต่ก็ไม่มีโอกาสได้ทำ เนื่องจากส่วนใหญ่จะได้รับงานเบื้องหลังที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการประกวดหรือพี่เลี้ยงในกองประกวด การที่ตนตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมก็เพื่อต้องการแสดงความสามารถที่ตนถนัด เช่น การประกวดต่าง ๆ และงานพิธีกรโดยส่วนตัวไม่ชอบทำงานด้านเอกสาร แต่ชอบงานที่เกี่ยวข้องกับผู้คนมากกว่า ในการทำงานส่วนนี้ซึ่งนางสาวกมลภาคาดหวังประสบการณ์ที่ได้จากการทำเพื่อฝึกการทำงานให้เป็น มีความมั่นใจในตนเอง รู้จักวางตัว รู้จักการทำงานเป็นทีม และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เป้าหมายในการเข้ามาทำงานกับสโมสรนิสิตนั้น ตนต้องการได้ทำกิจกรรมและฝึกความกล้าแสดงออก และต้องการประสบการณ์ที่จะช่วยเป็นใบเบิกทางในการเป็นครูในอนาคต รวมถึงเทคนิคและกิจกรรมต่างๆที่สามารถนำไปใช้สอนหนังสือได้

นางสาวกมลภาอาสาเข้ามาทำกิจกรรม เพราะตนเองมีความชื่นชอบกิจกรรมเกี่ยวกับการออกค่ายนอกสถานที่ที่เป็นลักษณะไปก่อสร้างสิ่งต่างๆ ให้แก่ชุมชนสำหรับบุคคลที่เข้ามาทำกิจกรรมกับสโมสรนิสิตนั้นจะมีพื้นฐานของการมีจิตอาสาอยู่ในตัวอยู่แล้วเนื่องด้วยการเข้ามาทำงานส่วนนี้ไม่ได้ค่าตอบแทนอะไร อีกทั้งงานหนักและเหนื่อยมาก การที่เข้ามาทำงานส่วนนี้ก็เพื่อต้องการหางานให้ตนเองทำเพื่อไม่ออกนอกกลุ่มช่องทาง ไม่ให้เกิดความเบื่อ และสามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ นางสาวกมลภาเข้ามาทำกิจกรรมเพราะความชอบ ชอบกิจกรรมที่สนุก ๆ ได้ทำงานเพื่อส่วนรวมและคณะ โดยไม่ได้คาดหวังเรื่องค่าตอบแทนใดๆ

นางสาวกมลภากล่าวว่า เพื่อน ๆ ในสาขาไม่ยอมรับตนเองในการทำกิจกรรมสโมสรนิสิต ทำให้ตนมีความลำบากใจ เพราะตนจะไม่ค่อยได้เข้าร่วมเมื่อมีกิจกรรมของสาขา เนื่องจากตนต้องเสียสละไปทำกิจกรรมสโมสรนิสิตที่เป็นกิจกรรมของส่วนกลาง ในช่วงแรก ๆ เพื่อน ๆ ก็จะไม่ยอมรับถึงขั้นไม่รับตนเข้าในสาขาเลยทีเดียว เมื่อเวลาผ่านไปก็จะมีเพื่อนที่เข้าใจและคอยช่วยเหลือเรื่องเรียนและการทำงานบ้าง แต่เพื่อนกลุ่มนี้ก็คือบุคคลที่ทำกิจกรรมแบบเดียวกับตนเองนั่นเอง ในขณะที่เดียวกันเพื่อนคนอื่น ๆ ก็เริ่มเข้าใจการทำงานของตนเองมากขึ้นเช่นกัน

สิ่งที่มีผลต่อนางสาวกมลภาในการตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตอีกอย่างหนึ่งคือระบบการทำงาน และการดูแลรุ่นน้องในสโมสรนิสิตเนื่องจากในช่วงแรก ๆ นั้นรุ่นพี่ชั้นปีที่ 2 ก็จะมาดูแลน้องแบบเอาใจ เพื่อต้องการให้น้องมาทำกิจกรรม ซึ่งภายหลังที่ได้สัมผัสกับระบบภายในสโมสรนิสิตแล้ว การทำงานก็จะเริ่มมีการใช้ระบบการกดดันจากรุ่นพี่ มีบางช่วงที่ตนรู้สึกว่ายาก

ลาออกเนื่องจากรุ่นพี่ที่ขึ้นปีสูงกว่าจะค่อนข้างเข้มงวดกับการทำงานจึงทำให้เครียดและท้อแท้ แต่ท้ายสุดแล้วก็ไม่ได้ลาออก เพราะในสโมสรมโนสิตนั้นจะมีระบบสายเทค กล่าวคือ รุ่นพี่ที่ขึ้นปี ถัดจากตนเองจะเข้ามาเป็นพี่เทคที่จะมาคอยดูแลให้คำปรึกษาในการทำงาน ทำให้เกิดความผูกพัน เหมือนว่ามีพี่แท้ ๆ อยู่ในสโมสรมโนสิตด้วย จึงทำให้มีกำลังใจในการทำงานต่อไปซึ่งการมีสายเทค หรือระบบรุ่นพี่ดูแลรุ่นน้องจากรุ่นสู่รุ่นนั้น ก่อให้เกิดความผูกพันในองค์กร ในแต่ละสายเทค ก็จะมีรุ่นพี่อยู่ทุกชั้นปี บางครั้งรุ่นพี่ก็มีการนัดรุ่นน้องเพื่อได้พบปะพูดคุยกัน จึงทำให้การทำงาน เกิดความอบอุ่นมากขึ้น จุดนี้เองที่เป็นส่วนหนึ่งให้ตนเองทำงานกับสโมสรมโนสิตต่อไป

วิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์

จากคำสัมภาษณ์ข้างต้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่นำมาสู่การตัดสินใจในการเข้าเป็น สมาชิกสโมสรมโนสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวกมลภา ดังนี้

1. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรมโนสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีผลมาจากปัจจัยภายในตัวบุคคล มีดังนี้

1.1 ความชื่นชอบในการทำกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นางสาวกมลภาได้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ในการประกวดเฟรชชี ซึ่งต้องเข้ามาฝึกซ้อมการประกวด เมื่อนางสาว กมลภาได้เข้ามาสัมผัสกับการทำงานของสโมสรมโนสิต จึงเล็งเห็นว่า การทำกิจกรรมสโมสรมโนสิต เป็นสิ่งที่น่าสนุก จึงเกิดความสนใจ ประกอบกับตัวของนางสาวกมลภาเองมีความชื่นชอบในการทำ กิจกรรมอยู่แล้ว จึงเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้นางสาวกมลภาสมัครเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมโนสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ก็เหมือน เอ้า พอหนูประกวดอย่างเนี่ยคะ สโมฯ เขาก็ทำงานกันอยู่ หนูก็ซ้อม ของหนูไป แต่ว่า เออ หนูก็เห็นเขาทำงานกันแบบสนุกสนานดี พี่เขาก็บอก เนี่ย...มาเป็นสนุกดี จะได้ แบบมาทำงานต่อจากพี่เขาด้วย...” (นางสาวกมลภา, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2557)

1.2 การหากิจกรรมทำเพื่อไม่ให้ตนเองว่าง

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นางสาวกมลภาเป็นคนไม่ชอบการอยู่นิ่ง ไม่ชอบการอยู่ว่าง เฉย ๆ นางสาวกมลภาเห็นว่า การทำกิจกรรมจะช่วยให้นางสาวกมลภาใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ทำให้ไม่ต้องไปเที่ยวเตร่ หรือมีเวลาคิดฟุ้งซ่าน การทำกิจกรรมจะช่วยสร้างประโยชน์ให้กับตนเอง และผู้อื่นด้วยจึงเป็นอีกหนึ่งเหตุผลที่เกิดจากความต้องการภายในตัวบุคคล ในการตัดสินใจของ นางสาวกมลภาในการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมโนสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...เอาตรง ๆ ก็คือ ที่เข้ามาก็เหมือนหางานให้ตัวเองด้วย จะได้แบบว่าไม่วอกแวก ไม่เทียว ไม่อะไรอย่างเนี้ย ไม่เบื้อ ไม่ต้องว่าง...” (นางสาวกมลภา, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2557)

1.3 การเป็นนักกิจกรรมต่อเนื่องตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นางสาวกมลภาเคยเป็นนักกิจกรรมตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม ทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด และมีความเป็นนักกิจกรรมอยู่ในตัวเองอยู่แล้ว จึงวิเคราะห์ได้ว่า การทำกิจกรรมต่อเนื่องมาจากสมัยเรียนมัธยมเป็นปัจจัยที่ทำให้นางสาวกมลภาตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

“...เคยล่ะ เพราะแต่ก่อนก็เป็นเด็กกิจกรรมก็เป็นส่วนหนึ่งในประธานนักเรียนล่ะ เป็นกรรมการนักเรียน แล้วก็หนูอยู่ฝ่ายดูแลการแต่งกายของนักเรียน...” (นางสาวกมลภา, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2557)

2. ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวกมลภาที่มีผลมาจากการต้องการผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม มีดังนี้

2.1 แรงจูงใจจากสิ่งที่ตนเองชื่นชอบ

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า ความต้องการทำในกิจกรรมที่ตนเองชื่นชอบเป็นเหตุผลที่ทำให้นางสาวกมลภาเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต เนื่องจากนางสาวกมลภาชื่นชอบในการทำกิจกรรมเบื้องต้น เช่น การจัดการประกวด การเป็นพิธีกร เป็นสิ่งจูงใจที่ทำให้นางสาวกมลภาคิดว่า หากเข้ามาทำกิจกรรมในสโมสรนิสิตจะทำให้ตนมีโอกาสได้ทำกิจกรรมที่ตนเองชื่นชอบเหล่านี้ และจะเป็นเวทีที่ทำให้ตนได้ฝึกฝนประสบการณ์ต่าง ๆ

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ก็คือหนูอยากทำอะไรที่มันได้แสดงออก แต่ว่าหน้าที่ที่หนูได้รับผิดชอบก็คือส่วนมากจะเป็นเบื้องหลังมากกว่า...” (นางสาวกมลภา, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2557)

“...อย่างเช่นเป็นพิธีกร เป็นตัวแทนการประกวด อะไรอย่างนี้...” (นางสาวกมลภา, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2557)

“...ล่ะ ทีแรกเลยหนูคิดว่า งานมันไม่ได้เยอะขนาดนี้เลยนะ หนูคิดว่าจะเข้ามาแล้วแบบมีแค่ไม่กี่งาน หนูคิดว่าหนูอยากทำอะไรก็ได้ทำ อะไรอย่างเนี้ย แต่เหมือน เอ้า!! หนูคู่พิ๊ดวโน้ต แต่พิ๊ดวโน้ตเขาไม่ได้เป็นสโมสรฯ เต็มตัว เขาจะมาช่วยเฉพาะเวลาที่มีการประกวด แต่หนู

คือหนูเข้ามาเป็นสโมฯ หนูนึกว่าจะได้ทำแบบที่โน้ตแต่ไม่ใช่ คือเราต้องทำทุกงาน อะไรอย่างเนี้ยคะ มันก็มีงานที่เกินที่คิดไว้...” (นางสาวกมลภา, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2557)

3. ปัจจัยด้านจิตอาสา

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวกมลภาที่มีผลมาจากจิตอาสาภายในตัวบุคคล มีดังนี้

3.1 การอาสาเข้ามาทำกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์พบว่า นางสาวกมลภามีจิตอาสาที่จะเข้ามาทำกิจกรรมเพื่อ คณะศึกษาศาสตร์ จึงวิเคราะห์ได้ว่าการมีจิตอาสาเป็นอีกเหตุผลหนึ่งของการตัดสินใจเข้ามา ทำกิจกรรมสโมสรนิสิต ของนางสาวกมลภา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...อาจจะเป็นเพราะว่าชอบมากกว่า ชอบทำกิจกรรมสนุก ๆ อะไรอย่างเนี้ยคะ ไม่ได้หวังเรื่องเงินอะไร...” (นางสาวกมลภา, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2557)

“...เราก็รู้สึกดีนะคะที่ว่าเราได้ทำนะ แต่บางทีแบบมีฟีลแบคกลับมากี่ส่วนมากเขาจะแบบไม่ค่อยชอบสโมกันสักเท่าไร หนูก็ไม่รู้ว่าทำไมมันน้อยใจ เราดูค่าที่แบบเสียสละอะไร อย่างเนี้ย เออ...เราทำกิจกรรมให้เขา แต่เขากลับมีแต่ว่า มีแต่ว่า แต่ถ้าไม่มีเรานั้นก็ไม่มีกิจกรรม...” (นางสาวกมลภา, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2557)

4. ปัจจัยด้านบุคคลอ้างอิง

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวกมลภาที่มีผลมาจากกลุ่มบุคคลอ้างอิง มีดังนี้

4.1 การได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า รุ่นพี่ในสโมสรนิสิตเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นางสาว กมลภาตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต เกิดจากความประทับใจเมื่อครั้งที่นางสาวกมลภาเข้ามา พบกับการจัดกิจกรรม และการต้อนรับของรุ่นพี่สโมสรนิสิตในวันปฐมนิเทศ จึงเกิดเป็นแรงบันดาลใจที่ทำให้นางสาวกมลภา รู้สึกว่าอยากเข้ามาทำกิจกรรมเหมือนอย่างรุ่นพี่ ๆ บ้าง

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ก็คือหนูก็ประทับใจหลาย ๆ คนเลยคะ คือพี่เขาสนุกตั้งแต่วันปฐมนิเทศแล้ว คือ เห็นพี่เขาแบบพูดเก่ง เฮฮา หนูอยากพูดเก่งอย่างนั้น อยากพูดได้อย่างนั้น แล้วแบบพี่ก็มากล่าว ต้อนรับอย่างเนี้ยคะ ดูแบบ ดูเป็นผู้หญิงเก่ง เลยอยากเป็นแบบนั้น...” (นางสาวกมลภา, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2557)

4.2 การได้รับแรงบันดาลใจจากครอบครัว

นางสาวกুমภา กล่าวว่า ครอบครัวมีส่วนช่วยสนับสนุนการทำกิจกรรมของนางสาวกুমภา โดยมาจากการสนับสนุนจากคุณพ่อ จึงวิเคราะห์ได้ว่าการสนับสนุนจากครอบครัวเป็นเหตุผลที่ทำให้นางสาวกุมภาคัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมนินิต

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ก็คือ ด้วยความที่พ่อหนูชอบให้ทำกิจกรรมเขาก็ดีแล้ว เป็นไปเลยจะได้เก่ง ๆ แต่แม่หนูก็คือห่วงเรื่องเรียนว่าไม่อยากให้ทำกิจกรรมมาก อยากให้เรียนมากกว่าอะไรอย่างนี้ ที่แรกพ่อคือ แบบเหมือนเราเหนื่อย อะไรอย่างเนี่ย แม่เขาจะแบบ เอ๊ยพักเถอะ ไม่ต้องทำหรอก แต่พ่อก็ เฮ้ยทำไปเลยมันดี อะไรอย่างเนี่ยละ แต่ด้วยความที่หนูชอบอยู่แล้ว หนูก็จะเอนไปทางพ่อกว่า...” (นางสาวกุมภา, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2557)

สรุปเหตุผลของการตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรมนินิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวกุมภาโดยเรียงตามน้ำหนักจากข้อค้นพบ จำนวน 4 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว ได้แก่ ความชื่นชอบในการทำกิจกรรมการหากิจกรรมทำเพื่อไม่ให้ตนเองว่างและการเป็นนักกิจกรรมต่อเนื่องตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม
2. ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม ได้แก่ แรงจูงใจจากสิ่งที่ตนเองชื่นชอบ
3. ปัจจัยด้านจิตอาสา ได้แก่ การอาสาเข้ามาทำกิจกรรม
4. ปัจจัยด้านบุคคลอ้างอิง ได้แก่ การได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่และการได้รับแรงบันดาลใจจากครอบครัว

ส่วนปัจจัยที่เหลืออีก 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยอื่น ๆ และปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์ ไม่พบประเด็นดังกล่าวว่าเป็นเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรมนินิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในกรณีศึกษา

กรณีที่ 3 นางสาวมีนา (นักกิจกรรมผู้ส่งเสริมประสบการณ์)

นางสาวมีนา นักกิจกรรมผู้ส่งเสริมประสบการณ์เพื่ออนาคต ผู้ที่คิดว่าการทำกิจกรรมจะสร้างความสามารถที่โดดเด่นให้กับตนเอง เป็นผู้ที่ต้องการสร้างเกียรติคุณทางด้านการทำงานกิจกรรมควบคู่กับเกียรติคุณด้านวิชาการ ปัจจุบันนางสาวมีนากำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาและเข้ามาทำหน้าที่อนุกรรมการสโมสรมนินิต คณะศึกษาศาสตร์ เหมือนกับกรณีของนายมกรา และนางสาวกุมภาโดยมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการและสถานที่ของสโมสรมนินิต

เมื่อครั้งที่นางสาวมีนาเรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั้น ได้รับตำแหน่งเป็นรองประธานนักเรียนของโรงเรียน จนเมื่อขึ้นในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นก็ได้เข้าร่วมทำ

กิจกรรมกับทางโรงเรียนโดยการเป็นนักกีฬาหมากล้อม และเป็นตัวแทนในการแข่งขันกิจกรรมด้านวิชาการ เพราะโรงเรียนที่ตนเองเรียนมานั้นมักเน้นกิจกรรมที่เกี่ยวกับวิชาการมากกว่ากิจกรรมด้านอื่น ๆ อาทิ ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ ดังนั้นกิจกรรมที่ตนเข้าร่วมจึงมักเป็นกิจกรรมด้านวิชาการ การทำกิจกรรมของนางสาวมีนา ไม่ได้ถือว่าเป็นนักกิจกรรมเต็มตัว แต่เป็นเพียงการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นครั้งคราวเท่านั้น โดยส่วนตัวนางสาวมีนาชอบเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าเป็นผู้จัด เมื่อขึ้นในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายการทำกิจกรรมของนางสาวมีนาก็ลดลงนางสาวมีนาได้หันไปมุ่งเน้น และตั้งใจเรียนด้านวิชาการเพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย ซึ่งนางสาวมีนา มีความชื่นชอบการทำกิจกรรมด้านวิชาการ กิจกรรมที่ใช้สมอง งานด้านเอกสารมากกว่ากิจกรรมอื่น ๆ ที่ใช้การออกแรง

เมื่อเข้ามาเรียนในระดับมหาวิทยาลัย นางสาวมีนาได้เข้าร่วมทำกิจกรรมโดยสมัครเข้ามาเป็นอนุกรรมการสโมสรนิสิตความคิดแรกที่ตัดสินใจเข้ามา คือ ต้องการหนีที่ระเบียบ ต้องการหลีกเลี่ยงการเข้าร่วมกิจกรรมของพี่ระเบียบในช่วงกิจกรรมรับน้องที่ทางคณะจัดขึ้น นางสาวมีนามีความคิดว่า หากใครที่อาสาสมัครเข้าทำงานกับสโมสรนิสิตจะได้เข้าร่วมกิจกรรมกับพี่ระเบียบเพียงช่วงเวลาเท่านั้น แล้วก็แยกนิตีเหล่านี้จากการเข้าร่วมกิจกรรมของพี่ระเบียบเพื่อไปทำหน้าที่รับผิดชอบงานของสโมสรนิสิตที่รุ่นพี่มอบหมายให้ทำ โดยตอนนั้นนางสาวมีนา คิดว่าจะได้ไม่ต้องเข้าร่วมกิจกรรมของพี่ระเบียบนานนัก นางสาวมีนา รู้สึกว่าการเข้าร่วมกิจกรรมรับน้องเป็นกิจกรรมที่เหนื่อย ตนชอบทำงานด้านเอกสารหรือด้านวิชาการมากกว่าในความคิดแรกของตนคิดว่าหากเข้ามาทำงานในส่วนนี้คงทำไม่นานก็จบ แต่จริง ๆ แล้วจะมีงานให้ทำอยู่เรื่อย ๆ ทำแล้วก็เกิดความสนุก และยังมีเพื่อนที่ชักชวนนางสาวมีนาให้เข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต เนื่องจากมีเพื่อนในสาขาเดียวกันเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตได้ชักชวนให้นางสาวมีนาเข้ามาทำกิจกรรมด้วยกันตนเองรู้สึกเกรงใจเพื่อนด้วย แต่ความรู้สึกส่วนตัวก็ต้องการทำงานส่วนนี้อยู่แล้ว ซึ่งจะเป็นการหลีกเลี่ยงการเข้ารับน้องควบคู่ไปด้วยนับเป็นก้าวแรกของการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตของนางสาวมีนาอย่างเต็มตัวได้เห็นระบบการทำงานของสโมสรนิสิตจึงคิดเห็นว่าการทำงานก็คล้าย ๆ กับตอนที่ตนเคยทำในสมัยมัธยม อีกทั้งตนเองเคยผ่านการทำงานแบบนี้มาบ้าง จึงเห็นว่าเป็นการทำงานที่ต่อเนื่องกันได้ การทำงานในส่วนนี้ตนเองสนุกกับงานและผู้ร่วมงาน ทำแล้วมีความสุข รวมทั้งได้ความรู้มากกว่าคนอื่นที่ไม่มีโอกาสแบบตนเองก่อนเข้ามาทำงานนั้นตนเองจะประเมินความสามารถก่อนว่าเมื่อเข้ามาแล้วจะสามารถรับผิดชอบในส่วนที่ตนเองชอบและถนัดได้ดีหรือไม่ เมื่อเข้าไปแล้วจะได้ทำงานในส่วนไหนได้บ้าง และงานของสโมสรนิสิตมีงานอะไรที่ตนทำได้บ้าง จะมองดูที่เนื้องานและตนเองเป็นหลัก โดยมีการวางแผนล่วงหน้าก่อนเข้ามาทำงานกับสโมสรนิสิต

จุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดของนางสาวมีนาที่เข้ามาทำกิจกรรมกับสโมสรนิสิต คือ การที่ตนคาดหวังว่าต้องการได้รับประสบการณ์และใบรับรองการทำกิจกรรม เนื่องจากนางสาวมีนาถนัดงานเอกสาร เมื่อได้มาทำงานกับสโมสรนิสิตก็ได้รับผิดชอบเรื่องเอกสารอีกเช่นเคย ประสบการณ์ด้านงานเอกสารนั้นตนเองจะได้เปรียบกว่าผู้อื่น กล่าวคือ เมื่อทำการบ้านที่เป็นรายงานหรือโครงการ ตนเองจะทำได้ละเอียดและดีกว่าเพื่อนคนอื่น ๆ ส่วนนี้ถือว่าเป็นแรงจูงใจและมีผลอย่างมากต่อการตัดสินใจเข้ามาทำงานกับสโมสรนิสิตการมาทำงานในสโมสรนิสิตนั้นในส่วนนี้ไม่มีค่าตอบแทนใด ๆ นางสาวมีนามีความคิดว่าตนเองรู้สึกรักภูมิใจทุกครั้งที่ได้ทำงานเพื่อพี่น้องในคณะ สิ่งที่ได้จากตรงนี้มีค่ามากกว่าเงินทองซึ่งหาซื้อไม่ได้ โดยเฉพาะประสบการณ์ความรู้ มิตรภาพจากพี่ และเพื่อน ๆ ตนเองนั้นเป็นคนพุดน้อย เป็นคนเรียนเก่ง มีโลกส่วนตัวสูง ถ้าไม่ได้ทำกิจกรรมก็อาจจะไม่ได้รู้จักใครเลยนอกจากเพื่อนในสาขาเดียวกัน แต่การเข้ามาทำกิจกรรมทำให้ตนเองพุดเก่งขึ้น รู้จักคนอื่นมากขึ้น โดยส่วนตัวของนางสาวมีนาเป็นคนเรียนเก่ง แต่ตนเองคิดว่าสิ่งที่ได้จากห้องเรียนนั้นยังไม่เพียงพอ บางคนเรียนเก่งแต่ทำงานอื่นไม่เป็น นางสาวมีนาคิดว่าต้องการเก่งทั้งเรื่องเรียนและการทำงานควบคู่ไปด้วยกัน

นางสาวมีนามีความรู้สึกระทึกใจรุ่นพี่ชั้นปี 4 จากการที่ได้สัมผัสและพบเห็นการทำงาน ของรุ่นพี่ จึงเป็นแรงผลักดันว่าตนเองจะต้องอดทนทำงานจนจบชั้นปีที่ 1 ให้ได้ นอกจากนี้ช่วงที่เข้ามาสัมภาษณ์ก่อนที่จะได้มาเรียนในมหาวิทยาลัยนั้น ตนเองรู้สึกประทับใจรุ่นพี่ที่มาจัดกิจกรรมดูแลต้อนรับ จึงรู้สึกชื่นชมในความเก่งของตัวรุ่นพี่

การทำกิจกรรมสโมสรนิสิตของนางสาวมีนานั้นบรรลุวัตถุประสงค์เกินกว่าที่ตั้งเป้าหมายไว้มาก ในตอนแรกตนคาดหวังว่าสิ่งที่ได้คือประสบการณ์จากการทำงานเท่านั้น แต่สิ่งที่ได้มากกว่านั้นคือ การได้เรียนรู้กับการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทั้งนี้ในส่วนของเพื่อนร่วมงานมีผลมากต่อการทำงาน เมื่อมีความกดดันจากการทำงานมากขึ้นถ้าเพื่อนต่างพากันลาออกทั้งหมด ตนเองก็จะต้องออกตามเพื่อนไปด้วย แต่ถ้ามีเพื่อนเหลืออยู่บ้างและชวนให้ตนเองทำงานต่อไป ตนเองก็เลือกที่จะอยู่เพื่อทำงานต่อไปเช่นกัน การเลือกทำงานต่อก็เกิดจากความเกรงใจด้วยเช่นกัน เพราะถ้าตนเองลาออกไป เพื่อนที่เหลือคงต้องทำงานหนักขึ้น และตนเองไม่ต้องการทิ้งเพื่อนด้วย ซึ่งระบบการทำงานของสโมสรนิสิตโดยใช้ความกดดันนั้นมีผลมาก รุ่นพี่มักใช้ความกดดันกับรุ่นน้องในสโมสรนิสิตเพื่อเป็นแรงผลักดันในการทำงาน แต่ก็มีบางคนที่ทนความกดดันไม่ไหว หรือไม่เข้าใจการทำงานในลักษณะนี้ ก็จะแก้ปัญหาโดยการลาออก

วิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์

จากคำสัมภาษณ์ข้างต้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่นำมาสู่การตัดสินใจในการเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวมีนา ดังนี้

1. ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวมีนาที่มีผลมาจากการต้องการผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม มีดังนี้

1.1 การต้องการหาประสบการณ์ให้ตนเอง

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยหลักที่ทำให้นางสาวมีนาเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต คือ การต้องการเก็บเกี่ยวประสบการณ์ให้กับตนเอง เพราะนางสาวมีนาคิดว่าการทำกิจกรรมเป็นอีกทางหนึ่งที่จะทำให้คนได้เก็บเกี่ยวประสบการณ์ ความรู้ และสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อีกทางหนึ่ง นอกเหนือจากความรู้ด้านวิชาการจากในห้องเรียน และเพื่อเสริมความสามารถให้กับตนเองในหลาย ๆ ด้าน จะสามารถนำประสบการณ์ไปใช้ประโยชน์ให้กับตนเองในอนาคต นอกจากนี้ นางสาวมีนายังได้รับแรงจูงใจจากใบรับรองการผ่านกิจกรรมความเป็นครู (Activity transcript) เพื่อเป็นหลักฐานตีความสามารถทางด้านการทำกิจกรรมของตนเอง

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ก็จริง ๆ ปัจจัยหนูก็มีไม่มากอะ มันมีเรื่องที่จูงใจเรามาก ๆ ก็เป็นเรื่องประสบการณ์ที่จะได้ แล้วก็ถ้าจะคิดกิจกรรมที่มันจะเป็นตัวเสริมหนูในทั้งสองด้านก็คือ หนูเรียนได้เรียนดีไหมอะ ถ้าเกิดเราได้ทรานสคริปต์มาเสริมเรื่องกิจกรรมเราด้วยอย่างเนี่ยมันก็ทำให้เราดูแบบเป็นคนที่ไม่ค่อยทำอะไรอย่างเนี่ยอะ แล้วก็เรื่องพี่ระเบียบแค่นี้แล้วส่วนใหญ่ก็เป็น การที่...เข้ามาทำกิจกรรมเพราะคิดว่าจะได้ประสบการณ์ที่มากกว่าคนอื่น ได้เปรียบคนอื่น ซึ่งหนูว่ามันยังไม่พอ ก็คือถึงใครจะบอกว่าหนูเรียนเก่ง แต่ว่าหนูก็ว่าเลข ๆ นะ ก็คือหนูเรียนตามสไตล์ของหนูเองก็ผลที่ออกมามันจะเป็นยังไงก็ หนูก็ไม่รู้จะพูดยังไงอะ เพราะว่าถ้าหนูพูดไปบางคนก็จะว่าแบบหนูเก่งไง ก็เพราะเราเก่งเราถึงพูดอย่างนี้ได้ พูดคำนี้ได้แต่หนูก็คิดว่าบางทีเก่งอย่างเดียวมันไม่พอ เพราะว่าพอก็จะบอกเสมอว่าถ้าเก่งอย่างเดียวแต่ทำงานไม่เป็นก็ไม่เกิดประโยชน์อะไร แล้วหนูก็ดูแล้วว่าผลการเรียนมันก็ไม่ได้ตกต่ำ ไม่ได้แย่ หนูก็เลยตัดสินใจอยู่สโมสร ต่อ เพราะว่าถ้าเกิดเราทำได้ทั้งสองอย่างไปพร้อม ๆ กัน มันก็จะ เขาเรียกว่าอะไร...” (นางสาวมีนา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

“...มีอะ ก็คือมีเพื่อประสบการณ์แล้วก็เพื่อทรานสคริปกิจกรรมเนี่ยละอะ สองอย่าง อ้อ...อันนั้นประสบการณ์ก็เป็นส่วนหนึ่งที่อยากได้ละ อย่างที่พี่เขาพูดไอนี้มันก็คือ มีทำกิจกรรมที่เป็นตัวดึงให้หนูแบบว่า ก็ดีนะถ้าได้มันมันก็ดีนะ มันเป็นตัวรับรองเราในหลาย ๆ เรื่อง...” (นางสาวมีนา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

“...เรื่อง เอาแบบเห็นแก่ตัวเลขนะคะ ก็คือเรื่องการที่หนูอยากได้ประสบการณ์ อยากได้ทรานสคริปต์กิจกรรมมาเสริมตัวเองมากกว่า ของหนูเป็นอันดับหนึ่ง...” (นางสาวมีนา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

1.2 แรงจูงใจจากสิ่งที่ตนเองชื่นชอบ

นางสาวมีนามีความชื่นชอบและถนัดในการทำงานด้านธุรการ และงานด้านเอกสาร เนื่องจากนางสาวมีนาคิดว่าการทำกิจกรรมในสโมสรนิสิตจะต้องมีงานด้านธุรการและงานเอกสาร ให้ตนได้ทำ จึงเป็นเหตุผลให้ตนเข้ามาสมัครทำกิจกรรมของสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...มีผลค่ะ เพราะว่าหนูจะต้องประเมินศักยภาพตัวเองก่อนว่าจะทำได้มั้ยถ้าเข้าไปแล้วจะไปอยู่ตรงไหนได้บ้าง อะไรอย่างนี้ค่ะ ก็คือบางทีหนูก็คิดว่าอยู่สโมสรฯ ตรงนี้มันจะมีอะไรให้เราทำได้บ้าง เพราะว่าหนูก็ทำอย่างอื่นไม่เป็นเลย พวกงานฝีมือหนูก็สู้ไม่ได้ คิงานอะไรอย่างนี้ก็สู้พี่ ๆ เขาไม่ได้ บางทีก็คิดว่าถ้าไม่มีงานธุรการให้ทำหนูก็คงอยู่สโมสรฯ ต่อไม่ได้ เพราะฉะนั้นมันก็เลยมีผลเหมือนกันในการตัดสินใจ...” (นางสาวมีนา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

2. ปัจจัยด้านบุคคลอ้างอิง

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวมีนาที่มีผลมาจากกลุ่มบุคคลอ้างอิง มีดังนี้

2.1 ปัจจัยจากกลุ่มเพื่อน

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เพื่อนเป็นปัจจัยที่ทำให้นางสาวมีนาเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต ซึ่งส่วนหนึ่งตนเข้ามาทำกิจกรรมเพราะเห็นว่ามีเพื่อนในสาขาวิชาเดียวกันเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต ซึ่งจากการที่ตนต้องการหนีกิจกรรมรบกวน และต้องการเข้ามาทำกิจกรรมเพื่อเก็บเกี่ยวประสบการณ์อยู่แล้ว ตนจึงมีโอกาสตามเพื่อนเข้ามาทำกิจกรรมในสโมสรนิสิตด้วย

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...อีกเหตุผลหนึ่งก็คือตามเพื่อนด้วยค่ะตามเพื่อน ก็เรียกว่าอะไรละ มันก็เป็นเพื่อนสนิทด้วยนะค่ะ...” (นางสาวมีนา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

3. ปัจจัยอื่น ๆ

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวมีนาที่มาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ มีดังนี้

3.1 ปัจจัยจากกิจกรรมรับน้อง

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า การหนีกิจกรรมรับน้อง เป็นปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นางสาวมีนาเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมนิต เนื่องจากนางสาวมีนามีความรู้สึกว่าตนมีทัศนคติในเชิงลบกับกิจกรรมรับน้องในระบบ “วัก” ซึ่งตนไม่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะนี้ เพราะคิดว่าเป็นกิจกรรมที่เหนื่อย และจะรู้สึกกดดันทุกครั้งที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม ทำให้ตนไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรมรับน้องในขณะนั้น จึงเกิดเป็นความคิดขึ้นมาว่าหากตนได้สมัครเข้าร่วมทำกิจกรรมของสโมสรมนิต จะทำให้ตนได้หลีกเลี่ยงจากการเข้าร่วมกิจกรรม “วัก”

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...หนีที่ระเบียบก็คือ เขาจะให้เลือกว่าจะเป็นสโมฯ หรือจะเป็นหน่วยงานอะไรบ้าง แล้วก็จะได้ออกแค่ครั้งเวลา รับน้องครั้งเวลาแล้วก็ไปซ้อม ไปทำงานอย่างอื่น ซึ่งจริง ๆ หนูก็ไม่ได้แอนตี้การรับน้องนะคะ แต่ว่าบางทีมันก็เหนื่อย มันเหนื่อยแล้วหนูก็มาทำสโมฯ ดีกว่า...”

(นางสาวมีนา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

4. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรมนิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวมีนาที่มาจากความชอบส่วนตัว มีดังนี้

4.1 การชื่นชอบในการทำกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เกิดจากความชื่นชอบในการทำกิจกรรมของนางสาวมีนา เนื่องจากมีการทำกิจกรรมตั้งแต่สมัยเรียนมัธยมอย่างต่อเนื่องและเมื่อตนได้เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย จึงมีความต้องการที่จะทำกิจกรรมต่อไป

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ก็แบบว่าตอนที่เรายู่มัธยมก็ได้ทำหลาย ๆ อย่าง ต้องทำกิจกรรมชมรมหลากหลาย คู่กับอาจารย์บ้าง เป็นนักกีฬาบ้าง ก็พอชอบตรงนั้นแล้วมันก็มีส่วนมาตั้งแต่ตอนเป็นสโมฯ ตอนมหาวิทยาลัย...” (นางสาวมีนา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

สรุปเหตุผลของการตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรมนิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวมีนาโดยเรียงตามน้ำหนักจากข้อค้นพบ จำนวน 4 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม ได้แก่ การต้องการหาประสบการณ์ให้ตนเองและแรงจูงใจจากสิ่งที่ตนเองชื่นชอบ
2. ปัจจัยด้านบุคคลอ้างอิง ได้แก่ ปัจจัยจากกลุ่มเพื่อน
3. ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ปัจจัยจากกิจกรรมรับน้อง
4. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว ได้แก่ การชื่นชอบในการทำกิจกรรม

ส่วนปัจจัยที่เหลืออีก 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านจิตอาสา และปัจจัยด้านแรงเสริมจาก คณะศึกษาศาสตร์ ไม่พบประเด็นดังกล่าวว่าเป็นเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสร นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในกรณีศึกษา

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสร นิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนิสิตชั้นปีที่ 2-5 ปีการศึกษา 2556 ที่เป็นกรรมการ สโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพากรณี 4-กรณี 11 ดังนี้

กรณีที่ 4 นางสาวเมษา (นักกิจกรรม ทำด้วยใจ)

นางสาวเมษา เป็นนักกิจกรรมผู้มีความมั่นใจในตนเอง เป็นผู้ที่มีความคิดและการแสดงออก อย่างตรงไปตรงมา ผู้ที่มีความคิดว่าการทำงานทุกอย่างต้องมาจากการใช้หลักความมีเหตุผล และ อยู่บนความถูกต้อง ปัจจุบันนางสาวเมษากำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 ในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และดำรงตำแหน่งคณะกรรมการสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย บูรพา ฝ่ายสวัสดิการ

นางสาวเมษา มีความสนใจการทำกิจกรรมตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม เป็นกิจกรรมที่ทาง โรงเรียนจัดขึ้น ส่วนใหญ่ตนจะทำงานเบื้องหลังเกี่ยวกับการจัดสถานที่ ตนเองไม่ได้ทำกิจกรรม ของสถานักเรียนและไม่ใช่กิจกรรมแบบเต็มตัวเพียงแค่เข้าไปช่วยงานเพื่อน ๆ หรือครู เล็ก ๆ น้อย ๆ นางสาวเมษาชื่นชอบการทำงานเบื้องหลังเกี่ยวกับการจัดสถานที่ เพราะได้มีโอกาสเข้าไป ช่วยงานกับครูอยู่หลายงาน ตนเองทำแล้วรู้สึกสนุกและมีความสุขเพราะตนชื่นชอบงานตกแต่ง ต่าง ๆ

เมื่อเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัย ได้มีการจัดกิจกรรมรับน้องชั้นปีที่ 1 นางสาวเมษา มีความรู้สึกไม่ชอบกิจกรรมรับน้อง ในระบบ “ว๊าก” เป็นอย่างมาก ซึ่งจะมีพี่ระเบียบมาจัดกิจกรรม โดยใช้ระบบการกดดันในการดำเนินกิจกรรม เมื่อมีการรับน้องและเพียงแค่นี้ได้ยินเสียงพี่ระเบียบ นางสาวเมษา ก็จะมีอาการไฮเปอร์ร้องไห้ ตัวสั่น และไม่สามารถควบคุมสติให้อยู่ทำกิจกรรมต่อได้ หากมีเวลาว่างก็จะเกิดอาการเครียดและฟุ้งซ่าน จึงต้องการหากิจกรรมอื่นทำที่ไม่ต้องทำให้ตนเอง ว่าง ไม่ต้องคิดมากเรื่องกิจกรรมรับน้องการเข้ามาทำงานกับสโมสรนิสิตนั้น นางสาวเมษาเข้ามา ทำงานด้วยตนเอง ไม่ได้เข้ามาทำตั้งแต่แรกที่มีการเปิดรับสมัคร แต่ได้เข้ามาหลังจากการประกาศ รับสมัครไปแล้ว 2-3 สัปดาห์ การตัดสินใจเข้ามาทำงานสโมสรนิสิตนั้นมาจากภาวะที่ตนเองเป็น ไฮเปอร์หนักมาก จึงคิดว่าหากเข้ามาทำงานกับสโมสรนิสิตคงจะดีกว่า ในช่วงที่ตนเองฟุ้งซ่าน มาก ๆ นั้น ก็จะคอยปรึกษาและพูดคุยกับรุ่นพี่ตลอด ซึ่งก็ช่วยให้มีอาการดีขึ้น แต่ถึงแม้ว่านางสาว เมษาจะมีอาการที่ผิดปกติเมื่อมีกิจกรรมรับน้อง แต่ก็เข้าร่วมกิจกรรมทุกวันและก็จะได้ไปอยู่ใน ส่วนของผู้ป่วย ดังนั้นนางสาวเมษาจะมีเวลาว่างมาก จึงตัดสินใจหากิจกรรมให้ตัวเองทำเพื่อลด

ความฟุ้งซ่านให้น้อยลง ตัวนางสาวเมษาเองไม่ได้ต่อต้านกิจกรรมนี้แต่เป็นที่ตัวเองมากกว่าที่เกิดความรู้สึกรับไม่ได้และมีอาการผิปกตติเกิดขึ้น ถึงแม้การเข้ามาทำงานกับสโมสรรนินิตจะเข้ามาในช่วงที่ยังมีกิจกรรมของพี่ระเบียบอยู่ แต่ก็ทำให้ตนเองก็มีอาการที่ดีขึ้น ลดความฟุ้งซ่านลง เพราะมีงานจากสโมสรรนินิตให้ทำงานไม่มีเวลากลับไปคิดเรื่องพี่ระเบียบอีก ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรรนินิต

ในครั้งแรกที่นางสาวเมษาได้พบเจอรุ่นพี่สโมสรรนินิตนั้น ทำให้รู้สึกชื่นชมและประทับใจในการทำกิจกรรม แต่เมื่อได้เข้ามาสัมผัสกับการทำงานแล้วกลับมีความรู้สึกที่ตรงกันข้ามกับความรู้สึกในครั้งแรก ตนได้รับแรงกดดันจากรุ่นพี่ในการทำงาน ได้เห็นการแสดงออกจากรุ่นพี่ที่ไม่ค่อยห่วงใยหรือใส่ใจรุ่นน้องเท่าที่ควร ทำให้ความชื่นชมและความประทับใจที่เคยมีลดน้อยลงจนกลายเป็นมองรุ่นพี่ในสโมสรรนินิตในด้านลบไป ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เป็นแรงผลักดันที่ทำให้นางสาวเมษาอยากเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรรนินิตเพื่อแสดงให้รุ่นพี่ได้เห็นและยอมรับว่าตนสามารถทำได้ดีกว่าที่รุ่นพี่ แต่ตัวนางสาวเมษาเองนั้นสามารถแยกแยะได้ว่าเมื่อถึงเวลาต้องมีการทำงานร่วมกันก็สามารถทำงานได้ ไม่ได้ถึงกับมือคดแล้วจะไม่ทำงาน ถึงแม้ตนเองจะมีทัศนคติไม่ดีอยู่บ้าง แต่ก็ยึดที่ตนเองเป็นหลัก ถ้าตนเองไม่มีปัญหาและสามารถอยู่ทำงานต่อไปได้

นางสาวเมษาไม่ได้คาดหวังถึงค่าตอบแทนจากการทำกิจกรรม โดยต้องการเข้ามาทำงานเพื่อคณะศึกษาศาสตร์และผู้อื่น เนื่องจากมองเห็นกลุ่มคนที่เสียสละเข้ามาทำงานเพื่อส่วนรวมนั้นมีจำนวนน้อย ตนเองจึงมองเห็นความสำคัญส่วนนี้ จึงคิดว่าอยากเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มคนที่ทำงานเพื่อส่วนรวม นางสาวเมษามีความรู้สึกว่าการได้ทำงานแล้วเกิดความสำเร็จ งานลุล่วงไปได้ด้วยดีมีคนชื่นชม ทำให้รู้สึกมีความสุข และรู้สึกภาคภูมิใจกับความสามารถของตนเอง ทั้งนี้การเข้ามาทำงานในสโมสรรนินิตนั้นตนเองชอบที่จะได้พบเจอผู้คนที่หลากหลาย มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีขึ้น รู้จักการวางตัวในสังคม ทำให้ได้ประสบการณ์การต่าง ๆ มากมาย ทำให้ได้เจอผู้คนใหม่ ๆ ได้เรียนรู้สังคมใหม่ที่แตกต่างกันไป ช่วยให้ได้ประสบการณ์ที่กว้างขึ้นทำให้รู้จักการทำงานอย่างเป็นระบบ รู้จักการวางแผนในการทำงาน และได้ฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้ใหญ่มากขึ้น

นางสาวเมษามีความรู้สึกว่าในปัจจุบันนี้ การเข้ามาทำงานกับสโมสรรนินิตของรุ่นน้องที่มีจำนวนน้อยลง ทั้ง ๆ ที่ความกดดันจากการทำงานจากรุ่นพี่ก็ลดน้อยลงมากเมื่อเทียบกับอดีต ทั้งนี้สังเกตว่าเกิดจากรุ่นน้องในปัจจุบันเน้นเรื่องเรียนมากกว่ากิจกรรม และมีความอดทนน้อยหลายครั้งที่มีการเสนอปรับเปลี่ยนรูปแบบการรับสมัครรุ่นน้อง เช่น จากแต่ก่อนที่ให้เขียนใบสมัครด้วยความสมัครใจก็ปรับเป็นเขียนโดยบอกเป้าหมาย ความมุ่งหวัง ทัศนคติ แล้วให้ลองเข้ามาทำงาน แต่ภายหลังเมื่อเจองานที่หนักและเหนื่อยก็ลาออกกันเป็นจำนวนมาก ทุกคนที่ลาออก

ต่างลืมนึกไปว่าตนเองต้องการไปจนหมด จนทำให้คิดว่าการเสียสละเวลาและความสบายเข้ามาทำงานส่วนนี้นั้นขึ้นอยู่กับบุคคลมากกว่าสิ่งอื่นใด

นอกจากนี้ การเข้ามาทำงานในสโมสรรนิตินี้ในส่วนนี้นางสาวเมษา รู้สึกว่าค่อนข้างวางตัวลำบาก ต้องเป็นคนกลางในการทำงานให้คณะศึกษาศาสตร์ ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่วนรวม บางครั้งการทำงานอาจถูกใจกับบางคนแต่กับบางคนไม่ถูกใจนัก การทำงานของสโมสรรนิตินั้น ไม่ได้ตัดสินใจด้วยตัวเองทั้งหมด แต่ได้รับคำสั่งมาอีกต่อหนึ่ง รวมทั้งการทำงานเมื่อสิ่งใดทำออกมาแล้วไม่ดีไม่เหมาะสมก็ควรปรับเปลี่ยนพัฒนาให้ดีขึ้น ไม่ใช่ทำแบบเดิม การทำงานต้องรู้จักวางแผนให้แน่นอน พุดคุยให้ชัดเจน เพื่อการทำงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพ

วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

จากคำสัมภาษณ์ข้างต้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่นำมาสู่การตัดสินใจในการเข้าเป็นสมาชิกสโมสรรนิตินคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวเมษา ดังนี้

1. ปัจจัยอื่น ๆ

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรรนิตินคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวเมษาที่มาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ มีดังนี้

1.1 ปัจจัยจากกิจกรรมรับน้อง

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยจากกิจกรรมรับน้องมีผลต่อการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรรนิตินของนางสาวเมษา ซึ่งเหมือนกับกรณีของนางสาวมินาในช่วงที่มีการจัดกิจกรรมรับน้องของนิสิตปี 1 จะมีการจัดกิจกรรมการละลายพฤติกรรมการสอนน้องโดยใช้ระบบที่เรียกว่า “ว๊าก” ซึ่งนางสาวเมษามีความรู้สึกเกิดอาการผัดปกดิกับตนเอง เกิดอาการกดดันจะเกิดและเกิดอาการเครียดมากจากการเข้าร่วมกิจกรรมรับน้องในระบบ “ว๊าก” ทำให้รู้สึกรับไม่ได้ และตนเองรู้สึกไม่ไหวกับการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว หากมีเวลาว่างก็จะเกิดอาการเครียด เกิดอาการฟุ้งซ่านไฮเปอร์ ในระยะเวลานั้นจึงคิดหาทางจัดการเกี่ยวกับปัญหาความเครียดของตนเองที่เกิดจากการรับน้องนางสาวเมษามีความคิดว่าอยากหากิจกรรมทำเพื่อไม่ให้ตนเองว่าง เพื่อไม่ให้เกิดอาการฟุ้งซ่าน และได้ตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรรนิติน

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...เข้ามาปี 1 เลยคือ หนูเข้ารับน้องแล้วหนูไม่ชอบ ไม่ใช่แบบแอนตี้กะแค่ว่าหนูรับระบบว๊ากไม่ได้ แล้วตอนนั้นหนูรู้สึกว่าหนูไม่ปกติ แคได้ยินเสียงหนูก็น้ำตามาแล้ว ร้องไห้ หนูไม่ไหว เข้าไม่ได้ ก็เลยแบบว่ามาทำสโมฯ ดีกว่า มันว่างเลยหางานทำให้ตัวเองไม่ว่าง ไม่ต้องคิดอะอะอะไรอย่างนี้กะ พอเข้ามาแล้วมันก็ทำยาวไปเลย แต่ที่เหตุผลเข้ามาทำก็เนี่ยกะ หออะไรทำ

ให้ตัวเองไม่ว่าง จะได้แบบไม่คิดมากไอ้เรื่องรับน้องตอนนั้น...” (นางสาวมีนา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

1.2 ปัจจัยด้านทัศนคติต่อรุ่นพี่

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เกิดจากความรู้สึกของนางสาวเมษาที่มีต่อรุ่นพี่ในสโมสรนิสิต จากการเข้าไปสัมผัสการทำกิจกรรมของรุ่นพี่ในช่วงกิจกรรมรับน้อง เนื่องจากนางสาวเมษา มีความคิดว่าระบบการสอน และระบบการทำงานของรุ่นพี่ในสโมสรนิสิตนั้น ไม่ถูกต้องทำให้นางสาวเมษาเกิดความรู้สึกกดดัน และมีทัศนคติในด้านลบต่อการทำงานของรุ่นพี่ นางสาวเมษาจึงต้องการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต เพื่อเปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่างที่ตนคิดว่า ไม่ถูกต้องจากระบบวัฒนธรรมการทำงาน of รุ่นพี่ที่สืบทอดกันมา จนเกิดเป็นแรงผลักดันให้นางสาวเมษาเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวไว้ว่า

“...ใช่ มันเหมือนว่าถ้าคิดว่าเป็นปัจจัยด้านลบนะมีผลมาก ๆ เลขนะคะกับพี่เพราะว่า มันเหมือนว่า สมมติทำงานกันในภาวะกดดันที่แบบว่า งานต้องขูดมาส่งนะ น้องต้องครบ มาไม่ครบจะต้องนั่งเก้าอี้ลมรอ ส่งงานช้าจะโดนพี่ว่า ทำงานไปในสภาวะที่กดดันมาก ๆ อย่างเนี่ยคะ มันก็เลยยิ่งทำให้เราไม่ไหวเรา หนูเนี่ยแหละจะมีความรู้สึกด้านลบกับพี่มาตลอด ทีนี้พอทำงานไปเรื่อย ๆ เรายิ่งโตขึ้นแล้วเราก็ได้ทำงานร่วมกับพี่ไป บางเรื่องมันก็หลายงานหลายเรื่องก็แบบว่า มีความรู้สึกด้านลบตลอด ๆ แต่ว่าหนูจะเอานั่นแหละที่หนูไม่ชอบแล้วก็บอกว่าเราจะต้องทำให้ดีกว่า แล้วตอนนี้เราไปยืนจุดนั้นที่เราเป็นพี่เหมือนกัน เราจะต้องไม่ทำแบบนี้ หนูไม่เคยคิดว่าถึงขั้นเปลี่ยนแปลงระบบแบบพลิก แต่ว่าอะไรที่หนูคิดกันว่ามันไม่ดี หนูก็จะไม่ทำ...”

(นางสาวเมษา, สัมภาษณ์, 26 พฤศจิกายน 2557)

2. ปัจจัยด้านจิตอาสา

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวเมษาที่มีผลมาจากจิตอาสาภายในตัวบุคคล มีดังนี้

2.1 การอาสาเข้ามาทำกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์พบว่า นางสาวเมษาได้กล่าวถึงการที่ตนเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตนั้น ปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจคือ ตนอยากเข้ามาทำงานเพื่อคณะศึกษาศาสตร์ เพราะตนเองคิดว่าปัจจุบันนิสิตที่จะเข้ามาทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมนั้นมีจำนวนน้อยลงไปทุกวัน ตนจึงอยากเป็นหนึ่งในจำนวนคนที่เข้ามาทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม เพื่อจะทำให้จำนวนคนที่ทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมเพิ่มขึ้น

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...มันก็ หนูคิดว่าหนูทำงานแบบว่าพอจะคิดว่าหนูมาทำงานเพื่อส่วนรวมมาทำเพื่อ
คณะ เพราะว่าหนูคิดว่าคนที่ทำเพื่อตรงนี้นั้นน้อยลงไปเต็มที ๗ แล้ว เราก็มาทำเพิ่มสักคนหนึ่ง
เป็นแบบว่าอย่างน้อยคณะก็ยังมีคนทำงานให้เพิ่มมากขึ้น ยังมีคนทำงานเพื่อส่วนกลางเพิ่มมากขึ้น
ความคิดของคนสมัยนี้แบบว่าไม่ค่อยมาทำเพื่อส่วนรวม ไม่ค่อยมาทำเพื่อส่วนกลาง แต่เรานะ
อย่างน้อยก็เป็นอีกหนึ่งคนที่เข้ามาทำงานให้ส่วนกลางเพิ่มมากขึ้น อย่างน้อยงานนี้นั้นก็ยังมีคนทำ
อยู่นะ อย่างเนี่ยค่ะ...” (นางสาวเมษา, สัมภาษณ์, 26 พฤศจิกายน 2557)

สรุปเหตุผลของการตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวเมษา โดยเรียงตามน้ำหนักจากข้อค้นพบจำนวน 2 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ปัจจัยจากกิจกรรมรบกวน และปัจจัยด้านทัศนคติต่อรุ่นพี่
2. ปัจจัยด้านจิตอาสา ได้แก่ การอาสาเข้ามาทำกิจกรรม

ส่วนปัจจัยที่เหลืออีก 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยจากความชอบส่วนตัวปัจจัยจากบุคคล
อ้างอิง ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม และปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์
ไม่พบประเด็นดังกล่าวว่าเป็นเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา ในกรณีศึกษา

กรณีที่ 5 นางสาวพฤษภา (ผู้มีแรงบันดาลใจในการทำกิจกรรม)

นางสาวพฤษภา ผู้ได้รับแรงบันดาลใจในการทำกิจกรรมจากบุคคลต่าง ๆ ทั้งรุ่นพี่
คุณแม่ และคุณครู โดยทำกิจกรรมตั้งแต่เรียนในระดับชั้นประถมจนถึงปัจจุบัน นางสาวพฤษภา
เป็นผู้มีความสามารถ เคยได้รับคัดเลือกเข้าร่วมกิจกรรมโครงการนักเรียนแลกเปลี่ยน ณ ประเทศ
สหรัฐอเมริกาในระหว่างที่ศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นเวลา 1 ปี นางสาวพฤษภาเกิด
ในครอบครัวที่มีผู้เป็นแม่ให้การสนับสนุน ผลักดันในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี อีกทั้งยังได้ศึกษา
อยู่ในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่มีการส่งเสริมการทำกิจกรรม และมีคุณครูที่คอยสนับสนุน
ผลักดันการทำกิจกรรมอยู่ตลอดเวลา ปัจจุบันนางสาวพฤษภากำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 ใน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และดำรงตำแหน่งฝ่ายประชาสัมพันธ์ของสโมสรนิสิต
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

นางสาวพฤษภาเป็นนักกิจกรรมตั้งแต่สมัยที่ยังเรียนในระดับมัธยม มีโอกาสได้เข้าร่วม
กิจกรรมของทางโรงเรียนอยู่หลายกิจกรรม อาทิ งานสภานักเรียนโดยรับตำแหน่งเป็นเลขานุการ
รับผิดชอบด้านงานเอกสาร งานธนาคารขยะของโรงเรียน รับผิดชอบจัดการขยะภายในโรงเรียน
และเป็นพิธีกรในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับกรณีของนางสาวกมลภา

ในขณะที่นางสาวพฤษภายังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คน และเพื่อน ๆ ได้รวมกลุ่มกันจัดตั้งสภานักเรียน เพื่อน ๆ ในกลุ่มมาจากหลายโรงเรียนแต่มีความคิดที่คล้ายกันคือ มีความเป็นผู้นำและอยากมีโอกาสได้เป็นผู้นำของโรงเรียน ความคิดนี้เกิดขึ้นมาเนื่องจากได้เห็นผู้นำรุ่นพี่นั้นทำงานไม่เกิดประสิทธิภาพ โรงเรียนไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควร จึงรวมกลุ่มกันเพื่อจัดตั้งสภานักเรียนและออกประชาสัมพันธ์ เสนอนโยบายของตนเองเพื่อหาเสียง นโยบายของพรรคคนนั้นมาจากการนำสิ่งที่เด่น ๆ ของแต่ละโรงเรียนจากกลุ่มเพื่อน ๆ มารวมกัน จนในที่สุดพรรคของนางสาวพฤษภาก็ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้นำของโรงเรียนและได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียนตั้งแต่นั้นมาการทำงานเป็นส่วนหนึ่งของสภาโรงเรียนได้มีโอกาสทำอยู่ 1 ปี ในช่วงนั้นทำงานอยู่สองงานใหญ่ ๆ คือ เป็นทั้งสภานักเรียนและรับผิดชอบโครงการธนาคารขยะของโรงเรียน เมื่ออยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก็หยุดงานสภานักเรียนไปแต่ไปรับผิดชอบงานธนาคารโรงเรียนแบบเต็มตัว เมื่อขึ้นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ครูในโรงเรียนจึงได้แนะนำให้สมัครสภานักเรียนอีกครั้ง ซึ่งก็ได้รับการคัดเลือกนางสาวพฤษภาก็กลับมาทำงานทั้งสภานักเรียนและโครงการธนาคารขยะควบคู่กันไปจนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยโครงการธนาคารขยะที่รับผิดชอบได้รับรางวัลชมเชยระดับประเทศ เป็นผลงานที่ภาคภูมิใจของนางสาวพฤษภา และได้มีโอกาสออกแสดงผลงานของตนต่อสาธารณชน

ในช่วงที่เป็นสภานักเรียนนั้น นางสาวพฤษภารับผิดชอบงานเลขานุการของสภา ซึ่งคอยบันทึกวาระการประชุมต่าง ๆ เมื่อเวลาผ่านไปในระยะหนึ่ง คนจึงมีความคิดว่าการได้เป็นเลขานุการนั้นต้องทำงานซ้ำ ๆ เดิม ๆ เมื่อทำไปนาน ๆ จึงเกิดความรู้สึกไม่ชอบงานเอกสาร เพราะตั้งแต่เริ่มเข้าเป็นสภานักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก็ได้เกี่ยวข้องกับงานเอกสารมาตลอด ซึ่งมีความตรงกันข้ามกับกรณีนางสาวมีนาที่มีความชื่นชอบในการทำงานด้านเอกสารและงานธุรการ

นางสาวพฤษภาเป็นคนที่ชอบทำตารางเวลา ทั้งการเรียนหรือกิจกรรมต่าง ๆ จะบันทึกลงตาราง และดำเนินชีวิตตามตารางนั้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงบ้างเล็กน้อย ลักษณะนิสัยดังกล่าวนี้ได้จากคุณแม่ที่เป็นผู้ปลูกฝังตั้งแต่เด็ก นางสาวพฤษภาคิดว่าการมีตารางการทำงานจะทำให้ตนเองรู้ตัวอยู่เสมอว่าในแต่ละวันนั้นทำงานบรรลุตามที่ตั้งเป้าหมายหรือไม่ หรือในบางวันทำไม่ได้ก็ผลัดวันต่อไป ในการจดบันทึกก็ไม่ได้เขียนอะไรมากเพียงแค่เตือนความจำ ให้รู้ว่าต้องทำอะไรก่อนหลัง ในภาพรวมนั้นนางสาวพฤษภาเป็นคนค่อนข้างมั่นใจในตนเองสูง ซึ่งส่วนใหญ่มาจากการได้รับการฝึกฝนมาโดยตลอด จึงทำให้กล้าแสดงออก กล้าพูด กล้าคิด

นางสาวพฤษภากล่าวว่าเหตุผลหลัก ๆ ที่เข้ามาทำงานสโมสรนิสิตมาจากการได้รับความประทับใจจากรุ่นพี่ซึ่งเกิดขึ้นจากการที่ตนเคยเข้าร่วมค่ายคนเป็อนซออล์ก ที่ทางคณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพาเป็นผู้จัดขึ้น โดยส่วนตัวไม่ได้คิดอยากเป็นครูและไม่รู้ตัวเองว่าอยากเป็นอะไร จึงลองส่งใบสมัครเข้าร่วมค่ายมาที่คณะศึกษาศาสตร์ ขณะนั้นจึงมีเพื่อนมาค่ายด้วยกัน 3 คน เมื่อได้มาร่วมกิจกรรมกับค่ายในครั้งนั้นก็ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ หลายอย่าง จนซึมซับความเป็นครูไปแบบไม่รู้ตัว เมื่อมีกิจกรรมให้ลองสอนหนังสือก็ทำได้จนเพื่อน ๆ ในค่ายปรบมือชื่นชม หลังเสร็จสิ้นกิจกรรมค่ายแล้ว นางสาวพฤษภาและรุ่นพี่ในค่ายก็ยังมี การติดต่ออยู่ตลอดเวลา จึงทำให้เกิดความผูกพัน นอกจากนี้ได้มีโอกาสเข้าร่วมกับค่ายของสถาบันอื่น ๆ ก็ยังได้พบกับรุ่นพี่จากค่ายคนเป็นขอสักอีกครั้งจึงยิ่งทำให้เกิดความประทับใจมากขึ้นนางสาวพฤษภามีความชื่นชมเมื่อเห็นรุ่นพี่ซึ่งเรียนในระดับมหาวิทยาลัยสามารถจัดค่าย จัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง จึงมีความรู้สึกที่ว่าอยากมีโอกาสทำกิจกรรมเหมือนรุ่นพี่บ้าง

นางสาวพฤษภากล่าวว่าส่วนหนึ่งของการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต เพราะต้องการการยอมรับ เพราะไม่ต้องการให้คนอื่นมาดูถูก จึงเลือกมาทำกิจกรรมเพื่อสร้างความพิเศษกับตัวเอง ทั้งนี้มีผลมาจากคุณแม่ ซึ่งเป็นผู้หญิงที่เก่งทำงานมาเยอะ จึงทำให้นางสาวพฤษภาซึมซับและเห็นชีวิตมีคุณค่าควรทำอะไรดี ๆ ให้กับตนเองดีกว่าใช้ชีวิตไปวัน ๆ หลายครั้งที่พี่เพื่อนพูดให้ลาออก หรือมาเล่าให้ฟังว่าทำงานหนัก แต่นางสาวพฤษภาก็ไม่ได้สนใจนัก อาจเกิดจากความอิจฉาหรือเหตุผลอื่น จึงทำให้เป็นแรงผลักดันในการอยากทำกิจกรรมมากขึ้นเพื่อลบคำสบประมาทจากเพื่อนที่ไม่เข้าใจ ทั้งนี้เพื่อนที่ให้กำลังใจก็ยังมียุซึ่งจะคอยสนับสนุนและชื่นชมอยู่เสมอ

นางสาวพฤษภาเกิดมาในครอบครัวที่มีคุณแม่จะเป็นผู้สนับสนุนการทำกิจกรรมตั้งแต่เด็ก ๆ ส่วนคุณพ่อก็สนับสนุนแต่จะขำเสมอว่าไม่ให้ทิ้งการเรียน ในภาพรวมแล้วส่วนใหญ่มาจากคุณแม่เนื่องจากคุณแม่เป็นคนเก่ง เป็นนักกิจกรรมตั้งแต่สมัยเรียนมหาวิทยาลัยเหมือนกัน จึงทำให้นางสาวพฤษภามีคุณแม่เป็นแบบอย่างในการทำกิจกรรมมาโดยตลอด ในตอนเด็กตนไม่ค่อยเข้าใจคุณแม่สัก เพราะคุณแม่มักพาไปทำงานด้วยซึ่งตนอยากเล่นตามประสาเด็กมากกว่า บางครั้งคุณแม่ต้องมีการแสดง เช่น รำ คุณแม่ก็จะให้ตนรำด้วย ซึ่งในบางครั้งเกิดความกดดันมาก แต่เมื่อได้มีโอกาสเข้ามามหาวิทยาลัย หรือเมื่อให้แลกเปลี่ยนความสามารถพิเศษตนก็สามารถนำความรู้มาใช้ได้ จึงเห็นว่าสิ่งที่แม่เคี่ยวเข็ญกับตนนั้นมีประโยชน์ ซึ่งก่อให้เกิดการเข้ามาทำงานกับสโมสรนิสิตเพื่อสานต่อประสพการณ์ที่มี และเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ต่อไปในบางครั้งนางสาวพฤษภาก็รู้สึกกดดันเล็กน้อยในตัวของคุณแม่เนื่องจากคุณแม่เป็นผู้หญิงที่ถือว่าเก่งทุกเรื่อง ทำอะไรได้หลายอย่าง ส่วนเรื่องการทำกิจกรรมอื่นๆคุณแม่ไม่ค่อยเป็นห่วงนัก ด้านการเรียนก็มีผลการเรียนลดลงบ้างเมื่อปรับตัวได้จึงมีผลการเรียนที่คงที่ คุณแม่ก็ไม่กังวลกับเรื่องการเรียน ในระยะแรก ๆ ที่ทำกิจกรรมกับสโมสรนิสิตนั้น การทำงานต้องเลิกคืออยู่บ่อย ๆ มีบ้างบางครั้งที่ไม่อยากทำ คุณแม่จะคอยให้กำลังใจในการทำงานจนอยู่กับสโมสรนิสิตมาถึงทุกวันนี้

นอกจากนี้ นางสาวพฤษภายังได้รับแรงบันดาลใจจากคุณครูที่โรงเรียนในการทำกิจกรรม ซึ่งมีคุณครูที่โรงเรียนท่านหนึ่งสอนวิชาภาษาอังกฤษได้สังเกตเห็นความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของนางสาวพฤษภา จึงส่งเสริมให้ไปแข่งกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับทักษะภาษาอังกฤษอยู่บ่อย ๆ อีกทั้งครูดังกล่าวยังเป็นพี่ปรึกษาของสภานักเรียนที่นางสาวพฤษภาทำอยู่ และมักเล่าเรื่องราวในมหาวิทยาลัยให้ฟังอยู่บ่อย ๆ ทำให้นางสาวพฤษภาซึมซับ และได้รับแรงบันดาลใจทำให้มีความสนใจในการทำกิจกรรม

โดยส่วนตัวของนางสาวพฤษภา ตนมีความชื่นชอบในการทำกิจกรรม นางสาวพฤษภาเลือกเข้ามาทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย เพราะคิดว่าการทำกิจกรรมในโรงเรียนมีความหลากหลาย น้อย แต่กิจกรรมของมหาวิทยาลัยมีความหลากหลายอยู่มาก ซึ่งจะได้รับประสบการณ์ที่ต่างกัน นางสาวพฤษภาเป็นคนชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ต้องการหาเพื่อนใหม่ ๆ และเป็นคนที่เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย ชื่นชอบการทำงานเบื้องหน้า โดยเฉพาะการเป็นพิธีกรเป็นงานที่ชื่นชอบมากเพราะแต่ละงานที่ไปมีความแตกต่างกันได้เจอผู้คนหลากหลายสามารถตอบสนองความต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่ของตนเองได้ ทั้งนี้สาเหตุที่ชอบงานพิธีกรนั้นเกิดจากคุณแม่เป็นพิธีกร เมื่อคุณแม่ไปงานต่าง ๆ จะพาไปด้วยจึงเกิดการซึมซับ และชื่นชอบการทำงานพิธีกร ซึ่งเป็นสิ่งจูงใจอย่างหนึ่งที่ทำให้นางสาวพฤษภาเข้ามาทำงานสโมสรมนีสิต นางสาวพฤษภาคิดว่าการทำงานสโมสรมนีสิต จะทำให้ตนได้ทำงานพิธีกรเนื่องจากเห็นรุ่นพี่ที่เป็นพิธีกรก็มาจากการทำกิจกรรมสโมสรมนีสิต จึงคิดว่าถ้าตนเองเข้ามาทำงานส่วนนี้จะได้ทำงานพิธีกรที่ตนเองชื่นชอบควบคู่ไปกับการเรียน แต่ก็หวังประสบการณ์ด้านอื่น ๆ ไปด้วย

นอกจากนี้ การได้เข้ามาทำงานกับสโมสรมนีสิตนั้นมาจากการที่นางสาวพฤษภาต้องการหากิจกรรมทำ นางสาวพฤษภาไม่ชอบการเรียนเพียงอย่างเดียวอยากหาสิ่งใหม่ ๆ ที่นอกเหนือจากการเรียนมาเพิ่มเติมประสบการณ์ของตนเองช่วยให้เกิดการพัฒนาตนเอง ได้ฝึกฝนทักษะหลายด้าน ได้เรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยทำ ได้เพื่อนใหม่ และฝึกแก้ปัญหา การเรียนนั้นทำให้รู้จักเพื่อนแต่ในสาขาเดียวกัน แต่เมื่อเข้ามาทำงานกับสโมสรมนีสิตจะมีเพื่อนในสาขาอื่น ๆ เพิ่มขึ้น การพูดคุยปรึกษางานก็ง่ายขึ้น เมื่อมีความเค็ดร้อนทั้งการทำงานหรือการเรียนก็สามารถขอความช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ ทำให้มีเครือข่ายทั้งการเรียนและการทำงานมากขึ้น

การเข้ามาทำกิจกรรมของนางสาวพฤษภานั้น คิดเพียงแค่ต้องการช่วยเหลือคณะศึกษาศาสตร์ คือ มาด้วยจิตอาสาไม่เคยคิดเรื่องค่าตอบแทนใด ๆ เพราะตอนทำกิจกรรมในสมัยมัธยมศึกษาไม่ได้ค่าตอบแทนอยู่แล้ว แต่เหตุผลที่เข้ามาทำกิจกรรมเพราะต้องการทักษะ ต้องการฝึกฝนตนเอง นางสาวพฤษภาคิดว่าหากคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ ตนเองมีจิตอาสา 70 เปอร์เซ็นต์ อีก 30 เปอร์เซ็นต์คือประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ ทั้งนี้ให้เหตุผลว่าเนื่องจากคนที่เข้ามาทำงานใน

ส่วนนี้คงไม่มีใครทุ่มหมดยกทั้ง 100 คะแนน อย่างน้อยก็ต้องหวังอะไรให้กับตนเองอยู่บ้างการที่ได้มาทำงานในตรงนี้ก็ถือว่าตนเองได้บรรลุตามที่ตั้งเป้าหมายไว้แล้ว ในปัจจุบันก็มีความสุขกับการใช้ชีวิต มีบ้างเล็กน้อยที่มีปัญหาในขณะที่ทำงาน แต่เมื่อเลิกงานแล้วทุกคนก็เป็นมิตรกันได้เหมือนเดิม

วิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์

จากคำสัมภาษณ์ข้างต้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่นำมาสู่การตัดสินใจในการเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวพฤษภา ดังนี้

1. ปัจจัยด้านบุคคลอ้างอิง

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวพฤษภาที่มีผลมาจากกลุ่มบุคคลอ้างอิง มีดังนี้

1.1 การได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่

เริ่มต้นตั้งแต่ครั้งที่นางสาวพฤษภาเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และได้เข้าร่วมกิจกรรมค่ายคนเป็นอนช่อสักตอนกับทางคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่จัดขึ้นเพื่อนำนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทั่วประเทศ ที่มีความต้องการศึกษาต่อในสาขาครู มาเข้าค่ายที่มหาวิทยาลัยบูรพา และนางสาวพฤษภาได้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ด้วยจากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่านางสาวพฤษภาเกิดความประทับใจในตัวรุ่นพี่ที่นำกิจกรรมค่ายแห่งนี้เป็นอย่างมาก นางสาวพฤษภาจะกล่าวชื่นชมรุ่นพี่ที่จัดกิจกรรมบ่อย ๆ และหากได้เข้ามาเรียนที่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ตนก็จะตั้งใจที่จะเข้ามาทำกิจกรรมเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตของคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อที่จะได้มีโอกาสทำกิจกรรมเหมือนรุ่นพี่บ้าง

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ใช่ค่ะ หนูเห็นพี่เขาทำได้แบบนี้ ดูแบบว่า เอ๊ย...อยู่มหาวิทยาลัยสามารถจัดค่ายได้แบบนี้เลยหรอ ก็เลยรู้สึกว่ามันก็อยากทำเหมือนพี่เขาบ้าง หลักร ๆ ไม่ค่อยเกี่ยวกับพ่อแม่เท่าไรเกี่ยวกับพี่อย่างเดียว...” (นางสาวพฤษภา, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2557)

1.2 การได้รับแรงบันดาลใจจากครอบครัว

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า การทำกิจกรรมของนางสาวพฤษภาตั้งแต่เด็กจนถึงปัจจุบันนั้น ส่วนหนึ่งมาจากการผลักดันของคุณแม่ที่เป็นนักกิจกรรม นางสาวพฤษภากล่าวว่าตนรู้สึกว่าคุณแม่ของเธอเป็นผู้ที่มีความสามารถมาก อีกทั้งคุณแม่ของเธอยังผลักดันสนับสนุนให้นางสาวพฤษภาทำกิจกรรมตั้งแต่เด็ก ๆ จนบางครั้งทำให้นางสาวพฤษภารู้สึกกดดัน และต้องการที่จะฝึกฝนให้ตนเองมีความสามารถและเก่งเหมือนอย่างคุณแม่ จนเกิดความคิดที่ทำให้เข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตเพื่อฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ให้กับตนเอง

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ใช่ หนูรู้สึกเพราะว่าแม่ด้วยมั้ง แบบแกทำอะไรมาเยอะมาก คือหนูก็ไปกับแฉะ หนูรู้สึกว่าคนเรานะเกิดมาทั้งทีแบบว่า น่าจะทำอะไรดี ๆ ให้กับตัวเองแล้วก็คนอื่นนะ คือไม่รู้สิ มันดูแบบว่ามีคุณค่าดี มันดูไม่เหมือนแบบว่าใช้ชีวิตไปวัน ๆ นะคะ...” (นางสาวพฤษภา, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2557)

“...ใช่ เหมือนหนูกลับบ้านที่ นี้ เออ ดี ๆ แล้ว จะได้มาเป็นพิธีกรงานนี้ให้แม่ อะไรอย่างนี้ บางทีรำเปิดงาน หนูรำเป็นเดินเป็นก็เพราะแฉะนั้นแหละ แต่ตอนแรก ๆ หนูจะแบบว่า บ๊ิงเลขนะ แบบก่อนงานทุกงานตอนเด็ก ๆ เลขนะ ประถมปลายอย่างเนี่ย ก็เลขบ๊ิง แบบ อู๊! แม่ รำอีกแล้ว ซ้อม ๆ ไปอะไรอย่างเนี่ย หนูบอกแม่อะไรกันนักกันหนาเนี่ย...” (นางสาวพฤษภา, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2557)

อีกทั้งนางสาวพฤษภายังกล่าวว่า ประสบการณ์หรือทักษะต่าง ๆ ที่ตนได้รับ ล้วนมาจากการสนับสนุนเกี่ยวเชิญของแม่ ทำให้ตนนักกิจกรรมมาจนถึงทุกวันนี้

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ใช่ แบบต้องมาซ้อมรำ พอหลัง ๆ คิดทำเองอย่างเนี่ย เสร็จยังใช้เวลา 10 นาทีนะ จำทำได้อยู่ อะไรอย่างเนี่ย บางทีกดดันหนูก็ร้องไห้แหละ แต่พอเริ่มมาอยู่มหาวิทยาลัยใช่ มันก็เริ่ม รู้ตัวว่าสิ่งที่แม่ให้เราเนี่ยมันใช้ได้เนี่ย มันเอามาใช้จริง ๆ ได้ เหมือนแบบว่าอย่างแลกเปลี่ยน อย่างเนี่ย เขาให้ไหว้ความสามารถ เฮ้ยเราทำได้ แม่เคยสอนอะไรอย่างเนี่ย มันก็เริ่มรู้สึก เฮ้ย! มันเจ๋งนะ มันดีนะ เราไม่ต้องมาฝึกใหม่มา...” (นางสาวพฤษภา, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2557)

1.3 การได้รับแรงบันดาลใจจากครู

จากคำสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยที่เกิดจากบุคคลอ้างอิงที่ทำให้นางสาวพฤษภา เข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต ได้แก่ แรงบันดาลใจจากคุณครูที่โรงเรียนเก่าที่เป็นส่วนสำคัญของการทำกิจกรรมของนางสาวพฤษภา เนื่องจากคุณครูเป็นผู้สนับสนุนให้นางสาวพฤษภาทำกิจกรรม ตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม ทำให้นางสาวพฤษภาเป็นนักกิจกรรมมาจนถึงปัจจุบันนี้

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ก็ครูอย่างเนี่ย ก็มีครูคนหนึ่งแบบว่าสอนภาษาอังกฤษหนู คือหนูเป็นคนชอบ สายวิทย์คณิต หนูไม่เคยชอบภาษาอังกฤษเลย พอหนูขึ้นมัธยมมีครูคนหนึ่งชื่อครูกฤษณะ คือแก็แบบว่าเห็น Accent เราตอนแนะนำตัวอะไรอย่างเนี่ย แก็ก็เลยแบบเรอนะมีพรสวรรค์ภาษาอังกฤษนะ แต่หนูไม่เคยรู้จริง ๆ เพราะหนูชอบวิทย์ ซึ่วะอะไรมากกว่า แล้วแก็ก็ให้ไปแข่งพูดสปีชแข่งละครสั้น อะไรบ่อยมาก ตั้งแต่มัธยม ม.1-ม.2 แข่งเรื่อย ๆ จนหนูรู้สึกว่า หนูอยากเรียนสายภาษาไปเลยนะคะ

แต่พออยู่ ม.3 นะ อยู่กับเพื่อนแล้ว ม.4 จะต่อโรงเรียนเดิมแต่เพื่อนอาจจะมียุวิทย์คณิตกันหมดเลย ทั้งห้อง แล้วหนูบอก เฮ้ย จะไปนั้นคนเดียวได้ไง หนูก็เลยยอมอยู่วิทย์คณิต แม่ก็บอกว่า เออ... วิทย์คณิตไม่เป็นไรหรอก ภาษาอังกฤษก็เสริม ๆ ไปเรื่อย ๆ แต่อยากให้เรียนวิทย์คณิตไงแม่นะ...” (นางสาวพฤษภา, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2557)

“...ใช่ มีครูแบบว่า ผลักดันแบบว่า เออ เธอก็ทำกิจกรรมในโรงเรียน พอไป มหาวิทยาลัยก็ดีนะ...”นางสาวพฤษภา. (2557). สัมภาษณ์. 21พฤศจิกายน.

“...ใช่ค่ะ เพราะว่าแก็ปเป็นเหมือนที่ปรึกษาอะไรอย่างเนี่ย ของสถานักเรียน อะไรอย่างเนี่ยค่ะ แก็ปก็บอกว่าอยู่มหาวิทยาลัยมันก็มีแบบนี้แหละถ้าให้ดีก็แบบทำต่อไปอย่างเนี่ยค่ะ แล้วครูก็สอนภาษาอังกฤษด้วยก็ได้เยอะ ไปสอบแลกเปลี่ยนนี้หนูก็ได้จากแก็ปเหมือนกัน แก็ปบอกว่าไปเลย ๆ แต่ตอนแรกหนูบอกว่าจะรอ AFS เพราะจะได้ทุนไป เสร็จแม่บอกไม่ต้องรอแล้วเออ... เราไม่รู้ว่าจะได้หรือไม่ได้ทุนนั้น แก็ปเลยไปก่อนบอกว่าไปเลยร้องไห้เลย ก็ไปเตรียมไม่ทันด้วย มาบอกแก็ปก่อน 3 วันอะไรอย่างเนี่ยค่ะ ไม่ได้ลาเพื่อน ไม่ได้จัดงาน แม่ก็เลยรีบจัดงานเลย...” (นางสาวพฤษภา, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2557)

2. ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวพฤษภาที่มีผลมาจากการต้องการผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม มีดังนี้

2.1 การต้องการหาประสบการณ์ให้กับตนเอง

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นางสาวพฤษภามีความต้องการที่จะหาประสบการณ์หาสิ่งใหม่ ๆ ให้กับตนเอง จากการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต นางสาวพฤษภาคิดว่าการทำกิจกรรมจะทำให้ตนเองได้รับในส่วนนี้

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวไว้ว่า

“...ใช่ หนูไม่ชอบทำอะไรเดิม ๆ นะ หนูเป็นคนทีแบบว่ารู้สึกอยู่กับอะไรเดิม ๆ ไม่ได้ แต่ว่าเป็นพิธีกรนะงานมันไม่เหมือนเดิมนะ มันก็เลยใหม่ ๆ แต่ถ้าทำ ๆ แต่งานเอกสารมันไม่ค่อยชอบแล้ว มันซ้ำ ๆ...” (นางสาวพฤษภา, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2557)

“...มี...แบบว่าเรียนในเอกอย่างเนี่ยเราก็จะรู้จักเพื่อนในเอกอย่างเดียว แล้วแบบพอเจอเอกอื่นเราจะไม่กล้า แต่พอมาเป็นสโมสรรู้สึกว่าเราได้ประสานงานหลาย ๆ เอก ได้มาประชุมกันเห็นกันหลาย ๆ เอกอย่างเนี่ย เวลาแบบว่าเหมือนเราไปไหนมาไหน เราได้คุยกับเอกอื่น เขามาหักเราอะไรอย่างนี้ มันก็รู้สึกเป็นมิตรภาพแบบ เฮ้ย! ต่างเอก เฮ้ย! เราเป็นเพื่อนต่างเอกได้นะ อะไร

อย่างนี้ รู้สึกดีนะเวลามีเพื่อน เวลามีปัญหาอย่างนี้ สมมติว่าแบบคณิตอย่างนี้ หนูไม่ค่อยเก่ง อ้าวหนูมีเพื่อนเอกคณิตนะ ด้วยความที่แบบเป็นสโมฯ ไซม์บี้ เขาก็เลยจะอ้อ... โนซ์ อะไรอย่างนี้ หนูก็แบบว่า เฮ้ย! ได้เอามาใช้ในเวลาเรียนเลยนะขี้มเครื่องคิดเลขอย่างนี้ คือเราไม่ต้องแบบว่า คิดมากเลยนะเฮ้ย! ขี้มเพื่อนเอกคณิตสิ อะไรอย่างนี้...” (นางสาวพฤษภา, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2557)

“...ได้การพัฒนาตัวเอง แบบพัฒนาทักษะในหลาย ๆ ด้าน ได้ฝึกฝน ได้เรียนรู้อะไรใหม่ ๆ ด้วย บางอย่างไม่เคยทำ เราก็ได้เรียนรู้ ถึงแม้ตอนแรกอาจจะทำได้ไม่ดี แต่แบบว่าเราได้เรียนรู้ไปเรื่อย ๆ ได้ฝึกแก้ปัญหา อะไรอย่างนี้ ดีมากเลย...” (นางสาวพฤษภา, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2557)

2.2 แรงจูงใจจากสิ่งที่ตนเองชื่นชอบ

จากการสัมภาษณ์พบว่า นางสาวพฤษภาชื่นชอบในการทำงานด้านพีธีกร และคิดว่าการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมนิต จะทำให้ตนได้ทำงานด้านพีธีกร ได้ฝึกฝนทักษะด้านพีธีกร ซึ่งเป็นสิ่งที่ตนเองชื่นชอบและอยากทำ

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ใช่ เพราะว่าเหมือนตอนที่หนูเห็นรุ่นพี่อย่างนี้ เขาก็มีพีธีกร แล้วเขาก็มาจาก สโมฯ อะไรอย่างนี้ หนูว่าการที่หนูได้เข้ามาทำสโมก็อาจจะได้ทำสิ่งที่ตัวเองชอบควบคู่ไปกับการเรียน มันอาจจะสบายใจ ไม่ใช่ นั่งเรียนเครียด ๆ...” (นางสาวพฤษภา, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2557)

3. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรมนิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวพฤษภาที่มาจากความชอบส่วนตัว มีดังนี้

3.1 การชื่นชอบในการทำกิจกรรม

เนื่องจากผู้วิจัยพบว่า สมัยเรียนมัธยมนางสาวพฤษภาทำกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย ทั้งในรูปแบบของคณะกรรมการสถานักเรียน งานพีธีกร และงานเบื้องหลังต่าง ๆ การที่นางสาวพฤษภาทำกิจกรรมมาตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม จึงทำให้เกิดการซึมซับการเป็นนักกิจกรรม ทำให้เมื่อมาเรียนในระดับมหาวิทยาลัย นางสาวพฤษภามีความชื่นชอบในการทำกิจกรรมมาตั้งแต่สมัยเรียนมัธยมอยู่แล้ว จึงเลือกที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ต่อไป เพื่อเป็นการสร้างประสบการณ์ให้กับตนเอง

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ก็เป็นส่วนหนึ่งค่ะแบบว่า เราก็ชินกับการทำเนอะ กิจกรรมมาคู่ ๆ กับการเรียน มาตลอด พอมามหาวิทยาลัยคิดว่าเรียนอย่างเดียวมันก็ไม่ค่อยอยู่ในหัว เหมือนอยากหาอะไรทำ...” (นางสาวพฤษภา, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2557)

3.2 การเป็นนักกิจกรรมต่อเนื่องตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นางสาวพฤษภาเคยเป็นนักกิจกรรมตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม ทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด และมีความเป็นนักกิจกรรมอยู่ในตัวเองอยู่แล้ว จึงวิเคราะห์ได้ว่าการทำกิจกรรมต่อเนื่องมาจากสมัยเรียนมัธยม เป็นปัจจัยที่ทำให้นางสาวมีนาตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ก็หลายอย่างคะ อย่างเช่น พวกด้านสภานักเรียน หนูก็เคยเป็นเลขานุการแบบทำพวกเอกสารการดำเนินงานอะไรอย่างนี้คะ แล้วก็เลขของธนาคารขยะของโรงเรียน ก็คือการจัดการขยะภายในโรงเรียน แล้วก็เป็นที่กรงานต่าง ๆ ของโรงเรียนคะ ไปเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการของโรงเรียน เป็นสภานักเรียนเหมือนสภามหาวิทยาลัยอะไรอย่างนี้คะ...” (นางสาวพฤษภา, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2557)

4. ปัจจัยด้านจิตอาสา

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ของนางสาวพฤษภาที่มีผลมาจากจิตอาสาภายในตัวบุคคล มีดังนี้

4.1 การอาสาเข้ามาทำกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นางสาวพฤษภาเป็นผู้ที่มีจิตอาสาในการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม การตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตส่วนหนึ่งมาจากการมีจิตอาสา โดยที่นางสาวพฤษภามีความต้องการที่จะเข้ามาทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมเพื่อช่วยเหลืองานของคณะศึกษาศาสตร์

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ไม่ ๆ ไม่เคยคิดว่าหนูจะทำอาชีพพิธีกร คือคิดว่าแบบว่า 4 ปีในมหาวิทยาลัยอยากทำอะไรใหม่ ๆ ให้แบบว่าช่วยเหลือส่วนรวม อะไรอย่างนี้ คือแต่อย่างไม่ได้แบบว่า หนูยังไม่รู้ว่าหนูจะเอาส่วนไหนที่หนูได้ใน 4 ปีไปใช้ แต่หนูอยากเก็บเกี่ยว...” (นางสาวพฤษภา, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2557)

“...อ้อ...แต่หนูไม่เคยคิดเรื่องตั้งค์เลขนะ หนูไม่เคยคิดด้วยซ้ำว่าเราทำงานเราต้องได้ตั้งค์ในส่วนนี้ กิจกรรมก็กิจกรรม ยังไงก็ไม่ได้ตั้งค์อยู่แล้วนะ คือหนูทำตอนมัธยมหนูก็ไม่ได้ตั้งค์...” (นางสาวพฤษภา, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2557)

5. ปัจจัยอื่น ๆ

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวพฤษภาที่มาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ มีดังนี้

5.1 การต้องการการยอมรับ

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นางสาวพฤษภาเลือกที่จะเข้ามาทำกิจกรรมเพื่อที่จะสร้างความพิเศษให้แก่ตนเอง และไม่ต้องการให้ผู้อื่นมาดูถูก จึงทำให้ตนเห็นว่าชีวิตมีคุณค่าควรทำอะไรดี ๆ ให้แก่ตนเองดีกว่าใช้ชีวิตเรื่อย ๆ ไปวัน ๆ ทั้งนี้ปัจจัยดังกล่าวมีผลมาจากคุณแม่ของนางสาวพฤษภาที่เป็นผู้วางรากฐานในการทำกิจกรรมให้นางสาวพฤษภา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...เฮ้ย จริง ๆ เราก็มีความคิดนี้อยู่นะ หนูก็มีความคิดนี้แหละว่า เออใคร ๆ ก็อยากให้ไม่รู้สิ หนูก็ว่าก็ต้องการยอมรับ ไม่ต้องการแบบว่ามาดูถูกอะไรอย่างนี้มั้ง...” (นางสาวพฤษภา, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2557)

สรุปเหตุผลของการตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวพฤษภา โดยเรียงตามน้ำหนักจากข้อค้นพบ จำนวน 5 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยด้านบุคคลอ้างอิง ได้แก่ การได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่ การได้รับแรงบันดาลใจจากครอบครัว และการได้รับแรงบันดาลใจจากครู
2. ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม ได้แก่ การต้องการหาประสบการณ์ให้กับตนเอง และแรงจูงใจจากสิ่งที่ตนเองชื่นชอบ
3. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว ได้แก่ ความชื่นชอบในการทำกิจกรรม และการเป็นนักกิจกรรมต่อเนื่องตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม
4. ปัจจัยด้านจิตอาสา ได้แก่ การอาสาเข้ามาทำกิจกรรม
5. ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ การต้องการการยอมรับ

ส่วนปัจจัยที่เหลืออีก 1 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์ ไม่พบประเด็นดังกล่าวว่าเป็นเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในกรณีศึกษานี้

กรณีที่ 6 นางสาวมิถุนา (ผู้ที่รักในการทำกิจกรรม)

นางสาวมิถุนานักกิจกรรมผู้ที่มีความชื่นชอบในการทำกิจกรรมตั้งแต่สมัยยังเด็ก นางสาวมิถุนาเติบโตมากับการทำกิจกรรม ผ่านการทำกิจกรรมมาอย่างมากมาย ปัจจุบันนางสาวมิถุนากำลังศึกษาชั้นปีที่ 3 ในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และดำรงตำแหน่งเหรียญกฐิตสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยมีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมสโมสรนิสิต เป็นเวลา 3 ปี

นางสาวมิถุนาเริ่มทำกิจกรรมตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มีความคล้ายคลึงกับกรณีของนางสาวกฤษภาและนางสาวพฤษภา โดยเป็นคณะกรรมการสภานักเรียน เมื่อนางสาวมิถุนา

ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นก็ห่างจากกิจกรรมไปช่วงหนึ่ง แล้วมาเริ่มทำงานสถานักเรียนอีกครั้งในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และได้รับการคัดเลือกให้เป็นประธานชมรมของโรงเรียน นางสาวมิถุนาได้รับการคัดเลือกให้เป็นนักเรียนพระราชทานของโรงเรียน และได้รับการคัดเลือกให้เป็นเยาวชนคนเก่งในสมเด็จพระเทพฯ รุ่นที่ 5 นางสาวมิถุนาชื่นชอบการทำงานงานเบื้องหลังเนื่องจากงานสถานักเรียนนั้นมีการทำงานที่คล้ายงานของสโมสรนิสิต ซึ่งต้องคอยเตรียมกิจกรรมเมื่อทางโรงเรียนมีการจัดงาน แต่การทำงานของสภจะเป็นการทำงานร่วมกับอาจารย์ในบางงานก็จะมีอิสระในการทำงานและการตัดสินใจ แต่บางงานอาจจะต้องมีอาจารย์คอยกำกับดูแลบ้าง

จุดเริ่มต้นของการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตของนางสาวมิถุนานั้น มาจากความประทับใจในวันที่มาประชุมผู้ปกครอง ในช่วงกิจกรรมที่ผู้ปกครองเข้าประชุมนั้น ส่วนของนิสิตก็จะแยกมาอยู่อีกห้องหนึ่ง ซึ่งก็จะมีรุ่นพี่มาคอยดูแล มาพูดคุย มาทำกิจกรรมให้ไม่น่าเบื่อ ในครั้งนั้นตนเองจึงรู้สึกประทับใจรุ่นพี่และคิดว่าต้องการเข้ามาทำกิจกรรมแบบรุ่นพี่บ้าง นอกจากความประทับใจที่มีต่อรุ่นพี่แล้ว เหตุผลของการเข้ามาทำงานสโมสรนิสิตอีกอย่างหนึ่ง คือความเคยชินกับการทำกิจกรรมของตนมาตั้งแต่เด็ก เมื่อเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยจึงเกิดความรู้สึกอยากทำกิจกรรมต่อเนื่องต่อไป นางสาวมิถุนาเข้ามาทำงานสโมสรนิสิตด้วยตนเอง ไม่มีใครชวนเข้ามา การตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตของตนเริ่มต้นตั้งแต่ในช่วงที่ตนเข้าร่วมกิจกรรมรับน้องนางสาวมิถุนาได้ฟังจากรุ่นพี่ว่ามีการรับสมัครนิสิตเข้ามาทำงานกับสโมสรนิสิต ทั้งนี้ปัจจัยสำคัญที่ทำให้มาทำงาน คือ ไม่ต้องการให้ตนเองมีเวลาว่าง เพราะไม่ชอบการอยู่ว่างเฉย ๆ จึงต้องหากิจกรรมทำอยู่ตลอด จึงเกิดความสนใจและต้องการเข้ามาสมัครเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต

“การทำกิจกรรมทำให้มีความสุข” เป็นคำกล่าวของนักกิจกรรม เป็นสิ่งที่แสดงออกของนางสาวมิถุนา นางสาวมิถุนารู้สึกมีความสุขกับการทำกิจกรรมได้พบเพื่อนที่ศึมน้ำใจ ที่จะคอยช่วยเหลือด้านการเรียนและการทำกิจกรรม นางสาวมิถุนาจึงคิดว่าเมื่อตนเองทำกิจกรรมแล้วชีวิตมีความสุขจึงอยากเข้ามาทำกิจกรรมในสโมสรนิสิต ในการทำกิจกรรมนั้นนางสาวมิถุนาจะไม่ชอบระบบการทำงานด้วยความกดดัน เพราะคิดว่าทำแล้วไม่ทำให้เกิดความสุขแต่การทำงานสโมสรนิสิตนั้นจะเป็นการทำงานในระบบการกดดัน รุ่นพี่มักกดดันว่าปีที่ผ่านมาเคยทำมาได้อย่างไร ปีนี้ก็ต้องดีเช่นกัน เป็นสิ่งที่นางสาวมิถุนารู้สึกว่าการทำงานในระบบที่ใช้ความกดดันแบบนี้เป็นการบั่นทอนกำลังใจเป็นอย่างมาก ซึ่งอาจเป็นเหตุผลให้คนไม่อยากเข้ามาทำกิจกรรมในสโมสรนิสิต หรือมีจำนวนน้อยลง

นางสาวมิถุนากล่าวเพิ่มเติมว่าการเข้ามาทำงานกับสโมสรนิสิตจริง ๆ แล้วไม่ได้คาดหวังหรือต้องการอะไรจากตรงนี้ นางสาวมิถุนาเข้ามาทำกิจกรรมด้วยความเคยชินที่ทำมาตั้งแต่เด็กอยากทำเพื่อหาความสุข ความสนุกสนาน อยากลองสิ่งแปลกใหม่ ได้ทำกิจกรรมไปเรื่อย ๆ

โดยไม่ได้คาดหวังคำตอบแทนใด ๆ หรือคาดหวังว่าจะได้อะไรในอนาคต แต่สิ่งที่ได้คือ ประสบการณ์ที่ดี ซึ่งเป็นผลพลอยได้โดยเฉพาะด้านการทำงานกับคนหมู่มาก เหตุผลหลัก ๆ ที่ทำให้ตัดสินใจเข้ามาทำงานสโมสรนิสิตนั้น อันดับหนึ่งคือมาจากตนเอง รองลงมาคือแรงบันดาลใจที่ได้รับจากรุ่นพี่ที่ทำกิจกรรมในสโมสรนิสิตที่เป็นสิ่งทำให้อยากนำไปเป็นแบบอย่าง

วิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์

จากคำสัมภาษณ์ข้างต้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่นำมาสู่การตัดสินใจในการเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวมิถุนา ดังนี้

1. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวมิถุนาที่มาจากความชอบส่วนตัว มีดังนี้

1.1 การเป็นนักกิจกรรมต่อเนื่องตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เหตุผลหลักของการตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตของฟิล์ม เป็นความต่อเนื่องจากการทำกิจกรรมตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม เนื่องจากเกิดจากความเคยชินของตัวเองนางสาวมิถุนาเองที่เคยทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตั้งแต่สมัยเรียนมัธยมที่โรงเรียนเก่าจนได้เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย จึงเกิดความรู้สึกอยากทำกิจกรรมต่าง ๆ ต่อไป

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...หนูว่าน่าจะเป็นความเคยชินของหนูนะค่ะ คือเหมือนกับว่าเราทำมาตั้งแต่เด็ก ๆ แล้วแล้วพอเหมือนได้เข้ามาทำ พอเหมือนทำมาเรื่อย ๆ พอมาถึงตรงนี้เหมือนเราก็ก็นึกอยากจะทำอะไร ทำต่ออย่างเนี่ยค่ะ เพราะว่าเหมือนตอนที่อยู่มัธยมมันก็จะมีความแบบว่าพี่สู่น้องอะไรอย่างนี้ พอเข้ามาอย่างนี้เหมือนกับคิดว่า เอ้อ..มันอาจจะได้เป็นที่ที่แบบกลับไปเล่าให้น้องฟังว่ามาอยู่ตรงนี้เป็นอะไรอย่างนี้ค่ะ ตอนแรกที่เข้ามาเลยอยากเข้ามาเพราะอยากทำงาน เหมือนอย่างที่บอกที่หนึ่งก็คือ นิสัยเคยชิน แต่พอเข้ามาแล้วมีจุดประสงค์อะไรมั๊ย ไม่ค่ะ เหมือนกับว่าพอระหว่างที่ทำงานในนี้มันเหมือนได้เรียนรู้อะไรไปเรื่อย ๆ หนูไม่ชอบที่จะอยู่นิ่ง ๆ อยู่ว่าง ๆ...” (นางสาวมิถุนา, สัมภาษณ์, 3 ธันวาคม 2557)

1.2 ความชื่นชอบในการทำกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นางสาวมิถุนาสัมผัสเข้ามาทำงานสโมสรนิสิตด้วยตนเองโดยไม่มีบุคคลใดชักชวนเข้ามาเกิดจากการตัดสินใจของตนเอง เพราะนางสาวมิถุนาชื่นชอบการทำกิจกรรม เป็นนักกิจกรรมของโรงเรียน เคยทำกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่สมัยยังเด็ก นางสาวมิถุนารู้สึกมีความสุขกับการทำกิจกรรมมาตั้งแต่สมัยเป็นเด็กแล้วได้พบเพื่อนที่ดีที่มีน้ำใจ มีความรู้สึกที่ตนเองทำกิจกรรมแล้วชีวิตมีความสุข จึงมีทัศนคติที่ดีต่อการทำกิจกรรมมาโดยตลอด

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...มันอาจจะเป็นเพราะว่าได้ทำกิจกรรมแล้วมีความสุขมั้งคะ สมัยตอนอยู่ที่โรงเรียนเก่า ถ้าเป็นผู้นำกิจกรรมก็จะมีเพื่อนคอยช่วยทำกิจกรรมตลอด อีกอย่างหนึ่งคือ ยังมีเพื่อนบางกลุ่มที่ไม่ได้มาทำกิจกรรมเป็นกลุ่มเพื่อนที่เขาโฟกัสแต่เรื่องเรียน แต่เขาก็จะเป็นคนจะคอยเตือนว่ามีงานที่อาจารย์สั่งนะ มีการบ้านนะ ซึ่งเหมือนกับว่าหนูตั้งต้นคิดตั้งแต่เรียนมัธยม นอกจากจะมีคนชวนทำกิจกรรมแล้วยังมีคนที่จะคอยเตือนเรื่องเรียนว่าพุงนี้มีสอบนะ อย่าลืมนะอะไรอย่างนี้ก็จะเลยทำให้รู้สึกว่าคุณมาอยู่ที่นี่ ที่คณะศึกษาศาสตร์ก็ยังคงเจอเพื่อนที่มีลักษณะนิสัยเหมือนกับเพื่อนมัธยม เลยมีความรู้สึกว่าคุณอยากทำกิจกรรมต่อไปอีก...” นางสาวมิธนา, สัมภาษณ์, 3 ธันวาคม 2557)

1.3 การหากิจกรรมทำเพื่อไม่ให้ตนเองว่าง

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นางสาวมิธนามีความเป็นนักกิจกรรมสูง ชื่นชอบในการทำกิจกรรม เป็นคนไม่ชอบการอยู่หนึ่ง ไม่ชอบการอยู่ว่างเฉย ๆ จากที่ได้กล่าวมาจึงวิเคราะห์ได้ว่าด้วยเหตุผลที่นางสาวมิธนาไม่ชอบการอยู่ว่างเฉย ๆ จึงเป็นปัจจัยที่ทำให้นางสาวมิธนาตัดสินใจเข้ามาทำงานสโมสรนิสิต

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ปัจจัยไม่ชอบอยู่ว่างคะ เพราะตอนแรกมาครั้งแรกงานมันหนักมากใช้มั๊ยตอนที่ทำพาเหรดนะ พี่หนึ่ง แล้วมันจะมีช่วงหนึ่งที่หายไปเลยนะ แล้วมันรู้สึกว่ามันว่างมากจนมันมานั่งคุยเล่นกัน ตอนปี 1 จำได้เลย คือพอหมดงาน Thanks พี่ หมดงานอะไรไปแล้ว หมดงานทุกอย่างแล้วมันเหมือนต่างคนต่างว่าง ก็รู้สึกแบบ เอ๊ะ วันนี้ไม่ได้ไปสโมสรฯ แล้วเหอ วันว่างแล้วอะไรอย่างนี้ ก็มันมานั่งเล่นกันที่โดมแก้ว หนูไม่ชอบอยู่คนเดียวว่ะ ไม่รู้มันนั่งแล้วแบบทำอยู่คนเดียวในห้องสี่เหลี่ยม ทำอะไรเปิดเน็ตอย่างเดียว นั่งเล่นแต่เน็ตบู๊คทั้งวัน ถ้าหนูไม่ได้ทำสโมสรฯ นะ หนูก็คงจะอยู่กับเน็ตบู๊คของหนูทั้งวัน แล้วหนูก็ไม่ใช้คนที่ชอบดูหนัง ชอบออกไปเที่ยว ชอบอะไรอย่างเนี่ย...” นางสาวมิธนา, สัมภาษณ์, 3 ธันวาคม 2557)

2. ปัจจัยจากบุคคลอ้างอิง

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวมิธนาที่มีผลมาจากกลุ่มบุคคลอ้างอิง มีดังนี้

2.1 แรงการได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า รุ่นพี่ในสโมสรนิสิตเป็นปัจจัยที่ทำให้นางสาวมิธนาตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต เนื่องจากนางสาวมิธนาได้รับการต้อนรับ และการดูแลเป็นอย่างดีจากรุ่นพี่ที่เป็นสโมสรนิสิต ตั้งแต่วันแรกที่นางสาวมิธนาเข้ามาที่คณะศึกษาศาสตร์ ทำให้เกิดเป็นความประทับใจในตัวจากรุ่นพี่ที่มาทำกิจกรรม เกิดเป็นแรงบันดาลใจที่ทำให้นางสาว

มิถุนารู้สึกว่าอยากเข้ามาทำกิจกรรม เหมือนอย่างรุ่นพี่ และเมื่อมีการประกาศรับสมัครนิสิตที่จะเข้ามาทำงานสโมสรนิสิต นางสาวมิถุนาจึงตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตของคณะศึกษาศาสตร์

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ครั้งแรกเลยที่เจอครั้งแรกเลยก็คือ รู้สึกจะเป็นวันที่นัดประชุมผู้ปกครองนะค่ะ เมื่อก่อนจะมีช่วงที่ผู้ปกครองเข้าไปนั่งฟังอาจารย์พูดอะไรอย่างนี้ ก็จะมีห้องหนึ่งที่ห้องไว้สำหรับรวมนิสิต จำได้ว่าน่าจะเป็นห้องนี้ 202 แล้วก็เหมือนกับมีพี่สโมฯ พี่ไอติม จำได้คือ เหมือนกับพี่เขาก็ออกมาพูดเหมือนว่า มาคอยเอ็นเตอร์เทนน้อง เพราะวาระหว่างที่นั่งรอมันก็เบื่ออะไรอย่างนี้ เขาก็จะออกมาพูดอะไรอย่างเนี่ยค่ะ แล้วก็มันทำให้รู้สึกเหมือนกับว่าเราอยากไปยืนตรงนั้นเหมือนพี่เขาบ้างอะไรอย่างนี้ คือไม่ใช่แค่พี่ไอติมคนเดียวค่ะ ตอนแรกเป็นพี่ไอติมก่อนที่มาพูดแล้วสักพักก็จะมีพี่สโมฯ หลายคนเลยที่แบบว่าเดินเข้ามาในห้องแล้วเขาก็แบบมีการทักทายสวัสดิ์อะไรอย่างนี้ แล้วก็เหมือนพูดคุยกัน เล่นกันกับน้องอย่างเนี่ยค่ะ ก็เลยพอเห็นพี่เขาก็รู้สึกอยากเข้ามาทำงานตรงนี้ ะไรอย่างนี้ เขาเรียกว่าประทับใจมากกว่า...” นางสาวมิถุนา, สัมภาษณ์, 3 ธันวาคม 2557)

สรุปเหตุผลของการตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวมิถุนา โดยเรียงตามน้ำหนักจากข้อค้นพบ จำนวน 2 ปัจจัย ได้แก่

1. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว ได้แก่ การเป็นนักกิจกรรมต่อเนื่องตั้งแต่สมัยเรียนมัธยมความชื่นชอบในการทำกิจกรรมและการหากิจกรรมทำเพื่อไม่ให้ตนเองว่าง
 2. ปัจจัยจากบุคคลอ้างอิง ได้แก่ การได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่
- ส่วนปัจจัยที่เหลืออีก 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม ปัจจัยด้านจิตอาสาปัจจัยอื่น ๆ และปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์ไม่พบประเด็นดังกล่าวว่าเป็นเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในกรณีศึกษา

กรณีที่ 7 นายสงกรานต์ (นักกิจกรรมผู้สู่วิชา)

นายสงกรานต์ นิสิตนักกิจกรรมจิตอาสาผู้ไร้สัญชาติไทย ปัจจุบันนายสงกรานต์ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 ในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา นายสงกรานต์เป็นนักกิจกรรมผู้มีจิตอาสาเป็นคนมองโลกในแง่ดี มีทัศนคติที่ดีต่อการทำกิจกรรม นายสงกรานต์เป็นผู้ที่มีความสามารถหลากหลายด้าน เป็นผู้ที่ชื่นชอบการทำกิจกรรมตั้งแต่สมัยเรียนมัธยมจนถึงปัจจุบัน และปัจจุบันดำรงตำแหน่งนายกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

นายสงกรานต์เกิดในครอบครัวชาวเขาในจังหวัดเชียงราย ชายแดนไทย-พม่า ครอบครัวของนายสงกรานต์ได้อพยพมาทำงานอยู่ในประเทศไทย ตั้งแต่ต้นนายสงกรานต์อายุ 5 ปี โดยอาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงราย ครอบครัวของนายสงกรานต์ยังไม่ได้รับสัญชาติไทย และมีฐานะยากจน

ประกอบอาชีพทำไร่ นายสงกรานต์จึงต้องช่วยครอบครัวทำงานตั้งแต่ยังเด็ก ทำให้ไม่ได้เข้ารับการศึกษามือมีอายุครบตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ แต่ด้วยตัวของนายสงกรานต์เองมีความใฝ่รู้และต้องการเรียนหนังสือ ต่อมานายสงกรานต์จึงได้รับโอกาสทางการศึกษา และได้เข้ามาศึกษาในโรงเรียนในจังหวัดสมุทรสาคร โดยเข้าเรียนซ้ำกว่าเพื่อนคนอื่น โดยมีครูที่โรงเรียนเป็นผู้อุปการะค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียนพร้อมกับการที่นายสงกรานต์ต้องทำงานหารายได้พิเศษเพื่อเลี้ยงตัวเอง และใช้ในการศึกษาเล่าเรียน ถึงจะเริ่มต้นซ้ำกว่าคนอื่น แต่นายสงกรานต์ก็เก็บเกี่ยวความรู้ และประสบการณ์จากการทำกิจกรรมอย่างคุ้มค่า ความลำบากยากจนมิได้เป็นอุปสรรคต่อการทำกิจกรรมในระหว่างเรียนของนายสงกรานต์แต่อย่างใด แต่ทำให้นายสงกรานต์เลือกที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่เด็กจนปัจจุบัน

นายสงกรานต์ผ่านการทำกิจกรรมมาอย่างมากมาย โดยร่วมทำกิจกรรมกับทางโรงเรียน ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีผู้อำนวยการและครูเป็นผู้สนับสนุนในการทำกิจกรรมเนื่องจากนายสงกรานต์เป็นคนชอบทำกิจกรรม จึงมักจะได้ออกไปอบรมอยู่บ่อย ๆ เมื่ออยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นายสงกรานต์มีความคิดอยากเป็นผู้จัดกิจกรรม จึงได้จัดโครงการเยาวชนจริยธรรมภายในโรงเรียนเป็นการรณรงค์ให้นักเรียนในโรงเรียนตระหนักถึงความซื่อสัตย์สุจริต โครงการดังกล่าวได้รับรางวัลรองชนะเลิศระดับภาค จึงเป็นผลงานที่ช่วยสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน และเป็นผลงานที่ภาคภูมิใจกับตนเอง โครงการนี้ทำให้นายสงกรานต์เริ่มทำกิจกรรมมาจนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยได้รับการคัดเลือกให้เป็นประธานนักเรียนของทางโรงเรียนด้วย ในขณะที่ทำกิจกรรมเป็นประธานนักเรียนนั้นก็ยังมีโอกาสสานต่อโครงการที่เคยได้รับรางวัลต่อไป รวมทั้งได้ร่วมกิจกรรมทั้งภายในโรงเรียนและชุมชนภายนอกด้วย จึงนับเป็นจุดเริ่มต้นของการเป็นนักกิจกรรมตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา กิจกรรมที่ชื่นชอบของนายสงกรานต์มีหลากหลายแนว อาทิ กิจกรรมการจัดค่าย วิชาการ ภาษา แต่จะชื่นชอบเกี่ยวกับภาษาไทยเป็นพิเศษ เพราะเป็นสิ่งที่ตนเองถนัด และได้เข้าร่วมกิจกรรมด้านภาษาไทยอยู่บ่อยครั้ง เช่น การแข่งขันอ่านทำนองเสนาะ อ่านร้อยแก้ว ในการเข้าร่วมกิจกรรมของนายสงกรานต์นั้น ในช่วงแรกจะเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเก็บเกี่ยวความรู้ หลังจากมีประสบการณ์ก็เริ่มจัดกิจกรรมขึ้นมาเอง จนเป็นที่ไว้วางใจของครูที่ สาเหตุที่ตนเข้าทำกิจกรรมนั้นเกิดจากการที่ตนต้องการสะสมประสบการณ์และเก็บเกี่ยวความรู้จากการทำกิจกรรมเพื่อนำมาถ่ายทอดให้น้อง ๆ ที่โรงเรียน เนื่องจากแต่ละกิจกรรมที่เข้าร่วมให้ประสบการณ์และความรู้ที่ต่างกัน นอกจากนี้ยังเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

เมื่อนายสงกรานต์เข้ามาเรียนในชั้นปีที่ 1 คนยังไม่รู้จักคำว่า “สโมฯ” รู้เพียงว่ามีรุ่นพี่มากอยุ่ดูแลและแนะนำในการทำ โดยส่วนตัวแล้วนายสงกรานต์ชอบกิจกรรมรပ်น้อง เพราะเห็นว่ามื่ออะไรใหม่ ๆ ที่น่าสนใจและควรเรียนรู้อยู่มาก นายสงกรานต์จึงมีความคิดอยากเข้ามาทำกิจกรรม

เหมือนรุ่นพี่ที่มาจัดกิจกรรมรับน้องบ้าง ต่อมานายสงกรานต์ได้มีโอกาสลงสมัครเป็นประธานชั้นปี เหตุผลเพราะเพียงแค่อยากลองลงสมัคร ปรากฏว่านายสงกรานต์ได้รับการคัดเลือกให้เป็นประธานชั้นปี และต้องเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตโดยตำแหน่ง ในขณะที่นายสงกรานต์ยังไม่ทราบการทำงานของประธานชั้นปีว่าต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับสโมสรนิสิต แต่หากตนไม่ได้รับเลือกให้เป็นประธานชั้นปี อาจเข้ามาทำกิจกรรมร่วมกับสโมสรนิสิตบ้างบางกิจกรรม และจะไปเข้าร่วมชมรมดนตรีวัฒนธรรมอีสานอย่างที่ตนเองชื่นชอบแบบเต็มตัว เพราะตนเป็นสมาชิกอยู่ในชมรมอยู่แล้ว

เหตุผลที่นายสงกรานต์เข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตนั้นรุ่นพี่ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เนื่องจากในช่วงแรกที่มาเข้าร่วมกิจกรรมรับน้องตนเองรู้สึกประทับใจรุ่นพี่ที่เป็นฝ่ายพยาบาล และรุ่นพี่ที่มาเดินสนทนาการให้ความบันเทิง แต่ในใจก็คิดว่าตนเองไม่รู้วิธีการที่จะเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตเพราะไม่มีที่ปรึกษา อีกทั้งเหตุผลที่ยังมีความรู้สึกเบื่อกับการทำกิจกรรมจากโรงเรียนเก่าอยู่ด้วย แต่ความคิดของนายสงกรานต์เปลี่ยนเมื่อตอนที่ได้รับตำแหน่งประธานชั้นปี เพราะตนต้องเข้ามาในฐานะผู้นำในการทำกิจกรรมให้กับเพื่อน รุ่นน้อง และคณะศึกษาศาสตร์ด้วย

นายสงกรานต์มีความคิดว่า เพื่อนมีส่วนช่วยในการสนับสนุนให้ตนเองทำกิจกรรมมาก โดยเฉพาะในเรื่องเรียนที่พยายามดึงตนเข้าทำงานกลุ่มด้วย เพราะเพื่อนชอบในความคิดที่แตกต่างของนายสงกรานต์ซึ่งเห็นเป็นนักกิจกรรม ซึ่งจะมีอะไรใหม่ๆ มาช่วยในการเรียนได้มาก นอกจากนี้ นายสงกรานต์ได้กล่าวว่า เพื่อนหลายๆ คน ในสาขาเดียวกันก็ชอบกิจกรรมแต่ด้วยติดขัดด้านครอบครัว การเงิน และภาระงานจากการเรียน รวมทั้งสาขาที่เรียนต้องหมั่นฝึกซ้อมอยู่บ่อยๆ จึงไม่มีเวลาร่วมกิจกรรมของคณะมากนัก

ในส่วนของครูซึ่งมีอิทธิพลต่อการทำกิจกรรมของนายสงกรานต์มาก กล่าวคือในชีวิตส่วนใหญ่ตนเองจะอยู่กับครูที่จะคอยสอนให้นายสงกรานต์อยู่ได้ด้วยตนเองและให้รู้จักหาเงิน แต่ตนเองก็จะพยายามบอกว่าชอบทำกิจกรรม ซึ่งครูก็มีได้ขีดขวางแต่จะเป็นการให้คำปรึกษาและกำลังใจในยามที่มากกว่า ครูบางท่านก็สนับสนุนให้ทำกิจกรรมเพราะเรามีโอกาสทำกิจกรรมแค่ 4 ปีเท่านั้น เมื่อเข้าสู่ชีวิตทำงานก็จะไม่ได้เจอประสบการณ์แบบนี้อีกแล้ว

นายสงกรานต์มีความสุขกับการทำกิจกรรมมากเพราะส่วนหนึ่งนั้นตนเองต้องการท้าทายตัวเองว่าจะสามารถทำงานตรงจุดนี้ได้จนจบหรือไม่ได้ รับฟังจากรุ่นพี่ว่านิสิตที่ทำงานสโมสรนิสิตมักทำงานอยู่ได้ไม่นานก็จะลาออก นายสงกรานต์จึงตั้งใจว่าต้องอยู่ให้ได้จนสำเร็จการศึกษา การทำกิจกรรมทำให้ได้ประสบการณ์มากมาย ทำให้ได้รู้จักทั้งเพื่อนในสาขาเดียวกันและต่างสาขานายสงกรานต์ไม่คาดหวังว่าการทำกิจกรรมเพื่อต้องการให้ผู้อื่นมารู้จักเพิ่มขึ้น แต่เหตุผลหลัก

ที่เข้ามาทำกิจกรรมเพราะต้องการฝึกตนเอง ต้องการสร้างประสบการณ์ สร้างความรู้ และต้องการแสดงความสามารถของตนเองที่มีผ่านการทำกิจกรรม อีกทั้งยังสามารถนำความรู้ที่ได้เผยแพร่แก่รุ่นน้องเพื่อเป็นการต่อยอดต่อไป

วิเคราะห์ประเด็นจากบทสัมภาษณ์

จากคำสัมภาษณ์ข้างต้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่นำมาสู่การตัดสินใจในการเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนายสงกรานต์ ดังนี้

1. ปัจจัยอื่น ๆ

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนายสงกรานต์ที่มาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ มีดังนี้

1.1 การเข้ามาโดยตำแหน่งประธานชั้นปี

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เหตุผลหลักที่ทำให้นายสงกรานต์เข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต คือ การที่นายสงกรานต์ได้รับตำแหน่งประธานชั้นปี เพื่อทำหน้าที่ในการประสานงานในการทำกิจกรรมระหว่างเพื่อนในรุ่นกับสโมสรนิสิต มีลักษณะเหมือนกับกรณีของนายมกรา ซึ่งโครงสร้างการทำงานสโมสรนิสิตกำหนดไว้ว่า นิสิตที่ได้รับตำแหน่งประธานชั้นปีจะต้องเข้ามาทำกิจกรรมในสโมสรนิสิต โดยตำแหน่งควบคู่ไปด้วย จึงทำให้นายสงกรานต์ต้องเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ใช่ มันอยู่ในจุดอิมตัวอะไรแบบเนี่ย แต่เนื่องด้วยว่ามันมีให้รับสมัครประธานชั้นปี ผมก็ไม่ว่าก็อยากจะทำลองชัวร์เสียว่า เออ เราจะมีคนเลือกเท่าไรแบบเนี่ย เราก็ไม่ได้คิดว่าเราจะได้นะครับ ก็คือลองเลือกเป็นตัวแทนเอกอีก เพราะเพื่อน ๆ ส่วนใหญ่เขาก็สนับสนุนก็เลยสมัครดูเป็นประธานชั้นปี ปรากฏว่าผลมันก็ออกมาว่า เป็นประธานชั้นปี แต่เราไม่รู้ว่าเป็นประธานชั้นปีเนี่ย เราก็นึกว่า ผมนึกว่ามันจะเป็นทีมเดียวกับผม ก็คือว่าเมื่อได้ประธานชั้นปีแล้ว ประธานชั้นปีสามารถที่จะดูแลกิจกรรมต่าง ๆ อยู่ในชั้นปีตัวเอง อะไรแบบเนี่ยครับ โดยที่เราไม่รู้ว่ามันอยู่คาบเกี่ยวกับสโมสรนิสิตนะครับ ผมก็ไม่รู้ แต่ว่าพอหลังจากเข้ามาแล้ว เอ้อ! เราก็เริ่มทำกิจกรรมกิจกรรมแรกที่แบบว่า งาน Thanks พี่ ที่ให้ประธานออกไปอะไร เป็นกิจกรรมแรกที่ผมได้ทำแล้วก็ เออ...มันก็ดีนะครับ แล้วก็เริ่มรู้จักพี่ ๆ สโมฯ มากขึ้น อะไรแบบนี้ ก็เริ่มรู้สึกแล้ว ตอนนั้นตอนปี 1 เอกผมเนี่ยมันมีแค่ผมคนเดียวอะไรแบบนี้ ผมก็เลยอยากจะทำ เออ...ชวนให้เพื่อน ๆ มาทำด้วย เพราะว่าผมอยู่คนเดียวมันมีคนอื่นนะ เอกอื่นที่แบบว่าเยอะเหมือนกัน มี 2-3 คนนะเป็นเพื่อนกัน แต่ผมก็เลยชวนเพื่อน ๆ ผมประมาณ 3-4 คน มาเป็นด้วยกัน ช่วงแรก ๆ ก็เป็นอยู่ ไป ๆ มา ๆ

แต่แต่ละคนก็ออกไปอะไรแบบนี้ แต่ว่าผมก็ยังอยากจะทำเพราะว่าหนึ่ง เรามีหน้าที่ดูแลในชั้นปี ด้วยกันอยู่แล้ว ในชั้นปี 1 ตอนนั้นนะ แล้วก็ก็มีเพื่อน ๆ แล้วก็เลยไม่อยากทักกัน ถึงแม้จะเพื่อนที่อยู่กับเอกของตัวเองเนี่ยออกไปแล้ว แต่เราก็มียังมีเพื่อนเอกอื่นที่เราคิดว่าเราเริ่มเป็นเพื่อนตั้งแต่ปี 1 ที่เราทำกิจกรรมมาด้วยกันนะครับ...” (นายสงกรานต์, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2557)

2. ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนายสงกรานต์ที่มีผลมาจากการต้องการผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม มีดังนี้

2.1 การต้องการนำความรู้และประสบการณ์มาปฏิบัติให้กับผู้อื่น โดยผ่านการทำกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ สิ่งที่ผู้วิจัยค้นพบคือ นายสงกรานต์มีความคิดว่าการทำกิจกรรม สโมสรนิสิตจะทำให้ตนได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ตนได้รับมาให้กับเพื่อน ๆ และน้อง ๆ ผ่านการทำกิจกรรม จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้นายสงกรานต์ตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรม สโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...เหตุผลหลักคือที่เราทำคือ เราต้องการที่จะแบบฝึกฝีมือตัวเอง ฝึกประสบการณ์อะไรแบบเนี่ยครับ และสิ่งต่าง ๆ มันก็ได้มาเองโดยอัตโนมัติ อย่างเช่นที่เขาบอก เพื่อนเขาบอก เอ๊ย! มึงได้รางวัลเยอะแยะ มึงไปทดสอบตั้งแต่ตอนไหน ซึ่งเราก็บอกเพื่อนเราไปว่าตั้งแต่เรา เราได้รางวัลอะไรต่าง ๆ เนี่ยก็คือมันเป็นการสะสมงานแต่ละอย่าง ๆ จนมาเกิดผลในบั้นปลาย เราไม่ได้หวังว่าเราอยากจะมีชื่อเสียงอะไร แต่ว่าเราต้องการที่จะฝึกตัวเองมากกว่า แล้วก็อีกอย่างหนึ่งเราก็มองแบบเอาสิ่งที่เราได้สั่งสมมา อยากจะระเบิดออกผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ และโครงการต่าง ๆ อะไรแบบเนี่ยครับ...” (นายสงกรานต์, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2557)

3. ปัจจัยด้านจิตอาสา

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ ของนายสงกรานต์ที่มีผลมาจากจิตอาสาในตัวบุคคล มีดังนี้

3.1 การอาสาเข้ามาทำกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นายสงกรานต์เป็นนักกิจกรรมผู้มีจิตอาสาในการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมมาตั้งแต่ที่นายสงกรานต์ศึกษาในชั้นมัธยม เมื่อนายสงกรานต์เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย นายสงกรานต์จึงมีจิตอาสาที่จะเข้ามาทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมอีก จึงวิเคราะห์ได้ว่านายสงกรานต์มีจิตอาสาที่จะเข้ามาทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...เป็นจิตอาสาที่เราแบบว่าทำ ก็คือคนส่วนใหญ่ที่มาทำสโมฯ เนี่ยก็คือ จิตอาสา อยู่แล้ว อยากทำกิจกรรมโดยไม่หวังเงินอะไรอย่างเนี่ยครับ แต่ก็อยากจะให้ครูช่วยดูแลเรื่องอาหาร บางมื้อ อะไรแบบเนี่ยครับ จะอาหาร หรือมาดูแลให้กำลังใจลูกศิษย์ในการทำงาน คนจะทำงาน หรือทำกิจกรรมอะไรก็ได้ ถ้าขาดกำลังใจจากผู้ใหญ่มันก็ทำให้อะไรอย่างเนี่ย แต่บางคนอาจจะไม่ต้องการกำลังใจจากผู้ใหญ่ แต่ก็คือไม่อยากให้ไปปิดกั้นความคิดของที่ทำอะรเนี่ย บางคนชอบ อาจารย์ บางคนคือแต่ละคนมันมีความคิดที่แตกต่างกัน บางคนชอบอาจารย์ให้มาดูแล แต่บางคน ไม่ชอบให้อาจารย์มายุ่งเลยอะไรแบบนี้ครับ มันก็แล้วแต่ แตกต่างกัน แต่ส่วนผมเนี่ยผมอยากให้ อาจารย์มาเทคแคร์ดูแล...” (นายสงกรานต์, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2557)

4. ปัจจัยด้านบุคคลอ้างอิง

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรมนิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนายสงกรานต์ที่มีผลมาจากกลุ่มบุคคลอ้างอิง มีดังนี้

4.1 การได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นายสงกรานต์มีความประทับใจรุ่นพี่ที่มาจัดกิจกรรม ในช่วงรับน้อง โดยจะมีพี่ ๆ ที่ทำหน้าที่ในฝ่ายต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมและดูแลน้อง ๆ รวมถึง ได้เห็นการทำงานของพี่ ๆ ได้เห็นความสามารถ จึงเกิดเป็นความประทับใจและเกิดแรงบันดาลใจ ที่จะเข้ามาทำหน้าที่สโมสรมนิต มาจัดกิจกรรมเหมือนอย่างรุ่นพี่บ้าง

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ก็คือ เขาตามตรงเลยนะครับพี่หนึ่ง ก็คือว่าเรานะตอนอยู่ปี 1 เนี่ย เข้ามาปี 1 ไม่รู้จักว่าสโมฯ ด้วยซ้ำไป เราไม่รู้ แต่ที่เราเห็นพี่นะ เวลาเขา เขานึกอยู่ในใจว่า เอ๊ย! อยากเป็น พยาบาลนะ เพราะว่าในตอนที่รับน้องผมก็เป็นคนหนึ่งแบบที่รับน้องตลอดนะครับ ชอบรับน้อง เพราะว่าเราคิดว่ามันได้รับสิ่งต่าง ๆ อะไรที่เราจะต้องอยู่ในมหาวิทยาลัยเนี่ย เราต้องเรียนรู้ มันต้อง ผ่านกิจกรรมรับน้องเราก็เลยเข้าทุกวัน แล้วคราวนี้ในใจของเราก็คิดว่าพวกนี้เขามาได้ยังไง ในใจ เราก็อยากจะแบบว่าอยากจะไปถามว่า เออ...เราอยากจะแบบพี่เนี่ยจะทำยังไง แต่ว่าเราก็ ไม่ได้ทำเพราะว่าเราคิดว่าเราเบื่อ เราทำกิจกรรมมาแล้วตั้งแต่ ม.ต้น จนถึง ม.6 เนี่ย มันทำกิจกรรม แล้วแบบว่า มันเหมือนคนหนึ่งแบบว่าอยู่จุดสุดขั้วแล้วไม่อยากทำอะไรแล้วนะ เบื่อแล้ว อยากจะตั้งใจเรียน...” (นายสงกรานต์, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2557)

4.2 การได้รับแรงบันดาลใจจากครู

จากการสัมภาษณ์ทำให้ผู้วิจัยพบว่า คุณครูที่โรงเรียนเก่าของนายสงกรานต์ เป็นผู้สนับสนุนให้นายสงกรานต์ทำกิจกรรมตั้งแต่สมัยที่นายสงกรานต์ศึกษาในชั้นมัธยม

จนนายสงกรานต์ได้เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย ก็ยังได้รับการสนับสนุนจากคุณครูเสมอมา จึงวิเคราะห์ได้ว่าการสนับสนุนจากคุณครูเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้นายสงกรานต์ตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...อ้อ ครูใจมั๊ยครับ ครูมีผลก็คือ ผมเนี่ยไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ครับ แต่ว่าก็อยู่กับครูส่วนใหญ่ ตามจริงนะครูบอกให้เราเนี่ยอยู่ด้วยตัวเองอะไรแบบเนี่ย ให้ไปหาเงิน ทำงานอะไรแบบเนี่ยครับ แต่เราก็บอกครูว่าเราเนี่ยทำกิจกรรมนะ ไม่ค่อยมีเวลา ไม่มีเงิน อะไรแบบเนี่ย แต่ว่าครูเนี่ยคอยส่งเสีย อะไรแบบเนี่ยครับ คอยให้คำปรึกษาการทำกิจกรรมต่าง ๆ แม้ว่าเราทำอะไรแบบเนี่ยครับ ครูก็จะให้คำปรึกษาให้เราไม่กำลังใจในการทำกิจกรรมต่อไป...” (นายสงกรานต์, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2557)

“...ก็มียู่บางท่านก็บอกให้เราทำเองเพราะว่าเขาบอกว่าเราเป็นนิสิตในการทำกิจกรรมมันแค่ 4 ปีเอง เวลาเราทำนะครับ แต่ว่าเราออกไปเนี่ยเราออกไปเราก็คงไม่ได้ทำกิจกรรมครับ...” (นายสงกรานต์, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2557)

5. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว

จากการวิเคราะห์ พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนายสงกรานต์ที่มาจากความชอบส่วนตัว มีดังนี้

5.1 การเป็นนักกิจกรรมต่อเนื่องตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นายสงกรานต์เคยเป็นนักกิจกรรมตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม ทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ซึ่งมีความเป็นนักกิจกรรมอยู่ในตัวเองอยู่แล้ว จึงวิเคราะห์ได้ว่าการทำกิจกรรมต่อเนื่องมาจากสมัยเรียนมัธยม เป็นปัจจัยที่ทำให้นายสงกรานต์ตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ก็ก่อนที่จะเข้ามาศึกษาที่นี่ใจมั๊ยครับ ปี 1 ก็ทำกิจกรรมมาตั้งแต่ ม.1 แล้วครับ ม.1 ม.2 ม.3 เนี่ยเรายังเด็กครับ แล้วก็ส่วนใหญ่ก็จะทำกิจกรรมภายในโรงเรียน แล้วก็ ผอ. กับอาจารย์เนี่ยก็ชอบส่งเสริมที่แบบว่าเห็นว่าเราชอบทำกิจกรรม แล้วก็ส่งเราออกไปอบรม กิจกรรมอะไรที่ผ่านเข้ามาในโรงเรียนตอน ม.1 ม.2 ก็จะเป็นเรา มีผมส่วนใหญ่ นะครับ แล้วก็คอยไปอบรมอะไรเกี่ยวกับความรู้ตอนในช่วง ม.1 ม.2 ม.3 นะครับ แล้วก็พอมาม.3 แล้วก็คือ ม.3 เหมอปลายแล้วเราก็เริ่มแบบว่าอยากจะจัดกิจกรรมเองบ้าง ก็เลยเริ่มทำโครงการขึ้นมา ก็คือโครงการซื้อ โครงการเยาวชนจริยธรรม ที่แบบว่าให้แรงค์ให้เด็กนักเรียนในโรงเรียนตระหนักถึงความซื่อสัตย์ สุจริต จนเราได้ไปเข้า ผมนะเป็นคนพาน้อง ๆ เข้าแล้วก็แสดงกิจกรรมต่างๆ จนทำให้น้อง ๆ ได้รับรางวัล

รองชนะเลิศระดับภาค ก็คือเป็นหน้าเป็นตาให้โรงเรียน ก็เลยทำกิจกรรมตั้งแต่นั้นเรื่อยมาจน ม.4 ม.5 ก็ทำกิจกรรม ตอนม.4 ม.5 ก็เริ่มทำกิจกรรมหนักขึ้น โดยที่แบบว่าอนโรงเรียนบ้าง อะไรแบบนี้ เพราะว่านักเรียนในโรงเรียนก็เลือกให้ผมเป็นประธานนักเรียน 2 ปีครับ เป็น ม.4 ม.5 พอตอน ม.6 ก็เริ่มบาง ก็คือเราก็เริ่มให้ห้องโดยที่เราเป็นที่ปรึกษา แต่เราก็ฝึกงานให้ห้อง ๆ เพราะว่าห้อง ๆ ที่มาเป็นคณะกรรมการนักเรียนเนี่ย ส่วนใหญ่จะทำกิจกรรมมา เราจะเป็นคนทำกิจกรรมมาตั้งแต่นั้น ม.1 ม.2 แล้วก็เริ่มดูว่าห้องคนนี้มีแวว เราก็เริ่มทำมาตั้งแต่ ม.ต้นเลยครับ...”
(นายสงกรานต์, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2557)

สรุปเหตุผลของการตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนายสงกรานต์ โดยเรียงตามน้ำหนักจากข้อค้นพบ จำนวน 4 ปัจจัย ได้แก่

1. ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ การเข้ามาโดยตำแหน่งประธานชั้นปี
2. ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม ได้แก่ การต้องการนำความรู้และประสบการณ์มาปฏิบัติให้กับผู้อื่น โดยผ่านการทำกิจกรรม
3. ปัจจัยด้านจิตอาสา ได้แก่ การอาสาเข้ามาทำกิจกรรม
4. ปัจจัยด้านบุคคลอ้างอิง ได้แก่ การได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่ และการได้รับแรงบันดาลใจจากครู
5. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว ได้แก่ การเป็นนักกิจกรรมต่อเนื่องตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม

ส่วนปัจจัยที่เหลืออีก 1 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์ ไม่พบประเด็นดังกล่าวว่าเป็นเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในกรณีศึกษา

กรณีที่ 8 นางสาวกรกฏา (กิจกรรม ทำเพื่อความสนุก)

นางสาวกรกฏาปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และดำรงตำแหน่งเลขานุการของสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ ในขณะที่เรียนอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปี ไม่ได้ถือว่าเป็นผู้นำทางกิจกรรมแต่ส่วนใหญ่เป็นการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นมากกว่า ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกรณีของนางสาวเมษา ที่ไม่ได้เป็นนักกิจกรรมของโรงเรียน แต่มีความสนใจในการทำกิจกรรม เมื่ออยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนางสาวกรกฏาก็ได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมของโรงเรียนตนเองเลือกชุมนุมบัลลูน แต่ครูที่ปรึกษาชุมนุมมีชุมนุมจิตอาสาที่ต้องดูแลควบคุมด้วย นางสาวกรกฏาจึงได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการจัดค่ายอาสาที่ทางชุมนุมจิตอาสาด้วย ความรู้สึกที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมขณะนั้นตนรู้สึกมีความสุขเนื่องจากได้ไปทำกิจกรรมหลากหลายที่ และโดยส่วนตัวตนก็ชื่นชอบกิจกรรมลักษณะนี้อยู่แล้ว

ประกอบกับการที่มีครอบครัวเป็นผู้สนับสนุนการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี โดยเฉพาะคุณแม่ที่คอยให้กำลังใจมาโดยตลอดกับการทำกิจกรรม จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการทำกิจกรรมของนางสาวกรกฏา ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

เมื่อเข้าสู่รั้วมหาวิทยาลัยบูรพาในภาพแรกทีมนางสาวกรกฏาได้เห็นคือ การต้อนรับอย่างอบอุ่นของรุ่นพี่ในสโมสรนิสิต ที่มาจัดกิจกรรมให้กับน้อง ๆ นักเรียนในรอบสัมมนาเพื่อเข้ามาเรียนในคณะศึกษาศาสตร์แห่งนี้ จึงเกิดเป็นภาพประทับใจในการทำกิจกรรมของสโมสรนิสิต หลังจากที่นางสาวกรกฏาสอบติดที่นี่ก็ได้มาร่วมกิจกรรมรับน้องของคณะศึกษาศาสตร์ ก็ได้สังเกตเห็นรุ่นพี่ที่เรียกตนเองว่า “สโมสรนิสิต” มาดูแลรุ่นน้องอยู่ตลอด และจะคอยมาประชาสัมพันธ์ข่าวคราวการเปิดรับสมัครน้อง ๆ รุ่นต่อไป เพื่อเข้ามาทำงานสโมสรนิสิต ทำงานเพื่อคณะศึกษาศาสตร์ ทำงานเพื่อรุ่นน้องต่อไป นางสาวกรกฏามีความสนใจในตัวรุ่นพี่ที่ออกมาพูด ทั้งพูดเก่ง ทำงานเก่ง ให้การแนะนำดี มักพูดถึงสโมสรนิสิตอยู่บ่อย ๆ และสังเกตเห็นว่ารุ่นพี่กลุ่มนี้มาเข้ากิจกรรมรับน้องเป็นประจำ จึงเกิดความสนใจตั้งแต่นั้นมา เมื่อมีโอกาสนางสาวกรกฏาจึงเข้ามาสมัครทำงานกับสโมสรนิสิตทันที และได้ชวนเพื่อน ๆ มาสมัครเข้าทำกิจกรรมสโมสรนิสิตด้วยจึงเป็นก้าวแรกของการได้เข้ามาสัมผัสกับกิจกรรมสโมสรนิสิตโดยตรง ทั้งนี้นางสาวกรกฏาคิดว่าการได้เข้ามาทำกิจกรรมกับสโมสรนิสิตคือ การได้มาทำในสิ่งที่ตนเองชอบ เนื่องจากได้รับข้อมูลจากรุ่นพี่มาบ้างว่าเมื่อเข้ามาทำงานกับสโมสรนิสิตนั้นจะได้ทำอะไรบ้าง นางสาวกรกฏาคิดว่างานคงไม่หนักมาก แต่เมื่อทำงานจริง ๆ งานค่อนข้างหนัก แต่ช่วยในการทำงานซึ่งมีเพื่อน ๆ ช่วยกัน จึงทำให้ปรับตัวในการทำงานได้

ในการทำกิจกรรมของนางสาวกรกฏาตั้งแต่ในสมัยที่เรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นต้น ทำให้ชื่นชอบในความหลากหลายของการทำกิจกรรม เกิดความสนุกกับสิ่งที่ทำเมื่อเข้ามาเรียนในระดับมหาวิทยาลัยจึงต้องการทำกิจกรรมต่อไปอีก ทั้งนี้นางสาวกรกฏากล่าวว่ากิจกรรมของสโมสรนิสิตมีความหลากหลายและแตกต่างจากสิ่งที่เคยทำมาในตอนเรียนที่โรงเรียน เมื่อตนเองมีเวลาว่างและมีโอกาส จึงตั้งใจลองเข้ามาเป็นสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

การตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมสโมสรนิสิตของนางสาวกรกฏานั้นมาจากการตัดสินใจด้วยตนเอง นางสาวกรกฏาเป็นคนที่ไม่ชอบอยู่เฉย ๆ เมื่อมีเวลาว่างก็อยากไปร่วมกิจกรรมมากกว่า หลังจากที่ผ่านกิจกรรมรับน้องแล้ว ทำให้ตนเองมีเวลาว่างเยอะ นางสาวกรกฏาจึงลองเข้าทำงานกับสโมสรนิสิต เพราะต้องการมีเพื่อนใหม่ ๆ ได้เจอสังคมใหม่ ๆ และเพื่อเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยที่ไม่ได้คาดหวังอะไรหลังจากที่เข้าไปทำกิจกรรมกับสโมสรนิสิตแล้วก็ได้มีโอกาสจัดกิจกรรมของทางคณะศึกษาศาสตร์ในช่วงเวลาการทำงานก็จะมีรุ่นพี่คอยมาดูแล และว่ากล่าวตักเตือนเมื่อทำงานไม่ถูกต้อง หรือภาษาที่นิสิตใช้กัน คือ “การลงน้อง” เนื่องจากรุ่นพี่

ทำเพราะมีเหตุผล นางสาวกรกฏาคิดว่าระบบการทำงานของสโมสรมีผลต่อการตัดสินใจเข้าทำกิจกรรมของตน เนื่องจากมองเห็นการทำงานที่มีระบบ ทำให้งานที่ทำประสบความสำเร็จ จึงเกิดความประทับใจ การใช้ระบบการกคคคินจะสอนให้น้องทำงานเป็นไปในตัว รวมทั้งเมื่อทำงานแล้วได้มีการปรับปรุงแก้ไข ได้ถูกดำเนิน ยิงทำให้เราได้ผูกพันสนิทสนมกับเพื่อนในสโมสรมีติดมากขึ้น

การเข้าร่วมกิจกรรมรับน้องมีผลต่อการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมีติดของนางสาวกรกฏาเพราะกิจกรรมรับน้องทำให้ตนเองมองเห็นว่ากิจกรรมของคณะศึกษาศาสตร์มีอะไรบ้าง ทำให้ตนเองเกิดความสนใจ และสนุกเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรม

นางสาวกรกฏาไม่ได้คาดหวังผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม เนื่องจากเข้ามาเพราะต้องการลอง ต้องการความสนุก แต่สิ่งที่ได้ในขณะนี้ถือว่าได้มากเกินกว่าที่คิด จึงถือว่าตนเองประสบความสำเร็จจากการทำกิจกรรมเพราะความสุขที่ได้มา มันเทียบไม่ได้กับเงินทอง ตนเข้ามาทำเพราะจิตอาสาและอยากทำจริง ๆ นางสาวกรกฏาคิดว่าการทำกิจกรรมได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้แล้วเพราะได้ทำกิจกรรมที่ชอบ ได้ประสบการณ์ และได้ความรู้ ซึ่งนางสาวกรกฏาเคยฟังอาจารย์ท่านหนึ่งพูดถึงการทำกิจกรรมว่าจะช่วยให้เราทำงานเป็นและเป็นพื้นฐานในการทำงานในอนาคต สิ่งที่ได้รับคือประสบการณ์ที่จะทำให้เรามีพื้นฐานที่ดีกว่าบุคคลที่เรียนเพียงอย่างเดียว

วิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์

จากคำสัมภาษณ์ข้างต้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่นำมาสู่การตัดสินใจในการเข้าเป็นสมาชิกสโมสรมีติดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวกรกฏา ดังนี้

1. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรมีติดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวกรกฏาที่มาจากความชอบส่วนตัว มีดังนี้

1.1 การหากิจกรรมทำเพื่อไม่ให้ตนเองว่าง

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เหตุผลหลักที่ทำให้นางสาวกรกฏาตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมีติด คือ การทำกิจกรรมเพื่อไม่ให้ตนเองว่าง นางสาวกรกฏาจะกล่าวถึงประเด็นนี้บ่อย ๆ อย่างสม่ำเสมอ ว่าตนชื่นชอบในการทำกิจกรรม เป็นคนไม่ชอบการอยู่หนึ่ง ไม่ชอบการอยู่ว่างเฉย ๆ เมื่อมีเวลาว่างก็มักจะเบื่อ ต้องหากิจกรรมทำตลอด เพื่อไม่ให้ตนเองฟุ้งซ่าน ผู้วิจัยวิเคราะห์ได้ว่าด้วยเหตุผลที่นางสาวกรกฏาไม่ชอบการอยู่ว่างเฉย ๆ จึงเป็นปัจจัยที่ทำให้นางสาวกรกฏาตัดสินใจเข้ามาทำงานสโมสรมีติด มหาวิทยาลัยบูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...หนูเป็นคน que เลือกทำที่ตัวเองนะ เป็นคนที่แบบไม่ชอบอยู่เฉย ๆ แบบตอนเข้าไปเรียน ช่วงนั้นก็คือ เข้าเรียน ตอนเย็นรับน้อง หลังจากนั้นมันก็ว่างแบบไม่รู้จะไปไหน ไม่รู้

จะทำอะไร ก็แบบ เออ...เข้าสโมฯ แบบมีอะไรทำ มีงานทำ มีกิจกรรม มีเพื่อนใหม่อย่างเนี่ย แบบได้เจอเพื่อนใหม่ ได้เจอสังคมใหม่ อะไรอย่างนี้ เออ...สนุกดี ก็เลยแบบอยู่ จากตอนแรก แค่อยากลองเข้าไปดูว่ามีอะไร กลายเป็นว่า เออ...เราสนุกที่จะทำงานก็อยู่ยาวค่ะ..." (นางสาวกรกฏา, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2557)

1.2 ความชื่นชอบในการทำกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นางสาวกรกฏาสัมครเข้ามาทำงานสโมสรนิสิตด้วยตนเอง โดยให้เหตุผลว่าชื่นชอบการทำกิจกรรม อยากเข้ามาทำกิจกรรมเพื่อหาความสนุกสนานให้กับชีวิต ในสมัยเรียนมัธยม นางสาวกรกฏาเคยเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนได้จัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ทำให้รู้สึกซึมซับบรรยากาศของการทำกิจกรรม ชื่นชอบในความหลากหลายของการเข้าร่วมกิจกรรม เกิดความสนุกกับการทำกิจกรรม เป็นความต่อเนื่องของการสั่งสมประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้จากการทำกิจกรรมสมัยเรียนมัธยม ทำให้เมื่อเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยจึงมีความต้องการทำกิจกรรมต่อไปอีก เมื่อมีโอกาสจึงอยากเข้ามาทำกิจกรรมในรูปแบบสโมสรนิสิต

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

"...หนูเห็นครั้งแรกก็คือตอนที่รับน้องสัมภาษณ์ ก็จะมีพวกที่มีรุ่นพี่มาต้อนรับมาคุยด้วยใช่ไหมคะ ตอนนั้นก็ยังไม่ค่อยอะไร จะมาเห็นก็คือช่วงรับน้องที่ก็จะมีการสโมฯ ก็จะมีพี่เขา มาเกริ่นไว้ว่า เออเนี่ยเปิดรับสมัครสโมฯ นะ แต่ยังไม่ได้อัปยศ เราก็แบบอยากลองทำดู พี่เขาจะบอกเนี่ยมาทำกิจกรรมให้คณะ มาจัดกิจกรรม แล้วก็ได้มาดูแลรุ่นน้องรุ่นต่อไป อะไรอย่างนี้ ก็สนใจอยากจะทำ แล้วก็ลองไปคุยกับเพื่อนว่า เออ...เนี่ยอยากเป็น ด้วยความที่ตอนนั้นอยู่รวมเมทกับเพื่อนเอกภาษาอังกฤษ เพื่อนก็บอกเออเนี่ยอยากเป็นเหมือนกันก็เลยชวนกันมาสมัครเนี่ยละค่ะ..." (นางสาวกรกฏา, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2557)

2. ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวกรกฏาที่มีผลมาจากการต้องการผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม มีดังนี้

2.1 การต้องการหาประสบการณ์ให้กับตนเอง

จากการสัมภาษณ์ พบว่า เหตุผลที่ทำให้นางสาวกรกฏาตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต คือ ต้องการหาประสบการณ์ให้กับตนเอง โดยได้รับรู้มาจากคนรอบข้างว่าการทำกิจกรรมจะทำให้รับประสบการณ์และทักษะต่าง ๆ ที่คิดว่า จะเป็นผลดีกับตนเอง จึงทำให้นางสาวกรกฏาเลือกทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...อาจจะเป็นแบบเรื่อง ไอ้ที่ด้วยที่แบบว่า ที่อาจารย์ชอบพูดว่า แยกอยากทำให้คน มีงานทำจากกิจกรรม เพราะทำให้คนทำงานเป็น มันเหมือนแบบเป็นอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้หนูรู้สึก ว่า เออ ถ้าเราทำอันนี้ได้อย่างน้อยมันก็เป็นประสบการณ์ที่จะได้ออกไปไว้สำหรับอนาคต ไว้แบบ ทำงาน หรือว่าอะไรอย่างเนี่ยค่ะ เหมือนเรามีสิทธิพิเศษมากกว่าคนอื่นในเรื่องนี้ด้วยแหละ...”

(นางสาวกรรณา, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2557)

3. ปัจจัยด้านบุคคลอ้างอิง

จากการวิเคราะห์ พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวกรรณาที่มีผลมาจากกลุ่มบุคคลอ้างอิง มีดังนี้

3.1 การได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นางสาวกรรณาได้เห็นการจัดกิจกรรมของรุ่นพี่ใน สโมสรนิสิต ที่มาจัดกิจกรรมต้อนรับน้อง ๆ ในเริ่มแรกที่ตนเข้ามาเรียนที่คณะศึกษาศาสตร์แห่งนี้ จนเกิดความประทับใจในความสามารถของรุ่นพี่ เกิดเป็นแรงบันดาลใจที่ทำให้นางสาวกรรณา อยากเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ตอนนั้นรุ่นพี่ที่เป็นไอคอลล คือ พี่ติ่ม พี่หน่อง ที่เขาจะออกมาพูดอะไรอย่างนี้ ก็แบบ เออ...พี่คนนี้พูดเก่ง ทำงานเก่ง คือช่วงนั้นพี่เขาก็พูดดีและเขาก็จะแนะนำต่าง ๆ แล้วเขาก็จะบอกว่า เนี่ยมีสโมสระ ยังงี้ ๆ นะ เราก็เลยแบบ อ้อ เราก็เริ่มรู้แล้ว แล้วพอมารับน้องก็จะเจอพี่ สองคนนี้อีก แล้วก็ยังมีแบบพวกพี่ทรายขวัญ แล้วก็ยังมีช่วงนั้นก็จะเป็นพวกพี่ตุ้มตาม อะไร อย่างนี้ค่ะที่จะเจอบ่อย คือแบบพี่แกเป็นคนคุยเก่ง ทำงานเก่งอย่างเนี่ย ก็แบบชอบพี่เขา เหมือนเป็นไอคอลลี่ละค่ะ...” (นางสาวกรรณา, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2557)

3.2 การได้รับแรงบันดาลใจจากครอบครัว

จากคำสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า ครอบครัวของนางสาวกรรณา เป็นอีกส่วนสำคัญที่ช่วย สนับสนุนการทำกิจกรรมของนางสาวกรรณาตั้งแต่สมัยเรียนในระดับมัธยมจนถึงปัจจุบัน

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ใช่ ที่บ้านหนูสนับสนุนให้ทำเพราะว่าตั้งแต่อยู่โรงเรียนแล้วว่า หนูจะทำกิจกรรม ของโรงเรียนที่แบบเข้าร่วมอะไรอย่างนี้ แม่ก็จะรู้แล้วว่าหนูชอบทำกิจกรรม ชอบแบบทำโน่นทำนี่ แล้วแม่จะบอก เออก็ดีแล้วทำอย่างนี้ดีแล้วจะได้แบบมีประสบการณ์อะไรอย่างนี้ เคยบ่นแบบ แม่เนี่ยเหนียวอะไรอย่างนี้ แม่ก็บอก เออ...ทำไปเนี่ยดีแล้ว เราได้มากกว่าคนอื่นนะ อะไร อย่างนี้...” (นางสาวกรรณา, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2557)

4. ปัจจัยอื่น ๆ

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวกรรณาที่มาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ มีดังนี้

4.1 ปัจจัยจากกิจกรรมรับน้อง

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า ระบบกิจกรรมรับน้องมีผลต่อการตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตของนางสาวกรรณา เนื่องจากระบบกิจกรรมรับน้อง ทำให้นางสาวกรรณา ได้เห็นกลุ่มรุ่นพี่ที่มาจัดกิจกรรม ทำให้รู้จักกับสโมสรนิสิต เป็นส่วนที่ทำให้มีการเปิดช่องทางของการรับสมัครนิสิตชั้นปีที่ 1 ในการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต จึงสรุปได้ว่า ผลจากระบบกิจกรรมรับน้อง มีผลที่ทำให้นางสาวกรรณาตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...มีผลนะคะ เพราะว่าหนูว่าหนู ด้วยความที่หนูไม่ได้แบบ ไม่ได้เอนดีการรับน้อง หนูกลับรู้สึกว่าการรับน้อง ระบบว่างเป็นเรื่องแบบปกติ เพราะว่าหนูรู้อยู่แล้วว่าเข้ามามหาวิทยาลัย ต้องเจอพี่ว่าง เพราะว่าพี่ชายหนูเองก็เป็นพี่ว่าง หนูก็เลยจะแบบก็รู้ว่าเขาทำทำไม ไม่ได้แบบ เออ...ทำไมต้องมาตะคอกใส่อะไรอย่างเนี่ย ก็โอเคเนอะ แล้วหนูแบบพี่วิวเป็นพี่โถหนูไข่ม้อยคะ วันแรกเลยเขาเขียนจดหมายถามว่า รับน้องเป็นไงบ้าง หนูก็ตอบกลับไปว่า สนุกดีค่ะ พี่เขาออก เออเนี่ยเป็นคนแรกเลยนะที่พูดแบบนี้ คือแบบสนุกกับการรับน้อง ไม่ได้ซีเรียส หนูบอก เออ...มัน สนุกดีนะ หนูก็คิดว่าหนูรู้นะว่าเขาทำทำไม...” (นางสาวกรรณา, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2557)

สรุปเหตุผลของการตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวกรรณา โดยเรียงตามน้ำหนักจากข้อค้นพบ จำนวน 4 ปัจจัย ได้แก่

1. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว ได้แก่ การหากิจกรรมทำเพื่อไม่ให้ตนเองว่าง และความชื่นชอบในการทำกิจกรรม
2. ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม ได้แก่ การต้องการหาประสบการณ์ให้กับตนเอง
3. ปัจจัยด้านบุคคลอ้างอิง ได้แก่ การได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่ และการได้รับแรงบันดาลใจจากครอบครัว
4. ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ปัจจัยจากกิจกรรมรับน้อง

ส่วนปัจจัยที่เหลืออีก 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านจิตอาสา และปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์ไม่พบประเด็นดังกล่าวว่าเป็นเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในกรณีศึกษานี้

กรณีที่ 9 นายสิงหา (นักกิจกรรมผู้เสียสละ)

นายสิงหา นิสิตผู้มีจิตอาสา เสียสละเข้ามาทำหน้าที่เพื่อสาขาวิชาของตนเอง ขณะนี้ นายสิงหากำลังศึกษาในชั้นปีที่ 3 ในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และได้ดำรงตำแหน่ง ประธานฝ่ายกีฬาของสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

สมัยเรียนมัธยมนายสิงหาได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนโดยเป็นนักฟุตบอลของโรงเรียนและเล่นฟุตบอลให้กับจังหวัดนครปฐม นอกจากนี้ยังเป็นนักเรียนฟรีเฟ็กซ์ กล่าวคือ เป็นโครงการของโรงเรียนที่มอบหมายให้นักเรียนรุ่นพี่ดูแลนักเรียนรุ่นน้อง นายสิงหาอาสาเข้าทำงานเองในการเป็นนักเรียนฟรีเฟ็กซ์ และได้รับหน้าที่เป็นกรรมการนักเรียนไปด้วย นายสิงหา กล่าวว่าตนเองเริ่มเล่นฟุตบอลตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และก็ทำกิจกรรมมาตลอดจนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ครอบครัวเป็นผู้ให้การสนับสนุนในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี แต่มีช่วงหนึ่งที่ผลการเรียนต่ำมาก ครอบครัวจึงให้พักการเล่นกีฬาไปเทอมหนึ่ง เมื่อผลการเรียนดีขึ้นจึงกลับมาเล่นใหม่ การเล่นกีฬาของนายสิงหา นั้น ตนเองชอบเป็นผู้เล่นมากกว่าเป็นผู้จัดกิจกรรมเพราะเป็นผู้เล่นสนุกสนานกว่า

เมื่อเข้ามาศึกษาที่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา นายสิงหาได้รับหน้าที่ให้เป็นประธานสาขาในชั้นปีที่ 1 เพื่อทำหน้าที่ในการเป็นหัวหน้าห้องเรียน ในช่วงของการเข้าร่วมกิจกรรมรับน้องของคณะศึกษาศาสตร์ ได้มีการเปิดรับสมัครนิสิตที่จะเข้ามาทำงานสโมสรนิสิต นายสิงหาเห็นว่าไม่มีตัวแทนจากสาขาของตนเข้ามาสมัครสโมสรนิสิตเลย จึงอาสาสมัครเข้ามาร่วมกิจกรรมของสโมสรนิสิต เพื่อต้องการทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการประสานงานระหว่างคณะกับสาขาวิชาของตน และเพื่อให้สาขาของตนได้รู้ข่าวสารต่าง ๆ ของทางคณะศึกษาศาสตร์ นายสิงหาเข้ามาสมัครด้วยตนเองแต่ไม่ได้เข้ามาในช่วงที่เปิดรับสมัครแต่แรก นายสิงหาเข้ามาสมัครช่วงหลังกิจกรรมรับน้องไปแล้ว เพราะในช่วงที่เปิดรับสมัคร นายสิงหาต้องมีหน้าที่เป็นตัวแทนในการแข่งขันกีฬาให้กับคณะศึกษาศาสตร์งานแรกที่ได้เข้ามาทำงานกับสโมสรนิสิต คือ งานขบวนพาเหรดกีฬาเทาทอง ขณะนั้นตนยังไม่ได้เป็นสมาชิกสโมสรนิสิต แต่ตั้งใจเข้ามาเพื่อช่วยงานเป็นครั้งคราวเท่านั้น โดยเฉพาะงานถ่ายภาพ เนื่องจากตนเองเป็นคนชอบถ่ายภาพอยู่แล้ว อีกทั้งตอนนั้นเพื่อนที่เป็นสโมสรนิสิต ก็ชวนเข้ามาทำงานสโมสรนิสิตด้วย นายสิงหาจึงมีความคิดว่าถ้าได้เข้ามาทำงานสโมสรนิสิต จะได้ทำในสิ่งที่ตนชื่นชอบ คือเป็นช่างถ่ายภาพให้กับสโมสรนิสิต จึงมาสมัครเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งนับเป็นจุดเริ่มต้นของการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

แต่เมื่อเข้ามาทำงานจริง ๆ กลับไม่เป็นแบบที่คิดเพราะช่างภาพที่มาถ่ายภาพจะเป็นบุคคลอื่นที่ทางสโมสรนิสิตขอความร่วมมือให้มาช่วยเป็นครั้งคราว แต่ถึงแม้ว่าเข้ามาทำงานส่วนนี้แล้ว

จะไม่ได้ทำในสิ่งที่ชอบแต่ก็ยังคงทำงานต่อไปพร้อมกับเรียนรู้งานอื่น ๆ ไปเรื่อย ๆ ความรู้สึกในขณะนั้นรู้สึกชอบ เพราะตนเองก็ชอบทำกิจกรรม ชอบทำงานเพื่อส่วนรวมอยู่แล้ว เมื่อทำงานแล้วเห็นความสำเร็จของงานจึงทำให้มีความสุข จึงรู้สึกดีกับการทำกิจกรรม ความตั้งใจครั้งแรกที่เข้ามาทำกิจกรรมนั้นคือ เพื่อต้องการเป็นตัวแทนของสาขา สำหรับประสานงานและรับข่าวสารไปแจ้งเพื่อน ๆ แต่เมื่อเข้ามาทำงานจริง ๆ นั้นการทำงานไม่ได้มีเพียงแต่การประสานงาน แต่จะต้องรับผิดชอบงานต่าง ๆ ซึ่งแบ่งตามหน้าที่ของนิสิตในสโมสรนิสิต ที่ต้องรับมอบหมายกันไปจากการที่ต้องการเข้ามาเพื่อประสานงาน จึงกลายเป็นการทำงานสโมสรนิสิตแบบเต็มตัวนับตั้งแต่นั้น นายสิงหากล่าวว่าการเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยนั้นจะมีเวลาว่างมาก จึงอยากหากิจกรรมทำในระหว่างเรียน ได้แก่ การเล่นกีฬา และงานสโมสรนิสิตในการทำงานนั้นนายสิงหาจะแบ่งเวลาตามความสำคัญของงาน จึงทำให้สามารถทำกิจกรรมหลายอย่างพร้อม ๆ กันได้

นายสิงหากล่าวว่า เพื่อนคือผู้ที่มีอิทธิพลต่อการเข้ามาทำงานกับสโมสรนิสิตของตนเป็นอย่างมาก กล่าวคือ นายสิงหาคิดว่าต้องการให้เพื่อน ๆ ช่วยกันทำงาน จึงชวนเพื่อน ๆ ในกลุ่มเดียวกันเข้ามาทำกิจกรรม จนในช่วงนั้นมีตัวแทนจากกลุ่มเพื่อนในสาขาเข้าทำงานสโมสรนิสิตกันหลายคน อีกทั้งการได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่สโมสรนิสิตท่านหนึ่ง จากการพบเจอในช่วงที่นายสิงหาเข้าร่วมกิจกรรมรับน้องของคณะศึกษาศาสตร์ จึงเกิดความประทับใจให้นายสิงหาอยากเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต ตามแบบอย่างรุ่นพี่อีกด้วย นอกจากนี้ยังมีครูผู้มีส่วนเป็นแรงบันดาลใจหรือแบบอย่างในการทำงานของตน ซึ่งเป็นครูที่เป็นผู้ฝึกซ้อมฟุตบอลที่โรงเรียน โดยครูดังกล่าวเป็นแรงบันดาลใจให้ตนเองมาเรียนคณะศึกษาศาสตร์ด้วย นายสิงหาได้สัมผัสถึงความเอื้ออาทร การทำงานแบบไม่หวังผลตอบแทน และการเสียสละเพื่อคนอื่น ทำให้นายสิงหาคนดังกล่าวเป็นแบบอย่างในการทำงานสโมสรนิสิต ได้เรียนรู้ถึงความมีจิตอาสาในการทำกิจกรรมเพื่อผู้อื่น นายสิงหาเข้ามาทำกิจกรรมโดยไม่ได้หวังค่าตอบแทน หวังเพียงความสุขและความสำเร็จที่ได้จากการทำงานมากกว่า ในส่วนของการมีจิตอาสานั้นตนเองได้รับการปลูกฝังจากครอบครัว ซึ่งตอนที่ยังเป็นเด็กครอบครัวจะสอนให้นายสิงหาช่วยเหลืองานบ้านจนคิดเป็นนิสัยมาจนโต จึงทำให้เป็นการฝึกให้ตนเองเป็นคนทำงานเป็นและมีจิตอาสาไปในตัว

นายสิงหาเป็นคนอหิชาศัยดี ชอบพูดคุย ชอบการประสานงาน จากนิสัยส่วนนี้จึงทำให้ชอบการทำกิจกรรม นายสิงหาเข้ามาทำงานกับสโมสรนิสิตเพราะด้วยความที่ชื่นชอบการถ่ายภาพ ต้องการเรียนรู้กิจกรรมอื่นเพื่อให้ตนเองมีความรอบรู้ที่กว้างขึ้น นอกเหนือจากการเล่นกีฬาตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม นายสิงหาชื่นชอบการทำกิจกรรม ชอบการเตรียมงาน ได้มาเจอเพื่อน พูดคุยกับเพื่อน ทำให้รู้สึกมีความสุขในการทำงาน

การเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตของนายสิงหานั้น บรรลุเกินที่ตั้งเป้าหมายไว้มาก เพราะแรกเริ่มที่ตัดสินใจเข้ามาไม่ได้ตั้งเป้าหมายไว้แต่แรก เพียงแค่เข้ามาเป็นตัวแทนของสาขาวิชา เพื่อต้องการเป็นผู้ประสานงาน ข่าวสารต่าง ๆ เท่านั้น แต่เมื่อผ่านการทำกิจกรรมในระยะเวลาานาน สิ่งที่ได้รับนั้นมากกว่าการเป็นผู้ประสานงาน นายสิงหาได้กล่าวถึงความใส่ใจในการทำกิจกรรมไว้ว่า “เมื่อได้ทำอะไรแล้วต้องทำให้ถึงที่สุด เมื่อได้เสียสละทำอะไรแล้วก็ต้องเสียสละให้เต็มที่ จะได้ไม่ต้องเสียค่ายในภายหลัง”

วิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์

จากคำสัมภาษณ์ข้างต้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่นำมาสู่การตัดสินใจในการเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาของนายสิงหา ดังนี้

1. ปัจจัยด้านจิตอาสา

จากการวิเคราะห์ พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ของนายสิงหาที่มีผลมาจากจิตอาสาภายในตัวบุคคล มีดังนี้

1.1 การอาสาเป็นตัวแทนของสาขาวิชาในการทำกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เหตุผลหลักของการตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต คือ การเป็นตัวแทนของสาขาวิชาของตนเข้ามาทำกิจกรรมในสโมสรนิสิต เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการติดต่อประสานงานในการทำกิจกรรม ข่าวสารต่าง ๆ ระหว่างสาขาวิชา และคณะศึกษาศาสตร์

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...สมัยตอนปี 1 ผมเป็นประธานเอก แล้วในสโมสรนิสิตกำลังเปิดรับสมัครนิสิตที่จะเข้ามาทำกิจกรรมซึ่งไม่มีนิสิตสาขามาสมัครเลย ผมเลยมีความคิดว่าอยากเข้ามาทำกิจกรรมของสโมสรนิสิต เพื่อให้สาขาวิชาของเราได้รับรู้ข่าวสารต่าง ๆ ในคณะเพื่อที่จะได้เตรียมตัวในการทำกิจกรรมได้ทัน ซึ่งตอนแรกไม่ได้คิดถึงการทำงานในส่วนนี้ คิดถึงแต่ผลประโยชน์ของสาขาวิชามากกว่า คิดว่าอยากให้เอกเราได้รับรู้ข่าวสารก่อน แล้วผมก็ได้ชักชวนเพื่อนมาอีกกลุ่มหนึ่งเพื่อให้เข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตด้วยกัน...” (นายสิงหา, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2557)

1.2 การอาสาเข้ามาทำกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เนื่องจากสมัยเรียนมัธยมนายสิงหาเคยเป็นนักเรียนปริเฟ็กซ์ทำหน้าที่ดูแลนักเรียนรุ่นน้องในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบกึ่งนอน การทำหน้าที่เป็นนักเรียนปริเฟ็กซ์นี้จึงทำให้ได้รับหน้าที่เป็นคณะกรรมการนักเรียน เพื่อทำหน้าที่ใน

การจัด และควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนในรูปแบบของส่วนรวมไปด้วย และเมื่อเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย ด้วยการที่นายสิงหาเคยเป็นนักกิจกรรมมาก่อน จึงทำให้รู้สึกว่ายากทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมอีก

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“ผมว่าการทำกิจกรรมมันไม่ได้ค่าตอบแทนเป็นเงินครับ แต่ได้ค่าตอบแทนเป็นความรู้สึกมากกว่า เพราะว่าเราสนุกตอนทำงาน แล้วเราก็มีความสุขที่เห็นผลงานออกมามี มันก็เลยเป็นความสุขมากกว่า เราได้ค่าตอบแทนเป็นความสุข ถามว่าเงินทองเราก็ไม่ได้ต้องการอะไรมากมาย เพราะเราไม่ได้เดือดร้อนด้านการเงิน แต่ถ้าเราอยู่เฉย ๆ เดี่ยวก็ว่าง มันก็เบื่อ ๆ ชีวิตถามว่าไปทำอะไร แทนที่จะเอาเวลาไปเที่ยวเล่น นอนดูหนังฟังเพลงไปวัน ๆ มาทำกิจกรรมทำประโยชน์เพื่อช่วยคนอื่นดีกว่า” (นายสิงหา, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2557)

2. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว

จากการวิเคราะห์ พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนายสิงหาที่มาจากความชอบส่วนตัว มีดังนี้

2.1 การชื่นชอบในการทำกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นายสิงหา รู้สึกมีความสุขกับการทำกิจกรรม ประกอบกับการที่นายสิงหาเคยทำกิจกรรมต่อเนื่องมาจากโรงเรียนเก่า เมื่อมาศึกษาในมหาวิทยาลัยจึงทำให้นายสิงหาเลือกที่จะทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“ผมเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรฯ แล้วมีความสุข มันเหมือนอยากเข้ามาทำให้เอกตัวเองด้วย แล้วก็เข้ามาทำเพราะว่าตัวเองอยากทำ ซึ่งผมรู้สึกมีความสุขกับการทำกิจกรรมไม่ได้หวังผลอะไรมากมาย และตัวผมเป็นคนชอบพูดคุยกับคน การคุยทำให้รู้จักคนใหม่ ๆ ซึ่งการทำงานสโมสรนิสิตทำให้เรารู้จักคนเยอะ ให้เราได้พูดคุย ประสานงาน ทำให้เราแบบเจอคนใหม่ ๆ รู้จักคนมากขึ้น ได้เรียนรู้อะไรหลาย ๆ อย่าง” (นายสิงหา, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2557)

2.2 การเป็นนักกิจกรรมต่อเนื่องตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัย พบว่า นายสิงหา เคยเป็นนักกิจกรรมตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม เป็นนักกีฬาของโรงเรียน ทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด มีความเป็นนักกิจกรรมอยู่ในตัวเองอยู่แล้ว จึงวิเคราะห์ได้ว่า การทำกิจกรรมต่อเนื่องมาจากสมัยเรียนมัธยม เป็นปัจจัยที่ทำให้นายสิงหาตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

“...เป็นนักกีฬาฟุตบอลของโรงเรียนครับ แล้วก็เป็นที่พี่เฟี้ยกต์ครับ อาสาเข้ามาเป็นรุ่นพี่ที่ดูแลรุ่นน้องอะไรอย่างนี้ครับ คุมรุ่นน้อง แล้วก็เล่นฟุตบอลให้กับจังหวัดนครปฐมด้วยครับ

เป็นตัวแทนนักกีฬาถ้าเป็นฟรีเฟ็คต์ อันนี้จะต้องเป็นคณะกรรมการนักเรียนด้วยไปในตัวด้วยครับ...”
(นายสิงหา, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2557)

3. ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิติต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนายสิงหาที่มีผลมาจากการต้องการผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม มีดังนี้

3.1 การต้องการหาประสบการณ์ให้กับตนเอง

จากการสัมภาษณ์ นายสิงหา กล่าวว่า ตนต้องการฝึกฝนทักษะให้กับตนเองระหว่างเรียนมหาวิทยาลัย ซึ่งนายสิงหาคิดว่าหากเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิติต จะทำให้ได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย ทำให้ได้พัฒนาตนเอง จึงวิเคราะห์ได้ว่าการต้องการหาประสบการณ์ใหม่ ๆ เป็นอีกหนึ่งเหตุผลที่ทำให้นายสิงหาตัดสินใจทำกิจกรรมสโมสรนิติต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“ผมเข้ามาเรียนสาขาเทคโนโลยีการศึกษา เลยมีความคิดว่าการเล่นกีฬามาตั้งแต่เด็ก ๆ ทำให้เรียนรู้อะไรหลาย ๆ อย่างเกี่ยวกับด้านกีฬา แต่เรายังไม่รู้ด้านเทคโนโลยี เราก็เลยอยากจะเข้ามาแบบศึกษาว่าปริญญาตรีมันควรเป็นแบบการเรียนรู้แบบให้ครอบคลุมหลาย ๆ อย่าง แบบไม่ต้องเจาะลึกอะไร แต่ให้มันครอบคลุมรู้หลาย ๆ อย่าง ก็เลยมีความคิดว่าการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิติตจะได้เรียนรู้อะไรหลาย ๆ อย่าง ได้ฝึกฝนประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้กับตัวเอง” (นายสิงหา, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2557)

3.2 แรงจูงใจจากสิ่งที่ตนเองชื่นชอบ

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นายสิงหาชื่นชอบในการถ่ายภาพ นายสิงหาได้เข้ามาศึกษาในสาขาที่ต้องมีการเรียนวิชาถ่ายภาพและตนมีความสนใจ และชื่นชอบในการถ่ายภาพอยู่แล้ว จึงมีความคิดว่าการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิติตนั้น จะได้ถ่ายภาพกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางสโมสรนิติตจัดอย่างที่ตนเองตั้งใจ ได้ฝึกฝนประสบการณ์การถ่ายภาพที่จะนำไปใช้ในการเรียนสาขาวิชาของตน จึงสรุปความได้ว่าการถ่ายภาพเป็นสิ่งจูงใจที่ทำให้นายสิงหาเข้ามาทำกิจกรรมในสโมสรนิติต มหาวิทยาลัยบูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...งานแรกที่ผมเข้ามาทำ คือขบวนพาเหรดงานกีฬาเทาทอง ซึ่งตอนนั้นผมเข้ามาทำกิจกรรมที่หลังเพื่อนคนอื่น และยังไม่ได้เป็นสมาชิกสโมสรนิติตเลยเข้ามาช่วยงานพาเหรด และช่วยงานถ่ายรูป ซึ่งตนเองผมเป็นคนชอบถ่ายรูป จึงอยากเข้ามาทำงานสโมสรฯ เพื่อจะได้ทำในสิ่งที่

ผมชอบ เพื่อนที่เป็นสโมจึงชักชวนให้ผมเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิตด้วยกัน ตอนนั้นคิดว่า สโมฯ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ก็คงต้องมีช่างภาพ ก็เลยสมัครมา แต่พอมาทำงานจริง ๆ ไม่ได้เป็นอย่างที่คิด เพราะช่างภาพที่มาถ่ายภาพในกิจกรรมต่าง ๆ เป็นนิตในคณะที่ทางสโมสรนิตขอความร่วมมือให้มาช่วยถ่ายภาพ ซึ่งตอนนั้นหลวมตัวมาเป็นสโมฯ แล้ว ก็เลยทำยาวเลยแล้วก็เรียนรู้งานไปเรื่อย ๆ...” (นายสิงหา, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2557)

4. ปัจจัยด้านบุคคลอ้างอิง

จากการวิเคราะห์ พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนายสิงหาที่มีผลมาจากกลุ่มบุคคลอ้างอิง มีดังนี้

4.1 ปัจจัยจากกลุ่มเพื่อน

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นายสิงหาให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อนในการทำกิจกรรม เนื่องจากมีการชักชวนกันในกลุ่มเพื่อนในสาขาวิชาเพื่อเข้ามาทำงานสโมสรนิต ในเวลานั้น นายสิงหาที่คิดว่าอยากเข้ามาทำงานสโมสรนิตกับกลุ่มเพื่อนที่ชวนกันมา และบังเอิญในขณะนั้น นายสิงหาที่มีความคิดด้านจิตอาสาที่จะมาเป็นตัวแทนในการประสานงานระหว่างสาขาวิชาและคณะศึกษาศาสตร์อยู่แล้ว ตามที่ได้กล่าวมาในการสัมภาษณ์ นายสิงหาได้กล่าวเกี่ยวกับปัจจัยเรื่องเพื่อน

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“เพื่อนนี้สำคัญมากเลยครับ เพราะผมคิดว่าอยากให้เพื่อนได้ช่วยกันทำงาน ก็เลยเข้ามาทำสโมฯ แล้วเพื่อนกลุ่มเดียวกันในเอกที่ชักชวนกันมาทำกิจกรรมก็มาทั้งหมดเลย ก็เลยชวนกันมาทำงานทั้งหมด ซึ่งตอนนั้นเพื่อนในเอกเข้ามาเป็นสโมฯ กัน 7 คน” (นายสิงหา, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2557)

4.2 การได้รับแรงบันดาลใจจากครู

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นายสิงหาผู้ศึกษาอยากทำงาน อยากรับเป็นเหมือนอย่างคุณครูบุคคลผู้ที่เป็นแรงบันดาลใจ นายสิงหาเล่าถึงครูที่โรงเรียนเก่าว่าเป็นครูฝึกซ้อมฟุตบอลที่โรงเรียน โดยครูคนดังกล่าวเป็นแรงบันดาลใจให้ตนเองมาเรียนคณะศึกษาศาสตร์ด้วย นายสิงหาได้สัมผัสถึงความเอื้ออาทร การทำงานแบบไม่หวังผลตอบแทน และการเสียสละเพื่อคนอื่น จึงทำให้ตนเองนำแบบอย่างจากครูท่านนี้มาใช้ในการทำกิจกรรม

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“มีครูท่านหนึ่งที่โรงเรียนเก่าเป็นผู้ฝึกสอนฟุตบอล ตอนที่ผมเข้าไปเล่นฟุตบอลโรงเรียนครั้งแรกครับ คุณครูท่านรักในกีฬาฟุตบอลมากซึ่งจะนัดซ้อมฟุตบอลให้พวกผมตอนเย็นหลังเลิกเรียน ซึ่งครูเขาก็ไม่ได้ผลตอบแทนอะไร เวลาพาพวกผมไปแข่งฟุตบอลก็เลี้ยงข้าวเลี้ยงน้ำ ถ้าไปแข่งไกล ๆ ต่างจังหวัด หลาย ๆ วัน หลายอาทิตย์ เขาก็จะใช้เงินส่วนตัวในการใช้จ่ายเป็น

ค่าต่าง ๆ ในการพานักเรียนไปแข่งขันฟุตบอล ซึ่งรู้สึกว่าเขาเป็นแรงบันดาลใจให้ผมเป็นคนที่ยากทำกิจกรรมเป็นไอคอลลที่ทำให้ผมมาเรียนศึกษาศาสตร์ครับ” (นายสิงหา, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2557)

4.3 การได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นายสิงหาได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่ท่านหนึ่งที่ทำให้ตนเองรู้สึกว่ายากเข้ามาทำกิจกรรม เพราะเห็นรุ่นพี่ดังกล่าวมาจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ในวันแรกที่นายสิงหาเข้ามาศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์แห่งนี้ จึงทำให้รู้สึกชื่นชมในตัวจากรุ่นพี่ดังกล่าว และต้องการดำเนินรอยตามรุ่นพี่ในการทำกิจกรรมสโมสรนิสิตบ้าง

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“มีพี่สโมสรฯ คนหนึ่งเขาเป็นคนเก่ง พูดเป็น บริหารเป็น แก้ปัญหาได้ เลยอดอยากเป็นแบบพี่เขาบ้าง” (นายสิงหา, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2557)

สรุปเหตุผลของการตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย ของนายสิงหาโดยเรียงตามน้ำหนักจากข้อค้นพบ จำนวน 4 ปัจจัย ได้แก่

1. ปัจจัยด้านจิตอาสา ได้แก่ การอาสาเป็นตัวแทนของสาขาวิชาในการทำกิจกรรมและการอาสาเข้ามาทำกิจกรรม
2. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว ได้แก่ การชื่นชอบในการทำกิจกรรม และการเป็นนักกิจกรรมต่อเนื่องตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม
3. ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม ได้แก่ การต้องการหาประสบการณ์ให้กับตนเองและแรงจูงใจจากสิ่งทีตนเองชื่นชอบ
4. ปัจจัยด้านบุคคลอ้างอิง ได้แก่ ปัจจัยจากกลุ่มเพื่อนการได้รับแรงบันดาลใจจากครูและการได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่

ส่วนปัจจัยที่เหลืออีก 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยอื่น ๆ และปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์ ไม่พบประเด็นดังกล่าวว่าเป็นเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในกรณีศึกษานี้

กรณีที่ 10 นางสาวกัญญา (สายเลือดนักกิจกรรม)

นางสาวกัญญา นักกิจกรรมผู้ที่เกิดมาในสภาพแวดล้อมของนักกิจกรรม เนื่องจากเกิดมาในครอบครัวที่มีผู้ปกครองทำกิจกรรมเพื่อสังคม การที่ได้สัมผัสและเห็นภาพการทำกิจกรรมของคนในครอบครัวมาตั้งแต่เด็กจนโต ทำให้นางสาวกัญญาเกิดการซึมซับ จึงนับได้ว่าเป็นนักกิจกรรมโดยสายเลือดอย่างแท้จริง ปัจจุบันนางสาวกัญญา กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และดำรงตำแหน่งนายกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ในสมัยมัธยมนางสาวกันยาได้ร่วมทำกิจกรรมของทางโรงเรียนในลักษณะของกิจกรรมประเภทการแข่งขันต่าง ๆ งานพิธีกร และเป็นมัคคุเทศก์ของโรงเรียน โดยกิจกรรมที่นางสาวกันยาทำนั้น ไม่ได้เข้าร่วมในลักษณะขององค์กร แต่เป็นการทำกิจกรรมที่อิสระตามความสนใจและชื่นชอบเกิดจากการได้รับความไว้วางใจจากครูและเพื่อน ๆ ที่มองเห็นความสามารถของตน จึงทำให้ตนเองเลือกที่จะเข้าทำกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือโรงเรียน โดยมีครอบครัวเป็นผู้ให้การสนับสนุนและเปิดโอกาสในการทำกิจกรรมอย่างเต็มที่ นางสาวกันยาชื่นชอบการทำกิจกรรมที่หลากหลาย เนื่องจากตนเองเป็นคนร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ดี จึงสามารถร่วมทำกิจกรรมได้ทุกกิจกรรม และสามารถร่วมงานกับผู้อื่นได้ทุกคน นอกจากนี้นางสาวกันยาได้มีโอกาสจัดกิจกรรมให้กับผู้อื่น เป็นกิจกรรมที่ตนเองประทับใจ คือ การได้เข้าร่วมชมรมบึงเขียวของโรงเรียน ลักษณะกิจกรรมคือเป็นการจัดค่ายให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับประถมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้น้อง ๆ ได้เรียนเรียนรู้และอนุรักษ์ธรรมชาติ

เมื่อนางสาวกันยาเข้ามาศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ก็ได้เข้าร่วมกิจกรรมสโมสรนิสิตในช่วงชั้นปีที่ 1 ขณะนั้นนางสาวกันยายังไม่ทราบว่า “สโมสรนิสิต” คืออะไร ทราบเพียงว่ามีคนกลุ่มหนึ่งมาคอยจัดกิจกรรมในคณะ และคิดว่าผู้ที่มาทำกิจกรรมนั้นมาช่วยกันทำเองโดยไม่มีหน่วยงานแต่อย่างใด แต่ในขณะที่เดียวกันนั้นก็มีการแนะนำการทำกิจกรรมกับสโมสรนิสิต ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่เข้ามาจัดกิจกรรมสำหรับรุ่นน้อง และต้องการให้รุ่นน้องมีตัวแทนของแต่ละสาขาเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมกับสโมสรนิสิตในการสร้างสรรค์กิจกรรมสำหรับรุ่นน้องต่อไปการทำกิจกรรมในระดับมัธยมศึกษาของนางสาวกันยา มีผลต่อการเข้ามาทำกิจกรรมกับสโมสรนิสิตเป็นอย่างมาก เนื่องจากการทำกิจกรรมตั้งแต่เด็กนั้นทำให้มีพื้นฐานการทำงาน การวางแผน การเสียสละ และการมีจิตอาสาทำให้ตนเองมีความชื่นชอบและรักในการทำกิจกรรม อีกทั้งคุณพ่อของนางสาวกันยาก็ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือสังคมมาตลอดเป็นตัวอย่างในการทำกิจกรรมกับนางสาวกันยาและทางครอบครัวจะสนับสนุนและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอยู่เสมอ ทำให้นางสาวกันยามีความผูกพันต่อการทำกิจกรรมและมีจิตอาสาอยู่ในตัวเอง ประกอบกับการที่มีรุ่นพี่ในสโมสรนิสิตเข้ามาชักชวนให้ตนเองเข้าทำกิจกรรมกับสโมสรนิสิตโดยเล่าให้ฟังว่าต้องทำกิจกรรมอะไรบ้าง และจะได้รับสิทธิพิเศษอะไรบ้าง ซึ่งทำให้ตนเองเกิดความสนใจและคิดว่าการเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยนั้นค่อนข้างมีเวลาเหลือมาก จึงต้องการหากิจกรรมทำเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ อีกทั้งต้องการหากิจกรรมที่แปลกใหม่ให้ตนเองทำ ต้องการสร้างเพื่อน สร้างเครือข่าย และสร้างสังคมใหม่ ๆ ซึ่งขณะนั้นตนเองก็ได้ลงชื่อเพื่อเข้าทำงานกับสโมสรนิสิตไว้ เมื่อได้เข้ามาทำงานจริง ๆ ก็เกิดความสนุกและประทับใจ

รุ่นพี่มีผลต่อการเข้ามาทำกิจกรรมกับสโมสรนิสิตของนางสาวกันยา ซึ่งถือว่ามีผลตั้งแต่ครั้งแรกที่รุ่นพี่ชวนเข้ามาสมัครแล้ว เพราะคิดว่ารุ่นพี่เหมือนเป็นคนในครอบครัว เมื่อมาร่วมงานกันแล้วก็เกิดความผูกพัน อีกทั้งรุ่นพี่เองก็เป็นแรงบันดาลใจในการทำงานให้กับตนเองด้วย ส่วนรุ่นพี่สาขาเดียวกันที่ทำงานในสโมสรนิสิตอยู่แล้วนั้น นางสาวกันยารู้สึกว่าถ้าได้ทำงานแล้วมีรุ่นพี่สาขาเดียวกันอยู่ก็จะทำให้รู้สึกอบอุ่น และมีที่พึ่งพิงเมื่อต้องการคำปรึกษา นอกเหนือจากนี้รุ่นน้องก็มีผลต่อการเข้ามาทำกิจกรรมของนางสาวกันยา เพราะตนเองต้องการดูแลน้อง ๆ จัดกิจกรรมเพื่อรุ่นน้องต่อ ๆ ไป และนึกถึงความรู้สึกตอนที่ตนเองอยู่ชั้นปีที่ 1 ซึ่งรุ่นพี่ทำหน้าที่ดูแลนางสาวกันยาเป็นอย่างดีตนจึงต้องการดูแลรุ่นน้องเหมือนอย่างที่ตนได้รับบ้าง

นางสาวกันยานั้นชื่นชอบงานพิธีกรเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ตนเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต เพราะมีความคิดว่าต้องการเข้ามาทำในงานที่ตนเองชื่นชอบ แต่ขณะเดียวกันตนเองก็ไม่ได้มุ่งที่จะทำสิ่งที่ชอบเพียงอย่างเดียว สามารถเรียนรู้งานใหม่ ๆ และพร้อมทำงานอยู่เสมอการเข้ามาทำกิจกรรมในสโมสรนิสิต ทำให้ตนได้สัมผัสสิ่งที่ได้รับจากการทำกิจกรรมหลายอย่าง เช่น ความสนุกสนาน ความสามัคคี ความรู้สึกดี ๆ ที่มีต่อกัน การได้เข้าร่วมสังคมที่หลากหลาย เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้ตนเองต้องการทำกิจกรรมและสืบทอดรุ่นน้องต่อไป

อีกทั้งระบบการรับน้องที่ทำให้มีผลต่อการเข้ามาทำงานกับสโมสรนิสิตของนางสาวกันยา เนื่องจากนางสาวกันยาได้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ตั้งแต่ต้นจนจบ จึงทำให้มองเห็นภาพกิจกรรมและประโยชน์ที่ได้รับก่อให้เกิดการซึมซับ ซึ่งถ้าไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ก็คงไม่ได้เข้ามาทำงานกับสโมสรนิสิตเช่นกัน

การเข้ามาทำกิจกรรมของนางสาวกันยานั้นเกิดจากจิตอาสาเพราะการเข้ามาทำงานในส่วนนี้เข้ามาด้วยใจและใช้ความรู้สึกมากกว่า เมื่อได้ทำแล้วเกิดความสุข เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง โดยไม่ได้คิดเรื่องค่าตอบแทนจุดมุ่งหมายของนางสาวกันยาในการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตนั้น ในช่วงแรกที่เข้ามาทำงานนั้นตนคาดหวังที่จะทำกิจกรรมเพื่อความสนุก ๆ และต้องการได้รับประสบการณ์เพื่อเป็นแนวทางในการเป็นครูต่อไป อีกทั้งได้ดูแลใกล้ชิดรุ่นน้อง ทั้งนี้สิ่งที่ได้มานั้นเกินความมุ่งหมายที่คาดหวังไว้มาก ทั้งการได้เป็นถึงนายกสโมสรนิสิต ซึ่งถือว่าเป็นตำแหน่งที่ก่อให้เกิดประสบการณ์และความรู้มากมาย รวมทั้งการได้ทำกิจกรรมทุกกิจกรรมแล้วสามารถส่งมอบกิจกรรมต่อรุ่นน้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อีกเหตุผลหนึ่งที่เข้ามาทำงานกับสโมสรนิสิตนั้นเพื่อต้องการกอบกู้ศักดิ์ศรีของสาขาของตนเอง เนื่องจากนางสาวกันยาสังเกตและรู้สึกได้ว่าสาขาของตนเองมักถูกมองข้ามและไม่ค่อยมีผู้เห็นความสำคัญนัก จึงต้องการสร้างชื่อเสียงและได้รับการยอมรับจากผู้อื่น จึงต้องการมาเป็นส่วนหนึ่งของสโมสรนิสิตเพื่อให้ผู้อื่นได้รู้จักว่าตนมาจากสาขาใด และได้รับการยอมรับจากสังคมด้วย

นอกเหนือจากนี้นางสาวกันยาตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต เพื่อต้องการได้รับสิทธิพิเศษหรือสวัสดิการที่ทางคณะมีให้ เช่น ทุนการศึกษาเพราะฐานะทางบ้านไม่ได้ร่ำรวยมั่นคงนัก ฉะนั้นถ้ามีสิทธิพิเศษเข้ามาช่วยบ้างก็จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน แต่ตนเองก็คิดว่าส่วนนี้เป็นผลพลอยได้ ซึ่งก็ไม่ได้คาดหวังว่าตนต้องได้สิทธิพิเศษทั้งหมด โดยส่วนตัวคาดหวังที่จะได้รับทุนการศึกษาเพื่อสร้างโอกาสให้ตนเองได้ไปศึกษาต่างประเทศหรือได้ไปเรียนรัฐสถานศึกษาอื่น ๆ ซึ่งเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งของตนในการตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรม

วิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์

จากคำสัมภาษณ์ข้างต้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่นำมาสู่การตัดสินใจในการเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวกันยา ดังนี้

1. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว

จากการวิเคราะห์ พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวกันยาที่มาจากความชอบส่วนตัว มีดังนี้

1.1 ความชื่นชอบในการทำกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า ความชื่นชอบการทำกิจกรรมนั้นเกิดขึ้นตั้งแต่ครั้งที่นางสาวกันยาทำกิจกรรมของโรงเรียนตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม เมื่อตนได้เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยจึงมีความต้องการที่จะทำกิจกรรมซึ่งตนมีคิดที่จะเข้ามาทำกิจกรรมในสโมสรนิสิต เพราะชื่นชอบบรรยากาศในการทำกิจกรรมและรู้สึกสนุก มีความสุขกับการทำกิจกรรม

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...เป็นเพราะเราซึมซับถึงสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรม เช่น ความสนุก ความสามัคคี ความรู้สึกดีที่ได้ทำกิจกรรม ได้รู้จักเพื่อน รู้จักพี่ อะไรรอบข้างเนี่ย มันเลยทำให้เราอยากทำกิจกรรมให้กิจกรรมเนี่ยมันส่งต่อไปเรื่อย ๆ ไม่ให้มันหยุด...” (นางสาวกันยา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

1.2 ความต้องการจัดกิจกรรมให้รุ่นน้อง

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า ความต้องการจัดกิจกรรมให้รุ่นน้องเป็นความต้องการที่เกิดขึ้นจากตัวของนางสาวกันยาเอง เนื่องจากนางสาวกันยามีความคิดว่าต้องการที่อยากจะทำร่วมจัดกิจกรรมรับน้องให้กับรุ่นน้องรุ่นต่อไป เป็นความรู้สึกของรุ่นพี่ที่ต้องการได้ดูแลรุ่นน้องได้ใกล้ชิดกับรุ่นน้อง ตนจึงมีความคิดว่าหากเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต จะทำให้ตนได้ดูแลรุ่นน้องรุ่นต่อไปอย่างใกล้ชิดได้จัดกิจกรรมให้กับรุ่นน้อง

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ปัจจัยจากน้อง การอยากดูแลน้องใหม่ในความรู้สึกหนูนะ เพราะตอนที่เรายุ่งปี 1 เราารู้สึกว่า เฮ้ย! พี่ดูแลเราดีจังเลย แล้วถ้าเราเป็นที่เราก็คงอยากดูแลน้องอย่างนี้เหมือนกัน หนูเขียน

ในใบสมัครสาเหตุที่เข้าสโมฯว่า อยากดูแลน้อง อยากใกล้ชิดกับน้องปี 1 ที่เข้ามาใหม่ อยากจัดกิจกรรมรับน้องอะไรอย่างเนี้ย เพราะารู้สึกว่าเราได้รับสิ่งดี ๆ แล้วเราอยากจะทำสิ่งดี ๆ เนี้ย ถ่ายทอดไปให้น้องต่อไปเรื่อย ๆ...” (นางสาวกัญญา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

1.3 การเป็นนักกิจกรรมต่อเนื่องตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นางสาวกัญญาเคยเป็นนักกิจกรรมตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม มีความชื่นชอบในการทำกิจกรรม และมีความเป็นนักกิจกรรมอยู่ในตัวเองอยู่แล้ว จึงวิเคราะห์ได้ว่าการทำกิจกรรมต่อเนื่องมาจากสมัยเรียนมัธยม เป็นปัจจัยที่ทำให้นางสาวกัญญาตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

“...ก็ส่วนใหญ่ไม่ได้ทำพวกสภานักเรียนอะไร แต่ว่าเป็นตัวแทนของโรงเรียนไปแข่งอะไรอย่างเนี้ยละ ก็คือจะเป็นพวกเกี่ยวกับเขาเรียกอะไร รับอิเวนท์มากกว่า เป็นพิธีกร หรือว่าจะเป็นมัคคุเทศก์แนะนำโรงเรียนอะไรประมาณนี้ละ ไม่ได้ทำเป็นองค์กร แต่ทำเป็นแบบอิเวนต์ สมมติโรงเรียนอยากได้พิธีกร อะไรอย่างนี้ก็จะแบบเลือกเราเข้าไปช่วยทำ คือเหมือนเป็นเด็กกิจกรรม แต่ไม่ได้เข้าไปเป็นองค์กรที่เป็นนักกิจกรรม...” (นางสาวกัญญา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

2. ปัจจัยด้านจิตอาสา

จากการวิเคราะห์ พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวกัญญาที่มีผลมาจากจิตอาสาภายในตัวบุคคล มีดังนี้

2.1 การอาสาเข้ามาทำกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า การมีจิตอาสาที่มีผลทำให้นางสาวกัญญาเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตนางสาวกัญญา มีความคิดว่าอยากเข้ามาช่วยงานของคณะศึกษาศาสตร์ เข้ามาช่วยจัดกิจกรรมให้กับรุ่นน้องต่อไป เพราะทำแล้วรู้สึกว่าจะได้รับความสุขทางด้านจิตใจ

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...หนูว่าเป็นส่วนหนึ่งนะ เพราะว่าถ้าสมมุติว่าเราไม่เคยทำงานให้โรงเรียนมาก่อนเนี้ย เราก็จะไม่รู้เกี่ยวกับ เขาเรียกว่าอะไรละ การวางตัว หรือการเสียสละเวลาอะไรอย่างเนี้ย คือเหมือนมันอาจจะจะเป็น เขาเรียกว่าอะไรละ จิตสำนึกของเรามาตั้งแต่เด็กนะ แล้วรวมทางพ่อหนูนะ เขาเป็นพวกที่แบบชอบช่วยเหลือสังคมอยู่แล้ว เป็นพวกชอบเป็นคณะกรรมการ คณะกรรมการโรงเรียน คือเวลาคนมีอะไรก็คือเป็นพิธีกรของงานต่าง ๆ ด้วย อะไรอย่างเนี้ย ก็คือเหมือนกับเห็นพ่อทำมานั้นแหละ แล้วหนูก็เลยว่า เออ แบบพ่อก็ทำงานให้ส่วนรวม อะไรอย่างเนี้ย

เออ...มันอาจจะเป็นอย่างนั้นด้วยหนูว่าส่วนหนึ่ง ก็คือแบบเหมือนแบบเป็นจิตสำนึกของเราตั้งแต่ยังเด็กแล้ว ก็เห็นคนรอบข้างเนียเขาช่วยเหลือสังคมเลยว่ามันน่าจะเป็นตรงนั้น ทำให้เราได้มาทำตรงนี้..."(นางสาวกัญญา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

"...มันเป็นเรื่องของจิตใจนะ หนูไม่รู้ว่ามันเกี่ยวมั๊ย เป็นเรื่องของจิตใจมากกว่าแบบว่ารู้สึกเป็นความอยากนะ อยากทำ อยากช่วย มากกว่ามันเป็นเรื่องเหนือสมองนะ มันเป็นเรื่องที่เราไม่ต้องใช้เหตุผลว่าเพราะอะไรนะ คือใจเรามันอยาก แต่มันจะทำนะ ซึ่งรู้สึกภูมิใจในตัวเองมากกว่าที่แบบว่า เราทำอันนี้ให้เขาได้แล้วอะไรร้อยอย่างเนี่ย น้องได้มาร่วมงานเห็นรอยยิ้มของคนอื่นอะไรร้อยอย่างเนี่ย รู้สึกภูมิใจว่าได้มาขึ้นในจุดนี้คุ้มจังเลย มันมีค่าจังเลย มันควรแก่การรักษาความรู้สึกนี้ต่อไปเรื่อยๆ..."(นางสาวกัญญา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

3. ปัจจัยอื่น ๆ

จากการวิเคราะห์ พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวกัญญาที่มาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ มีดังนี้

3.1 การต้องการการยอมรับ

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยนี้เกิดขึ้นจากช่วงกิจกรรมรับน้องที่มีการขานชื่อนิสิตแต่ละสาขาวิชาในการเข้าร่วมกิจกรรมรับน้อง ซึ่งสาขาวิชาของนางสาวกัญญามักจะไม่ได้กล่าวถึงนางสาวกัญญาจึงมีความรู้สึกที่สาขาวิชาของตนไม่ได้รับความสำคัญ เป็นสาขาที่ไม่ค่อยมีใครรู้จัก จึงเกิดเป็นความน้อยใจและเกิดทัศนคติในเชิงลบ กลายเป็นแรงผลักดันให้นางสาวกัญญาเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต เพื่อพิสูจน์ให้คนอื่นเห็น และยอมรับในสาขาวิชาของตน

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

"...อ้อ! ก็มีอีกเรื่องหนึ่ง คือช่วงหนูเข้ามาปี 1 นะ เหมือนเอกปฐมวัยไม่ค่อยได้รับเขาเรียกอะไรล่ะ เหมือนคล้าย ๆ เอกอาร์ตตอนนี่ เหมือนเอกที่ถูกลืมนะ โมงเมนต์ประมาณนั้นนะ มันก็เลยเหมือนแบบ คือเหมือนเพื่อนคุยกันในเอกแบบว่าเข้ามาคือแบบ เหมือนอยากออบกู่ศักดิ์ศรีเอกเราอะไรร้อยอย่างเนี่ย ช่วงนั้นนะเหมือนอยากให้เราหันมาตาในคณะบ้าง ตอนนั้นนะคะเป็นประมาณนั้น อีกปัจจัยหนึ่งนะที่นึกขึ้นได้เวลาโดนเรียกชื่อนะ ไม่มีเอกเราอย่างเนี่ยพีหนึ่งเหมือนเราเป็นเอกที่ถูกลืมนะ ทำไมทุกคนต้องลืมนะ อะไรประมาณนั้นเลย เลยตอนนี้ลึกลับ ๆ เข้าใจว่า เออ เพราะมันมีเหตุการณ์อย่างเนี่ย เลยเข้าใจความรู้สึกน้องที่แบบเหมือนโดนลืมนะอะไรอย่างเนี่ย..."(นางสาวกัญญา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

"...มันเป็นเรื่องที่แปลก ๆ มันเป็นเรื่องที่จิตใจนะ จิตใจล้วน ๆ เป็นนะพี่ แต่ไม่รู้อะเหมือนมีความทำทายเป็นแหละ เขาไม่รู้จักเราใช่มั๊ย จนทุกวันนี้เพื่อนยังพูดเลยว่า เฮ้ย มึงทำได้วะ เฮ้ย มึงทำให้เอกเรา แม่งมีหน้าตาในคณะได้วะ อะไรร้อยอย่างเนี่ย..."(นางสาวกัญญา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

3.2 ปัจจัยจากกิจกรรมรบกวน

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า กิจกรรมรบกวนมีผลต่อการตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรรนितिของนางสาวกันยา เนื่องจากนางสาวกันยาได้สัมผัสกับบรรยากาศของกิจกรรม ได้รู้จักกับสโมสรรนिति ได้เห็นกระบวนการทำงานของสโมสรรนिति เห็นภาพการทำงานของรุ่นพี่ในสโมสรรนिति ซึ่งเป็นส่วนที่ทำให้นางสาวกันยาอยากเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรรนितिคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...มีนะเพราะว่าถ้าเกิดหนูไม่ได้เข้าตรงนี้ หนูอาจจะไม่เห็นด้วยก็ได้ว่ามีรบกวนอะไรอย่างนี้ แต่เพราะว่าหนูเข้าแล้วหนูอยู่จนจบ หนูเลยรู้สึกว่ามันมีประโยชน์กับเรา ทำให้เห็นภาพกิจกรรม เห็นเขาเรียกว่าอะไรละ มันมาโดยไม่รู้ว่ามันมีอะไรต่าง ๆ โดยไม่รู้ตัว อะไรอย่างเนี่ย ถ้าไม่มีระบบรบกวน เราอาจจะไม่ได้เข้ามาทำตรงนี้ก็ได้อาจจะไม่ได้รู้จักอะไรเลย อาจจะไม่ใช่ทราบดีเลยคนนี้ก็ได้อะไรอย่างเนี่ย...” (นางสาวกันยา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

4. ปัจจัยจากบุคคลอ้างอิง

จากการวิเคราะห์ พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรรนिति คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวกันยาที่มีผลมาจากกลุ่มบุคคลอ้างอิง มีดังนี้

4.1 การได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่

จากการสัมภาษณ์ พบว่า นางสาวกันยาได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่ที่ทำกิจกรรมสโมสรรนिति ได้สัมผัสกับบรรยากาศการทำกิจกรรมของรุ่นพี่ จึงรู้สึกว่าทำไมรุ่นพี่เหล่านั้นมีความสุขกับการทำกิจกรรม บรรยากาศการทำกิจกรรมที่สนุก อีกทั้งความสามารถของรุ่นพี่สโมสรรนिति จึงทำให้เกิดเป็นทัศนคติที่ดีต่อรุ่นพี่ และเป็นแรงบันดาลใจที่ทำให้นางสาวกันยาเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรรนितिคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...แล้วก็แบบคือ พี่ก็จะเป็นอย่างหนึ่ง คือ เขาเป็นเหมือนแรงบันดาลใจครั้งแรกที่แบบพอเจอเขา คือมันจะเป็นวันที่พี่เขานั่งทำใบภาณิกะกันอยู่ แล้วเออหนูเขานัดไปทำบุญกันตอนเช้า แล้วพวกหนูก็นั่งว่าง ๆ พี่เขาก็เลยชวนมานั่งทำด้วยกัน เหมือนทำตัวให้มีประโยชน์ระหว่างรอรถออกไปทำบุญที่ตึกคิวเอสนี่ละคะ แล้วก็พอระหว่างทำไปด้วย ทำไอ้โน่น ไอ้โน้ไปด้วยเขาก็เหมือนชวนคุย เห็นความเป็นไคคอลของเขา เวลาเขาทำงานเขามีความสุข...” (นางสาวกันยา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

4.2 การได้รับแรงบันดาลใจจากครอบครัว

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า คุณพ่อของนางสาวกันยาเป็นผู้ที่ชื่นชอบในการทำ

กิจกรรมช่วยเหลือสังคม ทำให้นางสาวกัญญาเกิดการซึมซับความมีจิตอาสาจากผู้เป็นพ่อ อีกทั้งยังได้รับการผลักดันจากคุณพ่อในการทำกิจกรรมตั้งแต่เด็กจนโต

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ก็มีพ่อนะที่ทำให้คุณเป็นตัวอย่างนะว่า ทำงานสังคมช่วยเหลือคนอื่น ช่วยเหลือสังคมนู่นว่ามีผลนะ เพราะว่ามันเป็นเหมือนเราซึมซับเขาทุกวัน เวลาเขาไปช่วยใครอย่างเนี่ย เวลาเห็นใครเดือดร้อนหรือว่าต้องการตัวแทนหรืออะไอย่างเนี่ยก็อยากจะช่วยทำอะไอย่างเนี่ย...”

(นางสาวกัญญา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

“...เขานะพยายามจะผลักดัน เวลาแบบไปงานอะไอย่างเนี่ย เวลาสมมติมีงานแต่งญาติอะไอย่างเนี่ย เขาอยากให้เราเป็นพิธีกรคู่กับเขา แล้วอยากให้เราไปอ่านโน่น นี่ นั่น อะไอย่างเนี่ย เหมือนอยากให้เราได้มาขึ้นอยู่จุดเดียวกับเขา เพราะเขารู้ว่าเราทำได้อะไอย่างเนี่ย เหมือนเราทำโรงเรียนอย่างเนี่ย เขาก็รู้ว่าเราเป็นพิธีกร เขาก็รู้ว่า เฮ้ย มาทำกับเขาก็น่าจะทำได้เหมือนกัน อะไอย่างเนี่ย...” (นางสาวกัญญา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

5. ปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์

จากการวิเคราะห์ พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวกัญญาที่มีผลมาจากปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์ มีดังนี้

5.1 ทุนการศึกษา

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า ทุนการศึกษา เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่นางสาวกัญญาเล็งเห็นถึงความสำคัญ เนื่องจากฐานะทางบ้านของครอบครัวไม่ได้ร่ำรวย จึงต้องการที่จะแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง ซึ่งในขณะนั้นมีรุ่นพี่ได้แจ้งข่าวสารให้ทราบว่าการทำงานกิจกรรมสโมสรนิสิตจะมีโอกาสได้ทุนการศึกษา เช่น ทุนหอพักนิสิต ตนจึงเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ใช่ เป็นหนึ่งเหตุผลเลยแหละเพราะว่าเนื่องจากฐานะทางบ้านด้วยละคะ คือไม่ได้แบบว่ามีมากอะไอย่างเนี่ย รู้สึกว่าถ้ามันช่วยเขาได้เล็ก ๆ น้อย ๆ อะไอย่างเนี่ย ก็อยากจะทำ...”

(นางสาวกัญญา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

“...ทุนการศึกษา เพราะว่าหอคิดว่าอยู่หอในมันไม่ได้แพงมากอยู่แล้ว แล้วคือแบบว่าก็เคยคิดว่า เออ ถ้าได้ทุนหอก็คงจะดีอะไอย่างเนี่ย แต่พอเข้ามาทำมาอยู่แล้วคนที่เดือดร้อนกว่าเรามีเยอะกว่าเราเยอะอะไอย่างเนี่ย ก็เลยเลือกที่จะไม่เอาทุนหอ ก็คือหอในราคาถูกลงอยู่แล้ว อันนี้ก็คงจะอยู่ได้ ไม่เป็นไร...” (นางสาวกัญญา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

สรุปเหตุผลของการตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวกัญญา โดยเรียงตามน้ำหนักจากข้อค้นพบ จำนวน 5 ปัจจัย ได้แก่

1. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว ได้แก่ ความชื่นชอบในการทำกิจกรรมความต้องการจัดกิจกรรมให้รุ่นน้อง และการเป็นนักกิจกรรมต่อเนื่องตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม
2. ปัจจัยด้านจิตอาสา ได้แก่ การอาสาเข้ามาทำกิจกรรม
3. ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ การต้องการการยอมรับและปัจจัยจากกิจกรรมรับน้อง
4. ปัจจัยจากบุคคลอ้างอิง ได้แก่ การได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่และการได้รับแรงบันดาลใจจากครอบครัว
5. ปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์ ได้แก่ ทุนการศึกษา

ส่วนปัจจัยที่เหลืออีก 1 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรมไม่พบประเด็นดังกล่าวว่าเป็นเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในกรณีศึกษานี้

กรณีที่ 11 นางสาวตุลา (นักกิจกรรมจิตอาสา)

นางสาวตุลา เกิดมาในครอบครัวที่ปลูกฝังการเป็นนักกิจกรรมจิตอาสา ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับกรณีของนางสาวกัญญาตั้งแต่สมัยเป็นเด็กนางสาวตุลาได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางครอบครัวจัดขึ้น ในรูปแบบของการทำกิจกรรมจิตอาสา เช่น การรวบรวมเงิน และสิ่งของเครื่องใช้นำไปบริจาคแก่ผู้ยากไร้ที่อยู่บนคอยทางภาคเหนือ เป็นการปลูกฝังจากครอบครัวในการทำกิจกรรมทำให้นางสาวตุลาได้รับการซึมซับ นางสาวตุลามีลักษณะนิสัยที่มีความมั่นใจในตนเอง และมุ่งมั่น อีกทั้งเป็นคนที่วางแผนการทำงานชัดเจน ปัจจุบันนางสาวตุลากำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 ในคณะศึกษาศาสตร์ และดำรงตำแหน่งรองนายกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ฝ่ายกิจกรรม

นางสาวตุลาเริ่มทำกิจกรรมตั้งแต่เรียนมัธยมในตำแหน่งคณะกรรมการนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทุกกิจกรรมที่มี เช่น การแข่งขันทางวิชาการ การประกวดต่าง ๆ เป็นต้น ลักษณะของงานที่ทำมีทั้งงานเบื้องหน้าและเบื้องหลัง นางสาวตุลาถนัดงานวางแผนและมักลงมือทำงานเองด้วย และเข้าร่วมกิจกรรมด้านจิตอาสาที่ทางครอบครัวดำเนินการจัดมาโดยตลอด

การทำกิจกรรมในระดับมหาวิทยาลัยของนางสาวไอติม นั้น มีลักษณะคล้ายคลึงกับกรณีของนางสาวกัญญาเกิดจากเหตุการณ์เมื่อครั้งที่นางสาวตุลาเข้าร่วมกิจกรรมรับน้องในชั้นปีที่ 1 จะมีรุ่นพี่ที่ทำงานเป็นสโมสรนิสิตเข้ามาเรียกรุ่นน้องตามสาขาต่าง ๆ ซึ่งสาขาวิทยาศาสตร์ของตานั้นไม่ค่อยได้รับความสนใจนัก ทั้งนี้อาจเกี่ยวข้องกับที่คนส่วนใหญ่คิดว่าสาขาวิทยาศาสตร์จะมุ่งเรียนมากกว่าการทำกิจกรรม จึงต้องการเข้ามาทำกิจกรรมเพื่อต้องการพิสูจน์ว่านิสิตสาขาวิทยาศาสตร์

สามารถทำกิจกรรมเหมือนสาขาอื่น ๆ ได้อีก ทั้งได้มีรุ่นพี่เข้ามาชักชวนให้เข้ามาทำกิจกรรม ขณะนั้นตนเองไม่ทราบว่า “สโมสรมนิต” คืออะไร แต่คิดว่าน่าจะเกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรม

นอกจากนี้แล้วจากการที่นางสาวตุลามีพื้นฐานและชอบการทำกิจกรรมอยู่แล้ว จึงตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมนิต เนื่องจากไม่ชอบการอยู่เฉย ๆ หรือเข้ามาเพื่อเรียนเพียงอย่างเดียว จึงต้องการหาความรู้และประสบการณ์ที่นอกเหนือจากตำราเพิ่มเติมจุดประสงค์หลักคือ ต้องการงานให้เป็นทุกอย่างในเบื้องต้นเข้ามาเพื่อต้องการเรียนรู้ระบบการทำงานของมหาวิทยาลัยว่าเหมือนหรือต่างจากโรงเรียนที่เคยเข้ามา การเข้ามาทำกิจกรรมนั้นเป็นการตัดสินใจด้วยตนเอง

ครอบครัวของนางสาวตุลามีส่วนช่วยในการสร้างพื้นฐานของการมีจิตอาสา เนื่องจากนางสาวตุลาได้เห็นการจัดกิจกรรมการบริจาคสิ่งของจากครอบครัวมาตลอดตั้งแต่เล็กจนโต จึงทำให้เกิดการซึมซับและมองเห็นประโยชน์ที่ได้จากการทำดังกล่าว โดยเฉพาะมารดาที่มีบทบาทมาก ในการเป็นแบบอย่างให้เห็นเกี่ยวกับการทำกิจกรรมนอก จากนั้นนางสาวตุลายังได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่ที่ทำกิจกรรมในสโมสรมนิตได้เห็นการทำงานของรุ่นพี่แล้วมีความสุข อีกทั้งสามารถทำให้ผู้อื่นมีความสุขไปด้วย นางสาวตุลาจึงต้องการเข้ามาทำกิจกรรมเหมือนรุ่นพี่บ้าง

นางสาวตุลาเป็นผู้ที่มีความชื่นชอบในการทำกิจกรรม การตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมนั้นเข้ามาเพราะความชอบ เมื่อได้ทำกิจกรรมแล้วมีความสุข รวมทั้งการทำกิจกรรมทำให้ได้เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่แตกต่างจากในโรงเรียน นางสาวตุลา มีความคิดไปว่าหากในอนาคตไม่ได้เป็นครู ก็จะเปิดกิจการของตนเองที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรม ทั้งนี้นางสาวตุลา มีความชื่นชอบการทำงานด้านพิธีกรจึงต้องการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมนิต เพื่อที่จะได้ทำงานด้านพิธีกรต่อไป โดยไม่ได้หวังค่าตอบแทนใด ๆ นางสาวตุลา มีความคิดว่าคนที่เข้ามาทำกิจกรรมนั้นต้องมีจิตอาสา อยู่ในตัวอยู่แล้ว

ระบบการทำงานของรุ่นพี่ในสโมสรมนิตนั้นมีผลต่อการตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมของนางสาวตุลา เนื่องจากในบางครั้งการทำงานของรุ่นพี่ที่ใช้อารมณ์ส่วนตัวที่มากเกินไป ทำให้รู้สึกว่ามีรุ่นพี่บางคนในสโมสรมนิตทำงานเพื่อหวังผลประโยชน์บางอย่าง นางสาวตุลาคิดว่าเมื่อเราเลือกที่จะเสียสละเพื่อส่วนรวมแล้วก็ควรทำให้เต็มที่ จึงเป็นเหตุผลที่นางสาวตุลาต้องการที่จะเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมนิต เพื่อพิสูจน์ให้พี่ได้เห็นการทำงานของนักกิจกรรมที่แท้จริง ทั้งนี้ระบบการใช้ความกดดันที่เรียกว่า “การลงน่อง” ของรุ่นพี่ในสโมสรมนิตนั้น นางสาวตุลารู้สึกเฉย ๆ และรับฟังเสมอหากทำผิด เข้าใจในเหตุผลของรุ่นพี่ต่อสิ่งที่ทำ แต่จะไม่ชอบถ้าการกระทำของรุ่นพี่ทำโดยไม่มีเหตุผล โดยเฉพาะการว่ากล่าวรุ่นน้องด้วยความรู้สึกส่วนตัวหรือการกระแทก แดกดันในเรื่องที่ไม่เหมาะสม หรือการที่ว่ากล่าวตักเตือนรุ่นน้องแล้วรุ่นพี่ทำเสียเอง การกดดัน

ของรุ่นพี่ในรูปแบบต่าง ๆ ก็เป็นแรงกระตุ้นให้ตนเองสู้เพื่อทำงานให้สำเร็จ ระบบการลงมือของรุ่นพี่ในสโมสรนิสิตนั้นมีส่วนดี คือก่อให้เกิดความรักและผูกพันกันในชั้นปี และก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะด้วย

วิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์

จากคำสัมภาษณ์ข้างต้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่นำมาสู่การตัดสินใจในการเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวตุลา ดังนี้

1. ปัจจัยอื่น ๆ

จากการวิเคราะห์ พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวตุลาที่มาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ มีดังนี้

1.1 การต้องการการยอมรับ

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นางสาวตุลามีความต้องการที่อยากจะให้คณะยอมรับในสาขาวิชาของตนเอง มีลักษณะเหมือนกับกรณีของนางสาวกันยา เนื่องจากนางสาวตุลา มีความคิดว่าการทำกิจกรรมของคณะศึกษาศาสตร์นั้นคนมักจะไม่มีค้อยกกล่าวถึงสาขาวิชาของตน จึงเกิดเป็นความน้อยเนื้อต่ำใจ นางสาวตุลาคิดว่าการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตจะทำให้เกิดการยอมรับในสาขาวิชาของตน และเพื่อเป็นการพิสูจน์ว่านิสิตที่เรียนในสาขาวิทยาศาสตร์ มิได้เรียนแค่ออย่างเดียวแต่ยังสามารถเข้ามาทำกิจกรรมได้ จากการสัมภาษณ์นางสาวตุลาได้กล่าวถึงเหตุผลเกี่ยวกับความต้องการการยอมรับเป็นประเด็นแรก และเป็นประเด็นจะกล่าวถึงบ้อยที่สุด จึงวิเคราะห์ได้ว่าการต้องการการยอมรับ เป็นเหตุผลหลักของการตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...มาทำตรงนี้ได้ก็เพราะว่าตอนแรกมีพี่เขาถามว่าใครอยากเป็นสโมฯ บ้าง ตอนแรกก็ 모르สโมฯ คืออะไร แต่คิดในใจว่ามันต้องเกี่ยวกับกิจกรรมแน่นอนเลย แต่ว่าก็อย่างที่บอกก็คือไม่ได้อยาก... ก็คืออยากเข้ามาก็เพราะว่าอยากให้ออกวิทย์เนี่ย อยากมาพิสูจน์ว่าออกวิทย์เนี่ยทำงานเป็นเหมือนกัน ก็เลยเข้ามาทำ และตอนนั้นก็สนิทกับเพื่อนอีกคนหนึ่ง ก็ดึงมือจูง ๆ กันมา อะไรอย่างนี้ แต่เพื่อนน่าจะรู้จักว่าสโมคืออะไร เพื่อนเป็นคนออกมาก่อน แล้วก็ถามเราว่า เฮ้ย ทำเปล่าเราบอกโอเค ทำก็ทำ แต่ตอนนั้นคือยังไม่รู้ว่าสโมฯ ทำอะไรบ้าง อะไรอย่างเนี่ยคะ ก็เข้ามาเป็นเข้ามาทำ...” (นางสาวตุลา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

“...อาจจะมีส่วน แต่ว่าคงไม่มากค่ะ เพราะที่เข้ามาทำงานที่คณะสิ่งแรกเลยก็คือตอนมาอยู่ปี 1 เข้ามาใหม่ ๆ เลยก็จะมีพี่สโมเนี่ยเขาชอบเรียกเอกไทย ขอเสียงหน่อย เอกญี่ปุ่น เอกภาษาจีนขอเสียงหน่อย แต่ว่าทุกคนจะไม่ค่อยพูดถึงเอกวิทย์อาจจะจะเป็นด้วยที่เขาคิดว่าเอกวิทย์

คงจะเรียนอย่างเคียวหรือเปล่า หรืออะไรอย่างเนี่ย ก็เลยเป็นส่วนหนึ่งที่แบบว่าอยากมาพิสูจน์ตัวเองด้วยว่า เอกวิทย์ไม่ใช่แค่เรียนอย่างเคียวแต่ทำงานอย่างอื่นเป็นด้วย อะไรอย่างเนี่ยมากกว่า...” (นางสาวตุลา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

“...ใช่ ส่วนหนึ่งก็คืออยากให้เขายอมรับเพราะว่าตอนนั้นแบบ เข้ามาแรก ๆ อะไร ๆ ก็เอกไทยอะไร ๆ ก็เอกสังคม อะไรอย่างเนี่ย ซึ่งเราก็อ้อ! ทำไมล่ะ ไม่เห็นมีใครเรียกเอกวิทย์เลยเป็นอะไรทำไมไม่เรียกเอกวิทย์เป็นเพราะอะไร เพราะว่าคนส่วนใหญ่คิดอยู่แล้วว่า วิทยาศาสตร์ทำอะไรล่ะ คุณเรียนกันอย่างเคียว เขาอาจจะคิดว่า เออ เรียนก็หนักแล้วจะมาทำอะไรอย่างนี้ตรงนี้จะไหวมั๊ย แต่ว่าก็ไม่มีพี่คนไหนพูดนะ...” (นางสาวตุลา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

นอกจากนี้นางสาวตุลายังกล่าวอีกว่า คนต้องการที่จะพิสูจน์เพื่อให้คนรอบข้างได้เห็น และยอมรับในตัวตนว่าตนนั้นสามารถจัดสรรเวลาในการทำกิจกรรมสโมสรมนีสิตได้

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ส่วนหนึ่งก็อยากแต่ส่วนหนึ่งก็... อยากแหละพี่ แบบมันยังงัยทุกคนก็อยากให้ยอมรับในตัวของเรา แต่ถามว่าเราจะยอมรับได้ ไม่ได้ เราไม่ได้มีสิทธิไปตัดสินใจแทนเขามันอยู่ที่ว่าเขาเนี่ยจะยอมรับเราได้หรือเปล่า แต่ไม่ใช่ไปพูดว่าพี่ต้องยอมรับหนูได้นะ ไม่ใช่อย่างนั้นคือทำให้เขาเห็นว่าเนี่ยเราทำเป็นเราทำได้...” (นางสาวตุลา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

1.2 ปัจจัยด้านทัศนคติต่อรุ่นพี่

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นางสาวตุลามีทัศนคติในเชิงลบต่อรุ่นพี่ในสโมสรมนีสิตบางกลุ่ม บางคน และมองเห็นการทำงานที่ไม่ถูกต้อง และเกิดภาพลักษณ์ในเชิงลบต่อตัวรุ่นพี่เหล่านั้น จึงเกิดเป็นแรงเสริมทางลบที่ทำให้นางสาวตุลามีแรงผลักดันต้องการที่จะเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมนีสิต เพื่อเข้ามาพิสูจน์ให้รุ่นพี่ได้เห็นว่าเกี่ยวกับการเป็นนักกิจกรรมอย่างแท้จริง

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ตอนนั้นมีพี่ในเอกคนเดียว แต่คือไม่ได้อยู่เอกฟิสิกส์ แต่อยู่ชีวะแต่คือเป็นเอกวิทย์เหมือนกัน มีแค่คนเดียวแต่พี่คนนั้นทำให้รู้สึกว้า ฌ ตอนนั้นนะคือ ไม่โอเคนะ คือคุณมาทำงานสโม แต่คุณไม่รู้เรื่องอะไรเลย คือ ฌ ตอนนั้นคือแบบว่า ทำไมเอกวิทย์ถึงไม่รู้เรื่องอะไรเลย ตอนนั้นอยู่ปี 1 ทั้ง ๆ ที่มีพี่สโมคนหนึ่งไม่เคยเอาเรื่องอะไรต่าง ๆ ในขณะที่เอกอื่นเขาทำกัน เช่นประกวดเพลงรุ่นอย่างเนี่ย พี่มารู้อีกสองวันประกวดเพลงรุ่น ทั้ง ๆ ที่พี่เขาเป็นสโม ทำไมเขาถึงไม่บอกอะไรเราเลย แต่เขาไม่บอกอะไรเรา คือเขาไม่บอกน้องในเอกนะก็เลยทำให้เรารู้สึกว่า เฮ้ย เป็นสโมนะทำตัวแบบนี้ไม่ได้นะ...” (นางสาวตุลา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

“...หนูไม่โอเคกับการทำงานของเขา หนูก็เลยทำให้รู้สึกที่หนูยิ่งอยากต้องให้เขารู้ว่ามาทำงานสโมไม่ใช่ว่าคุณจะมาแบบเป็นสโมแต่ในนาม แต่คุณไม่ทำงานอย่างที่คิดได้กล่าวว่าเป็นสโมอะไรอย่างเนี่ย...” (นางสาวตุลา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

2. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวตุลาที่มาจากความชอบส่วนตัว มีดังนี้

2.1 ความชื่นชอบในการทำกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า ความชื่นชอบในการทำกิจกรรมเป็นอีกหนึ่งเหตุผลที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตของนางสาวตุลา โดยนางสาวตุลาได้รับอิทธิพลจากครอบครัวที่สนับสนุนการทำกิจกรรมมาตั้งแต่นางสาวตุลาเด็กๆ จนทำให้ซึมซับบรรยากาศการทำกิจกรรม ซึ่งทำให้นางสาวตุลารู้สึกชื่นชอบในการทำกิจกรรม และเข้าร่วมทำกิจกรรมของโรงเรียนตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม และเมื่อเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย ด้วยความชอบในการทำกิจกรรม จึงเกิดความรู้สึกอยากเข้ามาทำกิจกรรมต่อไป

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...อันอื่นก็คงเป็นแบบ อาจจะเป็นเพราะว่าหนูอยากทำงานอีกนะ เพราะหนูเป็นคนไม่ชอบอยู่เฉย ๆ เพราะคิดว่าการเรียนอย่างเดียวมันไม่ได้อะไรอาจจะได้ความรู้ แต่ว่าไม่ได้อื่น ๆ อะไรอย่างนี้ อีกอย่างเราอยากโชว์ศักยภาพของเราด้วยว่าศักยภาพของเราไม่มีได้มีแค่แบบว่าการเรียนอย่างเดียวก็เพราะว่าชอบ ก็เลยเข้ามาทำ พอมาทำแล้วมันมีความสุข มันได้ทำ มันมีความสุขปีบมันก็จะไม่คิดอะไรพอได้ทำแล้วก็มีมีความสุข จะทำอะไรก็ได้ทั้งนั้น คือหนูเป็นคนชอบทำอะไรให้มีความสุข จะให้หนูล้างจานหนูก็ทำให้การล้างจานมันมีความสุขได้...” (นางสาวตุลา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

2.2 การเป็นนักกิจกรรมต่อเนื่องตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นางสาวตุลาเคยเป็นนักกิจกรรมตั้งแต่สมัยเรียนมัธยมทำหน้าที่คณะกรรมการนักเรียน ซึ่งมีความเป็นนักกิจกรรมอยู่ในตัวเองอยู่แล้ว จึงวิเคราะห์ได้ว่าการทำกิจกรรมต่อเนื่องมาจากสมัยเรียนมัธยม เป็นปัจจัยที่ทำให้นางสาวตุลามีนาตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

“...เคยเป็นกรรมการนักเรียนค่ะ แล้วก็งานทุกอย่างในโรงเรียนทำหมดนะ เช่นแบบ เขามีอะไรให้ประกวด แข่งขันทางวิชาการ แข่งขันทางอื่น ๆ นะ ทำหมดทุกอย่างอะไรอย่างเนี่ยค่ะ...” (นางสาวตุลา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

3. ปังชัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวตุลาที่มีผลมาจากการต้องการผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม มีดังนี้

3.1 การต้องการหาประสบการณ์ให้กับตนเอง

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นางสาวตุลาต้องการเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต เนื่องจากมีความคิดว่าการทำกิจกรรมจะเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับตนเอง เป็นการฝึกฝนทักษะให้กับตนเอง ซึ่งจะทำให้ตนเองได้เรียนรู้ทักษะ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในภายภาคหน้าได้

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ตอนแรกก็คืออยากเรียนรู้งาน อยากรู้ว่าระบบของมหาวิทยาลัยเป็นยังไง อยากรู้ว่าทำกันยังไง ที่นี้อยู่กันยังไงรวมถึงระบบต่าง ๆ ด้วย คือตอนแรกคิดว่าสโมสรเนี่ยเข้ามาได้ทำงานทุกอย่างเหมือนที่โรงเรียน โรงเรียนก็คือจะได้ไปทำงานฝ่ายกิจการนักเรียน ฝ่ายนั้นก็ถือเป็นกรรมการนักเรียนก็ต้องทำทุกฝ่ายจุดประสงค์หลัก ๆ อันแรกเลยคือ อยากทำงานเป็นทุกอย่าง เพราะเห็นผลงานแบบบางอย่างเห็นพี่เขาทำรับน้องอย่างเนี่ยใจแรกเลยก็คือ จุดประสงค์ คืออยากรับน้อง อยากเข้ามาเป็นส่วนหนึ่ง อยากเห็นเขาทำเป็นพิธีกรอยากยืนอยู่ตรงนั้นบ้าง อยากทำในฐานะตรงนั้นบ้าง แต่นั่นไม่ได้มีจุดประสงค์อื่นอะไรยังไง...” (นางสาวตุลา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

“...ส่วนหนึ่งเลยแหละ ส่วนมากกว่าหาประสบการณ์แต่มันอาจจะเป็นเพราะเราได้ทำมาเยอะแล้ว แต่ว่าสิ่งที่เรามาทำเนี่ยมันคืออีกอย่างหนึ่ง อีกบริบทหนึ่งอันนั้นมันเป็นแบบเด็ก ๆ คือรับอะไรมาแล้วเรามาทำ แต่พอมาอยู่มหาวิทยาลัยเราต้องคิด คิดเองก่อนว่าเราจะทำอะไร ร่างโครงการก่อนว่าเราจะทำอะไร แล้วเราถึงไปบอกคนอื่นเขาว่าเราอยากทำแบบนี้ อะไรอย่างเนี่ยถึงแม้มันจะมีแปลนมา แต่เราก็อาจจะได้คิดเองเป็นส่วนใหญ่ แต่โน้นเขาก็จะมีกรอบมาให้ อะไรอย่างเนี่ย คือเราอยากหลุดจากกรอบเดิม ๆ แต่ว่าถึงแม้ว่าอยู่โรงเรียนโน้นเขาจะไม่ค่อยอะไรกับเรามากอยู่แล้ว แต่ว่าพอมาตรงเนี่ยมันก็เหมือนเป็นการให้เราได้ทำแบบเต็มที่มีมากขึ้น แล้วส่วนหนึ่งก็คืออยากมีนะมีบางความรู้สึกที่แบบว่า อยากเป็นแบบว่าอยากจบไป ถ้าไม่ได้เป็นครูอย่างเนี่ยอยากเปิดบริษัทจัดกิจกรรม อะไรอย่างเนี่ยสันทนากการให้เด็กหรืออะไรอย่างเนี่ย สร้างภาวะความเป็นผู้นำให้เด็ก อะไรอย่างเนี่ย...” (นางสาวตุลา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

3.2 แรงจูงใจจากสิ่งที่ตนเองชื่นชอบ

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต

อีกอย่างหนึ่งของนางสาวตุลา คือ ต้องการที่จะเข้ามาทำในสิ่งที่ตนชื่นชอบ เนื่องจากนางสาวตุลา มีความคิดว่าการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต จะได้ทำกิจกรรมที่ตนชื่นชอบเพื่อสนองความต้องการ ในสิ่งที่ตนเองคาดหวังไว้

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ใช่ มีส่วนเพราะหนูชอบ หนูเป็นพิธีกรไง หนูก็เลยอยากเข้ามาทำตรงนี้ อยากทำ พิธีกรอะไรอย่างเนี่ย แต่งานอื่นก็อยากทำ อยากเป็นพิธีกร อยากเป็นสวัสดิการ อยากเป็นอะไร อย่างเนี่ย ชอบทำกับข้าว อยากทำโน่นทำนี่ ก็อยากเป็นนะ เพราะคิดว่ารับน้องต้องทำกับข้าว ให้น้องอะไรอย่างเนี่ย คิดว่าต้องทำเอง มันสนุกนะ ก็อยากทำ...” (นางสาวตุลา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

4. ปัจจัยด้านจิตอาสา

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวตุลาที่มีผลมาจากจิตอาสาภายในตัวบุคคล มีดังนี้

4.1 การอาสาเข้ามาทำกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เกิดจากการมีจิตอาสาของนางสาวตุลาที่ได้รับ การปลูกฝังมาจากครอบครัว จนกระทั่งตนได้เข้าร่วมทำกิจกรรมของโรงเรียน และกิจกรรม สโมสรนิสิต ในมหาวิทยาลัย

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...คือที่บ้านหนูนะ เขาเรียกว่าเป็นตั้งแต่เด็กนะ ก็คือแม่หนูจะเป็นคนแบบว่า เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แล้วก็แบบว่าเป็นคนที่เห็นใจคนอื่น แล้วก็ก็เป็นคนที่แบบว่าเพื่อนกลุ่มเพื่อนเขา อย่างเนี่ย เขาก็จะแบบ เอ๊ย เดี่ยวทำเอง สมมุติว่าสังสรรค์กันอย่างเนี่ยเอ๊ย มาบ้านญาติ อะไร อย่างเนี่ย เหมือนเสียสละมาตั้งแต่นั้นแล้วก็เหมือนทางบ้านเนี่ยเขาจะมีการญาติ ๆ เนี่ย เขาจะมีการตั้งกลุ่มขึ้นมาว่า เราก็คูยกันญาติ ๆ ว่า เออเดี๋ยวทุกสิ้นปีอย่างเนี่ยเราเอาของไปแจกเด็กกันมัย อะไรอย่างเนี่ย...” (นางสาวตุลา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

“...ดี ดีมาก ไม่ว่าเราจะโอเค หรือไม่โอเค คือด้วยลักษณะนิสัยส่วนตัวคือเป็นคนที่ทำอะไรแล้วไม่ค่อยบอกว่าตัวเองทำ จะทำอะไรไปเรื่อยเปื่อย หรือทำโน่นทำนี่แหละ แต่ตัวเอง เป็นคนคิดเป็นคนอะไรอย่างเนี่ยจะไม่บอกคนอื่นได้หน้าหรืออะไรอย่างเนี่ยก็ช่างเขา ปล่อยให้ แต่คือมีความสุขว่า เออ มีความสุขนะนะ อย่างสมมติทำพาน เราเป็นคนออกแบบดีไซน์ เราทำให้ เราทำเสร็จปุ๊บ ทุกคนชม บอกประธานโครงการเก่งจังเลยอะไรอย่างเนี่ย เราก็เนี่ยกระทรวงสวยมาก เลยเราก็อิ่มในใจละ ถึงแม้เขาจะไม่เคยพูดว่าเราเป็นคนทำก็ตาม...” (นางสาวตุลา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

5. ปัจจัยจากบุคคลอ้างอิง

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวตุลาที่มีผลมาจากกลุ่มบุคคลอ้างอิง มีดังนี้

5.1 การได้รับแรงบันดาลใจจากครอบครัว

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า ครอบครัวของนางสาวตุลาเป็นผู้ปลูกฝังการทำกิจกรรม และปลูกฝังความมีจิตอาสาให้แก่นางสาวตุลา ทำให้เกิดการซึมซับการทำกิจกรรมจิตอาสามาตั้งแต่ยังเด็ก

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...เอาของไปแจกเด็ก ๆ เยอะมาก เป็นคาราวาน แล้วก็คือมันทำมานานแล้ว ประมาณ 25 ปีแล้วก็คือมาตั้งแต่หนูยังไม่เกิด หนูเพิ่งมาเริ่มเห็นจริง ๆ จัง ๆ ก็คือ ป.4 ก็คือเมื่อก่อนแม่ก็จะแคะบริจาคนะแต่ไม่ได้ไป เพราะว่าพ่อยังไม่เสีย พ่อพอมมาเสียตอนปี 3 ขึ้นปี 4 เนี่ย แม่ก็เริ่มไปแล้วก็เลยไปด้วยกัน ทีนี้ก็เห็นพ่อไปถึงบ๊อบเห็นสิ่งแรกก็เลยแบบมันก็รู้สึกดีที่ว่า เออเรา ได้มาทำอะไรอย่างเนี่ย เรามีแต่เขาไม่มี อะโรอย่างเนี่ย แล้วอยู่ ๆ เขาได้มีเขารู้สึกดี ตุ๊กตาที่เราไม่เล่นแล้วเราเอาไปให้เขา เขารู้สึกเป็นตุ๊กตาใหม่ของเขาเลย อะโรอย่างเนี่ยไปกับพวกญาติทั้งหมด แต่ว่าพอมมาหลัง ๆ นี้ก็แบบเหมือนเพื่อนญาติอะโรอย่างนี้ก็ได้ด้วยแล้วก็เยอะ จัดไปแรก ๆ ก็รถประมาณ 4 - 5 คัน ก็คือญาติ ๆ กันเอง จนตอนนี้รถขึ้นคอกของไปทีก็ 100 กว่าคัน อะโรอย่างเนี่ย...” (นางสาวตุลา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

5.2 การได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า การได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่เป็นเหตุผลของการตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตของนางสาวตุลา เนื่องจากนางสาวตุลา มีความรู้สึกชื่นชมและประทับใจในรุ่นพี่บางคนในสโมสรนิสิต เกิดเป็นแรงบันดาลใจให้อยากเข้ามาทำกิจกรรมเหมือนอย่างรุ่นพี่เหล่านั้นบ้าง

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ใช่พี่สโมสรฯ อะโรอย่างเนี่ยที่จิ้มพี่อย่างเนี่ย แบบว่า คือ ณ ตอนนั้นนะไม่รู้หรอกว่าเขานิสัยเป็นยังไงแต่เห็นเขาพูดแล้วเขาดลกดี เรารู้สึก เออ อยากทำตรงนั้นให้ได้บ้างเราอยากแบบว่าทำให้รู้สึกว่าคุณมีความสุขบ้างอะโรอย่างเนี่ย มันก็เลยรู้สึกว่าคุณอยากทำบ้าง...” (นางสาวตุลา, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2557)

สรุปเหตุผลของการตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวตุลา โดยเรียงตามน้ำหนักจากข้อค้นพบ จำนวน 5 ปัจจัย ได้แก่

1. ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ การต้องการการยอมรับและปัจจัยด้านทัศนคติต่อรุ่นพี่
2. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว ได้แก่ ความชื่นชอบในการทำกิจกรรม และการเป็นนักกิจกรรมต่อเนื่องตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม
3. ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม ได้แก่ การต้องการหาประสบการณ์ให้กับตนเองและแรงจูงใจจากสิ่งที่ตนเองชื่นชอบ
4. ปัจจัยด้านจิตอาสา ได้แก่ การอาสาเข้ามาทำกิจกรรม
5. ปัจจัยจากบุคคลอ้างอิง ได้แก่ การได้รับแรงบันดาลใจจากครอบครัว และการได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่

ส่วนปัจจัยที่เหลืออีก 1 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์ไม่พบประเด็นดังกล่าวว่าเป็นเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในกรณีศึกษานี้

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เคยเป็นอดีตกรรมการสโมสรนิสิตที่สำเร็จการศึกษาแล้วในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาในปีการศึกษา 2552-2556 กรณีที่ 12 - กรณีที่ 13 ดังนี้

กรณีที่ 12 นางสาวพศจิกา (อดีตนายกสโมสรนิสิต 2 ปีการศึกษา)

นางสาวพศจิกา อดีตนักกิจกรรมของสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ปัจจุบันนางสาวพศจิกาสำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และประกอบอาชีพครู ในโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี ในระหว่างที่เรียนอยู่ที่คณะศึกษาศาสตร์ นางสาวพศจิกาได้เข้าร่วมกิจกรรมสโมสรนิสิตตั้งแต่ในชั้นปีที่ 1 และดำรงตำแหน่งนายกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในระหว่างที่ศึกษาในชั้นปีที่ 3 และ 4 รวมระยะเวลาในการทำกิจกรรม 5 ปี และถึงแม้ว่านางสาวพศจิกาจะสำเร็จการศึกษาไปแล้ว แต่ด้วยความผูกพันต่อการทำกิจกรรม นางสาวพศจิกาก็ยังรับหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้แก่สโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มาจนถึงปัจจุบัน

นางสาวพศจิกามีความสนใจในการทำกิจกรรมตั้งแต่สมัยที่เรียนมัธยมศึกษาประเภทกิจกรรมที่เกี่ยวกับการออกค่าย กิจกรรมการแข่งขันกีฬา กิจกรรมการแสดง เมื่อมีโอกาสก็จะร่วมกิจกรรมโดยร่วมกับเพื่อนและอาจารย์ อีกทั้งยังได้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนในฐานะของเยาวชนจิตอาสา มีลักษณะคล้ายคลึงกับกรณีของนางสาวกัญญาการเข้าร่วมกิจกรรมกับทางชุมชนนั้นจะเป็นในลักษณะของการไปจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในวันสำคัญกับทางชุมชน นางสาวพศจิกาจึงได้เข้าร่วมอยู่บ่อยครั้ง ความรู้สึกที่เข้ามาทำกิจกรรมนั้นทำให้ตนเองสนุกสนานและได้ประสบการณ์ต่าง ๆ มากมาย โดยในการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนนั้นจะมีการแบ่งหน้าที่ให้เยาวชนในชุมชน

ได้มีส่วนร่วม นางสาวพศจิกามีหน้าที่เป็นเลขานุการของการจัดกิจกรรมและเยาวชนในหมู่บ้าน จะมาร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ หรือทำสินค้าเพื่อจำหน่าย เมื่อได้เงินมาก็จะมีค่าตอบแทนให้ สำหรับคนที่เข้าร่วมกิจกรรมนั้น นางสาวพศจิกามีความสนใจกิจกรรมที่เป็นการออกค่ายและ กิจกรรมการแสดง โดยเฉพาะงานเบื้องหลัง

ในปี พ.ศ. 2549 นางสาวพศจิกาได้เข้ามาศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยบูรพาจึงได้สัมผัสกับการทำงานของรุ่นพี่ที่เรียกว่า “สโมสรณิสิต” ในครั้งแรกที่ได้มาเป็นนิสิตนั้นมีการเปิดรับสมัคร อนุกรรมการสโมสรณิสิต จึงเกิดความสงสัยว่าคืออะไร ด้วยความต้องการอยากรู้ว่าสโมสรณิสิต คืออะไร จึงทำให้นางสาวพศจิกามีความคิดที่จะเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรณิสิตถือเป็นความคิด ที่ทำทาบอย่างหนึ่งต่อการตัดสินใจของนางสาวพศจิกา นางสาวพศจิกาเป็นผู้ที่ชื่นชอบ และ สนใจในการทำกิจกรรม การเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรณิสิตนั้นเพราะชอบความสนุกสนาน ชอบความท้าทาย ชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ชอบการหาประสบการณ์ที่หลากหลาย ประสบการณ์ที่ ได้รับจากการทำกิจกรรมนั้นสามารถนำมาใช้ได้จริงเมื่อตนเองมาเป็นครูเต็มตัว ซึ่งได้เปรียบกว่า คนอื่น ๆ ทั้งด้านระบบการทำงาน และระบบราชการ นางสาวพศจิกามีความคิดว่าความชอบ ในการทำกิจกรรมมีผลต่อการตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมมากกว่า ส่วนประสบการณ์นั้นคือ ผลพลอยได้ที่มาพร้อมกับการทำกิจกรรมการต้องการทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัยนั้น ก็เพื่อได้ ประสบการณ์ที่แตกต่างจากมัธยมศึกษา เพราะการมาใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยนั้นต้องอยู่ไกลบ้าน ไม่มีคนรู้จัก ถ้าไม่หาเพื่อนก็คงใช้ชีวิตอยู่อย่างลำบาก นางสาวพศจิกามีความคิดว่าการเข้ามา ทำกิจกรรมจะช่วยสร้างความตื่นเต้นดีกว่าใช้ชีวิตอยู่เพียงลำพังแล้วไม่ได้ประโยชน์อะไร นางสาว พศจิกามีเป้าหมายที่ชัดเจน คือ มุ่งหวังที่จะได้รับประสบการณ์ที่แปลกใหม่และหาไม่ได้จากใน ตำรา อีกทั้งต้องการรู้จักคำว่า “สโมสรณิสิต” ว่าคืออะไร จึงตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสร นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

นางสาวพศจิกานับว่าเป็นบุคคลที่มีจิตอาสาในการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม นางสาว พศจิกามีความคิดว่าการเข้ามาทำกิจกรรมนั้นไม่เคยคิดถึงค่าตอบแทนและไม่คิดว่าเสียเวลา แต่เป็นการใช้ชีวิตที่มีประโยชน์และมีคุณค่าทั้งส่วนรวมและตนเองมากกว่า การทำกิจกรรม ทุกครั้งนั้นตนเองมีความสุขมาก ในครั้งแรกที่เข้าทำกิจกรรมก็ไม่ได้คิดไปถึงการมีจิตอาสา รู้เพียง ทำสิ่งนี้แล้วมีความสุขจึงเลือกที่จะทำต่อไป ถ้าเปรียบการมีจิตอาสา ก็คือการได้ทำงานเพื่อคนอื่น แล้วเกิดความสุขความชื่นชอบในการทำกิจกรรมนั้นเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้ตนตัดสินใจเข้ามาทำ กิจกรรมสโมสรณิสิตส่วนการมีจิตอาสานั้นเป็นสิ่งรองลงมา

ในส่วนเพื่อนนั้นมีผลต่อการตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรณิสิตการทำงานนั้น ตนและเพื่อน ๆ จะได้รับความกดดันจากรุ่นพี่อยู่แล้ว ในมุมมองของนางสาวพศจิกาเห็นว่า

ความกดดันนี้เป็นสิ่งที่จะช่วยเป็นแรงผลักดันให้ตนเองต้องเข้ามาทำงานในสโมสรนิสิต เพราะด้วยนิสัยส่วนตัวตนเป็นคนรักเพื่อน เกรงใจเพื่อน เมื่อได้เข้ามาลองทำงานในสโมสรนิสิตด้วยกัน ตนจึงมีคิดว่าต้องรู้จักหน้าที่ตนเอง ต้องสร้างประโยชน์ให้กับกลุ่มหรือส่วนรวม ปล่อยใจจากเพื่อน จึงเป็นแรงบันดาลใจอย่างหนึ่งต่อการตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตของตน

นางสาวพฤศจิกายนมีความคิดว่าระบบการกดดันในการสอนงานของรุ่นพี่ในสโมสรนิสิต นั้นมีผลต่อรุ่นน้องในการเข้ามาทำงานกับสโมสรนิสิต มีทั้งผลดีและผลเสียเนื่องจากระบบการสอนของรุ่นพี่สอนโดยเริ่มจากการกดดัน และให้ลงมือทำงานด้วยตนเองนั้นหากคนที่ใจไม่สู้ก็จะอดทนต่อการกดดันแบบนี้ไม่ได้ และจะเกิดสภาวะการลาออกของนิสิตที่เข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต หรือทำให้ นิสิตไม่ยอมเข้าร่วมทำกิจกรรมสโมสรนิสิต แต่สำหรับตัวนางสาวพฤศจิกายนเองคิดว่า การวางระบบการสอนน้องของรุ่นพี่แบบนี้ จะทำให้รุ่นน้องเกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา และส่งผลให้เกิดแรงผลักดันต่อการทำงานต่อไป

วิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์

จากคำสัมภาษณ์ข้างต้นผู้วิจัยวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่นำมาสู่การตัดสินใจในการเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวพฤศจิกายน ดังนี้

1. ปล่อยใจจากความชอบส่วนตัว

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวพฤศจิกายนที่มาจากความชอบส่วนตัว มีดังนี้

1.1 ความชื่นชอบในการทำกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ พบว่า นางสาวพฤศจิกายนมีความชื่นชอบในการทำกิจกรรมตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม และเมื่อได้เข้ามาสัมผัสกับบรรยากาศการทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย จึงเกิดความสนใจ เกิดความอยากรู้อยากเห็น และคิดว่าการทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัยอาจจะมีสิ่งที่แตกต่างกัน การทำกิจกรรมในโรงเรียน เกิดความท้าทาย อยากเข้าไปทำกิจกรรมเพื่อได้ค้นหาสิ่งใหม่ ๆ และด้วยความที่ตนชื่นชอบในการทำกิจกรรมอยู่แล้ว จึงเลือกที่จะเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ตอนปี 1 เหมอคะ คือพอจบจากมัธยมที่ต่างจังหวัดก็เข้ามา ก็ไม่มีเพื่อน ไม่มีใครรู้จัก แล้วเห็นพี่ที่สโมสรฯ เขาเปิดรับสมัครอนุกรรมการสโมสรก็เลยอยากลองทำดูว่าอนุกรรมการสโมสรเนี่ยมันคืออะไร ก็เลยมาสมัครดู แต่พอมาทำไปมันก็สนุกคิคะ ได้เจอเพื่อนในคณะแล้วก็เจอเพื่อนต่างแอกด้วย จุดประสงค์หลักคืออยากรู้ว่าคำว่ายานุสโมฯ ของเขาคืออะไร เราอยากรู้ว่า เอ้ย มันมีอะไรที่แตกต่างไปจากการใช้ชีวิตปกติในชีวิตมหาวิทยาลัยบ้างอย่างเนี่ย ด้วยความที่แบบว่า เอ้ย

“ไม่มีใครรู้จักเรา เราจะทำอะไรก็คงไม่มีใครรู้จักเราหรอกอะไรอย่างเนี่ย ตอนแรกมีความคิดแบบ ทำทายนะ...” (นางสาวพฤศจิกา, สัมภาษณ์, 14 มกราคม 2558)

“...มีค่ะ ก็ชอบ สนุกดีค่ะ เหมือนได้ทำกิจกรรม ทำอยู่ทุกวัน เหมือนชีวิตไม่ต้อง อยู่เฉย ๆ นะ เหมือนมีอะไรตื่นเต้นทำทายเราอยู่ทุกวันนะคะ...” (นางสาวพฤศจิกา, สัมภาษณ์, 14 มกราคม 2558)

2. ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม

จากการวิเคราะห์ พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวพฤศจิกาที่มีผลมาจากการต้องการผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม มีดังนี้

2.1 การต้องการหาประสบการณ์ให้กับตนเอง

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เกิดจากการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องของนางสาวพฤศจิกาดังแต่เรียนมัธยม และเมื่อเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย จึงมีความคิดอยากที่จะเข้ามาทำกิจกรรมเพื่อหาประสบการณ์ใหม่ๆ ที่แตกต่างจากสิ่งที่เคยผ่านเจอมา ต้องการเก็บเกี่ยวประสบการณ์ที่ทำทาย ซึ่งการเข้ามาทำกิจกรรมจะสามารถตอบใจหทัยของตนเองได้

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวไว้ว่า

“...จุดประสงค์ก็คือ อยากทำเพื่ออยากได้ประสบการณ์อะไรที่นอกเหนือจากที่เราเคยผ่านมาจากมัธยมอะไรที่แตกต่างจากเด็กมัธยมทำ เพราะมาอยู่มหาวิทยาลัยก็แบบอยู่ไกลบ้านแล้วแบบอยู่คนเดียวแล้วก็ไม่รู้จะทำยังไงถ้าไม่มีเพื่อน ไม่หาเพื่อน เราก็ไม่รู้ว่าจะจะไปไหนมาไหนยังไงใช้ชีวิตยังไง มันอาจจะมึนอะไรที่น่าตื่นเต้นมากกว่าการใช้ชีวิตอยู่คนเดียวอะไรอย่างเนี่ยค่ะ...” (นางสาวพฤศจิกา, สัมภาษณ์, 14 มกราคม 2558)

“...ก็คือตั้งแต่วันแรกที่เข้ามาจนถึงวันสุดท้ายที่จบไม่เคยออกจากการเป็นสโมฯ เลย เพราะว่าตอนแรกที่เข้ามาก็คือจุดประสงค์หลัก ๆ ก็คือ หนึ่งต้องการประสบการณ์ที่แปลกใหม่แล้วก็ทำทายกว่าสิ่งที่เคยผ่านมาในชีวิตเด็กมัธยมแล้วก็สองอยากเรียนรู้ว่า เออ คำว่าสโมสรมันคืออะไร ประมาณเนี่ยค่ะ...” (นางสาวพฤศจิกา, สัมภาษณ์, 14 มกราคม 2558)

“...ต้องการอะไรมั๊ย หลัก ๆ ก็คงอยากได้ประสบการณ์อะไรที่นอกเหนือจากสิ่งที่เป็นอยู่หรือนอกเหนือจากความรู้ที่เราได้จากการที่เราเรียนหรือตำราธรรมดาคำทั่วไปนะคะ...” (นางสาวพฤศจิกา, สัมภาษณ์, 14 มกราคม 2558)

3. ปัจจัยด้านจิตอาสา

จากการวิเคราะห์ พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวพฤศจิกาที่มีผลมาจากจิตอาสาภายในตัวบุคคล มีดังนี้

3.1 การอาสาเข้ามาทำกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมนีสิตของนางสาวพฤศจิกายนจากการที่นางสาวพฤศจิกายนมีจิตใจที่เป็นจิตอาสา สืบเนื่องมาจากการที่นางสาวพฤศจิกายนอาสาทำกิจกรรมกับชุมชนตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม จนทำให้เกิดการซึมซับการมีจิตอาสา ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นางสาวพฤศจิกายนเลือกที่จะเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมนีสิตเป็นการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม จึงวิเคราะห์ได้ว่าการมีจิตอาสา เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นางสาวพฤศจิกายนตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมนีสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...หนูคิดว่ามันไม่เสียเวลานะ มันกลับได้อะไรมากกว่าคนที่เขาไม่ทำ เพราะว่าเวลาส่วนหนึ่งที่เราทำงานสโมฯ เนี่ย คนกลุ่มหนึ่งอาจจะเอาเวลาส่วนนี้ไปเที่ยว ไปใช้ชีวิตกับตัวเองมากขึ้น แต่หนูรู้สึกว่าการที่หนูทำงานสโมฯ หนูก็ได้ใช้ชีวิตกับตัวเองแต่ใช้กับตัวเองร่วมกับคนอื่นนะ มันรู้สึกว่ามีประโยชน์แล้วก็มีคุณค่ากับตัวเองตอนนั้นเรามองไม่ออกหรอกค่ะว่าเรามีจิตอาสาหรือไม่ แต่เราได้ทำแล้วเรารู้สึกมันมีความสุข ได้ไปทำกิจกรรมร่วมกับคนอื่น ได้รู้จักเพื่อนต่างคณะ มันเป็นเรื่องที่สนุกसानเฮฮาดี บางทีเราไม่รู้หรือกว่าสิ่งที่เราทำไปเนี่ยมันเป็นรูปแบบไหน แต่คนอื่นเขาอาจจะมองเห็นมากกว่าเราอย่างเนี่ย แต่เรารู้ตัวว่า เอ๊ย สิ่งที่เราทำทุกอย่างแล้วมันมีความสุขและสนุก ได้ทำงานร่วมกับเพื่อน แต่ถามว่า ทำแล้วทั้งการเรียนมัธยมเราก็ไม่ได้ทั้งการเรียนไปเลย เรายังเรียนปกติเหมือนเดิมทุกอย่างเพียงแค่วันแต่ละวันของเราจะต้องมีกิจกรรมอื่นเพิ่มมากขึ้น...” (นางสาวพฤศจิกายน, สัมภาษณ์, 14 มกราคม 2558)

4. ปัจจัยจากบุคคลอ้างอิง

จากการวิเคราะห์ พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรมนีสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวพฤศจิกายนที่มีผลมาจากกลุ่มบุคคลอ้างอิง มีดังนี้

4.1 ปัจจัยจากกลุ่มเพื่อน

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า เพื่อนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมนีสิตนางสาวพฤศจิกายนมีความคิดว่าหากมีเพื่อนร่วมทำกิจกรรม ตนก็จะร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อน ความรู้สึกดังกล่าวอาจเกิดจากความผูกพันที่เกิดจากการทำงานร่วมกันในขณะนั้น จึงวิเคราะห์ได้ว่าเพื่อนมีความสำคัญต่อการตัดสินใจของนางสาวพฤศจิกายน

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...อ้อ ช่วงนี้ก็ยังมีเพื่อนก็คุยกันนะค่ะว่าเราจะทำต่อมั๊ยอะไรอย่างเนี่ย ก็เพื่อนก็มีอิทธิพลนิดหนึ่ง ไม่ถือว่านิค ก็ถือว่ามีอิทธิพลมากค่ะ เพราะว่าเราเข้ามาพร้อม ๆ กัน เจอกันสอนงาน หรือเจอสิ่งที่พี่เขาต้องการให้เราทำ หรือการเทศน์งานของเขาเนี่ยเป็นรูปแบบที่ยาก

แตกต่างกันออกไปแต่ละคนก็สั่งงานที่ต้องการแตกต่างกันออกไป พอเวลาเรามาคุยกันเองในกลุ่มเพื่อน หรือในอนุสโมฯ รุ่นราวคราวเดียวกันเนี่ยก็เหมือนกับว่าถ้าจะทำก็ทำด้วยกันถ้าไม่ทำก็ไม่ทำด้วยกัน ก็ถือว่าเพื่อนมีอิทธิพลนะค่ะ...” (นางสาวพฤศจิกายน, สัมภาษณ์, 14 มกราคม 2558)

สรุปเหตุผลของการตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนางสาวพฤศจิกายน โดยเรียงตามน้ำหนักจากข้อค้นพบ จำนวน 4 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว ได้แก่ ความชื่นชอบในการทำกิจกรรม
2. ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม ได้แก่ การต้องการหาประสบการณ์ให้กับตนเอง
3. ปัจจัยด้านจิตอาสา ได้แก่ การอาสาเข้ามาทำกิจกรรม
4. ปัจจัยจากบุคคลอ้างอิง ได้แก่ ปัจจัยจากกลุ่มเพื่อน

ส่วนปัจจัยที่เหลืออีก 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยอื่น ๆ และปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์ไม่พบประเด็นดังกล่าวว่าเป็นเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในกรณีศึกษา

กรณีที่ 13 นายธันวา (เพื่อน ผู้มีความหมาย)

นายธันวา อดีตรองนายกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา สำเร็จการศึกษาจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาไปแล้ว 3 ปี ปัจจุบันมีอาชีพรับราชการครู ตำแหน่งครู คศ.1 โรงเรียนบ้านบึง “อุตสาหกรรมนุเคราะห์” สพม.18 จังหวัดชลบุรี นายธันวามีความสนใจในเรื่องการทำกิจกรรมตั้งแต่สมัยเรียนมัธยมศึกษา เคยเป็นเชียร์ลีดเดอร์ในงานกีฬาสีของโรงเรียนตอนมัธยมศึกษาปีที่ 6 การทำกิจกรรมในโรงเรียนนั้นไม่ได้ทำเป็นประจำ จะร่วมทำกิจกรรมเป็นครั้งคราวเฉพาะที่ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมขึ้น ซึ่งเหมือนกับในกรณีของนางสาวเมฆา นายธันวาเกิดในครอบครัวลูกราชการ ครอบครัวไม่ได้สนับสนุนในการทำกิจกรรมนัก เนื่องจากกลัวเสียการเรียนและเป็นห่วง แต่ก็ไม่มีผลต่อการเข้ามาทำกิจกรรมแต่อย่างใด

เมื่อเข้าสู่รั้วมหาวิทยาลัยในชั้นปีที่ 1 ได้ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ในสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ในชั้นปีที่ 2-3 ได้ดำรงตำแหน่งรองนายกสโมสรนิสิตและในชั้นปีที่ 5 ได้รับตำแหน่งในการเป็นที่ปรึกษาให้กับสโมสรนิสิตจนสำเร็จการศึกษาการทำกิจกรรมช่วงแรก ๆ นั้นว่าตนเองชอบงานเบื้องหลังมากกว่าเบื้องหน้า จุดเริ่มต้นของการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตของนายธันวานั้น เริ่มต้นในชั้นปีที่ 1 ตนเข้ามาเป็นลีดส์สหนาการของคณะศึกษาศาสตร์ ความรู้สึกขณะนั้นสนุกกับสิ่งที่ทำมาก แต่เมื่อหมดช่วงกิจกรรมไปแล้วต้องเจอแต่การเรียนที่เคร่งเครียด นายธันวารู้สึกว่าไม่ชอบแค่เรียนเพียงอย่างเดียวจึงสมัครเข้ามาเป็นสโมสรนิสิต ขณะนั้นก็ยังคงเป็น

ลีดส์สนทนากันควบคู่กันไปด้วย เพื่อนมีอิทธิพลต่อการเข้ามาทำกิจกรรมกับสโมสรนิสิตของตน เป็นอย่างมาก กล่าวคือช่วงนั้นตนเองไม่สนิทกับเพื่อนในสาขาเดียวกัน แต่จะสนิทกับเพื่อนที่เป็น ลีดส์สนทนากันมากกว่า เพื่อนกลุ่มนี้ก็ได้มาสมัครสโมสรนิสิตด้วยเช่นกัน รวมทั้งกลุ่มรุ่นพี่ที่เป็น ลีดส์สนทนากันก็ทำกิจกรรมกับสโมสรนิสิตอยู่แล้ว จึงทำให้นายธันวาสนใจเข้ามาสมัครทำกิจกรรม กับสโมสรนิสิตด้วยตนเองโดยไม่ได้มีบุคคลใดชักชวนให้เข้ามาทำกิจกรรมกับสโมสรนิสิต แต่เข้ามาเพราะต้องการทำกิจกรรมกับเพื่อนและรุ่นพี่มากกว่า และได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่ สโมสรนิสิตในช่วงที่เข้ามาสัมภาษณ์เพื่อเข้าเรียนคณะศึกษาศาสตร์ด้วย นายธันวาได้เห็นรุ่นพี่ สโมสรนิสิตมาพูดและดูแลน้อง ๆ เพื่อรอสัมภาษณ์ จึงชื่นชมในความเก่งของรุ่นพี่ที่สามารถ ทำอะไรได้หลายอย่างเกิดความประทับใจขึ้นและคิดว่าต้องการทำงานแบบรุ่นพี่เหล่านั้นบ้าง เมื่อมีโอกาสจึงสมัครเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต

โดยพื้นฐานของนายธันวานั้นไม่ใช่ นักกิจกรรมมาตั้งแต่เรียนมัธยมเพียงแต่ได้มีโอกาส ทำกิจกรรมบ้าง เมื่อได้เข้ามาทำกิจกรรมกับสโมสรนิสิตแล้วจึงเกิดความรักและชื่นชอบในกิจกรรม มากขึ้น ได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ จากการที่เข้ามาทำกิจกรรมกับสโมสรนิสิตและจากการที่ได้ยิน ผู้อื่นเล่าให้ฟังว่าการเข้ามาทำกิจกรรมกับสโมสรนิสิตจะได้ไปจัดค่ายที่ต่างจังหวัด จึงเกิดความสนใจ ที่อยากเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต เพราะไม่เคยมีโอกาสได้ทำกิจกรรมดังกล่าวมาก่อน อีกทั้ง นายธันวาให้ความสำคัญกับเพื่อนมากกว่าสิ่งอื่นใด เนื่องจากตนเองเข้ามาอยู่ที่คณะศึกษาศาสตร์นั้น ไม่มีเพื่อนจากโรงเรียนเดียวกันจึงต้องหาเพื่อนใหม่ เมื่อได้เข้ามาทำกิจกรรมกับสโมสรนิสิตแล้ว ทำให้มีเพื่อนและพี่เพิ่มขึ้น จึงรู้สึกมีความสุขและสนุกกับการทำกิจกรรมมากขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ ชั้นปีที่ 1 เป็นต้นมา

นายธันวาเริ่มได้รับความมีจิตอาสาจากการทำกิจกรรม ตั้งแต่ช่วงปลายของชั้นปีที่ 1 เพราะตอนที่เข้ามาในครั้งแรกนั้นมาเพราะตามเพื่อนเข้ามา ซึ่งไม่ได้คิดถึงเรื่องการมีจิตอาสาเลย การมีจิตอาสาของตนเองเริ่มจากการได้ซึมซับจากการร่วมทำกิจกรรมของสโมสรนิสิต โดยเริ่มแรก ก็ไม่สนุกกับกิจกรรมนักแต่เพราะมีเพื่อนจึงอยู่ทำกิจกรรมมาได้จนเกิดความผูกพัน อีกทั้งตนเอง ต้องการเป็นผู้จัดกิจกรรมเพื่อรับน้อง จึงเป็นสาเหตุให้อยู่ทำกิจกรรมกับสโมสรนิสิตนายธันวา คิดว่าการมาทำกิจกรรมช่วยให้ตนเองไม่มีเวลาว่างมากเกินไป สามารถใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ ซึ่งส่วนนี้ถือว่าเป็นเรื่องที่ดี

การเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตนั้นบรรลุนิยามความคาดหวังมาก เนื่องจากตอนแรก ที่สมัครเข้ามาไม่ได้คาดหวังว่าต้องได้อะไรจากสิ่งที่ทำ เข้ามาเพื่อต้องการมีเพื่อน แต่เมื่อทำกิจกรรม ไปนานวันเข้าทำให้รู้ว่าสิ่งที่ได้จากกิจกรรมนั้นมากมายจนบรรลุนิยามความคาดหวัง เพราะตนเอง ก็ไม่ได้มีเป้าหมายที่แน่นอน เนื่องจากในช่วงที่เรียนมัธยมศึกษาก็ไม่แน่ใจว่าตนเองชอบหรือถนัด

ในด้านใด แต่เมื่อเข้ามาเรียนเป็นครู วิชาเอกภาษาอังกฤษ จึงทำให้รู้ตัวเองว่าชอบด้านนี้ ซึ่งเมื่อตนเองเข้ารับราชการเป็นครูแล้วได้มองย้อนไปดูช่วงที่ทำกิจกรรม จึงพบว่าสิ่งที่ตนเองได้จากกิจกรรมโดยไม่รู้ตัว คือ ประสบการณ์การทำงาน การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งที่จะเกิดในอนาคตและรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ระบบการรับน้องมีผลต่อการตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตของตน เนื่องจากการรับน้องช่วยให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ การทำกิจกรรมกับสโมสรนิสิตก็เช่นกันต้องการความสามัคคีในการทำงาน ดังนั้นเมื่อมีผู้ที่ไม่ชอบการรับน้องแต่ชอบทำกิจกรรมก็จะเข้ามาทำงานในส่วนนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการรับน้อง แล้วก็จะจะมีเพื่อนคนอื่นๆตามมาเพื่อช่วยกันทำงานของสโมสรนิสิต ซึ่งสามารถสร้างความสามัคคีในการทำงานเพื่อส่วนรวมโดยคนได้รับอิทธิพลมาจากระบบการรับน้องเช่นกัน

วิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์

จากคำสัมภาษณ์ข้างต้นผู้วิจัยวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่นำมาสู่การตัดสินใจในการเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนายธันวา ดังนี้

1. ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม

จากการวิเคราะห์ พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนายธันวาที่มีผลมาจากการต้องการผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม มีดังนี้

1.1 ความต้องการทำกิจกรรมเพื่อหาเพื่อน

จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า นายธันวาให้ความสำคัญกับเพื่อนมาก ซึ่งเป็นปัจจัยอันดับแรกที่ทำให้นายธันวาตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ระหว่างสัมภาษณ์นั้น คุณจีมีพได้พูดถึงความสำคัญของเพื่อนเสมอ ๆ ว่าการเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตนั้น เพราะต้องการที่จะได้เข้ามาทำกิจกรรมร่วมกันกับกลุ่มเพื่อนที่เป็นกลุ่มลึกลับสนทนาการด้วยกัน จึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่า ปัจจัยเรื่องเพื่อน เป็นเหตุผลอันดับต้น ๆ ที่ทำให้นายธันวาตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ตอนนั้นถามว่ามีมัย ก็มีเพราะว่าในช่วงตอนแรก ๆ ที่เรียนปี 1 จะยังไม่ค่อยสนิทกับเพื่อนในเอก ก็เลยเลือกที่จะเข้ามาทำสโมสร เพราะจะได้กลับไปอยู่กับเพื่อนที่ได้เคยทำงานด้วยกันในลึกลับสนทนาการเพราะว่ามีลึกลับสนทนาการบางส่วนได้เข้าไปเป็นสโมสร ด้วย แล้วก็มัยรุ่นที่เป็นลึกลับสนทนาการด้วยก็เลยตาม ๆ กันไปหมดเลย...” (นายธันวา, สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2558)

1.2 แรงจูงใจจากสิ่งที่คุณเองชื่นชอบ

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัย พบว่า หากนายธันวาเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมนิตจะทำให้ได้รับโอกาสที่จะได้ทำในกิจกรรมที่ตนเองชอบและอยากทำ ซึ่งในการสัมภาษณ์นายธันวาชื่นชอบการทำกิจกรรมการจัดค่าย จึงสรุปได้ว่าการจัดค่ายเป็นอีกหนึ่งเหตุผลที่เป็นสิ่งจูงใจให้นายธันวาตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรมนิตคณะศึกษาศาสตร์

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ก็มีนะ เพราะว่าในช่วงแรก ๆ ที่อยู่ตอนปี 1 เนี่ยได้ยินว่า เอ๊ย ถ้าอยู่สโมเนี่ยจะมีโอกาสที่ได้ไปทำค่ายที่ต่างจังหวัด ก็เลยตอนปี 1 ก็รู้สึกว๊าว โอ่น่าลองเนอะ แต่ก็ไม่ได้ไปเพราะรู้สึกเหมือนตอนนั้นคิดอะไรที่บ้านไม่รู้ แต่พอปี 2 ปี 3 ปี 4 ปี 5 มีค่ายไหนไปหมดทุกค่ายเลยก็เลยรู้สึกว๊าว เออมันก็เป็นสิ่งที่ดีเนาะได้ออกไปทำค่ายอะไรอย่างนี้ คือ ไม่เคยใจ...” (นายธันวา, สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2558)

นอกจากนี้ ยังมีคำสัมภาษณ์ของนายธันวา ที่กล่าวถึงว่า การเข้ามาทำสโมสรมนิตมาจากการต้องการทำในกิจกรรมบางอย่างที่ตนเองชอบ

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...อ้อ อยากรับน้อง พอหมดช่วงกิจกรรมก็รู้สึกว๊าวอยากรับน้อง อยากเป็นคนทีไปร่วมเองและอยากเป็นคนทำด้วย นี่ก็เป็นอีกอย่างหนึ่งนะที่ทำให้มาอยู่สโมฯ...” (นายธันวา, สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2558)

2. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว

จากการวิเคราะห์ พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรมนิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนายธันวาที่มาจากความชอบส่วนตัว มีดังนี้

2.1 การหากิจกรรมทำเพื่อไม่ให้ตนเองว่าง

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า นายธันวาเป็นคนที่ชอบทำกิจกรรม ไม่ชอบอยู่ว่าง ไม่ชอบการเรียนเพียงอย่างเดียว จึงคิดว่าการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมนิตจะเป็นการใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ ซึ่งเหมือนกับกรณีของนางสาวกรรณา

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...คือตอนแรกเลย ตอนปี 1 เนี่ย เป็นลีดสันทนากการ คือ เป็นสันทนากการของคณะ พอมาหมดช่วงกีฬาทอง ๆ ก็คือช่วงประมาณถึง 8 กรกฎาคม คือในช่วงนั้นก็ต้องซ้อมลีดสันทนากการทุกวันเลย แล้วก็รู้สึกว๊าว เออมันสนุกดีเนอะ นอนดีทุกวันแต่ก็ได้มาอยู่กับเพื่อนอย่างเนี่ย แต่พอหมด 8 กรกฎาคมไปเนี่ย หลังจากนั้นก็มีแต่เรียนก็เลยรู้สึกว๊าว ตัวเองเนี่ยไม่ชอบ คือมันมีแต่เรียนแล้วชีวิตมันดูเคร่งเครียดไป ก็เลยเข้าไปสมัครสโมเพราะว่าไม่ได้อยากอยู่เฉย ๆ...” (นายธันวา, สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2558)

3. ปัจจัยจากบุคคลอ้างอิง

จากการวิเคราะห์ พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนายธันวาที่มีผลมาจากกลุ่มบุคคลอ้างอิง มีดังนี้

3.1 การได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่

จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยพบว่า รุ่นพี่เป็นอีกเหตุผลสำคัญที่ทำให้นายธันวายากเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต เพราะนายธันวารู้สึกได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่ที่เป็นสโมสรนิสิตตั้งแต่วันแรกของการเข้ามาที่คณะศึกษาศาสตร์ จึงเกิดความประทับใจต่อการทำกิจกรรมของรุ่นพี่ และเกิดความรู้สึกอยากเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตเหมือนอย่างรุ่นพี่เหล่านั้น

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ถ้าถามว่าถึงความประทับใจเลยจริง ๆ คือตอนที่อยู่ ม. 6 แล้วมาวันสอบสัมภาษณ์ ตอนนั้นเจอพี่ดีอ้อม แล้วตอนนั้นเขาเป็นพิธีกรตอนรับน้อง ก็คือวันสอบสัมภาษณ์ที่ต้องรอก่อนที่จะขึ้นไปสัมภาษณ์กับอาจารย์นี้ ก็เลยรู้สึกว่าเขาพูดเก่งดี แล้วพอหมดจากพูดก็เห็นเขาเดินพาน้องเข้าห้องโน่น นี่ นั่น ก็เลยรู้สึกว่าเขาคนเดียวทำได้เยอะดีเนอะ ก็เลยอยากเป็นเหมือนเขาในตอนนั้น...” (นายธันวา, สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2558)

4. ปัจจัยอื่น ๆ

จากการวิเคราะห์พบว่า เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนายธันวาที่มาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ มีดังนี้

4.1 ปัจจัยจากกิจกรรมรับน้อง

จากการสัมภาษณ์นายธันวากกล่าวว่า การรับน้องนั้นขึ้นอยู่กับความคิด และความชื่นชอบของแต่ละบุคคล การรับน้องช่วยให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ การทำกิจกรรมกับสโมสรนิสิต ก็ต้องการความสามัคคีในการทำงาน ซึ่งจะมีเพื่อนคนอื่น ๆ เข้ามาเพื่อช่วยกันทำงานของสโมสรนิสิต ทำให้นายธันวาคิดว่าความสามัคคีในการทำงานเพื่อส่วนรวมมีพื้นฐานจากระบบการรับน้องสรุปได้ว่า การรับน้องเป็นเหตุผลให้นายธันวายากเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์

จากคำสัมภาษณ์ที่กล่าวว่า

“...ถ้าเราขึ้นไประบบรับน้อง ระบบรับน้องส่วนใหญ่เนี่ยมักจะสอนให้คนในรุ่นนั้น ๆ มีความสามัคคีกันในเรื่อง ถูกต้องมั๊ย เพราะนั้นก็เหมือน คล้าย ๆ เอกพลที่แบบว่าถ้าใครไปทำอะไรใคร ใครโดนอะไร ทุกคนก็ต้องช่วยกันอย่างเนี่ยสโมสรฯ ก็คล้าย ๆ กัน ถ้ามีคนทำงานคนอื่นก็ต้องช่วย แต่แบบว่าถ้าสมมติคน ๆ นั้นเนี่ยเขาไม่ค่อยชอบระบบรับน้องก็อาจจะผลว่าไม่ให้ทำ อันนี้ในมุมมองหนู แต่บางคนอาจจะคิดว่า เฮ้ย ฉันไม่ชอบรับน้องนะ แต่ฉันชอบทำงานสโมสรฯ ก็อาจจะตรงมาที่สโมสรฯ อย่างเดียวโดยไม่สนรับน้องก็ได้ แต่มุมมองหนูหนูว่า มันเกี่ยว...” (นายธันวา, สัมภาษณ์, 10 มกราคม 2558)

สรุปเหตุผลของการตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของนายธันวา โดยเรียงตามน้ำหนักจากข้อค้นพบ จำนวน 4 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม ได้แก่ ความต้องการทำกิจกรรมเพื่อหาเพื่อนและแรงจูงใจจากสิ่งที่ตนเองชื่นชอบ
2. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว ได้แก่ การหากิจกรรมทำเพื่อไม่ให้ตนเองว่าง
3. ปัจจัยจากบุคคลอ้างอิง ได้แก่ การได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่
4. ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ปัจจัยจากกิจกรรมรบกวน

ส่วนปัจจัยที่เหลืออีก 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านจิตอาสา และปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์ไม่พบประเด็นดังกล่าวว่าเป็นเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในกรณีศึกษา

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยใช้วิธีการจัดอันดับเชิงปริมาณ ด้วยการสังเคราะห์ของผู้วิจัยเอง จากการจัดอันดับข้อมูลในเชิงคุณภาพ แล้วเรียงความถี่ตามน้ำหนักความสำคัญที่มาจากผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในแต่ละกรณีศึกษาที่มีการพูดคุยบ่อย ๆ และการแสดงออกจากความรู้สึก รวมทั้งบทสรุปของการสัมภาษณ์ในแต่ละกรณีศึกษา เรียงตามลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ ดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปความถี่ปัจจัยที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ปัจจัยในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา	ความถี่	ลำดับ
1. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว	22	1
2. ปัจจัยจากบุคคลอ้างอิง	20	2
3. ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม	16	3
4. ปัจจัยอื่น ๆ	14	4
5. ปัจจัยด้านจิตอาสา	10	5
6. ปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์	1	6

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่า เหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีทั้งหมด 6 ปัจจัย โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว ปัจจัยจากบุคคลอ้างอิง และปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม ตามลำดับ

ตารางที่ 3 สรุปความถี่ปัจจัยจากความชอบส่วนตัวที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิก สโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ประเด็นปัจจัย	คำสำคัญ	ความถี่
ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว		
1. ความชื่นชอบในการทำกิจกรรม	ความชื่นชอบส่วนตัวเกี่ยวกับการทำกิจกรรม ความชื่นชอบในบรรยากาศของการทำกิจกรรม ความสุขของการได้ทำกิจกรรม การทำกิจกรรมเพื่อสนองความสุขความสนุกให้กับตนเอง ที่ทำให้นิสิตตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรม สโมสรนิสิต	9
2. การเป็นนักกิจกรรมต่อเนื่องตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม	ความเคยชินจากการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตั้งแต่สมัยที่เรียนมัธยม การเป็นนักกิจกรรมมาก่อนที่จะเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัย ที่เป็นสิ่งกระตุ้นให้นิสิตมีความต้องการเข้ามาทำกิจกรรมในสโมสรนิสิต	8
3. การหากิจกรรมทำเพื่อไม่ให้ตนเองว่าง	ความต้องการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตของนิสิต เพื่อไม่ให้ตนเองมีเวลาว่างจนเกินไป การใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมของนิสิต	4
4. ความต้องการจัดกิจกรรมให้รุ่นน้อง	ความต้องการจัดกิจกรรมให้แก่รุ่นน้อง ความอยากใกล้ชิดรุ่นน้อง โดยผ่านการทำกิจกรรมสโมสรนิสิต	1
ผลรวม		22

จากตารางที่ 3 สรุปได้ว่า เหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มาจากปัจจัยจากความชอบส่วนตัว มีทั้งหมด 4 ด้าน โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความชื่นชอบในการทำกิจกรรม การเป็นนักกิจกรรมต่อเนื่องตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม และการหากิจกรรมทำเพื่อไม่ให้ตนเองว่างตามลำดับ

ตารางที่ 4 สรุปความถี่ปัจจัยจากบุคคลอ้างอิงที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสร
นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ประเด็นปัจจัย	บุคคลที่กล่าวถึง	ความถี่
ปัจจัยจากบุคคลอ้างอิง		
1. การได้รับแรงบันดาลใจ จากรุ่นพี่	ความประทับใจของนิสิต ที่มีต่อรุ่นพี่ที่เป็นแบบอย่างในการ ทำกิจกรรม จนเกิดเป็นแรงบันดาลใจให้นิสิตมีความ ต้องการเข้ามาทำกิจกรรมในสโมสรนิสิต	9
2. การได้รับแรงบันดาลใจ จากครอบครัว	แรงผลักดัน การสนับสนุนจากครอบครัว แบบอย่างจาก ผู้ปกครอง หรือคนในครอบครัว ในการทำกิจกรรม ที่เป็น สิ่งกระตุ้นให้นิสิตเข้ามาทำกิจกรรม สโมสรนิสิต	5
3. ปัจจัยจากกลุ่มเพื่อน	การชักชวนจากกลุ่มเพื่อน ที่ทำให้นิสิตตัดสินใจเข้ามาทำ กิจกรรมสโมสรนิสิต	3
4. การได้รับแรงบันดาลใจ จากครู	การสนับสนุนจากครูในการทำกิจกรรม ความประทับใจของ นิสิตที่มีต่อครูในสมัยที่เรียนมัธยม และความเสียสละที่ เป็นแบบอย่างในการทำกิจกรรม จนเกิดเป็นแรงบันดาลใจ ให้นิสิตมีความต้องการเข้ามาทำกิจกรรมในสโมสร นิสิต	3
ผลรวม		20

จากตารางที่ 4 สรุปได้ว่า เหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มาจากปัจจัยจากด้านบุคคลอ้างอิง มีทั้งหมด 4 ด้าน
โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ 3 ลำดับแรก ได้แก่ การได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่
การได้รับแรงบันดาลใจจากครอบครัว และปัจจัยจากกลุ่มเพื่อน ตามลำดับ

ตารางที่ 5 สรุปความถี่ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรมที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจ
 เข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ประเด็นปัจจัย	บุคคลที่กล่าวถึง	ความถี่
ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม		
1. แรงจูงใจจากสิ่งที่ตนเอง ชื่นชอบ	ความต้องการทำกิจกรรมบางอย่างที่ตนเองชื่นชอบ หรือ มีความต้องการอยากจะทำ ผ่านการทำกิจกรรมในสโมสร นิสิต เช่น งานด้านเอกสาร งานด้านพิธีกร งานด้านกีฬา	7
2. การต้องการหา ประสบการณ์ให้กับ ตนเอง	ความต้องการหาประสบการณ์ต่าง ๆ จากการทำกิจกรรม เพื่อฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ให้กับตนเอง เช่น ทักษะการทำงาน ร่วมกับผู้อื่น การวางแผน ทักษะการพูด ฯลฯ หรือการเก็บ เกี่ยวประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ เพื่อนำไปใช้ให้เกิด ประโยชน์ต่อตนเองในอนาคต	7
3. การต้องการนำความรู้ และประสบการณ์ มาปฏิบัติให้กับผู้อื่น โดยผ่านการทำกิจกรรม	การนำความรู้และประสบการณ์ของตนเองที่มีอยู่มาปฏิบัติ ให้กับเพื่อนและรุ่นน้องโดยใช้การทำกิจกรรมของสโมสร นิสิต เป็นสื่อกลาง	1
4. ความต้องการทำกิจกรรม เพื่อหาเพื่อน	การต้องการเข้าหากลุ่มเพื่อน การต้องการหาสังคม โดยการเข้าร่วมทำกิจกรรมสโมสรนิสิต	1
ผลรวม		16

จากตารางที่ 5 สรุปได้ว่า เหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มาจากปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม มีทั้งหมด
 4 ด้าน โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ 3 ลำดับแรก ได้แก่ แรงจูงใจจากสิ่งที่ตนเอง
 ชื่นชอบ การต้องการหาประสบการณ์ให้กับตนเอง และการต้องการนำความรู้ และประสบการณ์
 มาปฏิบัติให้กับผู้อื่น โดยผ่านการทำกิจกรรม ตามลำดับ

ตารางที่ 6 สรุปความถี่ปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ประเด็นปัจจัย	บุคคลที่กล่าวถึง	ความถี่
ปัจจัยอื่น ๆ		
1. ปัจจัยจากกิจกรรม รับน้อง	อิทธิพลจากกิจกรรมรับน้องที่ทำให้นิสิตมีความต้องการ อยากเข้ามาร่วมทำกิจกรรมสโมสรนิสิต เช่น การเห็น ระบบ การทำงานของรุ่นพี่จากกิจกรรมรับน้อง การรู้จัก สโมสรนิสิตจากการเข้าร่วมกิจกรรมรับน้อง และ การหลีกเลี่ยงการเข้าร่วมกิจกรรมพี่ระเปียบ “ว่าง”	5
2. การต้องการการยอมรับ	การต้องการการยอมรับจากผู้อื่น โดยผ่านการทำกิจกรรม เช่น การต้องการการยอมรับในความสามารถของตนเอง การต้องการการยอมรับและเห็นความสำคัญของสาขาวิชา ของตนเอง ฯลฯ	3
3. ปัจจัยด้านทัศนคติต่อ รุ่นพี่	ทัศนคติของตนเองในด้านลบที่มีต่อรุ่นพี่ในสโมสรนิสิต ที่ทำให้เกิดแรงผลักดัน แรงกระตุ้น ที่ทำให้ตนเองนิสิต มีความต้องการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา	2
4. การเข้ามาโดยตำแหน่ง ประธานชั้นปี	การเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต จากตำแหน่งประธาน ชั้นปี ซึ่งโครงสร้างการทำงานสโมสรนิสิต กำหนดไว้ว่า นิสิตที่ได้รับตำแหน่งประธานชั้นปี จะต้องเข้ามาทำ กิจกรรมในสโมสรนิสิต โดยตำแหน่งควบคู่ไปด้วย	2
5. ปัจจัยเรื่องการเมือง	ความต้องการทำกิจกรรมโดยมีเรื่องการเมืองเข้ามา เกี่ยวข้อง เช่น การลงรับสมัครเลือกตั้งต่าง ๆ องค์การ นิสิต สภานิสิต ฯลฯ	1
6. การต้องการปรับเปลี่ยน รูปแบบการทำกิจกรรม	ความต้องการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต เพื่อที่จะ ปรับเปลี่ยนบางสิ่งของการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิด ความแปลกใหม่ เกิดสิ่งที่ดีกว่า เช่น ปรับเปลี่ยนตัว กิจกรรม ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารงาน	1
ผลรวม		14

จากตารางที่ 6 สรุปได้ว่า เหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มาจากปัจจัยด้านอื่น ๆ มีทั้งหมด 6 ด้าน โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ปัจจัยจากกิจกรรมรับน้อง การต้องการการยอมรับ และปัจจัยด้านทัศนคติต่อรุ่นพี่ ตามลำดับ

ตารางที่ 7 สรุปความถี่ปัจจัยด้านจิตอาสาที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ประเด็นปัจจัย	บุคคลที่กล่าวถึง	ความถี่
ปัจจัยด้านจิตอาสา		
1. การอาสาเข้ามาทำกิจกรรม	ความต้องการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม การต้องการช่วยเหลืองานของคณะ การทำกิจกรรมโดยไม่หวังค่าตอบแทน การมีความสุขที่ได้ทำงานเพื่อคนอื่น การมีความสุขเมื่องานประสบความสำเร็จ	9
2. การอาสาเป็นตัวแทนของสาขาวิชาในการทำกิจกรรม	การอาสาเพื่อเป็นตัวแทนของสาขาวิชาในการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต เพื่อเป็นสื่อกลางในการทำกิจกรรมระหว่างคณะกับสาขาวิชาของตนเอง	1
ผลรวม		10

จากตารางที่ 7 สรุปได้ว่า เหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มาจากปัจจัยด้านจิตอาสา มีทั้งหมด 2 ด้าน โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ ได้แก่ การอาสาเข้ามาทำกิจกรรม การอาสาเป็นตัวแทนของสาขาวิชาในการทำกิจกรรม ตามลำดับ

ตารางที่ 8 สรุปความถี่ปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์ ที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจ
 เข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ประเด็นปัจจัย	บุคคลที่กล่าวถึง	ความถี่
ปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์		
1. ทูนาการศึกษา	แรงจูงใจเรื่องการได้รับสิทธิพิเศษ ด้านทุนการศึกษา ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม	1
ผลรวม		1

จากตารางที่ 8 สรุปได้ว่า เหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มาจากปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์ มีทั้งหมด
 1 ด้าน ได้แก่ ทุนการศึกษา

**ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางในการเสริมแรงให้นิสิตในการตัดสินใจเข้าเป็น
 สมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา**

แนวทางในการเสริมแรงให้กับนิสิตในการตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมเป็นสมาชิกสโมสร
 นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ช่วยส่งเสริมให้นิสิตเข้ามาทำกิจกรรมได้อย่างยั่งยืน
 ได้จัดการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เมื่อวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2558 เวลา 09.00 -
 12.00 น. ณ ห้องประชุม 203 อาคาร 60 พรรษา มหาราชินี 1 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
 โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านงานกิจกรรมนิสิต จำนวน 9 คน ซึ่งได้ข้อสรุปเป็นประเด็น
 เรียงตามลำดับการเข้าร่วมเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็น
 3 กลุ่ม ดังนี้

1. แนวทางการเสริมแรงเพื่อสรรหานิสิตเข้ามาเป็นนักกิจกรรม

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า วิธีการที่ใช้เป็นแนวทางในการเสริมแรงเพื่อสรรหา
 นิสิตเข้ามาเป็นนักกิจกรรมเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่

1.1 การให้โควตานักเรียนกิจกรรมเด่น

1.1.1 การให้โควตาสมัครเข้าเรียนแก่นักเรียนกิจกรรมเด่น

การให้โควตาแก่นักเรียนที่เป็นนักกิจกรรมในขั้นตอนของการสมัครเข้าเรียนใน
 ระดับมหาวิทยาลัย โดยผู้เชี่ยวชาญเสนอให้ใช้การกำหนดโควตาให้นักเรียนที่เป็นนักกิจกรรม
 ตั้งแต่เรียนมัธยม ในการสมัครเข้ามาศึกษาต่อในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

โดยคณะศึกษาศาสตร์ต้องมีเกณฑ์ในการให้โควตาสร้างบทบาทของการทำหน้าที่สโมสรมนิติตอย่างชัดเจน เพื่อให้มนิติตตระหนักในหน้าที่ และมีจิตใจที่อยากเข้ามาทำกิจกรรมด้วยความเป็นนักกิจกรรมอย่างแท้จริง เมื่อนิติตได้เข้ามาเรียนในคณะศึกษาศาสตร์แล้ว ต้องเข้ามาร่วมทำกิจกรรมในสโมสรมนิติต และนิติตเหล่านี้จะเป็นต้นแบบให้กับรุ่นน้องรุ่นต่อไปในการทำกิจกรรมด้วยวิธีการนี้จะเป็นตัวช่วยในการคัดเลือกนิติตที่เป็นนักกิจกรรมในเบื้องต้น เพื่อการเข้ามาทำกิจกรรมของสโมสรมนิติต

1.1.2 ใช้วิธีชักชวนนิติตแบบเจาะจงเพื่อเข้ามาทำกิจกรรม

รูปแบบวิธีการคัดเลือกนิติตที่จะเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมนิติตนั้น ผู้เชี่ยวชาญเสนอให้ใช้วิธีการคัดเลือกนิติตเข้าแบบเจาะจงในการเข้ามาทำกิจกรรมจากเดิมการรับสมัครนิติตเข้ามาทำกิจกรรมจะเป็นในรูปแบบของการเปิดรับสมัครให้นิติตเข้ามาสมัครด้วยตนเอง จึงอาจทำให้มีนิติตบางส่วนที่ไม่ทราบข้อมูล หรือไม่กล้าเข้ามาสมัคร ทำให้เสียโอกาสในการได้นิติตเข้ามาทำกิจกรรม ทำให้จำนวนคนที่เข้ามาทำกิจกรรมน้อยลง ผู้เชี่ยวชาญเสนอให้คณะศึกษาศาสตร์ใช้แนวทาง โดยเพิ่มวิธีการคัดเลือกนิติตแบบเจาะจงควบคู่กับการรับสมัครนิติตแบบเดิม ตัวอย่างเช่น การคัดเลือกนิติตที่เป็นนักกิจกรรมที่มีผลงานจากโรงเรียนเดิม ซึ่งสามารถทำได้ตั้งแต่วันแรกที่นิติตมาสอบสัมภาษณ์เพื่อเข้าเรียน อาจใช้วิธีการทาบทามชักชวนให้นิติตเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมนิติตและการให้รุ่นพี่ใช้วิธีการสังเกตนิติตชั้นปีที่ 1 ที่มีความสามารถและสนใจในการทำกิจกรรม ในขณะที่รุ่นน้องเข้าร่วมกิจกรรม และใช้วิธีการชักชวนแบบเจาะจง โดยขึ้นอยู่กับความสนใจและความสมัครใจของนิติตรุ่นน้อง

1.2 การประชาสัมพันธ์เชิงรุก

การประชาสัมพันธ์มีผลต่อการตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมนิติตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเสนอให้พิจารณาแนวทางดังต่อไปนี้

1.2.1 วิธีการสื่อสาร

1.2.1.1 ใช้วิธีการประชาสัมพันธ์อย่างเป็นทางการ ได้แก่ การทำประกาศคณะศึกษาศาสตร์ ในการรับสมัครนิติตเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมนิติตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา การประกาศรับสมัครทางเสียงตามสาย และการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์การรับสมัคร

1.2.1.2 ใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ผลงานของสโมสรมนิติตให้เป็นรูปธรรม เช่น การจัดกิจกรรมรูปแบบใหม่ๆ ให้มีความแปลกใหม่ ทำให้กิจกรรมมีความน่าสนใจมากขึ้น ซึ่งจะให้นิติตเกิดความรู้สึกสนุก ตื่นเต้น เกิดแรงบันดาลใจในการอยากเข้ามาทำกิจกรรม

ทั้งตัวนิสิตรุ่นน้องที่อยากเข้าร่วมกิจกรรม และอยากเข้ามาทำกิจกรรมในสโมสรนิสิต ในฐานะของการเป็นผู้จัดกิจกรรมให้กับรุ่นน้องรุ่นต่อไป ซึ่งวิธีการสื่อสารที่ดีจะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้นิสิตได้เห็นภาพของการทำกิจกรรมในคณะศึกษาศาสตร์ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการสื่อสารประชาสัมพันธ์การทำกิจกรรม อาจนำเสนอในรูปแบบของ VDO presentation ละคร ซีรี่ เส้นทาง การเป็นนักกิจกรรม นำเสนอในวันปฐมนิเทศ หรือในวันแรกของการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต ชั้นปีที่ 1 เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับการทำกิจกรรมนิสิตในคณะศึกษาศาสตร์ เป็นการสร้างความประทับใจในครั้งแรก (First impression) ให้กับนิสิตรุ่นน้อง

1.2.2 วิธีการสร้างภาพลักษณ์

แนวทางในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในการทำกิจกรรม เพื่อเป็นแรงจูงใจให้นิสิตเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีดังนี้

1.2.2.1 การนำนิสิตที่เป็นดาว-เดือนของคณะศึกษาศาสตร์มาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต เพื่อเข้ามาทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในการทำกิจกรรมให้กับนิสิตรุ่นน้องทราบ ซึ่งเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีอย่างหนึ่งให้แก่รุ่นน้อง

1.2.2.2 การสร้างภาพลักษณ์ในการปฏิบัติงานของสโมสรนิสิต ซึ่งในการปฏิบัติงานควรวางตำแหน่งในการทำงานให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดความโกลาหลในการปฏิบัติงาน เช่น นายกสโมสรนิสิตมีหน้าที่ในการสั่งการควบคุมการดำเนินงาน รองนายกสโมสรนิสิตมีหน้าที่ในการเชิญอาจารย์ผู้ใหญ่ คุณแลร์รองคณาจารย์ และคิงนิสิตแต่ละสาขาเข้ามาเป็นผู้ช่วยในการทำกิจกรรม เพื่อให้นิสิตในคณะได้มีส่วนร่วมทั่วถึง เป็นต้น แนวทางนี้จะเป็นการช่วยเสริมสร้างภาพลักษณ์ในการทำงานของสโมสรนิสิต เพื่อให้รุ่นน้องได้เห็นว่าการทำงานของสโมสรนิสิตมีระบบการจัดการที่ดี มีการวางแผนการทำงาน และมีความพร้อมในการทำงาน ซึ่งจะทำให้รุ่นน้องเกิดแรงจูงใจอยากเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต

1.2.3 วิธีการสร้างต้นแบบ

แนวทางการสร้างต้นแบบเพื่อเป็นแรงจูงใจให้นิสิตเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผู้เชี่ยวชาญเสนอให้กระทำในลักษณะของการเปิดเวทีการนำเสนอ และการถ่ายทอดประสบการณ์การทำกิจกรรมของรุ่นพี่แก่รุ่นน้องเพื่อเป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้รุ่นน้องในการเข้ามาทำกิจกรรมในสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยผู้เชี่ยวชาญเสนอให้ใช้วิธีการ ดังนี้

1.2.3.1 การจัดกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมให้รุ่นน้องได้เห็นการทำงานของรุ่นพี่ เพื่อสร้างความเป็นต้นแบบของรุ่นพี่ให้รุ่นน้องได้เห็น เช่น จัดกิจกรรมโหวตรุ่นพี่นักกิจกรรมที่ประทับใจ โดยให้รุ่นน้องในชั้นปีที่ 1 ทำการโหวตเลือกรุ่นพี่ที่ประทับใจในการทำกิจกรรม

1.2.3.2 การนำรุ่นพี่ที่เป็นนักกิจกรรม มาแนะนำการทำกิจกรรมให้กับรุ่นน้อง ให้รุ่นน้องเห็นภาพการทำกิจกรรม เช่น การนำรุ่นพี่ที่เป็นสโมสรนิสิตมาแนะนำการทำกิจกรรม ในขณะ ตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ ในสโมสรนิสิต อาจแนะนำเสนอในลักษณะของการจัดกิจกรรมพูดคุย หรือ การนำเสนอในรูปแบบของสื่อมัลติมีเดีย วีดีโอ หรือสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ

1.2.3.3 การนำรุ่นพี่ที่ทำกิจกรรมมาแล้วประสบการณ์การทำกิจกรรมให้น้องฟัง เพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการทำกิจกรรมให้แก่รุ่นน้อง

1.2.3.4 การเชิญรุ่นพี่นักกิจกรรมที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วมาเล่าประสบการณ์ การในการเรียน การทำกิจกรรม และความสำเร็จจากผลของการเป็นนักกิจกรรมให้รุ่นน้องได้ฟัง ซึ่งควรจัดอย่างสม่ำเสมอ เช่น ทุก ๆ วันศุกร์ หรือทุก ๆ สัปดาห์ เพื่อเป็นการย้ำให้รุ่นน้อง ได้เห็น ได้ฟัง เพื่อให้เกิดการซึมซับบรรยากาศของการทำกิจกรรม และพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่าง ของรุ่นพี่ซึ่งจะทำให้รุ่นน้องได้ซึมซับและเป็นแรงจูงใจให้อยากเข้ามาทำกิจกรรมมากขึ้น

1.2.3.5 การเชิญอาจารย์ที่เคยเป็นนักกิจกรรมมาแล้วประสบการณ์ในการทำ กิจกรรมตั้งแต่สมัยเป็นนิสิตที่ทำกิจกรรมในสโมสรนิสิตจนกระทั่งสำเร็จการศึกษจนกระทั่งได้มา เป็นอาจารย์ ให้กับนิสิตชั้นปีที่ 1 ฟัง เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้นิสิตในการเข้ามาทำกิจกรรมของ สโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

1.2.3.6 การกำหนดต้นแบบของการจัดกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมรับน้อง เพราะเป็นกิจกรรมแรกที่รุ่นน้องได้เห็นภาพที่ชัดเจนของการทำกิจกรรม ซึ่งควรสร้างกิจกรรม ตัวกิจกรรมเพื่อให้รุ่นน้องเห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นคณะศึกษาศาสตร์เกิดประทับใจ ในการทำกิจกรรม และให้เกิดแรงจูงใจให้รุ่นน้องเข้ามาทำกิจกรรมของสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2. แนวทางเสริมแรงแก่นิสิตระหว่างเป็นนักกิจกรรม

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า วิธีการที่ใช้เป็นแนวทางในการเสริมแรงแก่นิสิต ระหว่างเป็นนักกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่

2.1 การสร้างกิจกรรม

การสร้างกิจกรรมที่ดี เพื่อเป็นแรงจูงใจให้นิสิตอยากเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางดังต่อไปนี้

2.1.1 การให้นิสิตเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

สโมสรนิสิตควรจัดกิจกรรมโดยเน้นหลักการมีส่วนร่วม โดยการกระจายงาน ไปยังทุกสาขาวิชา ให้ทุกสาขาวิชามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในคณะศึกษาศาสตร์ ควรให้ความสำคัญกับสาขาวิชา โดยเปิดโอกาสให้สาขาวิชาได้เสนอความคิดเห็นเพื่อให้ได้แนวคิดที่

หลากหลาย กิจกรรมที่จัดก็จะมีหลากหลาย ซึ่งเมื่อมีการยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกัน และกันแล้ว สาขาวิชา ก็จะเกิดความรู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมกับการทำกิจกรรมของสโมสรนิสิต ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ก็จะทำให้นิสิตอยากเข้ามามีส่วนร่วมกับการทำงานในหน้าที่สโมสรนิสิต เมื่อมีการจัดกิจกรรมสาขาวิชา ก็จะช่วยดึงกำลังคนในสาขามาช่วยงานสโมสรนิสิต ทำให้เกิด ภาพการทำงานเป็นหมู่คณะ เป็นการทำงานที่เกิดขึ้นจากทุกคนในคณะศึกษาศาสตร์ มิใช่จาก หน่วยงานใดหรือจากกลุ่มคนกลุ่มใดทำให้ทุกคนเกิดความตระหนักในความสำคัญของการทำ กิจกรรม ซึ่งการใช้หลักการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนั้นจะเป็นแรงจูงใจให้นิสิตรุ่นน้องเข้ามา ทำกิจกรรมในสโมสรนิสิตโดยอัตโนมัติ

2.1.2 วิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง

ใช้วิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันเนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่และ รุ่นน้อง มีผลต่อการเข้าตัดสินใจเข้าทำกิจกรรมของรุ่นน้อง เพราะการที่รุ่นน้องเข้ามาทำกิจกรรมนั้น ส่วนใหญ่คือการได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่น เมื่อรุ่นพี่เข้ามาทำกิจกรรมก็จะชวนรุ่นน้องที่สนิท หรือรุ่นน้องในสาขาวิชาเข้าร่วมทำกิจกรรมด้วย รุ่นพี่จะต้องรักษามาตรฐานการเป็นแบบอย่าง ที่ดีให้รุ่นน้องเห็น ทั้งนี้ต้องแสดงให้เห็นตั้งแต่เริ่มแรกของการเข้าร่วมกิจกรรมของรุ่นน้อง ตัวอย่างเช่น การเชิญรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จมาแล้วประสบการณ์การทำกิจกรรมให้รุ่นน้องฟัง ในช่วงกิจกรรมรับน้อง ซึ่งจะสร้างแรงจูงใจให้รุ่นน้องในการเข้ามาทำกิจกรรมในสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2.1.3 วิธีการสร้างเอกลักษณ์ในตัวกิจกรรม

รูปแบบของกิจกรรมมีผลต่อการตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมของนิสิต เพราะกิจกรรม ที่บ่งบอกความเป็นเอกลักษณ์จะทำให้ นิสิตเกิดความภาคภูมิใจ ผู้เชี่ยวชาญเสนอให้คณะศึกษาศาสตร์ สร้างจุดเด่นของกิจกรรมเพื่อทำให้นิสิตเกิดความภาคภูมิใจในองค์กร ตัวอย่างเช่น การจัดกิจกรรม ที่เป็นประเพณีต่าง ๆ ของคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อจะทำให้รุ่นน้องมีความรู้สึกว่าการที่จัดขึ้น มีความสำคัญ มีความต้องการที่อยากเข้าร่วม และเมื่อมีความรู้สึกที่ดีจากการเป็นผู้เข้าร่วมแล้ว ก็จะส่งผลให้มีความรู้สึกที่อยากเข้ามาทำกิจกรรมในฐานะของรุ่นพี่ที่อยากจัดกิจกรรมให้รุ่นน้อง ซึ่งการจัดกิจกรรมที่บ่งบอกความเป็นเอกลักษณ์ของคณะศึกษาศาสตร์นั้น จะเป็นสิ่งจูงใจที่ทำให้ นิสิตเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตมากขึ้น

2.1.4 วิธีการจัดกิจกรรมโดยมุ่งเน้นเป้าหมาย

การทำงานของสโมสรนิสิตนั้นต้องมีการระบุเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อให้ การดำเนินงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เป็นการสร้างระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ และสร้างภาพลักษณ์ของการทำงานในสโมสรนิสิต ให้รุ่นน้องได้เห็นว่าการทำงานของสโมสร

นิสิตมีระบบ มีการวางแผน มีเป้าหมายที่ชัดเจน และเมื่อเกิดความสำเร็จในการทำงานก็จะทำให้เกิดความภาคภูมิใจเกิดความสุขกับงานที่ทำ เกิดทัศนคติที่ดีต่อการทำกิจกรรม และเกิดขึ้นอย่างยั่งยืน สิ่งเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่เป็นแรงกระตุ้นให้นิสิตอยากเข้ามาทำกิจกรรมของสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มากขึ้น

2.1.5 การสร้างเครื่องหมายเชิงสัญลักษณ์

การสร้างเครื่องหมายบางอย่างที่เป็นสัญลักษณ์เกี่ยวกับการทำกิจกรรม เพื่อให้เกิดความหมายในเชิงสัญลักษณ์ เช่น การจัดทำเข็มดิ่งสัญลักษณ์ “คุณครูนักกิจกรรม” สำหรับนิสิตที่เป็นนักกิจกรรม และเข็มดิ่ง “นักกิจกรรมชั้นครู” สำหรับนิสิตที่เป็นทีมบริหารกิจกรรม มอบให้นิสิตในวันสำคัญของคณะศึกษาศาสตร์ โดยประกาศให้รุ่นน้องได้เห็นได้รับรู้ เพื่อสร้างสัญลักษณ์บางอย่างให้เด่นชัดแก่นิสิตที่ทำกิจกรรม เข็มดิ่งที่ได้มานั้นจะต้องได้มาจากเหตุการณ์บางอย่างที่ทำให้ได้มา เพื่อทำให้นิสิตเกิดความภาคภูมิใจ เป็นการเสริมแรงที่ทำให้นิสิตเกิดความตระหนักใน ความสำคัญของการทำกิจกรรม และตระหนักในความเป็นคณะศึกษาศาสตร์ แต่ทั้งนี้คณะศึกษาศาสตร์ ต้องมีการกำหนดเกณฑ์ และมีการควบคุมที่ชัดเจนเพื่อให้นิสิตรุ่นพี่เกิดความเป็นต้นแบบที่ดีต่อนิสิตรุ่นน้อง ปลูกฝังการเป็นต้นแบบที่ดี ทำให้เกิดความรู้สึกว่าเครื่องหมายที่ได้รับนั้นมาจากการเป็นนักกิจกรรมที่แท้จริง และหากคิดเครื่องหมายนี้ก็จะต้องประพุดิตนให้เหมาะสม ไม่ประพุดิตนให้เสื่อมเสียชื่อเสียงของนักกิจกรรม เพื่อเป็นเกียรติ เป็นศักดิ์ศรีของนักกิจกรรม โดยแท้จริง ซึ่งการเป็นต้นแบบที่ดีจะทำให้รุ่นน้องเกิดแรงบันดาลใจในการตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มากขึ้น

2.1.6 การสร้างกิจกรรมในเชิงบวก

การสร้างกิจกรรมในเชิงบวกนั้นจะทำให้ นิสิตเกิดแรงกระตุ้นในการทำกิจกรรม เนื่องจากภาพลักษณ์ของกิจกรรมที่แสดงออกมานั้น จะทำให้นิสิตเกิดทัศนคติในเชิงบวก เกิดความสนุกสนานในตัวกิจกรรม เกิดความรู้สึกระหว่างกันความเป็นคณะศึกษาศาสตร์ และเกิดความภาคภูมิใจเมื่องานประสบผลสำเร็จ เมื่อนิสิตเกิดทัศนคติในเชิงบวกแล้วก็จะมีแรงจูงใจที่ทำให้ นิสิตส่วนหนึ่งอยากเข้ามาทำกิจกรรมในสโมสรนิสิต ซึ่งจะเป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ดังตัวอย่างเช่น การจัดกิจกรรมรับน้องในเชิงสร้างสรรค์ การจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้องกิจกรรมที่ทำให้เกิดความรักความสามัคคี เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจเมื่อกิจกรรมประสบความสำเร็จ ก็จะทำให้ นิสิตเกิดความรู้สึกลอยอยากเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดกิจกรรมรับน้องให้แก่รุ่นน้องต่อไป เป็นต้น

การทดลองทำกิจกรรมโดยใช้วิชาเรียนเป็นห้องเรียนในการฝึกฝนการทำกิจกรรม ก็มีส่วนที่จะเป็นแรงเสริมให้นิสิตสนใจการทำกิจกรรม ซึ่งการที่นิสิตไม่ทำกิจกรรมนั้นอาจเป็น

เพราะว่านิสิตไม่เคยทำกิจกรรมมาก่อน จึงไม่รู้กระบวนการและไม่ได้สนใจที่จะทำกิจกรรม แต่หากจัดให้มีการทดลองการทำกิจกรรมในรายวิชาเรียนการสร้างกิจกรรมในเชิงบวกให้นิสิตได้ฝึกฝน ซึ่งถือว่าเป็นการเริ่มต้นให้นิสิตรู้จักการทำกิจกรรม ก็อาจจะช่วยให้นิสิตเกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะ และมีความสนใจในการเข้ามาทำกิจกรรมต่อไปได้ ดังตัวอย่างเช่น การให้นิสิตได้ทดลองทำกิจกรรมจากรายวิชาในรูปแบบของกิจกรรมจิตอาสา เป็นต้น

2.2 การสร้างความตระหนักให้เกิดความภาคภูมิใจ

วิธีการสร้างความตระหนักมีส่วนทำให้นิสิตตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรม จะทำให้นิสิตเห็นความสำคัญของการทำกิจกรรม และเกิดความภาคภูมิใจในการทำกิจกรรม และเป็นแรงจูงใจให้นิสิตอยากเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางดังต่อไปนี้

2.2.1 การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำกิจกรรม

การสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดีจะทำให้เกิดความตระหนักต่อองค์กร เพราะการสร้างบรรยากาศที่ทำให้เกิดความสำนึกจะทำให้ให้นิสิตรุ่นน้องได้รับแรงบันดาลใจจากนิสิตรุ่นพี่ การสร้างบรรยากาศให้เกิดความสามัคคีจะทำให้ให้นิสิตเกิดการมีส่วนร่วม การสร้างตัวเนื้อกิจกรรมให้มีความสำคัญในเชิงสัญลักษณ์จะทำให้ให้นิสิตเกิดความภาคภูมิใจและเกิดความผูกพันต่อคณะศึกษาศาสตร์ และการใช้หลักการมีส่วนร่วมในการทำงานของทุกคนในคณะศึกษาศาสตร์ จะช่วยส่งเสริมให้บรรยากาศในการทำงานร่วมกันของนิสิตดียิ่งขึ้น ซึ่งคณะศึกษาศาสตร์อาจสร้างบรรยากาศในการทำกิจกรรมเพื่อให้นิสิตอยากเข้ามาทำกิจกรรม และทำกิจกรรมได้อย่างมีความสุข ดังตัวอย่างเช่น การสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกันของสโมสรนิสิต โดยการเป็นจุดศูนย์กลางให้นิสิตในการเข้ามาทำกิจกรรมร่วมกัน นอกจากนี้ สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานต่าง ๆ ก็ยังเป็นสิ่งที่จะช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการทำงานให้ดียิ่งขึ้นและจะช่วยเป็นสิ่งจูงใจให้นิสิตเข้ามาทำกิจกรรมของสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2.2.2 การเตรียมความพร้อมรุ่นพี่

ทัศนคติต่อนิสิตในการทำกิจกรรมในระดับคณานั้นมีผลต่อการตัดสินใจเข้าทำกิจกรรมสโมสรนิสิตเป็นอย่างมาก ส่วนหนึ่งนิสิตได้รับอิทธิพลจากรุ่นพี่ว่าการทำกิจกรรมของคณะศึกษาศาสตร์มีความสำคัญน้อย เนื่องจากเป็นกิจกรรมในภาพรวมเป็นสิ่งที่ไกลตัว ไม่มีผลกระทบต่อตนเองและสาขาวิชามากนัก ต่างจากการทำกิจกรรมในสาขาวิชา ซึ่งนิสิตจะรู้สึกว่าการทำกิจกรรมเพื่อสาขาวิชาเป็นสิ่งที่ใกล้ตัว เป็นเกียรติ เป็นศักดิ์ศรี หากไม่ทำก็จะมีผลกระทบต่อสาขาวิชา และมีผลกระทบต่อตนเอง ดังนั้นนิสิตจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการทำกิจกรรมในสาขาวิชามากกว่ากิจกรรมของคณะศึกษาศาสตร์ เป็นผลทำให้นิสิตไม่สนใจที่จะเข้ามาทำกิจกรรม

สโมสรรณินิต คณะศึกษาศาสตร์ ต้องแก้ไขปัญหาล่าช้าตั้งแต่ต้นทาง ควรสร้างกิจกรรมที่เน้นความเป็นอัตลักษณ์ของคณะศึกษาศาสตร์ ให้นิสิตเกิดความรู้สึกว่าทุกคนสำคัญ ควรสร้างกิจกรรมที่ทำให้ นิสิตเกิดความภาคภูมิใจ เกิดความตระหนักในคณะของตนเอง ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม มีการเตรียมรุ่นพี่ที่จะเข้ามาทำกิจกรรมโดยเริ่มต้นปลูกฝังค่านิยม วัฒนธรรม ทักษะที่ดีให้กับนิสิตตั้งแต่เริ่มเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นปีที่ 1 และสร้างทัศนคติที่ดีต่อรุ่นพี่เพื่อให้ เกิดทัศนคติที่ดีในเชิงบวกในระยะยาว เกิดพฤติกรรมที่ดีตามมา และเพื่อเป็นการและเพื่อเป็น สิ่งจูงใจในการตัดสินใจให้นิสิตเข้ามาทำกิจกรรมในสโมสรรณินิตอีกด้วย

การเตรียมความพร้อมรุ่นพี่ที่เข้ามาทำหน้าที่ในการจัดกิจกรรมนั้นมีความสำคัญ เป็นอย่างมาก ซึ่งสาเหตุที่นิสิตไม่เข้ามาทำกิจกรรมสโมสรรณินิต ส่วนหนึ่งมาจากกระบวนการทำงานของรุ่นพี่ เริ่มตั้งแต่กระบวนการคัดกรอง กระบวนการฝึกฝน หรือกระบวนการทำงานที่เป็นในลักษณะของการแบ่งชนชั้น กล่าวคือ การทำงานแบบมีกำแพงกั้นระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง การทำงานที่ไม่เน้นการใช้จิตใจทำ การทำงานโดยการใช้กระบวนการกดดันต่าง ๆ การทำงานโดยใช้กฎกติกาและการทำสอบที่มากจนเกินไป เช่น กระบวนการฝึกฝนการทำงานของรุ่นพี่ที่มีความคิดว่า “ฉันเคยโดนกดดันแบบใดมา ฉันก็ต้องมาทำกับรุ่นน้องแบบนั้นบ้าง” ซึ่งจะทำให้รุ่นน้องที่ทำงานนั้นรู้สึกไม่ไหว หรืออาจจะทำให้ไม่กล้าเข้ามาทำงานในสโมสรรณินิต เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการทำกิจกรรมสโมสรรณินิต ซึ่งกระบวนการทำงาน หรือระบบการทำงานในสมัยเก่า บางอย่างนั้นไม่สามารถนำมาใช้กับนิสิตที่เป็นคนรุ่นใหม่ในยุคปัจจุบันนี้ได้ ทั้งนี้ คณะศึกษาศาสตร์ ควรปรับเปลี่ยนความคิดของรุ่นพี่ให้มีทัศนคติที่ดี เพื่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อการทำกิจกรรม ซึ่งจะทำให้รุ่นน้องเปิดใจที่จะเข้ามาทำงานเป็นสมาชิกของสโมสรรณินิตมากขึ้น รุ่นพี่ควรรู้จักปรับตัว ปรับวิธีคิด ปรับกระบวนการการทำงานแบบใหม่ให้เข้ากับบริบทของนิสิตยุคปัจจุบัน ใช้กระบวนการทำงานแบบครอบครัว การทำงานแบบยึดหลักเหตุผล เน้นการมีส่วนร่วม ซึ่งจะทำให้รุ่นน้องเกิดทัศนคติที่ดีต่อรุ่นพี่ เมื่อทำกิจกรรมแล้วเกิดความสุขก็จะทำให้นิสิตรุ่นใหม่ ๆ อยากเข้ามาทำกิจกรรมในสโมสรรณินิต และเป็นการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนอีกด้วย

วิธีการสร้างบทบาทความเป็นนักกิจกรรมให้แก่ นิสิตในชั้นปีที่ 1 เพื่อปลูกฝัง ความเป็นผู้นำ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความมีจิตอาสา เพราะสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็น ปัจจัยพื้นฐานของการเป็นนักกิจกรรม ตัวอย่างเช่น คณะศึกษาศาสตร์ กำหนดชิ้นงานให้นิสิต ได้รับผิดชอบร่วมกัน แบ่งนิสิตเป็นกลุ่มโดยการคณะสาขาวิชา เพื่อให้ได้มุมมองและทัศนคติ ที่หลากหลายโดยให้นิสิตทุกคนได้มีส่วนร่วมของกิจกรรม เป็นต้น เพื่อเป็นการฝึกฝนและ เตรียมการเป็นนักกิจกรรม เมื่อนิสิตได้เรียนรู้และซึมซับสิ่งเหล่านี้แล้วก็จะเป็นการกระตุ้นให้ นิสิตเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรรณินิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อไป

2.3 การปรับโครงสร้างขององค์กรสโมสรนิสิต

การสร้างองค์กรที่ดี เพื่อเป็นแรงจูงใจให้นิสิตอยากเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางดังต่อไปนี้

2.3.1 การปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารงาน

ด้วยวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป มีผลต่อพฤติกรรมการทำงานของนิสิตเป็นอย่างมาก การทำกิจกรรมของสโมสรนิสิตในปัจจุบันนั้นเปลี่ยนไป ความมีจิตอาสาของนิสิตลดลงเป็นอย่างมาก จำนวนนิสิตที่เข้ามาทำกิจกรรมก็ลดลง ซึ่งโครงสร้างขององค์กรทำให้พฤติกรรมการทำงานของนิสิตเปลี่ยนไป โครงสร้างในการทำงานแบบเดิม ๆ อาจไม่เหมาะสมกับการทำงานในปัจจุบันนี้ การปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรจะสามารถช่วยให้พฤติกรรมการทำงานของนิสิตดีขึ้น ทั้งนี้คณะศึกษาศาสตร์ควรปรับโครงสร้างการทำงานของสโมสรนิสิต โดยการบรรจุแต่งตั้งประธานและรองประธานแต่ละสาขาให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสโมสรนิสิตโดยตำแหน่ง โดยการให้นิสิตในสาขาวิชาเป็นผู้คัดเลือกเข้ามาด้วยความเต็มใจให้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมโดยอัตโนมัติ เพื่อเข้ามาทำหน้าที่ในการทำกิจกรรมของคณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งการกระจายงานต่าง ๆ จะทำให้งานไม่อัดแน่นไว้ที่สโมสรนิสิตฝ่ายเดียว กิจกรรมที่ทำก็จะไม่ถือว่าเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของสโมสรนิสิตฝ่ายเดียว อีกทั้งจะทำให้กิจกรรมเกิดความหลากหลายในการจัดกิจกรรมต้องเน้นให้นิสิตทุกคนในคณะศึกษาศาสตร์มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างเป็นรูปธรรม มีการวางแผนเตรียมงานกันระหว่างสโมสรนิสิตและสาขาวิชาซึ่งจะเป็นการดึงศักยภาพของนิสิตแต่ละสาขาในการร่วมทำกิจกรรม ทำให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวกันภายใน คณะศึกษาศาสตร์ควรสร้างบรรยากาศในการทำกิจกรรมให้ทุกคนเห็นว่ากิจกรรมที่เกิดขึ้นมาจากการมีส่วนร่วมของทุกคน เพื่อให้ทุกคนเกิดความตระหนักในความเป็นคณะศึกษาศาสตร์ และเห็นความสำคัญของกิจกรรม ซึ่งจะก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อรุ่นน้อง และเป็นแรงจูงใจให้รุ่นน้องในการเข้าทำกิจกรรมสโมสรนิสิต

3. แนวทางการเสริมแรงหลังการทำกิจกรรมแก่นิสิตที่เสร็จสิ้นกิจกรรมไปแล้ว

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า วิธีการที่ใช้เป็นแนวทางการเสริมแรงหลังการทำกิจกรรมแก่นิสิตที่เสร็จสิ้นกิจกรรมไปแล้ว ได้แก่

3.1 การมอบรางวัล

การมอบรางวัลเพื่อเป็นการเสริมแรงให้แก่นิสิตที่ทำกิจกรรมสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางดังต่อไปนี้

3.1.1 การมอบรางวัลในวันสำคัญต่าง ๆ ของคณะศึกษาศาสตร์

การมอบรางวัลในการทำกิจกรรมให้แก่นิสิตในวันสำคัญต่าง ๆ ที่มีนิสิตมาร่วมกัน

จำนวนมากต่อหน้านิสิตรุ่นน้อง เช่น การมอบรางวัลนักกิจกรรมในพิธีไหว้ครูเพื่อให้นิสิตที่เข้ามาทำกิจกรรมเกิดความภาคภูมิใจในผลงาน และผลสำเร็จของสิ่งที่ได้ทำ และเพื่อให้นิสิตรุ่นน้องได้เห็นและตระหนักถึงความสำคัญของการทำกิจกรรม

3.1.2 การมอบเกียรติบัตรเชิดชูนักกิจกรรม

การมอบเกียรติบัตรเชิดชูนักกิจกรรมและเชิญผู้ปกครองร่วมแสดงความยินดีแก่นิสิตนักกิจกรรมประจำปี เพื่อยกย่องการทำกิจกรรมแก่นิสิต ซึ่งจะทำให้นิสิตรุ่นน้องเห็นภาพและซึมซับผลสำเร็จที่ได้จากการเป็นนักกิจกรรม

3.1.3 การบันทึกสัญลักษณ์พิเศษบางอย่างในใบรับรองกิจกรรมความเป็นครู

(Activity transcript)

การบันทึกสัญลักษณ์พิเศษบางอย่างในใบรับรองกิจกรรมความเป็นครู (Activity transcript) ให้แก่นิสิตที่เป็นนักกิจกรรม เพื่อสร้างความหมายในเชิงสัญลักษณ์ เพื่อสร้างความแตกต่างระหว่างนิสิตที่เป็นสโมสรนิสิตกับนิสิตที่ไม่ทำกิจกรรม เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเห็นความสำคัญของการทำกิจกรรม

3.2 การสร้างกิจกรรมเชิงสัญลักษณ์แก่ศิษย์เก่า นักกิจกรรม

การสร้างกิจกรรมเชิงสัญลักษณ์แก่ศิษย์เก่า นักกิจกรรม จะทำให้เกิดความภาคภูมิใจแก่นิสิตที่เข้ามาเป็นนักกิจกรรม เช่น การแสดงผลงานของนิสิตในสโมสรนิสิต ในวันสำคัญต่าง ๆ หรือการกล่าวชื่นชมการทำงานของนิสิตสโมสรนิสิต เมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง เป็นการยกย่องให้เกียรติแก่นิสิตสโมสรนิสิต ผู้ที่ปฏิบัติงานเบื้องหลังให้แก่คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจแก่นิสิตสโมสรนิสิต ในฐานะผู้จัดงาน ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในผลของความสำเร็จของการทำงาน และเป็นภาพลักษณ์ที่ดีต่อรุ่นน้อง ซึ่งจะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับรุ่นน้องในการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตรุ่นต่อไป

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และเพื่อศึกษาแนวทางในการเสริมแรง ให้นิสิตตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 33 คน จำแนกเป็น 1) นิสิตที่เป็นอนุกรรมการสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 8 คน 2) นิสิตที่เป็นคณะกรรมการสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 2-5 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 20 คน และ 3) นิสิตที่เคยเป็นอดีตกรรมการสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ ที่สำเร็จการศึกษาแล้ว ในปีการศึกษา 2553-2555 ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา จำนวน 5 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูลมี 3 ตอน คือ

1. การสำรวจสาเหตุ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด สอบถามความคิดเห็นการเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และสร้างแบบสอบถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และภายหลังจากการสัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

3. การจัดสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ในประเด็นเหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และการหาแนวทางในการเสริมแรง ให้นิสิตตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านงานกิจกรรมนิสิต และคณาจารย์คณะกรรมการดำเนินงานกิจกรรมนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 9 คน

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สรุปปัจจัยที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีจำนวน 6 ปัจจัย เรียงตามลำดับความสำคัญของข้อค้นพบ ดังนี้

1. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว

จากผลการวิจัย สรุปได้ว่า ปัจจัยจากความชอบส่วนตัวที่เป็นผลมาจากความชื่นชอบส่วนตัวในการทำกิจกรรม การทำกิจกรรมของนิสิตเพื่อสนองความต้องการของตนเอง และการทำกิจกรรมเพื่อความสุข ความสนุกสนานซึ่งมีผลที่ทำให้นิสิตตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่ การเป็นนักกิจกรรมต่อเนื่องตั้งแต่สมัยเรียนมัธยม ความชื่นชอบในการทำกิจกรรม การหากิจกรรมทำเพื่อไม่ให้ตนเองว่าง และความต้องการจัดกิจกรรมให้รุ่นน้อง

2. ปัจจัยจากบุคคลอ้างอิง

จากผลการวิจัย สรุปได้ว่า ปัจจัยจากบุคคลอ้างอิง ซึ่งมีผลที่ทำให้ตัดสินใจเกิดแรงบันดาลใจในการตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่ การได้รับแรงบันดาลใจจากรุ่นพี่ การได้รับแรงบันดาลใจจากครอบครัว ปัจจัยจากกลุ่มเพื่อน และการได้รับแรงบันดาลใจจากครู

3. ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม

จากผลการวิจัย สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรมเกิดจากการทำกิจกรรมเพื่อการคาดหวังผลประโยชน์ การต้องการได้รับประสบการณ์ ทักษะต่าง ๆ ที่จะเป็ประโยชน์กับตนเอง ซึ่งเป็นเหตุผลที่ทำให้ตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่ แรงจูงใจจากสิ่งที่คุณชื่นชอบการต้องการหาประสบการณ์ให้กับตนเอง การต้องการนำความรู้และประสบการณ์มาปฏิบัติให้กับผู้อื่น โดยผ่านการทำกิจกรรม และความต้องการทำกิจกรรมเพื่อหาเพื่อน

4. ปัจจัยอื่น ๆ

จากผลการวิจัย สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่เกิดจากตัวนิสิตเองเป็นเหตุผลที่ทำให้ตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่ ปัจจัยจากกิจกรรมรับน้อง การต้องการการยอมรับ ปัจจัยด้านทัศนคติต่อรุ่นพี่ที่เข้ามาโดยตำแหน่งประธาน ชั้นปีปัจจัยเรื่องการเมือง และการต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำกิจกรรม

5. ปัจจัยด้านจิตอาสา

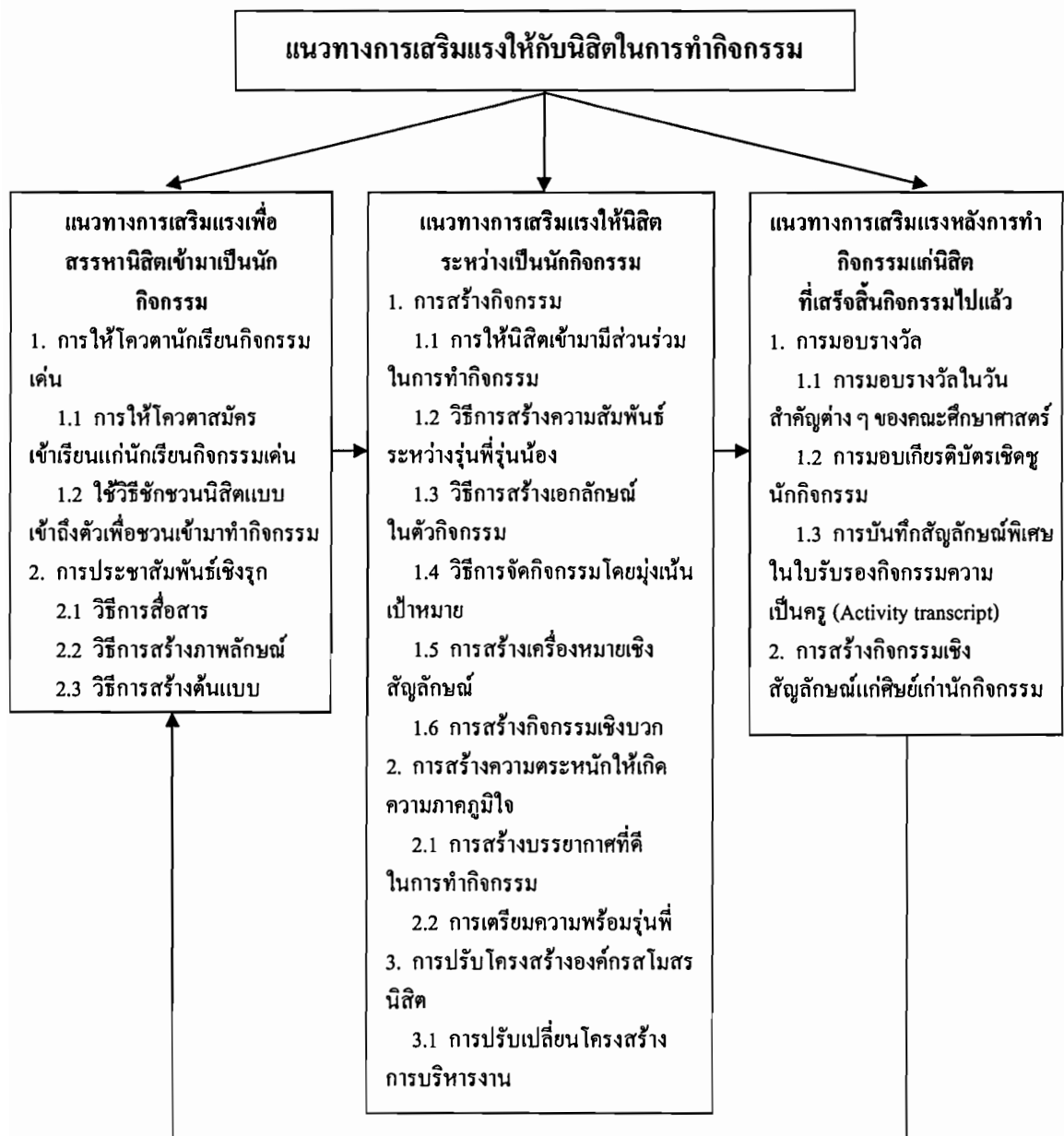
จากผลการวิจัย สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านจิตอาสา คือ ความมีจิตสาธารณะภายในตัวบุคคล ที่แสดงออกผ่านการทำกิจกรรมที่มีความต้องการทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมเพื่อสังคม และเพื่อบุคคลอื่น เห็นประโยชน์จากร่วมรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เป็นเหตุผลที่ทำให้ตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่ การอาสาเข้ามาทำกิจกรรม และการอาสาเป็นตัวแทนของสาขาวิชาในการทำกิจกรรม

6. ปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์

จากผลการวิจัย สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์เป็นแรงจูงใจจากคณะศึกษาศาสตร์ ที่ช่วยเสริมแรงให้กับนิสิตเป็นสิ่งกระตุ้นให้นิสิตอยากเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต ซึ่งเป็นเหตุผลที่ทำให้นิสิตตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่ ทุนการศึกษา

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิจัย แนวทางการเสริมแรงให้นิสิตในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากผลการวิจัย สรุปได้ว่า แนวทางการเสริมแรงให้กับนิสิตในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา สรุปได้เป็น 3 กลุ่ม ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 สรุปแนวทางในการเสริมแรงให้นิสิตในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากภาพที่ 6 สรุปได้ว่า แนวทางในการเสริมแรงให้กับนิสิตในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา สรุปได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. แนวทางการเสริมแรงเพื่อสรรหานิสิตเข้ามาเป็นนักกิจกรรม

จากผลการวิจัย สรุปได้ว่า วิธีการที่ใช้เป็นแนวทางในการเสริมแรงเพื่อสรรหานิสิตเข้ามาเป็นนักกิจกรรมสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีวิธีการสำคัญ ได้แก่ การให้โควตานักเรียนกิจกรรมเด่น และการประชาสัมพันธ์เชิงรุก

2. แนวทางเสริมแรงแก่นิสิตระหว่างเป็นนักกิจกรรม

จากผลการวิจัย สรุปได้ว่า วิธีการที่ใช้เป็นแนวทางในการเสริมแรงให้นิสิตระหว่างเป็นนักกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีวิธีการสำคัญ ได้แก่ การสร้างกิจกรรม การสร้างความตระหนักให้เกิดความภาคภูมิใจ และการปรับโครงสร้างองค์กรสโมสรนิสิต

3. แนวทางการเสริมแรงหลังการทำกิจกรรมแก่นิสิตที่เสร็จสิ้นกิจกรรมไปแล้ว

จากผลการวิจัย สรุปได้ว่า วิธีการที่ใช้เป็นแนวทางในการเสริมแรงหลังการทำกิจกรรมแก่นิสิตที่เสร็จสิ้นกิจกรรมไปแล้ว มีวิธีการสำคัญ ได้แก่ การมอบรางวัล และการสร้างกิจกรรมเชิงสัญลักษณ์แก่ศิษย์เก่านักกิจกรรม

อภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 1 อภิปรายผลปัจจัยที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

จากการสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยใช้การตีความ การสรุปปัจจัยตามข้อค้นพบ และจากประสบการณ์จากภูมิหลังของผู้วิจัย ซึ่งภูมิหลังของผู้วิจัยช่วยให้เข้าใจถึงเหตุผลการตัดสินใจ ความเหมือน ความต่าง และความสอดคล้องของเหตุผลการเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยอภิปรายเรียงลำดับความสำคัญตามข้อค้นพบ ดังนี้

1. ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว

จากผลการวิจัย สรุปได้ว่า ปัจจัยจากความชอบส่วนตัวเป็นเหตุผลอันดับ 1 ในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งการชื่นชอบในการทำกิจกรรม การหากิจกรรมทำเพื่อไม่ให้ตนเองว่างการเป็นนักกิจกรรมต่อเนื่องตั้งแต่สมัยเรียนมัธยมและความต้องการจัดกิจกรรมให้รุ่นน้อง ล้วนมาจากความชื่นชอบในการทำกิจกรรมของนิสิตทั้งสิ้น ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากความต้องการภายในตัวบุคคล เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากความต้องการ และเจตคติของนิสิต ซึ่งอาจมีเหตุผลมาจากการมีสิ่งเร้าบางอย่างหรือการมีสิ่งจูงใจบางอย่างมากระตุ้นให้นิสิตเกิดจากความต้องการในการทำกิจกรรมเพื่อสนองต่อความต้องการให้กับตนเอง และแสดงพฤติกรรมการทำกิจกรรมตามความต้องการของตนเองเพื่อ

สนองต่อความชื่นชอบของตนเองสนองต่อความสุข และความสนุกของตนเอง จึงทำให้นิสิตตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจ ดังที่ ปิยะนาถ สรวิสูตร (2552, หน้า 15) ที่กล่าวถึงทฤษฎีแรงจูงใจว่าแรงจูงใจเป็นสิ่งเร้าหรือกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการหรือเป้าหมายอื่น ๆ ของบุคคลนั้น ซึ่งปัจจัยที่เกิดจากความชอบส่วนตัวทำให้นิสิตตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตนั้น จัดอยู่ในประเภทของแรงจูงใจภายใน สอดคล้องกับ Deci and Ryan (1985 อ้างถึงใน ปิยะนาถ สรวิสูตร, 2552, หน้า 16) ที่กล่าวว่า แรงจูงใจภายใน (Intrinsic motivator) คือ สิ่งที่มีอยู่ในตัวบุคคลที่กระตุ้นให้บุคคลกระทำในสิ่งที่ตนปรารถนา ได้แก่ ความสนใจพิเศษ (Special interest) ความต้องการ (Needs) และเจตคติ (Attitude) ซึ่งโดยรวมแล้วปัจจัยที่เกิดจากความชื่นชอบส่วนตัวที่เป็นเหตุผลให้นิสิตตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตล้วนเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากตัวนิสิตเองทั้งสิ้น

2. ปัจจัยจากบุคคลอ้างอิง

จากผลการวิจัย สรุปได้ว่า ปัจจัยจากบุคคลอ้างอิงเป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ทั้งนี้เนื่องจากพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลที่เป็นต้นแบบนั้น มีอิทธิพลต่อการรับรู้ ความรู้สึก ทักษะคตินิวิต นิสิตจะมีการรับรู้พฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างเหล่านั้นจากการทำงานของรุ่นพี่ ครอบครั้ว ครู หรือการได้รับการสนับสนุนผลักดันต่าง ๆ จากบุคคลต้นแบบเหล่านั้น จนทำให้เกิดเป็นแรงบันดาลใจ และเกิดการลอกเลียนแบบพฤติกรรมการทำงานต่าง ๆ เหมือนบุคคลที่เป็นแบบอย่างให้กับตนเอง เพราะนิสิตจะมีแนวคิด และทัศนคติว่าพฤติกรรมของบุคคลต้นแบบที่แสดงออกมาเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ดีงาม และเพื่อสร้างความสำเร็จให้แก่ตนเอง ซึ่งพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างจากต้นแบบที่ควรปฏิบัติตามจะทำให้ นิสิตเกิดการเรียนรู้และเกิดเป็นแรงจูงใจให้อยากทำพฤติกรรมเหมือนต้นแบบ เช่น รุ่นพี่ ครอบครั้ว และครูที่เป็นต้นแบบที่สร้างแรงบันดาลใจให้กับนิสิตในการทำกิจกรรม สโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1986) ตามที่สม โภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2550) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura ไว้ว่า พฤติกรรมของคนเรานั้นไม่ได้เกิดขึ้น และเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยทางสภาพแวดล้อมเพียงอย่างเดียว หากแต่จะต้องมีปัจจัยส่วนบุคคลร่วมด้วย และการเข้าร่วมของปัจจัยส่วนบุคคลนั้นจะต้องร่วมกันในลักษณะที่กำหนดซึ่งกันและกัน กับปัจจัยทางด้านพฤติกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของสม โภชน์ อเนกสุข (2529, หน้า 22 อ้างถึงใน ฤทธิฤกษ์ ราชภักดี, 2546, หน้า 35) กล่าวว่า การที่นิสิตจะมีความสนใจและความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ได้แก่ องค์ประกอบส่วนตัวของนิสิต ประสบการณ์ของนิสิต

ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของนิสิต การสนับสนุนของผู้ปกครองให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรม องค์ประกอบแต่ละด้านมีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต ซึ่งองค์ประกอบที่แตกต่างกันจะส่งผลให้นิสิตต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตที่แตกต่างกัน ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ปัจจัยที่เกิดจากการชักชวนจากกลุ่มเพื่อน ทำให้นิสิตเกิดการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันจนเกิดการเรียนรู้ และตัดสินใจเข้ามาทำกิจกรรมตามเพื่อน สอดคล้องตามหลักทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura ซึ่งอธิบายปฏิสัมพันธ์ไว้ว่า เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกับบุคคล กล่าวคือ ความคาดหวัง ความเชื่อ อารมณ์ และความสามารถทางปัญญาของบุคคลจะพัฒนา และเปลี่ยนแปลงโดยอิทธิพลทางสังคม ที่ให้ข้อมูลและกระตุ้นการสนองตอบทางอารมณ์ โดยการผ่านตัวแบบการสอน และการชักจูงทางสังคม โดยแต่ละบุคคลตอบสนองต่อสิ่งเร้าแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมทางสังคม และลักษณะทางกายภาพ เช่น อายุ ขนาดของร่างกาย เชื้อชาติ เพศ ความน่าสนใจของร่างกาย บทบาทและสภาพทางสังคมและปัจจัยที่เกิดจากกลุ่มเพื่อน ที่เกิดจากการชักชวน หรือพฤติกรรมการทำตามเพื่อน ที่ทำให้นิสิตตัดสินใจเข้าทำกิจกรรมในสโมสร นิสิต สอดคล้องกับงานวิจัยของเจียรนัย ทรงชัยกุล (2532 อ้างถึงใน นภาพรณ์ หอมอ่อน, 2545, หน้า 24) ที่กล่าวไว้ว่า เราจะพบเห็นหรือได้รับฟังอยู่บ่อยครั้งว่า นักเรียนวัยรุ่นต้องการเพื่อนร่วมวัย รักเพื่อน และชอบใช้เวลาคลุกคลีอยู่กับเพื่อนมากเหลือเกิน ไม่ว่าจะเขาจะเรียน เล่น เทียว คุย กิน และทำงาน เขาต้องการจะอยู่กับเพื่อนเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันอย่างไม่รู้จักเบื่อหน่าย จนมีคำกล่าวว่า นักเรียนวัยรุ่นมีลักษณะ “คิดเพื่อน” และชอบ “เกาะกลุ่มกับเพื่อนร่วมวัย” อีกทั้งยัง สอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งในการทำ กิจกรรมของนิสิตก็เช่นเดียวกันที่จะต้องมีความเป็นตัวกระตุ้นให้นิสิตเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ใน การทำกิจกรรม ซึ่ง Wikipedia (2552 อ้างถึงใน ปิยะนาถ สรวินุตตร, 2552, หน้า 17) ได้กล่าวไว้ว่า ทฤษฎีกลุ่มการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning view of motivation) ให้ความสำคัญว่าแรงจูงใจ เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างเอกลักษณ์และการเลียนแบบ (Identification and imitation) จากบุคคลที่ตนเองชื่นชม หรือคนที่มีชื่อเสียงในสังคมจะเป็นแรงจูงใจที่สำคัญ ในการแสดงพฤติกรรมของบุคคลซึ่งตรงกับปัจจัยจากบุคคลอ้างอิง

3. ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรมเป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ทั้งนี้เนื่องจากการทำกิจกรรมเพื่อคาดหวังผลประโยชน์ต่าง ๆ ให้กับตนเอง อาจเกิดมาจากการที่มีสิ่งจูงใจ หรือ สิ่งเร้าต่าง ๆ มากระตุ้นให้นิสิตเกิดความคิด ทศนคติเกี่ยวกับการได้รับประโยชน์จากการทำกิจกรรม ทำให้นิสิตเห็นว่าการเข้ามาทำกิจกรรมเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต จะทำให้ได้รับผลประโยชน์ต่าง ๆ

ให้แก่ตนเอง เช่น การได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ในการพัฒนาตนเอง การได้เข้ามาฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ให้กับตนเอง การได้ทำกิจกรรมที่ตนเองชื่นชอบและสนใจ และการได้พบเจอสังคมใหม่ๆ เพื่อนใหม่ ๆ จึงทำให้นิสิตมีความต้องการเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อหาประโยชน์ให้แก่ตนเอง สอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow (1954) ที่กล่าวว่า ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow's need hierarchy) เป็นการอธิบายถึงพฤติกรรมของมนุษย์ว่าเป็นผลมาจากที่มนุษย์มีความต้องการโดยปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรมเป็นความต้องการของมนุษย์ในขั้นที่ 3 คือ ความต้องการทางสังคม (Social needs) ที่ เป็นความต้องการที่เกี่ยวกับการต้องการความรัก การอยู่ร่วมในสังคม ความต้องการการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นในสังคม และการเป็นส่วนของกลุ่มสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kapp (1979) อ้างถึงใน มนัส นิลสวัสดิ์, 2547, หน้า 73) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรของนิสิตระดับอุดมศึกษาพบว่า มากกว่าร้อยละ 80 ของนิสิต ได้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพอใจในชีวิต สังคม การติดต่อกับเพื่อนร่วมชั้นและเพื่อนต่างคณะ เพื่อความสามารถ ภาวะผู้นำ และเพิ่มทักษะด้านการทำงาน และขั้นที่ 5 คือ ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization needs) ซึ่งในขั้นนี้จะเป็นความต้องการระดับสูงสุดที่อยากให้เกิดความสำเร็จในสิ่งที่ตนตั้งเป้าหมายไว้ตามแบบอย่างความนึกคิดของตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นความสามารถในระดับที่มนุษย์พึงสามารถกระทำได้ใน การวิจัยครั้งนี้มีความเกี่ยวเนื่องกับทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ เพราะความคาดหวัง ความต้องการทางสังคม การเป็นส่วนหนึ่งของสังคม หรือประสบการณ์ต่าง ๆ จากการทำกิจกรรมของนิสิตที่นิสิตคาดหวังถึงความสำเร็จในชีวิต และการคาดหวังผลประโยชน์ต่าง ๆ นั้นเป็น ความต้องการขั้นพื้นฐานตามแนวคิดของมาสโลว์ ซึ่งเป็นปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่ทำให้นิสิตตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตในการทำกิจกรรม เพื่อความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่งของตัวนิสิตเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของพวงทอง วุฒิเดช (2542, หน้า 28) ที่พบว่า นิสิตต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตเนื่องจากต้องการพัฒนาตัวเองให้มีความรอบรู้ รอบคอบ มีความอดทน มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยและแบบแผนอันดีงาม เพิ่มพูนประสบการณ์ด้านความคิด สร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องดีงาม ตลอดจนปรับตัวเข้ากับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และเสริมสร้างบุคลิกภาพให้แข็งแรง สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และสอดคล้องกับงานวิจัยของชาริณี สุขจิตต์ (2544) อ้างถึงใน อรณี ฤทัยผ่อง, 2552, หน้า 28) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตที่เป็นกรรมการบริหารชมรมต่อการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่เป็นกรรมการบริหารชมรมมีความคิดเห็นต่อการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิต

ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในแต่ละด้านและโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นิสิตที่เป็นกรรมการบริหารชมรมที่สังกัดชมรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในแต่ละด้านและโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นิสิตที่เป็นกรรมการบริหารชมรมหญิงและชายมีความคิดเห็นต่อการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในแต่ละด้านและโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน นิสิตที่เป็นกรรมการบริหารชมรมที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ด้านประสบการณ์การทำงาน ด้านการได้รับหลักคิดการดำเนินกิจกรรมนิสิต และโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นิสิตที่เป็นกรรมการบริหารชมรมที่มีประสบการณ์ในการดำเนินกิจกรรมนิสิตต่างกัน มีความคิดเห็นแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ปัจจัยอื่นๆ

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า มีปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากตัวนิสิตเอง มีผลต่อการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตในการทำกิจกรรม นอกเหนือจากปัจจัยจากกลุ่มบุคคลอ้างอิง ปัจจัยจากความชอบส่วนตัว ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรม ปัจจัยด้านจิตอาสา และปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์อีกด้วย ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลต่าง ๆ เกิดจากทัศนคติที่แตกต่างกันไปของนิสิต ดังเช่น ปัจจัยด้านกิจกรรมรบกวนเกิดจากพฤติกรรมที่แสดงออกจากการเรียนรู้ของสภาพแวดล้อม ทั้งการรับรู้จากสภาพแวดล้อม การสังเกตพฤติกรรมของรุ่นพี่ที่เป็นตัวแบบ ซึ่งสภาพแวดล้อมของตัวกิจกรรมจะเป็นสิ่งจูงใจที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของนิสิต สอดคล้องตามหลักของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1986) ดังที่สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2550) กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกับบุคคลว่า ความคาดหวัง ความเชื่อ อารมณ์ และความสามารถทางปัญญาของบุคคล จะพัฒนาและเปลี่ยนแปลงโดยอิทธิพลทางสังคมที่ให้ข้อมูลและกระตุ้นการสนองตอบทางอารมณ์โดยการผ่านตัวแบบการสอน และการชักจูงทางสังคม โดยแต่ละบุคคลตอบสนองต่อสิ่งเร้าแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมทางสังคม และลักษณะทางกายภาพ เช่น อายุ ขนาดของร่างกาย เชื้อชาติ เพศ ความน่าสนใจของร่างกาย บทบาท และสภาพทางสังคมและปัจจัยด้านการต้องการการยอมรับ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow's need hierarchy) ในขั้นที่ 4 คือ ความต้องการการยอมรับนับถือ (Esteem needs) เป็นความต้องการและปรารถนาที่จะได้รับการยอมรับนับถือจากบุคคลอื่น ในด้านความสำเร็จ ความสามารถ ความต้องการมีชื่อเสียงเกียรติยศ มีฐานะ ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น Maslow (1954) ส่วนทางด้านปัจจัยเรื่องการเมือง มีผลต่อการตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต ทั้งนี้เนื่องจากนิสิตอาจเห็นว่าการทำกิจกรรมในระดับมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะใน

ระดับองค์กรหรือสโมสรนิสิตน่าจะมีเรื่องการเมืองที่มาเกี่ยวข้อง ซึ่งถือเป็นความท้าทายอย่างหนึ่งของการเป็นนักกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเชษฐา ทองยิ่ง (2540, หน้า 177) ที่กล่าวว่า ผู้ที่ต้องการเข้ามาเป็นผู้นำนิสิต มักจะมีความสนใจในเรื่องของการเมือง การเลือกตั้ง การบริหาร และกฎหมายต่าง ๆ เป็นพื้นฐานก่อนเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยอยู่ก่อนแล้ว หรือบางคนอาจจะได้รับการเรียนรู้จากกระบวนการกลมเกลียวทางการเมือง (Political socialization) ทำให้เกิดการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ

5. ปัจจัยด้านจิตอาสา

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า พฤติกรรมจิตอาสาเป็นเหตุผลที่ทำให้ นิสิตตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต ทั้งนี้เนื่องจากความเป็นจิตอาสาเกิดจากสภาวะทางจิตใจของนิสิตที่เกิดความตระหนักถึงความเสียสละเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น และสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน ซึ่งอาจเกิดจากสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อจิตสำนึกของบุคคล สภาพปัญหาหรือปรากฏการณ์ที่กระตุ้นจิตสำนึกให้บุคคลเกิดความตระหนักในการเสียสละเพื่อส่วนรวม เพื่อผู้อื่น และสังคม ทำให้ นิสิตอาสาเข้ามาทำกิจกรรมของสโมสรนิสิต การอาสาเข้ามาทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม มีความสอดคล้องกับทฤษฎีจิตอาสา ตามที่ ปิยะนาถ สรวิสูตร (2552, หน้า 35) กล่าวว่า จิตอาสา หมายถึง บุคคลที่มีจิตที่พร้อมจะให้หรือเสียสละเวลา แรงกาย และสติปัญญา เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน และณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ (2550, หน้า 22) ให้ความหมายของจิตอาสาว่า หมายถึง ความสำนึกของบุคคลที่มีต่อสังคมส่วนรวม โดยการเอาใจใส่ และการช่วยเหลือผู้ที่มีจิตอาสาจะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่อาสาทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เช่น การเสียสละเงิน สิ่งของ เวลา แรงกาย และสติปัญญาเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน สอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิกา มาโน (2553) ได้ศึกษาความหมายจิตอาสาและความหายในชีวิตของผู้ที่ทำกิจกรรมจิตอาสา ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพตามแนวคิดประภฏการณวิทยา โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกนิสิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 6 คน ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ได้สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นที่ว่าจิตอาสาคือการให้โดยไม่หวังผลตอบแทน และการเรียนรู้จากประสบการณ์ทำกิจกรรมจิตอาสา ก่อให้เกิดความสุขเมื่อได้เป็นผู้ให้โดยไม่หวังผล ซึ่งการทำกิจกรรมจิตอาสานั้น ก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นสุขจากการให้ ความอึดใจจากรอยยิ้มที่ได้รับ ซึ่งรอยยิ้มหรือความสุขใจที่ได้รับนั้น สะท้อนให้เห็นว่าสิ่งที่ทำลงไปมีคุณค่า และส่งผลให้รู้สึกว่าคุณค่า เกิดการเข้าใจผู้อื่นจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ทั้งผู้ที่ทำงานร่วมกันในกิจกรรมต่าง ๆ และผู้ที่อาศัยอยู่ร่วมในสังคมเดียวกันตามความเป็นจริง และสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปรับใช้ในชีวิต และเข้าใจถึงการอยู่ร่วมกัน มองเห็นคุณค่าซึ่งกันและกันของคนที่อยู่ร่วมกัน ทั้งนี้การมีพฤติกรรมจิตอาสาเป็นปัจจัยให้นิสิตเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต โดยอีกเหตุผลหนึ่งเกิดจากการพัฒนาทางด้านคุณธรรม

จริยธรรมของนิสิตที่เกิดจากการสะสมประสบการณ์ทางสังคม เกิดการเรียนรู้ เกิดจิตสำนึก และแสดงพฤติกรรมที่ดีออกมา สอดคล้องตามหลักทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม ดังที่ อ้อมใจ วงษ์มณฑา (2553) กล่าวว่า ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมสำหรับคนไทย แสดงความสัมพันธ์ในเชิงสาเหตุและผลระหว่างจิตลักษณะ 8 ด้าน กับพฤติกรรมประเภทต่าง ๆ ประสบการณ์ทางด้านสังคมเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อพัฒนาการทางจิตของบุคคล การที่บุคคลมีประสบการณ์ทางสังคมจะทำให้มีความเข้าใจ อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นและสามารถนำตนเองเข้าไปอยู่ในบทบาทของผู้อื่นได้ เรียกว่า ความสามารถในการสวมบทบาท (Role taking) ซึ่งความสามารถในการสวมบทบาทมีความสำคัญต่อการพัฒนาจริยธรรมมาก ประสบการณ์จากการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นมากจะทำให้บุคคลมีความคิดเห็นที่กว้างขวาง ลึกซึ้งมองเห็น และเข้าใจบทบาทของตนเองและของผู้อื่น และความเข้าใจนี้จะทำให้บุคคลมีพัฒนาการทางจิตในระดับสูงได้

6. ปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะศึกษาศาสตร์ เป็นเหตุผลที่มีน้ำหนักน้อยที่สุดของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่ ปัจจัยด้านทุนการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากเกิดจากความต้องการของนิสิตที่ต้องการได้รับสิทธิพิเศษ ซึ่งเกิดจากสิ่งเร้าภายนอกเป็นตัวจูงใจให้นิสิตต้องการเข้ามาทำกิจกรรมเพื่อคาดหวังทุนการศึกษา ที่เป็นสิทธิพิเศษที่ทางคณะศึกษาศาสตร์จัดให้ ซึ่งจัดอยู่ในประเภทของแรงจูงใจภายนอก (Extrinsic motivator) ที่หมายถึง แรงจูงใจอันเกิดจากสิ่งล่อใจ (Incentives) ภายนอกมากระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการกระทำอันพึงปรารถนา ได้แก่ เป้าหมาย (Goal) ความรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้า (Knowledge of progress) และสิ่งล่อใจ (Incentives) ปตินันท์ อุปรมย์ (2518 อ้างถึงใน ปิยะนาถ สรวินุตตร, 2552, หน้า 16) และสอดคล้องกับวิชาการคอตคอม (2553 (อ้างถึงใน วนภัทร์ แสงแก้ว, 2553 หน้า 28-31) ที่กล่าวถึงธรรมชาติของแรงจูงใจว่าเกิดจากความต้องการ (Need) และการคาดหวัง (Expectancy) ซึ่งการได้รับทุนการศึกษาเป็นความต้องการทางกาย (Physical needs) คือ เป็นความต้องการที่เกิดจากธรรมชาติของร่างกาย เช่น ต้องการกินอาหาร หายใจ ขับถ่ายของเสีย การเคลื่อนไหว การพักผ่อน และความต้องการทางเพศ ความต้องการทางกายทำให้เกิดแรงจูงใจให้บุคคลกระทำการเพื่อสนองความต้องการดังกล่าว เรียกแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการทางกายนี้ว่า แรงจูงใจทางชีวภาพ หรือทางสรีระ (Biological motives) ซึ่งการต้องการได้รับทุนการศึกษานี้จึงเป็นสิ่งที่จูงใจที่ทำให้ นิสิตตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิก สโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 2 อภิปรายผล แนวทางการเสริมแรงให้นิสิตในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิก สโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

1. แนวทางการเสริมแรงเพื่อสรรหานิสิตเข้ามาเป็นนักกิจกรรม

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า แนวทางการเสริมแรงเพื่อสรรหานิสิตเข้ามาเป็นนักกิจกรรมนั้น เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก ทั้งนี้เนื่องจากการสรรหานิสิตที่เป็นนักกิจกรรมจะเป็นการสร้าง บุคลากรที่มีความสำคัญที่จะเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการจัดกิจกรรมของคณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งการสรรหานิสิตที่เป็นนักกิจกรรมนั้นต้องคำนึงถึงนิสิตที่มีทั้งความสามารถและเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม โดยเน้นในเรื่องของการคัดเลือก การประชาสัมพันธ์เชิงรุก การสร้าง ภาพลักษณ์และการเป็นต้นแบบที่ดีของรุ่นพี่ ซึ่งจะเป็ตัวที่ช่วยกระตุ้น เป็นแรงจูงใจให้นิสิต เข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตเนื่องจากจะทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อการทำกิจกรรม ซึ่งภาพลักษณ์ ของรุ่นพี่ที่ดีจะทำให้นิสิตเกิดแรงบันดาลใจ ทำให้นิสิตเกิดการเรียนรู้ และเกิดลอกเลียนพฤติกรรม ตามต้นแบบ ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1986) สอดคล้องกับสมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2550 อ้างถึงใน นันทรัตน์ ปรวิติธรรม, 2553, หน้า 15-16) ที่กล่าวว่า แนวคิดของ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม Bandura ได้เสนอว่าพฤติกรรมของคนเรานั้น ไม่ได้เกิดขึ้น และเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยทางสภาพแวดล้อมเพียงอย่างเดียว หากแต่จะต้องมีปัจจัยส่วนบุคคล ร่วมด้วย และการเข้าร่วมของปัจจัยส่วนบุคคลนั้นจะต้องร่วมกันในลักษณะที่กำหนดซึ่งกันและกัน กับปัจจัยทางด้านพฤติกรรมซึ่งสามารถอธิบายการปฏิสัมพันธ์ได้ว่า เป็นความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกับบุคคล กล่าวว่ ความคาดหวัง ความเชื่อ อารมณ์ และความสามารถ ทางปัญญาของบุคคลจะพัฒนาและเปลี่ยนแปลง โดยอิทธิพลทางสังคมที่ให้อาข้อมูลและกระตุ้น การสนองตอบทางอารมณ์โดยการผ่านตัวแบบการสอน และการชักจูงทางสังคม โดยแต่ละบุคคล ตอบสนองต่อสิ่งเร้าแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมทางสังคม และลักษณะทางกายภาพ เช่น อายุ ขนาดของร่างกาย เชื้อชาติ เพศ ความน่าสนใจของร่างกาย บทบาท และสภาพทางสังคม สอดคล้องกับณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ (2550, หน้า 43-49) ที่กล่าวถึงแนวคิดของการเรียนรู้ของ บุคคลซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม Bandura ไว้ว่า การเรียนรู้โดย การสังเกต (Observational learning) และสุรางค์ ใ้คว์ตระกูล (2548, หน้า 240-244) กล่าวว่า Bandura เชื่อว่าการเรียนรู้ของคนส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่นที่เป็นตัวแบบ ในการเรียนรู้ผ่านตัวแบบนั้นสามารถถ่ายทอดความคิด และการแสดงออกทางพฤติกรรมได้ พร้อม ๆ กัน ซึ่งกระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ (Reproduction) เป็นกระบวนการที่ บุคคลนำสิ่งที่จดจำมาแสดงออกเป็นการกระทำ หรือแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ ปัจจัยสำคัญ ของความสามารถในการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ คือ ความพร้อมทางด้านร่างกายและ

ทักษะที่จำเป็นในการเลียนแบบ โดยแต่ละคนอาจแสดงได้แตกต่างกัน ซึ่งการเสริมแรงทางด้านตัวแบบที่ดีจะเป็นสิ่งจูงใจที่ให้นิสิตเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมนิตอีกด้วย

2. แนวทางเสริมแรงแก่นิสิตระหว่างเป็นนักกิจกรรม

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า แนวทางการเสริมแรงให้นิสิตระหว่างเป็นนักกิจกรรม มีความสำคัญต่อการทำกิจกรรมของนิสิต ทั้งนี้เนื่องจากจะเป็นการกระตุ้นให้นิสิตเกิดกำลังใจ เกิดแรงใจในการทำงาน และมีความสุขในการทำกิจกรรม ทำให้งานและกิจกรรมที่จัดขึ้นสำเร็จ ลุล่วงอย่างมีคุณภาพ โดยปลูกฝังให้นิสิตได้เห็นถึงคุณค่าและประโยชน์ในการทำกิจกรรม หากเมื่อนิสิตได้รับรู้และเกิดความตระหนักถึงประโยชน์ของการทำกิจกรรมแล้วก็จะแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ออกมา นิสิตก็จะเกิดความต้องการอยากเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรมนิต สอดคล้องกับงานวิจัยของชาอูซัย อินทรประวัตติ (2541, หน้า 4-6) ที่กล่าวถึงการสร้างแรงจูงใจให้นิสิตสนใจเข้าร่วมกิจกรรมว่าจะต้องให้นิสิตรู้ถึงประโยชน์ของกิจกรรมนิต จัดกิจกรรมนิตให้มีความหลากหลายและสอดคล้องกับความสนใจ บริหารงานวิชาการให้เอื้อต่องานกิจกรรมนิต แนะนำให้นิสิตรู้จักการบริหารเวลาและใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ จัดหาและพัฒนาอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดี จัดระบบบริหารกิจกรรมให้นิสิตเกิดความสะดวก คล่องตัวในการจัดกิจกรรม จัดหาเครื่องอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมอย่างเหมาะสม ประกอบกับนิสิตเห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมนิตทำให้นิสิตได้ติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้รู้จักเพื่อนต่างชมรม ต่างคณะ หรือต่างสถาบันมากขึ้น ได้มีส่วนร่วมหรืออุทิศตนเพื่อช่วยเหลือสังคมและบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรงจากการทำงานร่วมกับผู้อื่น เกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะด้านสังคม การควบคุมอารมณ์ มีพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจ และสามารถนำประสบการณ์ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในหน้าที่การงานได้ในอนาคต ทั้งนี้ควรมุ่งเน้นตัวกิจกรรมให้เกิดความเป็นเอกลักษณ์ สร้างความหมายในเชิงสัญลักษณ์ การมุ่งเน้นเป้าหมาย ซึ่งจะทำให้นิสิตเกิดความภาคภูมิใจในความเป็นคณะศึกษาศาสตร์ หรือองค์กรของตนเอง ทำให้เกิดความรัก ความศรัทธา ความหวงแหน เกิดแรงผลักดันให้นิสิตในการทำกิจกรรมด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถ สอดคล้องกับทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจของวิชาการคอตคอม (2553 อ้างถึงใน วนภัทร์ แสงแก้ว, 2553, หน้า 28-31) ที่กล่าวถึงธรรมชาติของแรงจูงใจว่าเกิดจากองค์ประกอบของการตั้งเป้าหมาย (Goal setting) ซึ่งเป็นการกำหนดทิศทางจุดมุ่งหมายปลายทางของการกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของบุคคล จัดเป็นแรงจูงใจจากภายในของบุคคลนั้น ในการทำงานธุรกิจที่มุ่งเพิ่มปริมาณและคุณภาพ ถ้าพนักงานหรือนักธุรกิจมีการตั้งเป้าหมายในการทำงาน จะส่งผลให้ทำงานอย่างมีแบบแผน และดำเนินไปสู่เป้าหมายดังกล่าวเสมือนเรือที่มีหางเสือ ซึ่งในชีวิตประจำวันของคนเรานั้นจะเห็นว่ามิคนบางคนทำอะไรก็มักประสบความสำเร็จ หรือไม่สำเร็จดังกล่าวอาจจะมีหลายประการ

แต่ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลมากต่อความสำเร็จในการทำงาน คือ การตั้งเป้าหมายในการทำงานแต่ละงานไว้ล่วงหน้า ซึ่งเจ้าของกิจการหรือผู้บริหารงาน ควรสนับสนุนให้พนักงานทำงานอย่างมีเป้าหมาย ทั้งนี้เพื่อความเจริญก้าวหน้าขององค์กร และตัวของพนักงานเองในการทำกิจกรรมนิติต์เช่นกัน การทำกิจกรรมอย่างมีเป้าหมาย การสร้างความเป็นเอกลักษณ์ให้กับตัวกิจกรรมจะทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ และเป็นตัวกระตุ้นที่จะทำให้คนทำกิจกรรมเพื่อบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้การสร้างบรรยากาศในการทำกิจกรรมก็เป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งบรรยากาศที่ดีจะเป็นตัวกระตุ้นให้คนอยากเข้ามาทำกิจกรรม โดยการใช้หลักการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม การให้ความสำคัญกับคนทุกคนในคณะศึกษาศาสตร์จะเป็นการสร้างความตระหนักให้คนเกิดความรักในคณะศึกษาศาสตร์ มีรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ เกิดความห่วงใย เกิดความภาคภูมิใจในคณะศึกษาศาสตร์ และจะยอมให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมด้วยความเต็มใจ ทั้งนี้การใช้หลักการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมจะเป็นการสร้างแรงจูงใจทางอ้อมให้คนอยากเข้ามาทำกิจกรรมสมัครใจด้วย สอดคล้องกับทฤษฎีการมีส่วนร่วมตามที่จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555, หน้า 228) ที่กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกับการดำเนินงานและการตัดสินใจ ซึ่งก่อให้เกิดผลดีต่อการขับเคลื่อนองค์กรหรือเครือข่าย เพราะมีผลในทางจิตวิทยาเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมย่อมเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร ความคิดเห็นถูกรับฟังและนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนา และที่สำคัญ ผู้ที่มีส่วนร่วมจะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการหรือองค์กร ความรู้สึกเป็นเจ้าของจะเป็นพลังในการขับเคลื่อนองค์กรและหน่วยงานที่ดีที่สุด และสอดคล้องกับจันทร์ สงวนนาม (2545 อ้างถึงใน จรัส อติวิทยากรณ์, 2554, หน้า 269-270) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของคริสตอร์จีริส ซึ่งกล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นแรงจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมรับผิดชอบและร่วมมือในการพัฒนาองค์กรที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กรประกอบด้วยสาระสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สมาชิกขององค์กรย่อมมีความผูกพันกับองค์กรที่ตนเองปฏิบัติงาน และมีความปรารถนาที่จะได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กร แม้เพียงได้รับฟังความคิดเห็นก็ทำให้รู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรแล้ว 2) การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมายเพราะนอกจากจะช่วยกระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นแล้วยังช่วยให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มสมาชิก และความร่วมมือนั้นจะแพร่ขยายไปทั้งองค์กร ทำให้สมาชิกทั้งองค์กรมีเป้าหมายเดียวกัน การมีส่วนร่วมเป็นการยินยอมพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะมีผลทั้งทางใจ การยอมรับ การสนับสนุน และผลต่อการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ และ 3) การมีส่วน

ร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ การที่บุคคลได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับในเป้าหมายเดียวกัน จะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานขององค์การสอดคล้องกับสัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2545 อ้างถึงใน จรัส อติวิทยากรณ์, 2554, หน้า 275-276) กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย ทำให้การปฏิบัติมีความเป็นไปได้มากกว่าการคิดคนเดียว 2) การมีส่วนร่วมในการบริหารมีผลในทางจิตวิทยา คือ ทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลง ในขณะที่เดียวกันก็จะเกิดการยอมรับมากขึ้น 3) เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่า สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน 4) เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้องมีโอกาสได้ใช้ความสามารถและทักษะในการทำงานร่วมกัน เกิดความมีน้ำใจและความจงรักภักดีต่อหน่วยงานมากขึ้น 5) การมีส่วนร่วมจะทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้น และส่งเสริมให้มีการปรับปรุงงาน ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mckaig (1982 อ้างถึงใน นิพนธ์ กาญจนกุล, 2548, หน้า 60) ที่ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นของการมีส่วนร่วมในองค์การนิสิตและความพึงพอใจต่อมหาวิทยาลัย ผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งส่วนมากถึงร้อยละ 80 คือ ผู้ที่เคยมีส่วนร่วมในองค์การนิสิต ระบุว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนิสิตต่อมหาวิทยาลัย

3. แนวทางการเสริมแรงหลังการทำกิจกรรมแก่นิสิตที่เสร็จสิ้นกิจกรรมไปแล้ว

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า การเสริมแรงหลังการทำกิจกรรมแก่นิสิตที่เสร็จสิ้นกิจกรรมไปแล้ว จะเป็นการสร้างเสริมให้กับนิสิตที่เป็นนักกิจกรรมเพื่อให้นิสิตเกิดความภาคภูมิใจ เกิดความตระหนักในความสำคัญของการทำกิจกรรม และเมื่อเกิดทัศนคติที่ดีแล้ว นิสิตนักกิจกรรมเหล่านี้ก็จะเกิดพฤติกรรมในการเป็นต้นแบบที่ดีให้กับรุ่นน้อง ซึ่งเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ นิสิตรุ่นน้องต่อการทำกิจกรรมสโมสรนิสิต ทำให้เกิดแรงจูงใจให้นิสิตรุ่นน้องอยากเข้ามาทำกิจกรรม สโมสรนิสิต ทั้งนี้เนื่องจากการเสริมแรงจะทำให้ นิสิตเกิดความภาคภูมิใจในการทำกิจกรรม ดังเช่น การมอบรางวัลในการทำกิจกรรมให้แก่ นิสิตในวันสำคัญต่าง ๆ ที่มี นิสิตมารวมกันจำนวนมาก การมอบเกียรติบัตรเชิดชูนักกิจกรรม การเชิญผู้ปกครองร่วมแสดงความยินดีแก่นิสิตนักกิจกรรม ประจำปี การโชว์ผลงานของนิสิตในสโมสรนิสิตในวันสำคัญต่าง ๆ หรือการกล่าวชื่นชมการทำงานของ นิสิตสโมสรนิสิต เมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้งเพื่อยกย่องการทำกิจกรรมแก่นิสิต ซึ่งเป็นการยกย่อง เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจแก่นิสิต ทำให้นิสิตเกิดพฤติกรรม และทัศนคติที่ดีต่อการทำกิจกรรมตามหลักทฤษฎีการเสริมแรงของ Skinner (1971 อ้างถึงใน ปิยนันท์ ปานนิม, 2549, หน้า 39) ได้ให้ความหมายของการเสริมแรงไว้ว่าคือ การทำให้ความถี่ของพฤติกรรมเพิ่มขึ้น อันเป็นผลเนื่องมาจากผลกรรมที่ตามหลังพฤติกรรมนั้น ผลกรรมที่ทำให้พฤติกรรมมีความถี่เพิ่มขึ้น

เรียกว่า ตัวเสริมแรง (Reinforcers) ดังนั้นพฤติกรรมใดที่ได้รับผลกระทบที่เป็นตัวเสริมแรงทางบวก พฤติกรรมนั้นก็จะมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีกในอนาคต ถ้าพฤติกรรมใดได้รับผลกระทบที่เป็นตัวลบโทษ พฤติกรรมนั้นก็จะมีแนวโน้มที่จะลดลงหรือยุติในอนาคต ซึ่ง สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2543, หน้า 171) กล่าวว่า ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant conditioning) ของ Skinner มีความเชื่อว่า พฤติกรรมของบุคคลจะเพิ่มขึ้นหรือลดลง เป็นผลเนื่องมาจากผลกระทบของพฤติกรรมนั้น และ จีรพันธ์ ยอดมณี (2548, หน้า 20) กล่าวว่า Skinner มีความเชื่อว่าพฤติกรรมส่วนมากของมนุษย์ เป็นพฤติกรรมประเภทโอเปอเรนท์ (Operant behavior) และหากต้องการให้พฤติกรรม โอเปอเรนท์คงอยู่ตลอดไป จำเป็นต้องให้การเสริมแรง โดยแบ่งการเสริมแรงออกเป็น 2 ประเภท คือการเสริมแรงทางบวก และการเสริมแรงทางลบ โดยการเสริมแรงทางบวก (Positive reinforcement) คือ การที่อินทรีย์แสดงพฤติกรรมแล้วได้รับผลที่พึงพอใจ และผลกรรมนั้น ทำให้โอกาสการแสดงพฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้น หรือคงอยู่ สิ่งที่เป็นผลกรรมนี้เรียกว่าตัวเสริมแรงทางบวก ได้แก่ อาหาร น้ำ คำชมเชย เงิน เป็นต้น สอดคล้องกับการเสริมแรงทางสังคม ตามที่ ปิยนันท์ ปานนัม (2549, หน้า 45-46) ได้กล่าวไว้ว่า การเสริมแรงทางสังคม (Social reinforcement) เป็นวิธีหนึ่งที่น่าสนใจในการปรับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของบุคคล เช่น การยิ้ม การยอมรับ การชมเชย การเสริมแรงทางสังคมเป็นตัวเสริมแรงที่ต้องวางเงื่อนไข การใช้ตัวเสริมแรงทางสังคม มีผลทำให้พฤติกรรมคงอยู่และจะมีประสิทธิภาพในการคงไว้ซึ่งพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปแล้ว อีกด้วย ตัวเสริมแรงทางสังคมเป็นตัวเสริมแรงแผ่ขยายเป็นตัวเสริมแรงที่ไม่ต้องสร้าง ไม่ต้องจัดเตรียม และไม่ต้องไปหาจากที่อื่น สามารถนำไปใช้ง่าย สะดวก และประหยัด ซึ่งในการเสริมแรงให้กับนิสิตนั้นคณะศึกษาศาสตร์ จะเป็นการกระตุ้นให้นิสิตแสดงออกของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และเป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้กับนิสิตรุ่นน้อง ให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการทำกิจกรรมสโมสรนิสิต อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนางานกิจกรรม และ ส่งเสริมให้นิสิตเข้ามาทำกิจกรรมเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. คณะศึกษาศาสตร์ควรมีการจัดสรรโควตานักกิจกรรมให้แก่แก่นักเรียนที่เป็น นักกิจกรรมเด่นของโรงเรียน เพื่อเป็นการค้นหาผู้ที่มีความชื่นชอบในการทำกิจกรรม มีใจรัก ในการเป็นนักกิจกรรมให้เข้ามาศึกษาต่อ เพื่อเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2. คณะศึกษาศาสตร์ควรสร้างรุ่นพี่นักกิจกรรม เพื่อสร้างความเป็นต้นแบบ (Good role model) ในการทำกิจกรรมให้แก่รุ่นน้องให้เกิดความศรัทธาและอยากเข้ามาทำตามรุ่นพี่

3. คณะศึกษาศาสตร์ควรปลูกฝังให้นิสิตเห็นคุณค่า และประโยชน์ของการเป็นนักกิจกรรม ซึ่งจะได้ทักษะชีวิตที่มากกว่าแค่ผลการเรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นิสิตสนใจเข้ามาทำกิจกรรมของสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

4. คณะศึกษาศาสตร์ควรสร้างจุดเด่นของกิจกรรมที่เน้นความเป็นเอกลักษณ์ของคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อสร้างความภาคภูมิใจให้แก่นิสิต ทำให้นิสิตเกิดความรัก ความหวงแหน มีความต้องการที่อยากเข้าร่วมกิจกรรม และจะเป็นสิ่งจูงใจที่ทำให้นิสิตเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิตมากขึ้น

5. คณะศึกษาศาสตร์ควรปลูกฝังความมีจิตอาสาให้แก่นิสิต โดยอาจหล่อหลอมผ่านต้นแบบต่าง ๆ ทั้งในและนอกคณะ เพื่อให้นิสิตได้ซึมซับความเป็นจิตอาสาที่เชื่อมโยงกับความเป็นนักกิจกรรมของสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

6. คณะศึกษาศาสตร์ควรมีการจัดสรรทุนการศึกษาสำหรับนิสิตนักกิจกรรม เพื่อสร้างแรงจูงใจกำลังใจให้กับนิสิต และเป็นแรงจูงใจที่เป็นรูปธรรมชัดเจนให้กับนิสิตในการเข้ามาทำกิจกรรมมากขึ้น

7. สโมสรนิสิตควรปรับโครงสร้างการบริหารงาน โดยให้นิสิตทุกสาขาวิชาเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อทำให้เกิดความรู้สึกเป็นความรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งจะทำให้นิสิตเกิดความผูกพันกับงาน และอยากเข้ามาทำกิจกรรมของส่วนรวมมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเหตุผลการเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตของคณะอื่น ๆ ในมหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย หรือเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความสอดคล้องของเหตุผล และทัศนคติของนิสิตที่ต่างคณะกัน

2. ควรมีการศึกษาสาเหตุของนิสิตที่เป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาที่ลาออกก่อนหมดวาระเพื่อให้ทราบข้อมูลที่หลากหลาย และเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขการทำงานของสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และพัฒนาการจัดกิจกรรมของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อไป

3. ในกรณีศึกษาที่พบว่าเหตุผลของการตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มาจากปัจจัยอื่นซึ่งไม่ได้อยู่ในกรอบแนวคิดในงานวิจัยครั้งนี้ ควรมีการศึกษเป็นกรณีเฉพาะเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการกำหนดแนวคิดในการวิจัยครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

- กรกช อัครวิริยะนุภาพ. (2540). *ความสัมพันธ์ระหว่างกรมมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนิสิต นักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการอุดมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรรณิกา มาโน. (2553). *ความหมายของชีวิตกับจิตอาสา*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาจิตวิทยาการปรึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กรสรวง มณีมาลา. (2552). *การมีส่วนร่วมในกิจกรรมชมรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กิตติพัฒน์ นนทปัทมะคุลย์. (2550). *การวิจัยเชิงคุณภาพในสวัสดิการสังคม: แนวคิดและวิธีวิจัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คณะกรรมการจัดทำแนวทางพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย โครงการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย. (2543). *การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับบัณฑิตอุดมคติไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย.
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. (2554). *แผนยุทธศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554-2558*. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. (2556). *แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556*. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จรัส อติวิทยาภรณ์. (2554). *หลักการ และทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา: เทมการพิมพ์.
- จอมพงษ์ มงคลวนิช. (2555). *การบริหารองค์การ และบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราภา เต็งไทรรัตน์. (2543). *จิตวิทยาทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิรนนท์ ยอดมณี. (2548). *ผลของวิธีสอนแบบเพื่อนช่วยสอนและวิธีการเสริมแรงต่างแบบที่มีต่อความภาคภูมิใจในตนเอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- ซัชศรีณย์ จิตต์อารีย์. (2548). รูปแบบการจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). *สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: วี พรินท์ (1991).
- ชาญชัย อินทรประวัตติ. (2541). “บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนิสิต”
ในการพัฒนากิจกรรมนักศึกษาสู่ความเป็นศาสตร์. กรุงเทพฯ: สมาคมสถาบันอุดมศึกษา
แห่งประเทศไทย.
- ชาย โพธิ์สิตา. (2552). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งฯ.
- ชินรัตน์ สมสืบ. (2539). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท*. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์. (2550). *การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2538). *ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ การวิจัยและการพัฒนานุคคล*. กรุงเทพฯ :
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทพวงมหาวิทยาลัย. (2543). *การพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานมาตรฐาน
อุดมศึกษา.
- ธวัช ลัดลอย และสุคนธ์ ไชยเจริญ. (2541). *การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักศึกษา
คณะเกษตรศาสตร์บางพระในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล*. ชลบุรี: คณะเกษตรศาสตร์
บางพระ.
- นภาพรณ หอมอ่อน. (2545). *การตัดสินใจอยู่หอพักสตรีของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง*.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นลินี กิติเวชกุล. (2533). *การรับรู้ การเข้าร่วม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมนิสิตของนิสิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นันทรัตน์ ปรวิติธรรม. (2553). *การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของเด็กและเยาวชน
ที่รับทุนการศึกษาสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์*. วิทยานิพนธ์สังคม
สงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม,
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- นิพนธ์ กาญจนกุล. (2548). *ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.*
- นিকা ชูโต. (2551). *การวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ: พรินต์โพร.*
- บัวไข วีระโห. (2554). *การถ่ายทอดทางสังคม การรับรู้ความสามารถของตนเอง และสุขภาวะ ทางจิตที่ส่งผลต่อจิตอาสาของวัยรุ่นคาทอลิกในสังคมมณฑลนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์, คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัย เซนต์หลุยส์.*
- เบญจ์ เอกวิริยะเสถียร. (2549). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของนิสิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี. ม.ป.ท.*
- ประชุม เพ็ชรักษ์. (2550). *รูปแบบการจัดกิจกรรมชมรมนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.*
- ประเทือง ภูมิภัทราคม. (2535). *การปรับพฤติกรรม: ทฤษฎีและการประยุกต์. ปทุมธานี: ฝ่ายเอกสารตำรา วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.*
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2543). *กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ปิยนันท์ ปานนิ่ม. (2549). *ผลของการใช้รูปแบบการเสริมแรงทางบวกในการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็น ฐานบนเว็บที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนประถมศึกษา ปีที่ 2 ที่มีสมาธิสั้นและมีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา, สาขาวิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ปิยะนาถ สรวินุตตร. (2552). *แรงจูงใจของผู้นำเยาวชนที่มีจิตอาสาในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม: กรณีศึกษาสภาเยาวชนกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปฏิบัติงานตรง, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์.*
- ฝ่ายบริหารยุทธศาสตร์และประกันคุณภาพ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. (2556). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.*

- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. (2549). *คุณภาพทางสังคม: วิเคราะห์จากพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กไทย*.
กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- พรสวรรค์ สาธธ. (2550). *การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณี มหาวิทยาลัย
รัตนบัณฑิต*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาไทยศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พระไพศาล วิสาโล. (2550). *เติมเต็มชีวิตด้วยจิตอาสา*. กรุงเทพฯ: เครือข่ายพุทธิกา.
- พระมหาสุวัฒน์ ปรีอปรัง. (2548). *ทัศนะของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่มี
ต่อการจัดดำเนินงานกิจกรรมนิสิต*. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการการอุดมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พวงทอง วุฒิเดช. (2542). *ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา*. ใน *รายงานการวิจัย
เชียงใหม่หน่วยกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มนัส นิลสวัสดิ์. (2547). *แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการอุดมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มยุรี โอวาท. (2550). *สภาพและปัญหาการจัดกิจการนักศึกษาในสถานศึกษาสายวิชาเกษตรศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มหาวิทยาลัยบูรพา. (2552). *คู่มือกิจกรรมนิสิต*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยุพิน จงเจริญทรัพย์. (2546). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา
กับการพัฒนาตนเอง ของนักศึกษาศาสนาบ้านราชภัฏจันทรเกษม*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการอุดมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รจนา สุวรรณภา. (2546). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ระบบทะเบียนและสถิตินิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา. (2557). *ระบบทะเบียนและสถิตินิสิต
มหาวิทยาลัยบูรพา*. เข้าถึงได้จาก <http://reg.buu.ac.th/registrar/home.asp>
- รัตนะ บัวสนธ์. (2556). *วิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ฤทธิฤกษ์ ราชภักดี. (2546). *การศึกษาค้นคว้าความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การอุดมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี.

- วนภัทร์ แสงแก้ว. (2553). *การพัฒนาแกนนำจิตอาสาป้องกันเอดส์เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืน*.
 วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์,
 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัลยา วงศ์ณรัตน์. (2553). *การสร้างชุดฝึกอบรมเพื่อการทำงานเป็นทีม สำหรับผู้นำนักศึกษา*
 มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
 เทคโนโลยีทางการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2530). *งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
- วารุณี ก้วยไข่มุข. (2547). *ปัญหาการบริหารงานขององค์กร กิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัย*
เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
 การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริินทร์ทิพย์ ม่วงहित. (2551). *ความคิดเห็นของนิสิตต่อการจัดกิจกรรมนิสิตมหาวิทยาลัย*
รัตนบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
 บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- สมโภชน์ เข้มสุภานิต. (2543). *ทฤษฎีและการปรับพฤติกรรม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
- ศิริเพ็ญ เนื่องจำนงค์. (2542). *การมีส่วนร่วมของพนักงานในการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร : ศึกษา*
เฉพาะกรณีโรงไฟฟ้าบางปะกง จังหวัดชลบุรี. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิต
 พัฒนบริหารศาสตร์.
- สถาบันราชภัฏ. (2542). *คู่มือการปฏิบัติงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ*. กรุงเทพฯ:
 สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ.
- สมโภชน เข้มสุภานิต. (2543). *ทฤษฎีและการปรับพฤติกรรม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
- สมโภชน์ เข้มสุภานิต. (2544). *ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ*. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา*
พฤติกรรมเด็ก หน้าที่ 14 หน้า 356-381. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมโภชน์ เข้มสุภานิต. (2549). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ:
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2550). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน*
สถานศึกษา ระดับอุดมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ฉบับปรับปรุง).
 กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

- สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. (2544). *สรุปโครงการส่งเสริมกิจกรรมนิสิต นักศึกษา ปีงบประมาณ*. กรุงเทพฯ: สหภาพสื่อและการพิมพ์.
- สำเนา ขจรศิลป์. (2538). *มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สำเนา ขจรศิลป์. (2542). *มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2 การพัฒนานักศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สิทธิโชค วรานุสันติ. (2546). *จิตวิทยาสังคม: ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดเคชั่น.
- สุกษะสรวาด วงหาจก. (2553). *ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานกิจการนักศึกษาวิทยาลัยครู ปากเซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพัฒนาการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2547). *การประเมินโครงการ: หลักการและการประยุกต์*. กรุงเทพฯ: เพื่อฟ้า.
- สุรางค์ จันทวานิช. (2553). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรพงษ์ โสชนะเสถียร. (2555). *หลักและทฤษฎีการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ระเบียบทอง.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2544). *จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ: ค่านสุทธาการพิมพ์.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2548). *จิตวิทยาการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 6)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2520). *การบริหารกิจการนักเรียน*. พิษณุโลก: แผนกเอกสารและการพิมพ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- หวัน วงศ์แก่นท้าว. (2548). *ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการอุดมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อนุศักดิ์ ตั้งปริชานวัฒน์. (2550). *ปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้นำกิจกรรมนักศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*. ปัตตานี: งานกิจกรรมนักศึกษา โครงการจัดตั้งกองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- อภิญากร กัลยาณมิตร. (2547). *ความต้องการมีส่วนร่วมของนิสิตในการบริหารกิจกรรมนิสิต เมื่อมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- อรณี ฤทัยผ่อง. (2552). ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม
นักศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- อรนุช วิรัตกพันธ์. (2546). ต้นทุนและผลได้ของนิสิตนักศึกษาจากการเข้าร่วมกิจกรรมชมรม
AIESEC ในประเทศไทย. ปรียญานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
เศรษฐศาสตร์การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อ้อมใจ วงษ์มณฑา. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
ปัตตานี: สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต
ปัตตานี.
- อารีย์วรรณ อ่วมตานี. (2553). การวิจัยเชิงคุณภาพทางการพยาบาล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Al-karni, A. S. (1987, March). Student, perceptions of the extra curricular activities program at
King Sand University. *Dissertation Abstracts International*, 47, 3248-A.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*.
Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Bandura, A. (1989). Perceived self-efficacy in the exercise of personal agency. *The Psychologist:
Bulletin of the British Psychological Society*, 2, 411-424.
- Bandura, A. (1996). Ontological and epistemological terrains revisited. *Journal of Behavior
Therapy and Experimental Psychiatry*, 27, 323-345.
- Calder, B. (1977). *Focus groups and the nature of qualitative*. n.p.
- Frederick, R. W. (1959). *The third curricular*. New York: Appleton Century Crofts.
- Good, r V. (1973). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill
- Jamias, C. J. (1969). *Student extra-curricular activities and public relations, in a student
problem in Southeast Asian university*. Minneapolis, MN: University of Minnesota
Press.
- Kazdin, A. E. (1977). *The token economy: A review and evaluation*. New York: McGraw-Hill.
- Kazdin, A. E. (2001). *Behavior modification in applied settings*. Wadsworth.
- Kitzinger, J. (1995). Qualitative research: introducing focus groups. *British Medical
Journal*, 311(7000), 299-302.

- Knock, G. H. (1988, March). The philosophical heritage of student affairs: Student affairs functions in higher education. *Journal of Counseling Psychology, 68*, 35.
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. Thousand Oaks, CA: Jossey-Bass.
- Morgan, D. L. (1997). *Focus groups as qualitative research* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Morgan, D. L., & Spanish, M. T. (1984). Focus groups: A new tool for qualitative research. *Qualitative Sociology, 7*(3), 253-270.
- Powell, R. A., & Single, H. M. (1996). Focus groups. *International Journal of Quality in Health Care, 8*(5), 499-504.
- Prabjandee, P. (2014). *Portraits of successful Thai English teachers: An exploration of teaching journeys*. Published Doctoral Dissertation. University of Northern Colorado.
- Shepler, M. P. (1971). Change in attitudes and values and selected factors in the collegiate environment related to change among freshman students. *Dissertation Abstracts International, 20*(4), 3303.
- Skinner, B. F. (1971). *Beyond freedom and dignity*. New York: Knopf.
- Stoup, H. (1965). *Toward a philosophy of student activities*. Minneapolis, MN: University of Minnesota Press.
- Teman, E. D., & Lahman, M. K. E. (2012). Broom closet or fish bowl? An ethnographic exploration of a university queer center and oneself. *Qualitative Inquiry, 18*(4), 341-354.
- Williamson, E. G. (1961). *Student personnel services in college and university*. New York: McGraw-Hill.
- Winston, R. B., & Miller, T. K. (1994). A model for assessing developmental outcomes related to student affairs programs and services. *NASPA Journal, 32*(1), 2-19.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6621/ว. 1914

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

18 กรกฎาคม 2557

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพรนิยมศรีสมศักดิ์

ด้วยนายนราศักดิ์ กล่ำสี นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา รหัส 55921322 ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในความควบคุมดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ วีระวงษ์ชระกุล เป็นประธานกรรมการ ควบคุมวิทยานิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัยในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จาก ท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) วิมลรัตน์ จตุรานนท์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิมลรัตน์ จตุรานนท์)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ศูนย์นวัตกรรมกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

**แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา**

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

1. ชื่อ-สกุล.....

2. เพศ

ชาย

หญิง

3. ชั้นปี

ชั้นปี 1

ชั้นปี 2

ชั้นปี 3

ชั้นปี 4

ชั้นปี 5

อดีตคณะกรรมการสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ม.บูรพา

4. หน้าที่ในสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของผู้ให้ข้อมูล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 คำถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

1. ก่อนเข้าเรียนมหาวิทยาลัยบูรพา สมัยเป็นนักเรียนท่านเคยทำกิจกรรมอะไรมาบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านชอบทำกิจกรรมอะไรมากที่สุด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่า มีเหตุผลใดบ้างที่ทำให้ท่านตัดสินใจทำกิจกรรมเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

วันที่ให้ข้อมูล

...../...../.....

**แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง เหตุผลของการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา**

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

1. ชื่อ-สกุล (นามสมมติ).....
2. เพศ
 ชาย หญิง
3. ชั้นปี
 ชั้นปี 1 ชั้นปี 2
 ชั้นปี 3 ชั้นปี 4
 ชั้นปี 5 อดีตคณะกรรมการสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ ม.บูรพา
4. หน้าที่ในสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 คำถามที่ใช้ก่อนการสัมภาษณ์

1. ก่อนเข้าเรียนมหาวิทยาลัยบูรพา สมัยเป็นนักเรียนท่านเคยทำกิจกรรมอะไรมาบ้าง

2. ท่านชอบทำกิจกรรมอะไรมากที่สุด

ตอนที่ 3 คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

1. ด้านปัจจัยกลุ่มอ้างอิง

1.1 เพื่อนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการทำกิจกรรมสโมสรมนีสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของท่านหรือไม่ อย่างไรบ้าง

.....

.....

1.2 รุ่นพี่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการทำกิจกรรมสโมสรมนีสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของท่านหรือไม่ อย่างไรบ้าง

.....

.....

1.3 ครอบครัวมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการทำกิจกรรมสโมสรมนีสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ของท่านหรือไม่ อย่างไรบ้าง

.....

.....

1.4 ปัจจัยที่นอกเหนือจากกลุ่มเพื่อน รุ่นพี่ และครอบครัวที่กล่าวมาแล้วนั้นท่านคิดว่า ยังมีบุคคลใด ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการทำกิจกรรมสโมสรมนีสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา อีกหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

2. ด้านปัจจัยภายใน

2.1 ท่านมีความชื่นชอบในการทำกิจกรรมอย่างไรบ้าง

.....

.....

2.2 ท่านคิดว่าการทำกิจกรรมจะทำให้ได้รับประสบการณ์อย่างไรบ้าง

.....

.....

2.3 ท่านมีบุคคลที่เป็นตัวอย่างในการทำกิจกรรมหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

2.4 เหตุใดท่านจึงเลือกเข้ามาทำกิจกรรมสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ทั้ง ๆ ที่ไม่มีค่าตอบแทนใด ๆ ในการทำกิจกรรม

3. ด้านปัจจัยภายนอก

3.1 การที่ท่านเข้ามาทำงานสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จะเป็นสิ่งจูงใจที่ทำให้ท่านคิดว่าได้ทำงานในสิ่งที่ตนเองชื่นชอบ หรือไม่ อย่างไร

3.2 ท่านคิดว่าการเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นสิ่งจูงใจที่จะทำให้ท่านได้รับสิทธิพิเศษในเรื่องต่าง ๆ มากกว่านิสิตทั่วไป หรือไม่ อย่างไร

4. ด้านปัจจัยอื่น ๆ

4.1 จากปัจจัยทั้ง 3 ด้านที่กล่าวมา ท่านคิดว่ายังมีเหตุผลอื่นอีกหรือไม่ ที่ทำให้ท่านตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

4.2 ท่านคิดว่าสิ่งที่ท่านได้รับจากการเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ท่านตั้งใจหรือไม่ อย่างไร

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

วันที่ให้ข้อมูล

...../...../.....

แบบสัมภาษณ์การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

แนวทางในการเสริมแรงให้นิสิตตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

งานวิจัยในขั้นนี้ดำเนินการถึงขั้นตอนสุดท้ายของการเก็บข้อมูล เป็นการเก็บข้อมูล เพื่อนำเสนอแนวทางในการเสริมแรงให้นิสิตตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลจากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ด้านงานกิจกรรมนิสิต ด้วยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) รายละเอียดของขั้นตอนวิจัยที่จะมีการนำแบบสัมภาษณ์สนทนากลุ่ม ไปดำเนินการเก็บข้อมูล มีดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ ด้านงานกิจกรรมนิสิต จำนวน 10 คน ได้แก่

1. รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี
แย้มกสิกร	อดีตคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
บูรพา
2. ดร.ผลาดร สุวรรณโพธิ์	รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
3. ดร.อาพันธ์ชนิต เจนจิต	หัวหน้าภาควิชาการจัดการเรียนรู้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ .ดร.ศญา
ธีระวิชิตระกุล	รองคณบดีฝ่ายพัฒนานิสิต คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
5. ดร.คงรัฐ นवलเปง	คณะกรรมการฝ่ายพัฒนานิสิต คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
6. ดร.เมธี ธรรมวัฒนา	คณะกรรมการฝ่ายพัฒนานิสิต คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
7. อาจารย์เกษมสันต์ พานิชเจริญ	คณะกรรมการฝ่ายพัฒนานิสิต คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
8. อาจารย์ชนาสร นิมนวล	คณะกรรมการฝ่ายพัฒนานิสิต คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
9. นายณัฐพัชร มณีโรจน์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการกองบริหารวิชาการ
และนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
10. นางพรทิพย์ มั่งคั่ง	นักวิชาการศึกษา ฝ่ายพัฒนานิสิต คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย แนวคำถาม 1 ตอน ดังนี้

แบบสัมภาษณ์การสนทนากลุ่ม การหาแนวทางในการเสริมแรงให้นิสิตตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผลที่คาดหวังปลายทางจากการสัมภาษณ์การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

ครั้งนี้คือ ข้อสรุป ข้อเสนอแนะแนวทางในการเสริมแรงให้นิสิตตัดสินใจเข้ามาเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ขั้นตอนสุดท้ายของงานวิจัยนี้จะนำข้อเสนอแนะแนวทางดังกล่าวที่สังเคราะห์ได้ไปใช้เสริมแรงแก่นิสิตในการเข้ามาทำกิจกรรมต่อไป

แนวคำถามมี 4 ข้อ ดังนี้

1) จากข้อค้นพบที่ว่า ปัจจัยจากบุคคลอ้างอิงเป็นปัจจัยที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ท่านมีแนวทาง/ ข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง กรุณาระบุเป็นรายชื่อ

1.....

2.....

2) จากข้อค้นพบที่ว่า ปัจจัยจากความชอบส่วนตัวเป็นปัจจัยที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ท่านมีแนวทาง/ ข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง กรุณาระบุเป็นรายชื่อ

1.....

2.....

3) จากข้อค้นพบที่ว่า ปัจจัยด้านผลประโยชน์จากการทำกิจกรรมเป็นปัจจัยที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ท่านมีแนวทาง/ ข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง กรุณาระบุเป็นรายชื่อ

1.....

2.....

4) จากข้อค้นพบที่ว่า ปัจจัยด้านจิตอาสาเป็นปัจจัยที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ท่านมีแนวทาง/ ข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง กรุณาระบุเป็นรายชื่อ

1.....

2.....

5) จากข้อค้นพบที่ว่า ปัจจัยจากกิจกรรมรับน้องเป็นปัจจัยที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ท่านมีแนวทาง/ ข้อเสนอแนะอย่างไรบ้างกรุณาระบุเป็นรายชื่อ

1.....

2.....

6) จากข้อค้นพบที่ว่า การต้องการการยอมรับเป็นปัจจัยที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ท่านมีแนวทาง/ ข้อเสนอแนะอย่างไรบ้างกรุณาระบุเป็นรายชื่อ

1.....

2.....

7) จากข้อค้นพบที่ว่า ปัจจัยด้านแรงเสริมจากคณะฯ เป็นปัจจัยที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ท่านมีแนวทาง/ ข้อเสนอแนะอย่างไรบ้างกรุณาระบุเป็นรายชื่อ

1.....

2.....

8) ท่านมีแนวทาง/ ข้อเสนอแนะอย่างไร ในการสร้างขวัญกำลังใจเพื่อเป็นการเสริมแรงให้กับนิสิตในการทำกิจกรรมกรุณาระบุเป็นรายชื่อ

1.....

2.....